חברי הדירקטוריון

בנק ירושלים

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי

אירה סובל

אסתר פרידמן

נורית קראוס

גדעון שובל

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו 88'

נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

בנק ירושלים - דין וחשבון לשנת 2013

דבר המנכ"ל 5

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו 9

מידע צופה פני עתיד 22

תיאור תמציתי של מגזרי פעילות 23

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו 24

חלוקת דיבידנדים 25

חלק שני - מידע אחר

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי 26

התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית 26

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים 29

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

מגזרי פעילות 33

חלק רביעי - עניינים הנוגעים לפעילות התאגיד הבנקאי בכללותו

גיוס מקורות המימון 58

רכוש קבוע ומתקנים 62

הון אנושי 65

מיסוי 71

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי 72

הסכמים מהותיים 76

הליכים משפטיים 76

הסיכונים ודרכי ניהולם 77

מבקר פנימי 115

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים 117

שונות 118

עיסקאות עם בעל שליטה 120

הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים 124

נספח א' - נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו 130

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו 135

הצהרת (CERTIFICATION) המנהל הכללי 150

הצהרת (CERTIFICATION) החשבונאי הראשי 151

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי 153

דוחות כספיים 155

דוח תקופתי לשנת 2013 279

דוח אחריות תאגידית 297

שאלון ממשל תאגידי 303

דבר המנכ"ל

שנת 2013 המשיכה להיות שנה של אי וודאות כלכלית. למרות ששווקי ההון רשמו תשואות נאות, וסך המצב הכלכלי בארץ ובעולם רשם שיפור מסוים, עדיין רמת אי הוודאות גבוהה.

בנק ירושלים המשיך בישום התכנית האסטרטגית שלו בתחומים השונים:

בתחום הקמעונאי המשיך הבנק ליישם את אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית שלו במספר מישורים, ברובה באופן חדשני ומבודל מהמתחרים.

1. כניסה לתחום העו"ש - ברבעון האחרון של 2012, השיק הבנק מהלך נרחב של כניסה לתחום העו"ש וגיוס לקוחות חדשים, שבמרכזו הצעת ערך אטרקטיבית ביותר הכוללת ניהול חשבון עו"ש ללקוחות פרטיים בשקלים ללא עמלות עו"ש, ללא תנאים מוקדמים וללא הגבלת זמן.

מדובר במהלך ייחודי בעולם הבנקאות בישראל ובעקבותיו יש לבנק כיום למעלה מ- 10,000 חשבונות עו"ש בהתאם לתוכניותיו.

בנק ירושלים רואה במהלך זה חלק ממימוש אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית ארוכת הטווח שלו.

2. הגברת מהלך שיווק פיקדונות קצרים (עד שנה) במחירים אטרקטיביים מאוד ביחס למתחרים, הן באמצעות הסניפים והן באמצעות המערכת הסגורה. מדובר במהלך משמעותי מבחינת התחרותיות בתחום זה. הנוהג הקיים במערכת הבנקאית שמחירי הטבלה של הבנקים הם כ-20% מריבית בנק ישראל בעוד שבנק ירושלים נותן לפחות 80% מריבית בנק ישראל ולכל סכום פיקדון.
3. הבנק הציג את פרופיל סניפיו העתידי - סניפי הווידאו. מספר סניפי וויאדאו נפתחו בשנת 2013.

סניף הווידאו מעניק שירות לקהל באופן רציף 12-10 שעות ביום, שישה ימים בשבוע. הסניף הוא בשטח קטן והשירות ניתן דרך הווידאו על ידי בנקאי במוקד הטלפוני. מדובר ברמת שירות גבוהה יותר ובעלות שירות זולה יותר - עובדה שתאפשר לבנק לעמוד בהצעת הערך של בנק ללא עמלות עו"ש ולהעניק ריבית גבוהה על פיקדונות ועו"ש הזכות.

4. המשך העמקת פעילות האשראי הצרכני ללקוחות ללא חשבון עו"ש על בסיס מודל עבודה שמשלב בחינת כל לקוח ולקוח במודל תומך החלטה ובבדיקה פרטנית של בנקאי בסניף.

השנה המשיך הבנק לשפר את איכות מודל החיתום שלו תוך המשך גידול מתמיד באיכות הלווים ובגודל התיק.

5. המשך מכירת המוצרים המסורתית של הבנק. משכנתאות, פיקדונות, נ"ע, כרטיסי אשראי ואשראי לרכב, בדגש של שוק רכבי יד שניה.
6. שדרוג נרחב של תהליכי העבודה וגופי הפיקוח בבנק, בעיקר בתחום הקמעונאי.
7. המשך שדרוג מערכות המחשוב, תוך חיזוק מערכת הליבה של הבנק ואמוץ סביבה רב ערוצית. המוקד הטלפוני המשיך לגדול ולהתרחב בתחומי עיסוקיו ובהיקף שירות הלקוחות שהוא מספק. כמו כן, הושק אתר האינטרנט החדש של הבנק. בחודשים הקרובים מתכנן הבנק להשלים את פריסתם של מכשירי ה-ATM בכל סניפיו.
8. הבנק השלים השנה מהלך של רכישת ומיזוג פעילות הברוקרז' של כלל בטוחה. עבור הבנק, מהווה המהלך חיזוק משמעותי בפעילות הברוקרז' ושוק ההון ומחזק באופן משמעותי מקור הכנסה זה בתמהיל ההכנסות הכולל של הבנק. היקף לקוחות הבנק בתחום ניירות הערך גדל מכ- 4 אלפי לקוחות לכ- 13 אלפי לקוחות.

כמו כן היקף תיק ניירות הערך במשמרת המנוהל בבנק עלה מכ- 2 מיליארדי ש"ח לכ- 16 מיליארדי ש"ח.

בתחום לווי פרויקטים לבניה, המשיך הבנק לצמוח אם כי בשיעורים נמוכים מאשתקד.

בשנה זו חלה עליה משמעותית בהכנסות הבנק בתחום המימון מעסקי ליבה. כתוצאה מהתרחבות זו ובמקביל חל גידול בהוצאות, כפועל יושר מההערכות לפעילות זו.

בשנת 2014 מתכוון הבנק להמשיך במאמצים אלו ולהתרחב עוד יותר בתחום הקמעונאי, תוך צמיחה חדה יותר של ההכנסות לעומת צמיחה מתונה של ההוצאות, לאחר מיצוי מרבית ההשקעות במאמץ התרחבותו.

אוריאל פז

מנהל כללי

חלק מהמידע לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד. התנהלות הבנק בפועל עלולה להיות שונה מהותית מהתיאור לעיל כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה מאירועים מדיניים/ ביטחוניים בלתי צפויים, שינויים בטעמי הלקוחות ושינויים ברגולציה בהוראות חקיקה, או בהוראות גורמי פיקוח.

דוח הדירקטוריון

לאסיפה הכללית של בעלי המניות

דין וחשבון לשנת 2013

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דו"ח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 בפברואר, 2014, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשנת 2013 (להלן: "שנת הדוח"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק על פי היתר שליטה מאת בנק ישראל.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 22 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית נרחבת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה מלווה בהצעת ערך מבודלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות, והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

התכנית האסטרטגית נשענת על ניתוח סביבת התחרות אשר מלמד על פוטנציאל חיובי לגיוס לקוחות מקרב משקי הבית, זאת לאור הריכוזיות במערכת הבנקאית מחד, והגברת המודעות מאידך של הלקוח והנכונות שלו להיטיב את מצבו.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש והאשראי הצרכני.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- המשך שדרוג מערכות ה- IT של הבנק הכולל המשך הטמעת מערכת CRM, המשך פיתוח מרכז שירות טלפוני מתקדם, המאפשר את ביצוע מרבית הפעולות הבנקאיות ללא צורך בהגעה לסניף, פריסה מלאה והטמעה של כספומטים והמשך הרחבת אתר האינטרנט של הבנק. סך היקף ההשקעות הכולל, עומד על עשרות מיליוני ש"ח ומבוצע באופן מדורג ומבוקר.

- הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים. הצעת הערך אינה באה רק על חשבון הרווחיות מהלקוח, אלא מבוססת על הסטת מודל ההפעלה לאמצעים טכנולוגים. מודל זה מאפשר עלויות זולות יותר, מבלי לפגוע באיכות השירות הניתן ללקוח וללא צורך להתפשר על איכות ניהול הסיכונים מצד הבנק.
- העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.

בחודש אוקטובר 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי לגיוס חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק התחיל במהלך גיוס של עשרות אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד בשנים הקרובות. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך עם פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

בעקבות המהלך יש לבנק כיום למעלה מ- 10,000 חשבונות עו"ש בהתאם למתווה התכנית האסטרטגית.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש צפויה לתרום תרומה מהותית להפחתת סיכוני האשראי על ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאים. כמו כן, היא צפויה לאפשר לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס לקוחותיו. הגדלת הרווחיות צפויה להיות מושגת בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי מתמחה במוקד הטלפוני.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק בהתאם לתכנית האסטרטגית שלו את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז שנת 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. הדירקטוריון וההנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים. בשנת 2013 המשיך היקף התיק והלווים לגדול תוך שיפור באיכות חיתום האשראי. הבנק רואה בתחום זה מנוע צמיחה משמעותי לרווחיו.

בנוסף, שם הבנק דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה, בשלושת מעגלי הבקרה. לפרטים ראה פירוט בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק ממשיך בפעילות העסקית בתחום לווי פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בסינדיקציות לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה המסיבית של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

בחודש יולי 2013 הוחלט על יישום תוכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק. לפרטים ראה להלן פרק אירועים בשנת הדוח.

במהלך חודש אוגוסט 2013 נחתם הסכם לפיו רכש הבנק מכלל פיננסים בע"מ את מלוא המניות של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן כלל בטוחה) כמפורט להלן בפרק אירועים בשנת הדוח. כלל בטוחה היתה חברה בבורסה ובמסלקת הבורסה עד למועד השלמת עיסקת הרכישה, ביום 15 בדצמבר 2013, ועסקה במתן שירותי מסחר בבורסה ובשווקים בחו"ל. בהתאם להסכם רכש הבנק את מלוא מניותיה של כלל בטוחה כנגד תמורה בסכום השווה להון העצמי בתוספת התאמות של כלל בטוחה במועד השלמת ההסכם.

בחודש דצמבר 2013 הושלמה הרכישה ומיזוג הפעילות לתוך הבנק.

מהלך זה צפוי להגדיל את היקף פעילות הבנק בתחום שוק ההון תוך כניסה לתחומי פעילות נוספים בהם הבנק לא פעל בעבר.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

פעילות הבנק בשנת 2013

בנק ירושלים פעל בשנת 2013 בסביבה מאתגרת על רקע ההתמודדות המשק המקומי עם העמקת אי הוודאות הכלכלית, וניסיונות ההתאוששות מהמשבר העולמי שפרץ בשנת 2008.

התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

הרווח הנקי הסתכם בשנת הדוח ב- 17.2 מיליוני ש"ח, לעומת 36.1 מיליוני ש"ח אשתקד קיטון של כ- 52%, למרות גידול מתמשך בהכנסות ריבית, נטו (גידול של 26.3 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד) נרשם גידול חד בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ- 18.7 מיליוני ש"ח, הנובע בעיקרו מהפרשה חד פעמית להפסדי אשראי לדיור בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט להלן בפרק אירועים בשנת הדוח, וגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של כ- 31.9 מיליוני ש"ח.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 2.5% לעומת 5.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הרכב הכנסות הבנק במיליוני ש"ח:

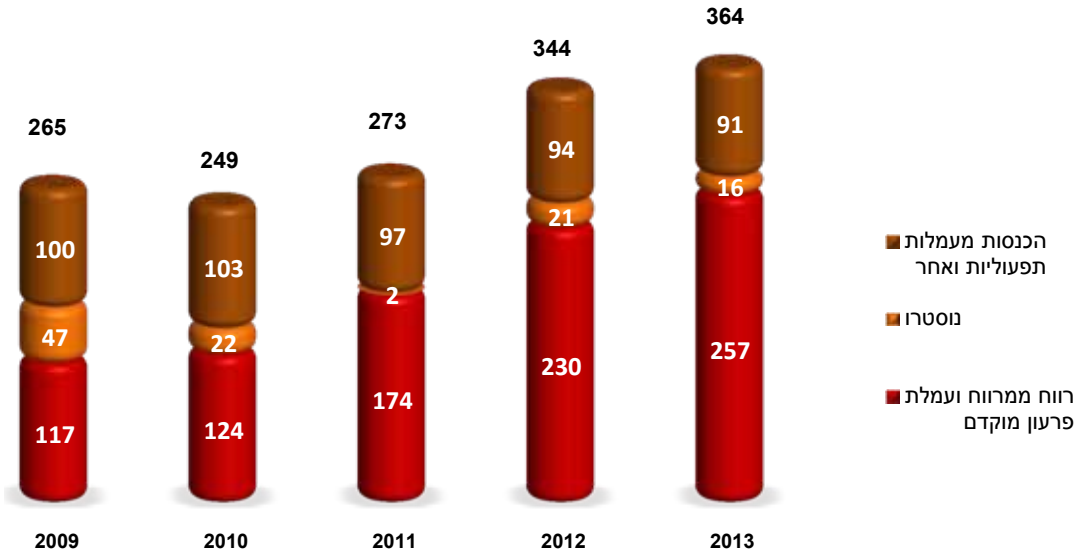

הכנסות ריבית, נטו בשנת הדוח הסתכמו ב- 257.2 מיליוני ש"ח, לעומת 230.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012 - גידול של כ- 11%. עיקר הגידול בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח נובע משיפור חד בעסקי הליבה של הבנק- מהמשך שיפור במרווחי המשכנתאות, מגידול ביתרות ובמרווחי האשראי הצרכני וגידול של כ- 14 מיליוני ש"ח הנובע מהוזלת המקורות. מנגד נרשם קיטון בהכנסות בסך של כ- 8 מליוני ש"ח על רקע סביבת הריבית הנמוכה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת הדוח הסתכמו בכ- 54.7 מיליוני ש"ח, לעומת כ-36.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי לדיור בסך של

19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט להלן בפרק ארועים מהותיים בתקופת הדוח, וכן מגידול בהפרשה לדיור לפי עומק פיגור בסך של כ- 4.1 מיליוני ש"ח מנגד חל קיטון בהפרשה לאשראי מרכב ואשראי עיסקי בסך של כ-2.7 מיליוני ש"ח וכ- 2.4 מיליוני ש"ח בהתאמה.

יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה הנסקרת על בסיס שנתי לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הינו 0.57% לעומת 0.37% בשנת 2012 (בניטרול ההפרשה החד פעמית שתוארה לעיל היחס עומד על 0.37% , בדומה ליחס בשנת 2012).

הכנסות מימון שאינן מריבית בשנת הדוח הסתכמו ב-14.2 מיליוני ש"ח, לעומת 22.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווחי הנוסטרו.

העמלות בשנת הדוח הסתכמו ב- 91.4 מיליוני ש"ח, לעומת 90.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מעלייה בסך של כ- 4.5 מיליוני ש"ח בהכנסות מליווי פרויקטים. מנגד נרשמה ירידה בהכנסות מטיפול באשראי בסך 2.3 מיליוני ש"ח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנת הדוח הסתכמו ב-286.4 מיליוני ש"ח, לעומת 254.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 13%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות פחת, שכר, מיחשוב ומוקד טלפוני וזאת על רקע יישום התכנית האסטרטגית של הבנק.

הוצאות השכר בשנת הדוח הסתכמו ב-146.1 מיליוני ש"ח לעומת 137.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. למרות המשך הצמיחה והפיתוח של הבנק מדובר בגידול מתון בסעיף זה.

להלן הרכב הוצאות הבנק במיליוני ש"ח:

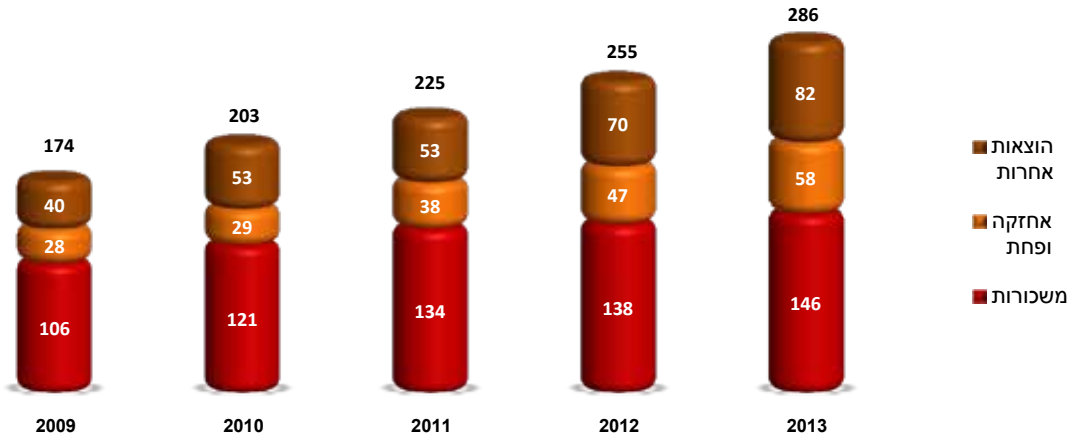

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות . שעור המס האפקטיבי בשנת 2013 הגיע לכ-23.9% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי במוסדות כספיים של 36.2% המס האפקטיבי נמוך מהמס הסטטוטורי בעיקר בגלל שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס. לפרטים נוספים ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט הרווח הנקי למניה בשלוש השנים האחרונות:

	2013	2012	2011
רווח נקי למניה	**0.24**	0.51	*0.35

* בשנת 2011 הרווח הנקי למניה אינו כולל רווח ממכירת מבנה ההנהלה, ללא ניטרול רווח זה הרווח למניה לשנת 2011 היה 0.65 ש"ח.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו (לאחר השפעת המס) הסתכמו בירידה של כ-0.8 מיליוני ש"ח לעומת עליה של 12.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012. הירידה נובעת בעיקר מקיטון ברווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 בדצמבר, 2013, הסתכם ב- 13,412 מיליוני ש"ח, לעומת 12,292 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, גידול של כ- 9%. הגידול נובע בעיקר מגידול ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים, כפי שיפורט להלן.

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 בדצמבר, 2013, הסתכמה ב- 3,510 לעומת 2,524 בתום שנת 2012 גידול של כ- 39%. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת מקורות הבנק.

עקב סביבת הריבית הנמוכה הגדיל הבנק בשנת 2013 את יתרת המזומנים והפקדונות בבנקים על חשבון יתרת תיק ניירות הערך.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר, 2013, הסתכמה ב-2,833 מיליוני ש"ח, לעומת 1,361 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, גידול של כ- 108%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 בדצמבר, 2013, הסתכמה ב- 677 מיליוני ש"ח, לעומת 1,163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, קיטון של כ-42%.

להלן הרכב תיק ניירות הערך:

	יתרות ליום 31 בדצמבר		אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 31 בדצמבר 2013
	2013	2012	
	מיליוני ש"ח		
אגרות חוב ממשלתיות ישראליות	**661**	1,140	**98%**
אגרות חוב בנקאיות ישראליות	**11**	17	**1%**
אגרות חוב קונצרניות ואחרות ישראליות	**5**	6	**1%**
סך הכל ניירות ערך	**677**	1,163	**100%**

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2013, ב- 9,627 מיליוני ש"ח, לעומת 9,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

להלן הרכב יתרת האשראי לציבור:

	יתרות ליום 31 בדצמבר		
	2013	2012	
	מיליוני ש"ח		שינוי ב-%
אשראי לפרטיים			
אשראי לדיור	**6,921**	6,822	1%
אשראי צרכני	**629**	450	40%
אשראי לרכישת רכב	**175**	226	-23%
פרטיים - אחר	**342**	367	-7%
סך הכל אשראי לפרטים	**8,067**	7,865	**3%**
אשראי מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי (כולל פרויקטים, קבוצת רכישה ואנרגיה סולרית)	**1,021**	1,159	-12%
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן (בעיקר נכסים מסחריים)	**396**	377	5%
מסחרי אחר	**143**	180	-21%
סך הכל אשראי מסחרי	**1,560**	1,716	**-9%**
סך הכל אשראי לציבור, נטו	**9,627**	9,581	**0.5%**

להלן הרכב תיק האשראי:

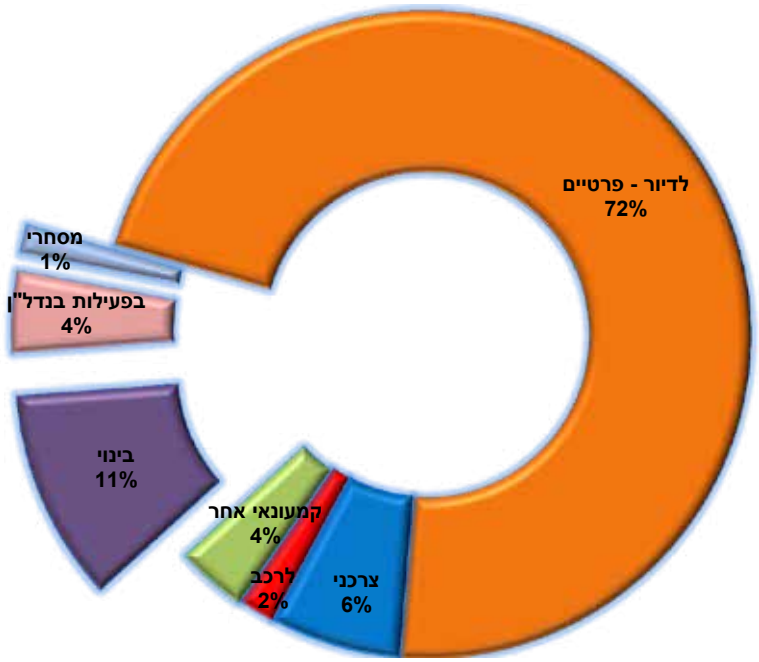

להלן טבלת נתוני ביצוע אשראי קמעונאי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2013	2012	
	מיליוני ש"ח		שינוי ב-%
ביצועי אשראי לדיור	**1,259**	1,340	-6%
מיחזור הלוואות לדיור	**105**	136	-23%
סך הכל אשראי לדיור (כולל מיחזורים)	**1,364**	1,476	**-8%**
ביצועי אשראי צרכני (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)	**624**	492	27%
ביצועי אשראי לרכב	**66**	133	-51%
סך הכל אשראי קמעונאי	**2,054**	2,101	**-2%**

(*) צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

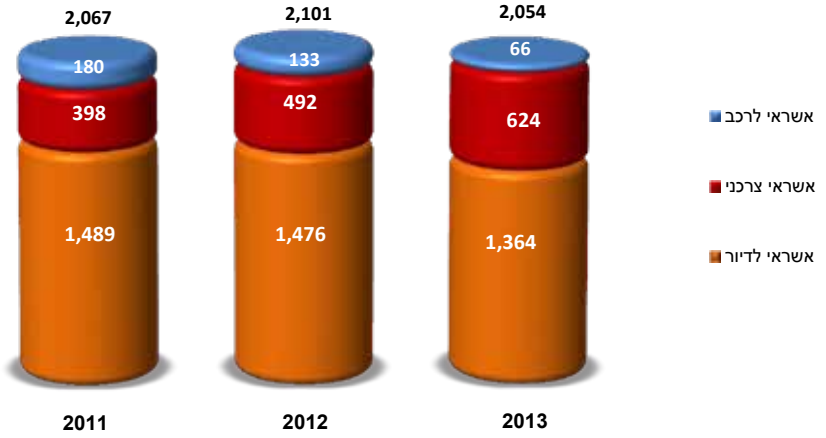

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2013, ב- 11,071 מיליוני ש"ח, לעומת 9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, גידול של כ- 13%. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת הפיקדונות ממשקי בית בסך כ- 700 מיליוני ש"ח, כמפורט להלן בפרק גיוס מקורות המימון.

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2013, ב- 1,406 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 537 מיליוני ש"ח) לעומת 1,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 491 מיליוני ש"ח). עיקר הקיטון נובע מפרעונות של כתבי התחייבות.

סך הכל יתרת פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ביום 31 בדצמבר, 2013, ב-12,477 מיליוני ש"ח לעומת 11,395 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, גידול של כ- 9%.

ההתפתחויות בסעיפים חוץ מאזניים

יתרת ההלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה (הלוואות לזכאים מכספי ממשלה) הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013, ב- 1,703 מיליוני ש"ח, לעומת 1,997 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012, קיטון של כ-15%. עיקר הקיטון נובע מצמצום מתמשך בהיקף ביצועי הלוואות לזכאים בכלל המשק, בין היתר בשל סביבת ריבית נמוכה אשר גרמה לחוסר כדאיות כלכלית בניצול הלוואות אלה. ההכנסות מעמלות גביה לפי מידת גביה הסתכמו בשנת 2013 ב- 15.5 מיליוני ש"ח לעומת 17.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

יתרת תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על-ידי כ- 13 אלפי לקוחות הגיע ביום 31 בדצמבר, 2013, לכ- 16 מילארדי ש"ח, לעומת כ- 2 מילארדי ש"ח, שהוחזקו בידי כ-4 אלפי לקוחות בסוף שנת 2012. עיקר הגידול נובע בעקבות רכישת כלל בטוחה (לפרטים אודות רכישת כלל בטוחה ראה בפרק אירועים בשנת הדוח להלן) ההכנסות מפעילות בניירות ערך הסתכמו בשנת 2013 ב- 11.8 מיליוני ש"ח לעומת 8.1 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק) עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות. יתרת הנכסים בהחזקת החברה ליום 31 בדצמבר 2013, הינה בסך של כ-0.1 מיליוני ש"ח (לעומת שנת 2012 - סך של 2.0 מיליוני ש"ח). בשנת 2013 הכנסות החברה הסתכמו בכ-21 אלפי ש"ח, לעומת כ-2 אלפי ש"ח בשנת 2012.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית של כלל נכסי הבנק (כולל ניירות ערך) אל מול התחייבויות הבנק במגזרי ההצמדה השונים (כולל השפעת נגזרים):

	שנת 2013	שנת 2012
לא צמוד	2.35	2.34
צמוד למדד	1.34	0.91
מט"ח וצמוד מט"ח	2.04	1.85
סך הכל	**1.92**	**1.72**

העלייה בפערי הריבית במגזר הצמוד מדד נבעה בעיקרה משיפור רווחיות באשראי לדיור ומירידה בעלויות הגיוס של המקורות המדדיים.

העלייה בפערי הריביות במגזר המט"ח וצמוד מט"ח נבעה בעיקרה משיפור רווחיות באשראי לדיור.

לפירוט נרחב ראה תוספת ג' בסקירת ההנהלה.

להלן נתוני מרווח האשראי - ממוצע רבעוני בשנים 2011-2013 (במיליוני ש"ח):

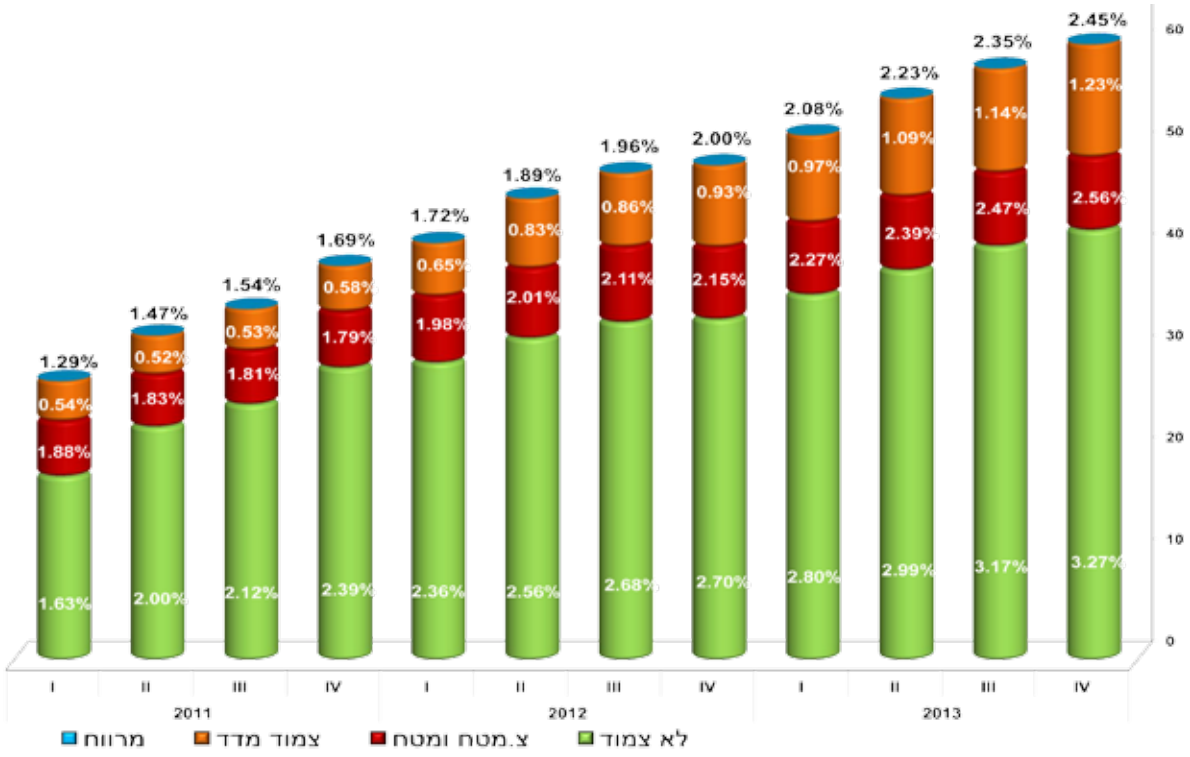

אירועים בשנת הדוח

1. ביום 7 בינואר 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה (להלן "חברת הבת"), בהסכם עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, אשר נוהלה על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.

2. ביום 21 במרץ 2013, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. הרקע לפרסום ההנחיות הינו הגידול המהיר בהיקף תיקי ההלוואות בביטחון נכס למגורים, על רקע עלייה משמעותית במחירי הדירות, אשר הביאו לגידול בסיכונים הגלומים בתיקי ההלוואות לדיור בתאגידים הבנקאיים.

   להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:

   עד למועד ההנחיה, לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור שוקללה בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 שוקללה ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

   הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו במשקל סיכון של-35% - ללא שינוי.

   הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ- 45% ועד 60% ישוקללו במשקל סיכון של - 50%, במקום ב- 35%.

   הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ- 60% ישוקללו במשקל סיכון של - 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100% (להלוואות ממונפות).

   במקביל בוטלה הדרישה מחודש אוקטובר 2010 לשקלל במשקל סיכון של - 100% הלוואות ממונפות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

   ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

   בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

   כתוצאה מיישום ההנחיות גדלה ההפרשה להפסדי אשראי בתקופה הנסקרת בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס (12.2 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס).

   כמו כן כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של ההלוואות לדיור צפויה ירידה שנתית גם בשנים הבאות בשיעור של כ-0.1%-0.2% ביחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון.

3. ביום 30 במאי 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 לנובמבר 2011), היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ ומעדכנת את תחזית הדירוג משלילית ליציבה.

4. בחודש יוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

   ביום 30 ביולי 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים.

השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%, החל מיום 1 בינואר 2014.

ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק בעקבות השינויים האמורים:

	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
	%		
2012	25.00	*16.33	35.53
2013	25.00	*17.58	**36.22
2014 ואילך	26.50	18.00	37.71

* שיעור משוקלל.

** לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל.

השינויים האמורים בשיעורי המס כאמור לעיל, הביאו לגידול ברווח הנקי בסך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח בשנת 2013.

5. ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס- 2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.

הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתן, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.

בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום. לפרטים ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

6. ביום 14 ביולי 2013 הודיע הבנק (בדוח מיידי מס' אסמכתא: 2013-01-091584) כי על רקע שינויים בדרישות ההון ודרישות רגולציה נוספות והשפעתן על הבנק, הוחלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק.

יישום תכנית ההתייעלות הכוללת, בין היתר, צמצום משרות במטה והקפאת שכר לתקופה של עד שנתיים, היה צפוי להוביל לחסכון שנתי בסך של כ- 15 מיליון ש"ח לפני מס בהוצאות השכר בבנק שיתבטא בתוספת תשואה שנתית של כ- 1.5% כתוצאה מעידכונים לא מהותיים שבוצעו לאחרונה בתוכנית ההתייעלות החיסכון הצפוי בשנת 2014 (לעומת המצב אלמלא התוכנית) יעמוד על סך של כ-14 מיליוני ש"ח.

7. ביום 6 באוגוסט 2013 התקשר הבנק עם כלל פיננסים בע"מ ("כלל פיננסים") ועם חבר הבורסה של כלל פיננסים בע"מ - כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה") בהסכם לרכישת מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה ("ההסכם"). בהתאם להסכם רכש הבנק במועד השלמת העיסקה, ביום 15 בדצמבר 2013, את מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה כנגד תמורה ששולמה ואינה מותנית בסכום השווה להון העצמי המותאם של כלל בטוחה במועד זה בסך 257 מיליוני ש"ח.

ביום 10 באוקטובר 2013 החליט דירקטוריון הבנק על מיזוג הבנק עם כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ וכלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ, כמפורט בדוחות מיידיים מיום 16 באוקטובר 2013 (אסמכתא: 2013-01-167883) ומיום 21 באוקטובר 2013 (אסמכתא: 2013-01-170553, 2013-01-170559), אשר המידע הכלול בהם מובא על דרך ההפניה. כלל פיננסים התחייבה לשיפוי הבנק בשל שורת אירועים המפורטים בהסכם בקשר לנזק או חבות בגין התקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, לרבות בגין הפרת מצגים, בגין חבות בשל פעילות כלל בתקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, בגין חבויות מס, חבויות הנובעות מיחסי עבודה ואירועים נוספים שנקבעו בהסכם, בתנאי שהבנק הודיע לכלל אודות קרות אירוע משפה לא יאוחר מ- 84 חודשים ממועד ההשלמה, או לא יאוחר מ- 36 חודשים ממועד ההשלמה (ביחס לחבות בשל פעילות עבר והפרת מצגים). סכום השיפוי המקסימלי (למעט ביחס לפעילות עבר, שלגביה השיפוי

איננו מוגבל בסכום) לא יעלה על 190 מיליוני ש"ח, ועל 250 מיליוני ש"ח ביחס לאירועים הנוספים. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ בעלת השליטה בכלל פיננסים, התחייבה ביחד ולחוד עם כלל פיננסים בכל התחייבויותיה של כלל פיננסים לשיפוי. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מיום 13 במאי 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-060682) וכן דוח מיידי מיום 6 באוגוסט 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-110338), דו"ח מיידי מיום 12 בספטמבר, 2013 (מס' אסמכתא -2013-01 144048 לגבי אישור הממונה) ודו"ח מיידי מיום 28 באוקטובר 2013 (מס' אסמכתא 2013-01-176949 לגבי אישור הבורסה) ודו"ח מיידי מיום 18 בנובמבר 2013 (מס' אסמכתא 203-01-194358, לגבי אישור הפיקוח על הבנקים), אשר המידע הכלול בהם מובא כאן על דרך ההפניה.

הבנק ביצע הערכת שווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני. הערכת השווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה בוצעה בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בין לאומי מספר 3, צירופי עסקים (IFRS 3), ובהתאם להוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 820-10 (FAS 157).

הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק טרם קבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר על סמך המדידה הארעית.

8. ביום 28 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

9. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המטילות מגבלות על מתן הלוואות לדיור על ידי הבנקים. הרקע לפרסום ההנחיות הינו גידול בסיכונים הגלומים בתיקי ההלוואות לדיור בתאגידים הבנקאיים וכן חיזוק עמידות הלווים והמערכת הבנקאית בפני השפעות שליליות אפשריות שעלולות להיגרם בעת עליית שיעורי הריבית בעתיד.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:

תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.

הלוואות לדיור, בהן שיעור ההחזר החודשי מההכנסה הוא בין 40% ל- 50%, ישוקללו ב- 100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.

תאגיד בנקאי יאשר ויבצע הלוואה לדיור רק בהתקיים שני התנאים הבאים:

היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה לבין סך ההלוואה אינו עולה על 66.66%.

היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, הנושא ריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים ממועד אישור ההלוואה, לא יעלה על 33.33% מסך ההלוואה.

תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.

תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע מיחזור הלוואה, אם כתוצאה מן המיחזור נוצרה חריגה מאחת המגבלות לעיל, או הוגדלה חריגה שהייתה קיימת ערב המיחזור.

הבנק מיישם את ההנחיות ופועל על פיהן.

10. ביום 22 בדצמבר 2013 קבעה חברת מעלות דירוג ilA להרחבה פרטית של סדרת כתבי התחייבות נדחים 10 שהונפקה למשקיעים מוסדיים על ידי ירושלים מימון והנפקות בע"מ.

ביום 24 בדצמבר 2013 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים, 58,790 אלפי ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), מהסדרה הנסחרת בבורסה ואשר הונפקה על פי דוח הצעת מדף מיום 24 לדצמבר 2012, בתמורה לסך של 60,612 אלפי ש"ח.

11. לפרטים אודות מינוי וסיום כהונה של נושאי משרה בכירה בתקופת הדו"ח ראה להלן בפרק נושאי משרה בכירה.

אירועים לאחר תאריך המאזן

אין

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוח השנתי של הבנק מצורפים בנספח א' לדוח הדירקטוריון.

תרשים מבנה אחזקות הבנק

להלן תרשים מבנה אחזקות הבנק בחברות בת ובחברות כלולות נכון ליום 31 בדצמבר 2013.

לפירוט תחומי העיסוק של החברות הבנות והחברות כלולות ראה ביאור 7 ג' לדוחות הכספיים.

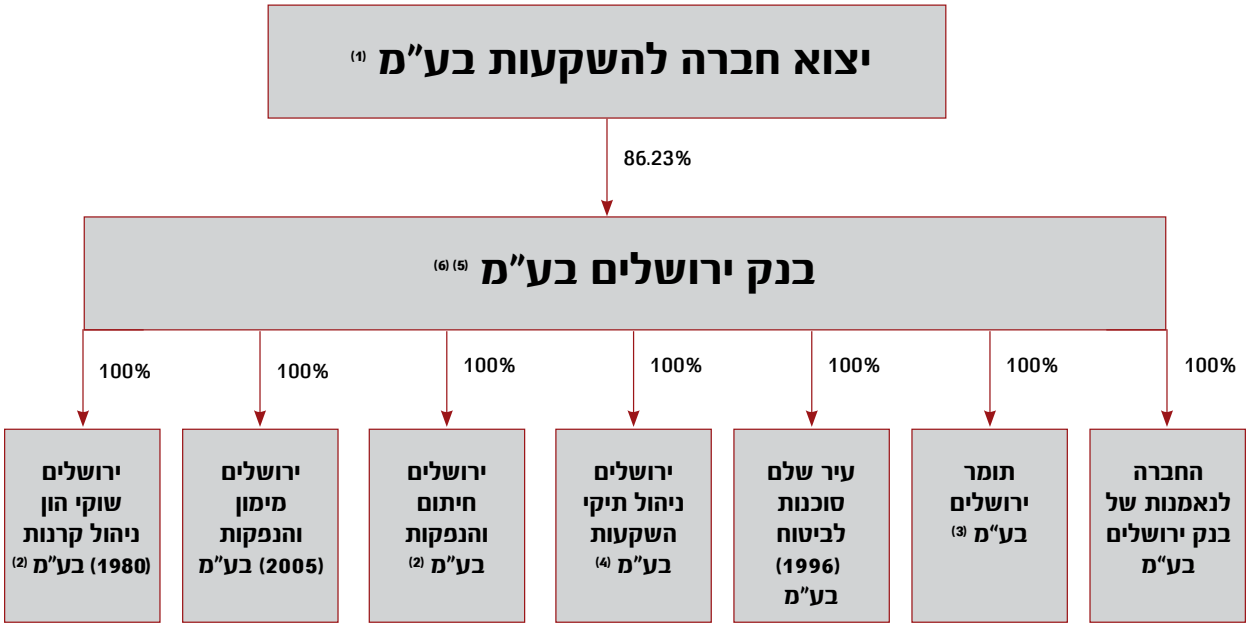

(1) לפירוט בדבר בעלי השליטה בבנק, ראה להלן.

(2) לא פעילה.

(3) למר זלמן שובל החזקה זניחה בחברה כמפורט בתקנות 13-11 לדוח התקופתי.

(4) פעילות ניהול התיקים של החברה נמכרה לצד שלישי ביום 7 בינואר 2013 ונכון למועד הדוח החברה איננה פעילה.

(5) הבנק או חברות הבת שלו; לפי העניין, מחזיקות (100%) בחברות הנמצאות בהליכי פירוק מרצון, כדלקמן: יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ.

(6) הבנק מחזיק במניות של משרדי הבורסה לניירות ערך בע"מ. (24,993 ש"ח ע.נ. המהווה 5.21% מהון המניות המונפק והנפרע של משרדי הבורסה לניירות ערך בע"מ).

בעלי השליטה בבנק

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.30% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). ייצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטיות שהומצאו לבנק, ה"ה מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), ומר גדעון שובל (בנה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), נחשבים כבעלי שליטה בבנק מכח הוראות חוק הבנקאות רישוי.

מר זלמן שובל נחשב כבעל שליטה אף לפי הוראות חוק ניירות ערך.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/ תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתוכניות אלה.

תיאור תמציתי של מגזרי הפעילות

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
- **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.
- **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים יחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרוכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכל מגזר בנפרד.

ייחוס ההכנסות וההוצאות לפי מגזרי פעילות בבנק נעשה כדלקמן:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכל מגזר. חישוב התשואה בכל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013, הסתכם בכ- 697 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 694 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

עיקר הגידול נובע מהרווח הנקי בסך 17.2 מיליוני ש"ח ומנגד נרשם קיטון בהון בגין חלוקת דיבידנד בסך 13.7 מיליוני ש"ח.

יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב- 31 בדצמבר 2013, ב- 342 מיליוני ש"ח, לעומת 337 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

לפירוט בדבר ההכרה בהון רובד 2 תחת משטר באזל III ראה להלן בפרק הלימות ההון אשר בפרק ניהול הסיכונים ובביאור 16ב לדוחות הכספיים.

למידע לגבי ירידת הערך של אג"ח זמינים למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן הונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה נתונים במגזר ניהול פיננסי.

לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה הדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון העצמי.

לעניין יעדי ההון תחת הוראות של באזל II ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. לבנק אין אפשרות להעריך את סוגי מכשירי ההון שיתפתחו בהתאם להוראות בנק ישראל. ביום 24 בדצמבר 2013, הנפיק הבנק באמצעות חברה בת כתבי התחייבויות נדחים בסכום כולל של 58,790 אלפי ש"ח ע.נ. בתמורה לסך של 60,612 אלפי ש"ח.

חלוקת דיבידנדים

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המיידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 2013-01-132396), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

יחד עם זאת, השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון (ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 ביוני, 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לעניין מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו).

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים בריווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על תשלום דיבידנד ביניים לבעלי המניות של הבנק בסכום כולל של 11.0 מיליוני ש"ח, לבעלי המניות של הבנק שהחזיקו במניות הבנק ביום 10 לספטמבר 2013 בגין רווחי הבנק. כמפורט בדוח המיידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 2013-01-132441), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

ביום 28 בנובמבר 2013 החליט דירקטוריון הבנק על תשלום דיבידנד ביניים לבעלי המניות של הבנק בסכום כולל של 2.7 מיליוני ש"ח, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 5 בדצמבר, 2013 בגין רווחי הבנק. כמפורט בדוח המיידי שפרסם הבנק ביום 28 בנובמבר 2013 (אסמכתא: 2013-01-207750), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

חלק שני - מידע אחר

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי

פירוט פעילות הבנק לפי מגזרים מובא בביאור 30 לדוחות הכספיים. התפתחויות שחלו במגזרי הפעילות מובאים להלן בחלק של תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות. במגזרי הפעילות של הבנק לא נרשמו הוצאות תפעוליות ואחרות המיוחסות למגזר הפעילות, הנובעות מעסקאות בין מגזריות.

התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית

כללי

המשק הישראלי צמח בשנת 2013 בשיעור של כ- 3.3% (לפי האומדן המוקדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) לעומת שיעור של כ- 3.4% בשנת 2012 ושיעור של כ- 4.6% בשנת 2011. לאורך השנה האחרונה ניכרת האטה בקצב הצמיחה, עקב המיתון העולמי בכלל ובאירופה בפרט. ברבעון האחרון של השנה ירד יצוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים) בשיעור של כ- 1.6%. ייצוא השירותים העסקיים המהווה כשני שליש מסך ייצוא השירותים, ירד בשיעור של כ-2.5%. לעומת זאת חלה עלייה ברבעון האחרון ברכישות כרטיסי אשראי, מדד הייצור התעשייתי ובמדדי הפדיון לכל ענפי המשק (למעט ענף היהלומים).

תחזית צמיחת המשק, עומדת על כ- 3.3% וכ- 3.2% לשנת 2014 ו- 2015 בהתאמה. כאשר ההערכות לצמיחה בשנת 2014, בניכוי התרומה ממאגר תמר, הינן 2.9%.

שיעור האבטלה בישראל לשנת 2013 עמד על כ-6.2% לעומת כ- 6.9% בשנת 2012. מספר המועסקים גדל בשיעור של כ-2.7% בשנת 2013.

בכלכלה העולמית נרשם קצב צמיחה של כ-3.2% בשנת 2013 לעומת 3.3% בשנת 2012. ארגון הסחר העולמי צופה האטה בשנת 2014 לקצב של 2.9%.

קצב הצמיחה הריאלי של כלכלת ארה"ב עמד על כ- 1.9% בשנת 2013 לעומת כ- 2.8% בשנת 2012. ההאטה בצמיחה נרשמה עקב ירידה בהוצאות הממשלה והעלאת המיסים. בחודש דצמבר 2013 החליט הבנק המרכזי האמריקאי על צמצום ההקלה הכמותית, אך עם זאת הודיע שבניגוד להכרזות הקודמות, הריבית האפסית תישאר גם אם האבטלה תרד מתחת ל- 6.5% במידה וקצב האינפלציה יישאר מתחת ליעד.

משבר החוב האירופי המשיך להעיב על קצב הצמיחה האירופי, אך עם זאת ניתן לראות שהירידה בקצב הצמיחה התמתנה לקצב של -0.4% בשנת 2013 לעומת קצב של -0.6% בשנת 2012.

ביפן החל הבנק המרכזי ברכישות אג"ח ממשלתיות בניסיון להעלות את קצב האינפלציה ליעד של 2%.

אינפלציה ושער חליפין

בשנת 2013 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של כ- 1.8% לעומת עלייה של 1.4% בשנת 2012. המדד ללא דיור עלה ב- 1.5%, המדד ללא ירקות ופירות עלה ב- 1.6%, המדד ללא אנרגיה עלה ב-1.9%. קצב האינפלציה עמד ביחס ישיר לתחזיות בתחילת השנה וברמה נמוכה יחסית עקב התחזקות השקל במהלך השנה ורמת אינפלציה עולמית נמוכה.

תחזית האינפלציה לשנת 2014 על פי בנק ישראל עומדת על כ-1.8%. כאשר תחזיות שוק ההון עומדות על 1.8%-1.7%.

בשנת 2013 שער החליפין של השקל מול הדולר עלה בשיעור של כ- 7%, כאשר שער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-3%. שער החליפין מול שותפות הסחר העיקריות של ישראל עלה בשיעור של כ-7.6%, זאת לאור גידול במאזן התשלומים עקב תחילת ההפקה של גז טבעי בים התיכון, ובנוסף להתפוגגות החששות באשר לתקיפה ישראלית באיראן. עקב חשש לעלייה חזקה של השקל, בנק ישראל נקט ברכישות מט"ח על מנת למתן השפעות הגז הטבעי על שער החליפין ובכך למתן את ייסוף השקל.

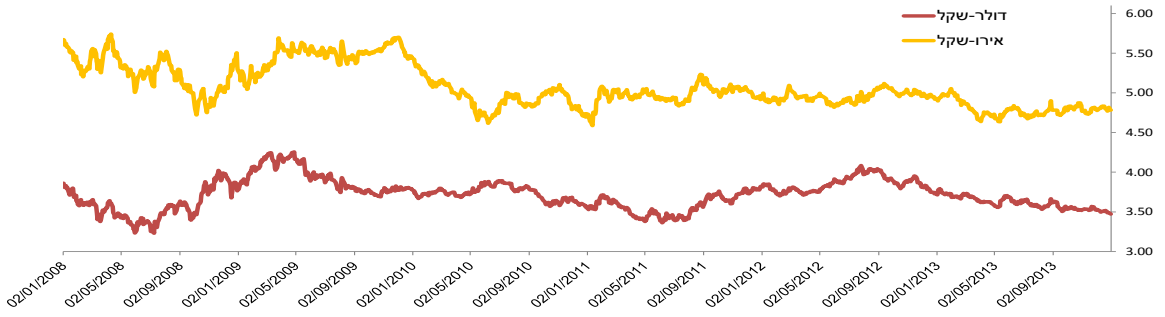

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

במהלך שנת 2013 ריבית בנק ישראל ירדה בהדרגתיות מרמה של 1.75% בחודש ינואר 2013 לרמת ריבית של 1% בסוף השנה. החלטת בנק ישראל על המשך הורדת הריבית, באה על מנת לעודד את הפעילות הכלכלית במשק, כאשר החששות מעליית האינפלציה התפוגגו ואפשרו את המשך ירידת הריבית. בחודש פברואר 2014, החליטה הוועדה המוניטרית של בנק ישראל להפחית את הריבית לרמה של 0.75%.

הגרעון הממשלתי הכולל לשנת 2013 עמד על 33.2 מיליארד שקלים כ- 3.15% מהתל"ג, זאת לעומת יעד ממשלה מקורי של כ- 4.3% מהתל"ג. הגרעון הנמוך נובע מהכנסות ממיסים הגבוהות מן הצפוי בנוסף לעלייה במסי החברות וגביית מיסי הרווחים הכלואים.

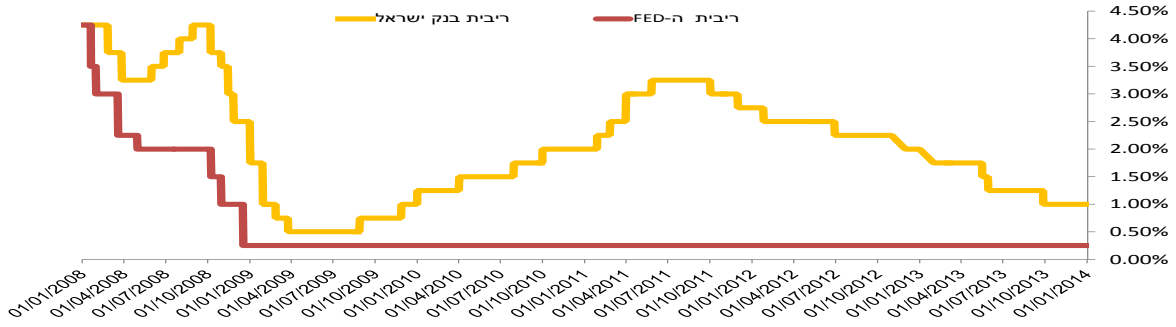

שוק ההון והכספים

שוק המניות בישראל התאפיין בתנודתיות רבה במהלך 2013, כאשר מחודש ספטמבר נרשמו עליות שערים במדדי המניות המרכזיים. נפח המסחר היומי בבורסה עמד על כ- 1.2 מיליארד שקלים, עלייה של כ- 10% לעומת שנת 2012. העלייה בנפח המסחר הושפעה מהורדת הריבית של בנק ישראל, ירידה בשיעור האבטלה וירידה בגרעון הממשלתי.

שוק אגרות החוב בישראל התאפיין בעליות שערים בכלל מדדי אגרות החוב, זאת עקב הירידה בציפיות הריבית במהלך השנה.

בשנת 2013 עלו מדד ת"א 25 ומדד ת"א 100 ב- 12% וב- 15% בהתאמה. מדד אגרות החוב הממשלתיות עלה בשיעור של כ- 4%.

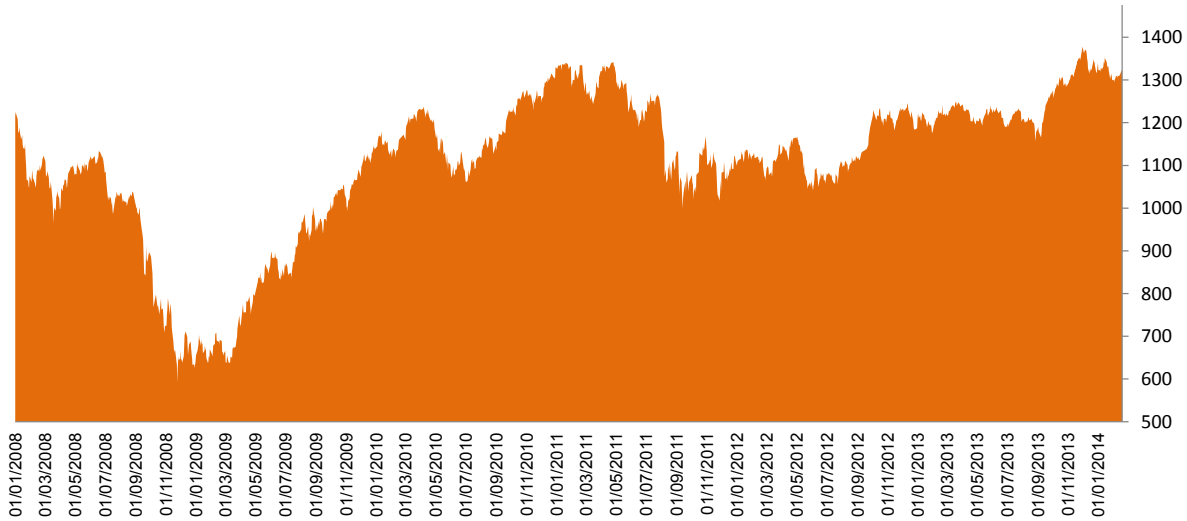

ענף הבניה

במהלך שנת 2013 נמכרו 24,450 דירות חדשות, עלייה של כ- 9.7% לעומת שנת 2012.

בחלוקה לפי מחוזות נרשמה עלייה, בהשוואה לשנת 2012: במחוז חיפה כ-10% ומחוז ירושלים כ- 8%. לעומת זאת,נרשמה ירידה: במחוז תל- אביב כ- 11%, במחוז צפון כ- 5% ובמחוז הדרום כ- 2%. במחוז המרכז לא נרשם שינוי ביחס לשנת 2012.

מספר הדירות החדשות שנותרו למכירה בסוף דצמבר 2013 עומד על 22,250 דירות חדשות עלייה של כ- 2.6% לעומת סוף דצמבר 2012.

ענף הרכב

בשנת 2013 נמסרו 212 אלפי כלי רכב חדשים, עלייה של כ- 3.7% לעומת שנת 2012.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 2 לדוחות הכספיים. יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלת הבנק במהלך עריכת הדוחות הכספיים כרוך בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. השימוש באומדנים כרוך במידה רבה של אי וודאות, והשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים. חלק מההערכות ומהאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי ולתוצאות הפעילות המשתקפות בדוחות הכספיים וזאת בשל מהותיות הנושא, מורכבות החישובים, או מידת ההיתכנות של התממשות אירועים לגביהם קיימת חוסר וודאות, אומדנים אלה נחשבים ונקראים "נושאים קריטיים". קיימת אפשרות שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים יהיה שונה מכפי שהוערך בדוחות הכספיים.

להלן פירוט המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים:

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדיור שלא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות לדיור שלא מוחזקת בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. הוראה זו מיושמת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיס אשראי, החל מיום 1 בינואר, 2011 (בהוראה המקורית - בינואר 2010). ההוראה לא מיושמת למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות. השפעת חוזר זה על הבנק בא לידי ביטוי בנושאים הבאים:

בדיקה פרטנית - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל לווה (למעט הלוואות לדיור) שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן חובות אחרים המזוהים על ידי הבנק (דוגמת תרמיות ופשיטות רגל). כל לווה שנבדק פרטנית וקיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו נעשית על ידי הבנק הערכה של הסכום הניתן לגבייה מאותו לווה בהתאם לתזרימי מזומנים הצפויים מפעילותו העסקית, ערך מימוש נכסיו, ערך מימוש ערבויות מצדדים שלישיים ומועד המימוש. מאחר ונתונים אלו מבוססים על אומדנים והערכות, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן. באשר לתרמיות ופשיטות רגל - חובות אלו נמחקים חשבונאית באופן מידי ומלא. באשר לשאר החובות הנבחנים פרטנית - לירידת ערך מתבצעת מחיקה חשבונאית לא יאוחר משנתיים ממועד ביצוע ההפרשה הפרטנית.

סיווג החוב - הוגדרו חמישה סיווגים עיקריים היוצרים מדרג בחומרת הבעייתיות של החוב ובקביעת ההפרשות בגינו: חוב תקין, חוב בהשגחה מיוחדת, חוב נחות, חוב פגום צובר ריבית וחוב פגום שאינו צובר ריבית.

ההפרשה להפסדי אשראי - נעשתה הבחנה בין הפרשה על בסיס פרטני לחובות שנבדקו פרטנית וזוהו כפגומים לבין הפרשה קבוצתית לכל החובות שאינם מסווגים כפגומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מאזני וחוץ מאזני מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים (חלק מהאשראי הקמעונאי מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים מגזריים במגזרי פעילות השונים) בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי ב- 5 השנים האחרונות וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל. בהתאם להוראת המעבר של המפקח על הבנקים, לשיעורי הפרשה אלו נעשה תיקוף ועדכון מדי רבעון.

מחיקה חשבונאית - בגין חובות שנבדקו פרטנית וזוהו כחובות שאינם ברי גבייה. מדיניות הבנק למחוק חשבונאית את כל ההפרשות הספציפיות שאורכן הינו מעל שנתיים. כמו כן, מבוצעות מחיקות חשבונאיות עבור חובות שנעשתה להם

הפרשה קבוצתית והינם בפיגור מעל 150 ימים. בנוסף, מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמופרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין סיכוני האשראי שאינם פגומים מבטלת את ההפרשה הנוספת והכללית בגין חובות בעייתיים ובגין מאפייני סיכון שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בין מאפייני הסיכון נכללים: סיווג חובות, אשראי לאנשים הקשורים לבנק, היעדר מידע כספי על הלווה, אשראי ללווה או לקבוצת לווים החורגים ממגבלות חבות של "לווה בודד". בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק המשיך לחשב ההפרשה הנוספת ברוטו ממס לצורך השוואה להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, כאשר בספרים נרשמת ההפרשה הגבוהה מבין השתיים.

יישום ההוראה בנושא "מדידת חובות פגומים הפרשה להפסדי אשראי" שנעשה החל מיום 1 בינואר, 2011 הביא לשינוי משמעותי הן באופן בחינת וסיווג החובות והן באופן חישוב ההפרשות להפסדי אשראי וביצוע מחיקות חשבונאיות.

בשנת 2013 ההוצאות להפסדי אשראי עמדו על כ- 54.7 מיליוני ש"ח לעומת 36.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול של 18.7 מיליוני ש"ח. עיקר גידול הוצאה בסך של כ- 19.2 מיליוני ש"ח, בעקבות יישום הוראת בנק ישראל בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, בגין יתרת הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35%.

לפרטים נוספים אודות ההשפעה הכמותית, ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים ותוספת ה' בסקירת ההנהלה.

מיסים נדחים

המיסים הנדחים מחושבים עבור הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. חישוב המיסים הנדחים נעשה על פי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר מיסים אלה ייזקפו לרווח והפסד כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. מיסים נדחים לקבל מחושבים עבור הפרשים זמניים שצפוי שייווצר לגביהם חיסכון במס במועד ההיפוך.

בעת רישום מיסים נדחים לקבל הבנק מבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרות מימושם בעתיד.

לפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, המכשירים הנגזרים בבנק מוצגים במאזן על פי שווים ההוגן. השווי ההוגן של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים או על אומדן השווי ההוגן שנקבע על פי מחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות (Mark to model). שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים כגון: עקומי ריבית, שיעורי מטבעות וסטיות תקן. ההערכה כוללת התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים כגון סיכוני אשראי של הצד הנגדי לעסקה ונזילותו. לא קיימים מקרים בהם שערוך הנגזרים והשווי ההוגן לא נקבע על סמך מודל אלא על סמך ציטוטי מחירים המתקבלים מצדדים שלישיים.

לפרטים נוספים ולפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

מדידות שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המחיל על המערכת הבנקאית את תקן (FAS 157) ASC 820-10 בנושא מדידת שווי הוגן. במסגרת יישום התקן, הבנק עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות שמשתתפים בשוק היו משתמשים בהן בתמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על נתוני שוק שהושגו ממקורות שאינם תלויים בבנק. נתונים לא נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות של הבנק עצמו לגבי הנחות שמשתתפים בשוק היו משתמשים בהן לשם תמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על המידע הטוב ביותר הזמין באותן נסיבות.

מדידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

הבנק מסווג מדידות שווי הוגן תוך שימוש במדרג שווי הוגן שמשקף את המשמעותיות של הנתונים ששימשו בביצוע המדידות. מדרג השווי ההוגן מורכב מהרמות הבאות:

רמה 1 - מדידה המבוססת על מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים. מחירים מצוטטים בשוק פעיל מהווים את הראיה המהימנה ביותר לשווי הוגן, ומשמשים למדידת שווי הוגן בכל עת שבה הם זמינים.

רמה 2 - מדידה המבוססת על נתונים נצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים, לרבות: מחירים מצוטטים לנכסים והתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים או דומים בשווקים שאינם פעילים; נתונים הנגזרים בעיקר מנתוני שוק נצפים, או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים בדרך של מתאם או באמצעים אחרים.

רמה 3 - מדידה המבוססת על נתונים לגבי נכסים או התחייבויות שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה ואשר משמעותיים למדידת השווי ההוגן בכללותה.

היררכיה זו דורשת מהבנק שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. ככל אשר הדבר אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, המרווח וההתאמה הנדרשת כאשר משווים לעסקאות דומות הינם גורמים שנלקחים בחשבון כאשר נקבע רלוונטיות המחירים הנצפים מאותם שווקים.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים המשתייכים לרמה 2 ולרמה 3 מבוססת על הערכות והנחות הנשענות, בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבית.

ככלל, לבנק יתרות זניחות הנשענות על נתוני שוק לא פעיל, ובכל מקרה נבדקת סבירות ונאותות המדידה על ידי הערכות מומחים ואומדנים חיצוניים.

הבנק פעל ליישום תקן ASC 820-10 בשנת 2011 בהתאם להנחיות בנק ישראל. עם זאת, לא חל שינוי מהותי באופן מדידת השווי ההוגן ובאומדנים עליהם התבסס קודם יישום תקן זה.

לפירוט נוסף אודות ההשפעה הכמותית ליישום מדידה לפי שווי הוגן - ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים ותוספת ד' בסקירת ההנהלה.

ירידת ערך ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני

שינויים בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה נזקפים להון העצמי בניכוי השפעת המס, אלא אם כן קיימת ירידת ערך שאינה זמנית. במקרה כזה, ירידת הערך נכללת בדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן מדי תקופה את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע קריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן נקבעו קריטריונים לביצוע הפרשה לירידת ערך בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת ערך עלות מופחתת.
2. ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

קריטריונים אלו נידונו בוועדת האשראי הדירקטוריונית ואושרו על ידה, ודווחו לפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

בשנת 2013, בוצעה בבנק הפרשה לירידת ערך שאינה זמנית בסך 0.3 מיליוני ש"ח (בשנת 2012 1.5- מיליוני ש"ח).

התחייבויות תלויות

הבנק הינו צד בהליכים משפטיים אשר ננקטו כלפיו על ידי לקוחות הבנק, לקוחות לשעבר וצדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים המשפטיים מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של עורכי הדין הפנימיים של הבנק, או על חוות דעתם של יועצים משפטיים חיצוניים, הנבדקות על ידי עורכי הדין הפנימיים של הבנק. הערכות אלו מתבססות על מיטב שיפוטם של היועצים המשפטיים, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון משפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ.

הערכת הסיכויים בתובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב יותר בשל מיעוט ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל. כמו כן ישנן תביעות ייצוגיות שלא ניתן להעריך את סיכוייהן בשל השלב בו הן נמצאות.

יש להביא בחשבון כי תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגבי תביעה בשל העובדה שבתחום המשפטי אין אפשרות לתת הערכה ודאית.

לפירוט נוסף אודות ההתחייבויות התלויות - ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

צירופי עסקים

צירוף עסקים מתרחש כאשר תאגיד בנקאי משיג לראשונה שליטה, על חברה בת או פעילות נפרדת. הבנק מטפל בצירופי העסקים בשיטת הרכישה. בהתאם לשיטה זו, הבנק מזהה את הרוכש, קובע את מועד הרכישה ומכיר בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ובהתחייבויות שניטלו בהתאם לשווים ההוגן, למעט חריגים. כל הרכיבים של זכויות שאינן מקנות שליטה בישות הנרכשת נמדדים במועד הרכישה בשווי הוגן למועד הרכישה, אלא אם בסיס מדידה אחר נדרש לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה כעודף של סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה על הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. בתקופות עוקבות נמדד המוניטין בעלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. במקרה בו יש להכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי, בהתאם לפער שבין הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) לבין סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה, על הבנק לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.

הבנק מודד את התמורה שהועברה בהתאם לשווים ההוגן של הנכסים שנמסרו, ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) והמכשירים ההוניים שהונפקו. עלויות כלשהן שניתן ליחסן לצירוף העסקים מוכרות כהוצאה בתקופה בה התהוו, למעט עלויות להנפקת מכשירים הוניים או חוב של הבנק.

הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר לפי המדידה הארעית.

לפירוט נוסף אודות צירופי עסקים - ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים.

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

בשנת 2013 הרווח הנקי במגזרים, למעט המגזר העסקי, ירד, לפירוט ראה נתוני רווחיות בכל מגזר ומגזר.

	נכסים			התחייבויות		
	2013	2012	שינוי	2013	2012	שינוי
מגזרים	מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח		%
משקי בית	7,273.2	7,028.7	3.5	7,269.8	6,292.4	15.5
בנקאות פרטית	1,160.3	1,192.6	(2.7)	1,016.6	1,119.7	(9.2)
עסקי	1,397.2	1,311.9	6.5	3,485.9	3,405.1	2.4
ניהול פיננסי	2,745.8	2,132.6	28.7	109.5	176.5	(37.9)
סך הכל	**12,576.5**	**11,665.8**	**7.8**	**11,881.8**	**10,993.7**	**8.1**

להלן פירוט הרווח מפעולות רגילות ותשואת הרווח מפעולות רגילות להון לפי מגזרי פעילות:

	הרווח הנקי (הפסד)		תשואה להון	
	2013	2012	2013	2012
מגזרים	מיליוני ש"ח		%	
משקי בית	(14.0)	3.5	(3.1)	0.7
בנקאות פרטית	(0.8)	2.6	(1.4)	4.1
עסקי	21.7	15.0	15.6	9.9
ניהול פיננסי	10.3	15.0	25.2	31.8
סך הכל (לא כולל סכומים שלא הוקצו)	**17.2**	**36.1**	**2.5**	**5.4**

מגזר משקי בית

כללי

במסגרת מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים. המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: חשבון עו"ש, פיקדונות וחסכונות, מסגרות עובר ושב, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת דירת מגורים, לרכישת כלי רכב, הלוואות לכל מטרה, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

אחד מהיעדים העיקריים העומדים בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק (כפי שתוארה לעיל), הינו פיתוח והרחבה של מגזר משקי הבית, תוך גידול משמעותי בהיקף לקוחות המגזר במקביל להרחבת קשת השירותים והמוצרים אשר יוצעו ללקוחות המגזר והגדלת הרווחיות הגלומה בהם. בכוונת הבנק להציע במסגרת תחום פעילות זה, מוצרים אשר יכללו מאפיינים ייחודיים המגלמים ערך מוסף בהשוואה למוצרים הקיימים כיום במערכת הבנקאית בישראל.

להלן עיקרי התכנית האסטרטגית של הבנק במגזר פעילות זה:

גידול ניכר בבסיס הלקוחות הקיים באמצעות:

- הרחבת הפעילות בסניפים.
- גידול במספר הלקוחות אשר מנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק (פעילות אשר החלה בחודש אוקטובר 2012).
- גיוס מוגבר של פיקדונות ממשקי בית, באמצעות סניפי הבנק ו/או באמצעות אינטרנט.
- מתן אשראי צרכני ללקוחות קיימים וחדשים.
- מתן משכנתאות התואמות את צרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה.

הגברת מאמצי השיווק והמכירה, לרבות באמצעות שיפור מתמשך ברמת השירות ללקוח, בין היתר, על-ידי:

- המשך הרחבתו של המוקד הטלפוני אשר הוקם בשלהי 2011 והורחב בשנתיים האחרונות ואשר מיועד לתת מענה למרבית השירותים הבנקאיים.
- הטמעת מערכת CRM ושדרוג אתר האינטרנט תוך הפיכתו לאתר המאפשר ביצוע פעולות.
- פריסת מכשירי בנק אוטומטיים משוכללים המאפשרים ביצוע פעולות נוספות.

המשך הפעלה ושיפור של מערכת חיתום אשראי מתקדמת , ככלי תומך החלטה, המאפשרת שירות מהיר ונאות ללקוח.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת הפעילות במגזר זה:

משכנתאות:

- מתן הלוואות לדיור ולכול מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים ליחידים תושבי ישראל ולקבוצות רכישה לתקופות ארוכות בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית הנקבעים על פי סוג ההלוואה, העדפות הלקוח, ויכולת ההחזר של הלווה.
- הפעילות בתחום המשכנתאות כוללת גם מתן שירותים נלווים של ביטוח חיי לווים ובביטוח נכס אגב משכנתא, הניתנים בהתאם להוראת המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים באמצעות: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "עיר שלם").

בנקאות ופיננסים:

- ניהול חשבון עו"ש מלא.
- מתן אשראי צרכני סולו לזמן קצוב למשקי בית.
- גיוס פיקדונות וחסכונות ממשקי בית.
- הנפקת כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק.
- מסגרות אשראי ופעילות בחשבונות עובר ושב הנקבעות בהתאם לצרכי הלקוח ורמת הכנסתו.
- סיוע במימון רכישת כלי רכב.
- מתן אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות.

שוק ההון:

- במהלך חודש אוגוסט 2013 נחתם הסכם לפיו רכש הבנק מכלל פיננסיים בע"מ את מלוא המניות של חברת כלל בטוחה כמפורט לעיל בפרק אירועים בשנת הדוח. כלל בטוחה היתה חברה בבורסה ובמסלקת הבורסה עד למועד השלמת עיסקת הרכישה, ביום 15 בדצמבר 2013, ועסקה במתן שירותי מסחר בבורסה ובשווקים בחו"ל.

  מהלך זה צפוי להגדיל את היקף פעילות הבנק בתחום שוק ההון תוך כניסה לתחומי פעילות נוספים בהם הבנק לא פעל בעבר.
- מתן שירותי ני"ע - ביצוע קניה ומכירה ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל בסניפי הבנק.
- ייעוץ השקעות - מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות בכל מערך הסניפים של הבנק באמצעות יועצים מורשים.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והוראות רגולטוריות בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

1. ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, לפרטים ראה בפרק אירועים בשנת הדוח לעיל.
2. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיור, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה.

לפרטים נוספים בנוגע להוראה ראה בפרק ארועים בשנת הדוח לעיל.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה), (תיקון), התשע"ג-2013

ביום 1 במאי 2013 נכנס לתוקפו התיקון לתקנות השקעות משותפות בנאמנות, אשר מפחית את עמלות ההפצה שמשלמים בתי ההשקעות לבנקים בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שלהם. במסגרת התיקון הופחתו העמלות בקרנות כספיות מ-0.125% ל-0.1%; בקרנות איגרות חוב הן הופחתו ל-0.35% במקום 0.4%, בקרנות מנייתיות הן הופחתו ל-0.35% במקום ו-0.8%, ובקרנות שקליות הן הופחתו ל-0.2% במקום 0.25% כיום.

ליישום התקנות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

ביום 19 למרץ, 2013 פורסם דוח המסכם את עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית אשר מונה על ידי נגיד בנק ישראל ושר האוצר בעקבות המלצה של הועדה לשינוי כלכלי חברתי - "ועדת טרכטנברג", ומפרט את מסקנותיו והמלצותיו הסופיות.

כבר מיום פרסום דוח הביניים של הועדה (ב-16 ביולי 2012) החל הפיקוח על הבנקים ביישום המלצות הצוות. לשם יישום מלא של ההמלצות ממשיכים בבנק ישראל ומשרדי הממשלה הרלוונטיים בעבודה על תיקוני חקיקה מתאימים שיעגנו את המלצות הצוות.

להלן הוראות חקיקה ספציפיות אשר תוקנו עד כה כתוצאה מעבודתו של הצוות:

א. כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ג-2012

ביום 1 בינואר 2013 נכנס לתוקף התיקון לכללים האמורים, במסגרתו יבוטלו דמי ניהול ניירות ערך בגין מלווה קצר מועד ובגין קרנות כספיות, יוטלו מגבלות על עמלות הבנקים בגין פעולות בניירות ערך ויבוטלו עמלות נוספות למשקי בית ולעסקים קטנים.

יישום התיקון ועדכון תעריפון העמלות בהתאם לחקיקה החדשה צפוי להוריד את היקף העמלות הנגבות ממשקי הבית ומהעסקים הקטנים. אך ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות, לאור מדיניות הבנק של מתן פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים.

ב. תמחור מחדש של עמלות בגין פעילות בניירות ערך

ביום 28 בנובמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא תמחור מחדש של עמלות הנגבות בגין פעילות בניירות ערך. בהמשך לממצאים ולהמלצות בדוח הביניים של הצוות בקשר עם עמלות הטבות בעד פעילות בניירות ערך, ובהמשך לתיקון לתוספת הראשונה לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, כמפורט לעיל, נדרש הבנק לקבוע את שיעורן החדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירת ופדיון ניירות ערך תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה בתיקון האמור ובצורך להתאימם, ככל הניתן, למחיר הנגבה בפועל.

כן נדרש להודיע לפיקוח על הבנקים על שיעורי העמלות החדשים, כאמור לעיל, עד ליום 1 במרץ, 2013. בד בבד עם פרסום ההודעה לציבור על השינוי, כמתחייב מכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

בנוסף, נדרש הבנק לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור הנחה משיעור או סכום העמלה התעריפי, וזאת עבור הסכמים חדשים או חידוש הסכמים, מיום 1 במרץ, 2013. עדכון תעריפון העמלות צפוי להוריד את היקף העמלות הנגבות ממשקי הבית ומהעסקים הקטנים. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות. בסוף אוקטובר 2013 הפיץ המפקח על הבנקים טיוטה של נב"ת חדש בשם "דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים". מטרת ההוראה הינה להסדיר את חוות הדיווח של התאגיד הבנקאי ללקוחותיו אודות כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח בתאגיד הבנקאי, לרבות סך ההכנסות וההוצאות במהלך השנה, בגין נכסים, התחייבויות ופעילות שוטפת בחשבון, וכן לשפר את יכולת המעקב של הלקוח אחר פעילותו בחשבון ולהגביר את יכולת ההשוואה בין מוצרים ושירותים בנקאיים שונים. בדוח

השנתי יצוין גם דירוג האשראי של הלקוח אצל התאגיד הבנקאי, כפי שנקבע במודל הדירוג של התאגיד הבנקאי, זאת לצורך הערכת מצבו הפיננסי של הלקוח על ידי מלווים פוטנציאלים.

ג. ביום 1 באפריל 2014 יכנס לתוקף תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ד-2013 (להלן: התיקון) המחייב את הבנקים להציע ללקוחותיהם מסלולי עמלות בחשבון העו"ש.

מכיוון שבבנק ירושלים אוכלוסיית הלקוחות אליה מתייחס תיקון זה פטורה מתשלום העמלות נשוא התיקון, בהתאם למדיניות העמלות של הבנק, אין השלכה לתיקון על הבנק.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

הנחיות המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעורי המימון בהלוואות לדיור מיום 21 במרץ 2013 ומיום 29 באוגוסט 2013 לא השפיעו באופן מהותי על היקפי הפעילות בתחום המשכנתאות ולא ניכרת ירידה ברמת הביקוש לדירות בענף. יש לציין שמאז פרסום ההנחיה האחרונה חלפו מספר חודשים בלבד כך שנדרש יהיה להמשיך ולעקוב אחר השפעת ההנחיה, ככל שתהיה, על ענף המשכנתאות.

בשנת 2013 לא חלו שינויים במאפייני לקוחות הבנק במגזר פעילות זה.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- בניית מגוון מוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות הקיימים ולקוחות פוטנציאליים אשר יהיו בעלי מאפיינים חדשניים וייחודיים ומתן הצעת ערך איכותית ללקוח.
- שימוש בידע ובניסיון הרב שנצבר ביחס לתחום המשכנתאות בבנק המסייע בהבנת המשתנים השונים הרלוונטיים המשפיעים על ערך הנדל"ן המשמש כבטוחה כנגד הלוואה הניתנת ללקוח, יכולת חיתום אשראי גבוהה ואפיקים בעלי רווחיות רבה.
- חשיפה וזמינות של מערך ההפצה (הסניפים) בפריסה ארצית.
- מתן שירות מקצועי ואמין, תוך מענה לצרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח.
- הרחבת בסיס הלקוחות הקיים בתחום פעילות זה וכן הרחבת מגוון המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות המגזר.
- גמישות ורגישות לשינויים המתחוללים בשוק, לרבות יכולת תגובה וכניסה לתחומי פעילות חדשים.
- פיתוח מערכות ותשתיות מחשוב אשר יאפשרו מתן מוצרים מגוונים ומתקדמים ללקוחות תוך שמירה על רמות סיכון נמוכות.
- פיתוח וניטור מודלים לדרוג אשראי.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

בין חסמי הכניסה במגזר ניתן למנות: הון אנושי שירותי, מקצועי ומיומן, הרגלי לקוחות, מערכות מחשוב מתקדמות ותחזוקתן ודרישות להון מינימאלי. חסמי הכניסה לתחום מתן אשראי לרכב יד שנייה הינם מחיר האשראי והיכולת לסגירת עסקת אשראי מהירה הנובעים משוק בשל ורווי תחרות במתן שירותי מימון מהירים על ידי חברות חוץ בנקאיות, ועסקאות מימון מסובסדות מול הבנקים הגדולים.

כמו כן, היציאה מתחום המשכנתאות הינה בטווח של שנים, בשל משך החיים הארוך של הלוואות, שניתנו לתקופה של עד 30 שנה. או לחילופין מכירת תיק המשכנתאות למוסד פיננסי אחר.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות ושינויים החלים בהם

תחליפים למוצרים ולשירותים המוצעים על-ידי הבנק ללקוחות המגזר הינם אותם השירותים והמוצרים המוצעים על-ידי המערכת החוץ בנקאית, לרבות מתן הלוואות לרכישת כלי רכב המוצעים גם על-ידי חברות הליסינג השונות ושירותי שוק

ההון הניתנים גם על-ידי בתי השקעות בעלי פלטפורמת מסחר באינטרנט. באשר לאשראי הצרכני ניתן לראות יותר גופים פיננסים חוץ בנקאיים וגופים מוסדיים (חברות כרטיסי אשראי וחברות ביטוח) הפונים לפלחי האוכלוסייה הרלוונטיים בהצעות למתן אשראי. בנוסף, רשתות קמעונאות המזון בשיתוף עם חברות כרטיסי אשראי מנפיקות כרטיסי אשראי ללקוח, שלא באמצעות המערכת הבנקאית.

התחרות במגזר הפעילות

- בתחום חשבונות העו"ש התחרות הולכת וגוברת. לאחר שנים שבהם רק בנקים בינוניים התחרו בבנקים הגדולים, בשנים האחרונות גוברת התחרות גם מצד הבנקים הקטנים. הבנקים הקטנים מציעים למשק הבית חשבונות עו"ש אטרקטיביים בהיבטי עמלות ומרווח פיננסי ובכך מנסים לפצות על חיסרון בפריסה קמעונאית.
- בתחום המשכנתאות קיימת תחרות אגרסיבית בין הבנקים. על פי דיווחי הבנקים בדוחותיהם הכספיים של השנים האחרונות - ארבעת הבנקים הגדולים מחזיקים בנתח שוק של כ- 85% מכלל ביצועי המשכנתאות בענף. יתר הבנקים וחברות הביטוח הפועלים בתחום, חולקים בחלק הנותר. חלק הבנק בביצועי המשכנתאות עומד על כ- 2.5%. ככלל, ניתן לציין כי מוצרי המשכנתא המוצעים על-ידי הבנקים השונים הינם דומים, לכן התחרות מתמקדת בטיב השירות, בשיעורי המימון, במחירי האשראי ובעמלות המשולמות על ידי הלקוחות.
- הבנק מתמודד עם התחרות בתחום המשכנתאות באמצעות מומחיותו בבחינת הבטוחות ורמת השירות הגבוהה והמהירה המוענקת ללקוח, גם בעסקאות מורכבות.
- בתחום השירותים הנלווים למשכנתא יש לבנקים תחרות נוספת מצד חברות הביטוח המציעות ללקוחות הבנקים לבצע באמצעותן ביטוחי חיים ונכס.
- בתחום מימון האשראי לרכישת כלי רכב מרבית המימון נעשה בעבר על-ידי חברות מימון חוץ בנקאיות. בשנים האחרונות, עם כניסת הבנקים הגדולים לתחום, הרווחיות במימון רכב יד ראשונה הלכה ופחתה, ובמטרה לחזק את הנאמנות מול לקוחותיהם, הבנקים (לרבות הבנק) הורידו מחירים והתקשרו במבצעי סבסוד עם יבואנים שונים. בשנתיים האחרונות הבנק, כהחלטה אסטרטגית, החליט להפחית את פעילותו בתחרות האגרסיבית הקיימת במימון תחום הרכב ומעניק מימון באופן סלקטיבי בכפוף לתמחור הולם לבנק.
- יחד עם זאת, בשוק המימון לרכישת כלי רכב יד שנייה, עדיין לא מורגשת נוכחות משמעותית של הבנקים הגדולים ורמת התחרות עדיין נמוכה. הדבר מאפשר לבנק לממן רכישת כלי רכב יד שנייה במרווחים גבוהים יותר יחסית לתחום רכישת כלי רכב מיד ראשונה. המתחרים בתחום זה הינם חברות כרטיסי אשראי המקימות מיזמים משותפים בתחום הרכב וחברות מימון חוץ בנקאיות כמו: "פמה" ו"מימון ישיר" המספקות שירותי מימון המאפשרים ללקוח להשלים את הרכישה ואופן המימון במקום.
- בתחום כרטיסי האשראי והאשראי הצרכני, בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של חברות כרטיסי האשראי בשיתוף עם רשתות קמעונאיות לפעול בקרב אוכלוסיית משקי הבית בהנפקת כרטיסי אשראי ישירות ללקוח שלא באמצעות בנק ובהצעות למתן אשראי.
- בתחום שוק ההון קיימת תחרות עזה מצד גורמים בנקאיים, בתי השקעות וגופים מוסדיים. כתוצאה מועדת בכר רבים מהלקוחות עברו לטיפול הגופים המוסדיים ובתי ההשקעות, שמנסים למשוך את הלקוח על כל פעולותיו בשוק ההון. התחרות בתחום זה מתמקדת בעיקר בשעות שרות ארוכות, פלטפורמות אינטרנט משוכללות ומחירים תחרותיים. יש לציין כי מספר השחקנים בענף הינו גדול ועוצמתם של הבנקים הגדולים הינה משמעותית. התחרות העזה בענף גררה ירידה מתמשכת בגובה העמלות בשוק ההון בשנים האחרונות, והביאה לשורה של מיזוגים ורכישות בענף. הבנק ניצל מגמה זו כדי לבסס ולהרחיב את תחום שוק ההון בבנק, על ידי רכישת חברת כלל בטוחה כפי שפורט לעיל. רכישה זו מיצבה את הבנק כשחקן משמעותי במגזר זה, וכעת הבנק מציע מגוון של שירותים המאפשרים לו להתחרות הן בבנקים הגדולים והן בבתי ההשקעות, על ידי הצעת ערך מוסף ללקוחותיו בדמות שירותי ייעוץ השקעות המתבססים בין היתר על אנליזה ייעודית ושירותי מידע מקיפים, פלטפורמות מסחר מתקדמות בשוקי חו"ל הנהנות

משיתופי פעולה עם גופים מובילים בחו"ל, ובסיס רחב של פעילות ברוקראז' המאפשר ללקוחות ליהנות משירותי ביצוע איכותיים.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם לקוחות פרטיים, משקי בית, תושבי ישראל. הצעת הערך של הבנק בתחום חשבונות העו"ש פונה לכלל המגזרים ובכל חתך סוציואקונומי. פעילות המגזר מאופיינת בפיזור רב של לקוחות. בהיבטי אשראי יש לציין את המיקוד במשקי בית כאשר האשראי הניתן לכל אחד מהם הינו בהיקף נמוך יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות אשר אובדנם עשוי להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. כמו כן למגזר זה משקל רב בגיוס המקורות של הבנק באפיקים השונים.

בעקבות רכישת חברת כלל בטוחה הצטרפו לבנק לקוחות פרטיים אשר פעלו בעבר דרך חברת כלל בטוחה המבקשים שירותי פרימיום, לקוחות הפעילים באופן עצמאי בשוק ההון, ולקוחות המקבלים שירותי ניהול תיקים.

מתוך 22 סניפי הבנק, ארבעה מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה מהמגזר החרדי, שלושה באוכלוסייה שרובה מהמגזר הערבי ושניים מסניפי הבנק הינם סניפי V.C.

שיווק והפצה

פעילות השיווק של מגזר משקי הבית של הבנק מתבססת על מערך הפצה של סניפי הבנק, בנקאות ישירה (אינטרנט ומוקד טלפוני) ודיוור ישיר ללקוחות. הבנק מקיים, מעת לעת, מסעות פרסום באמצעי התקשורת השונים.

בתחום מימון האשראי לרכישת כלי רכב פועל הבנק גם באמצעות שיתופי פעולה עם יבואנים, וסוכנויות רכב, המפרסמים מבצעים משותפים עם הבנק ללקוחות לרכישת כלי רכב באמצעות מימון בנקאי הניתן על ידו. אין לבנק תלות בצינורות השיווק וההפצה במסגרת מגזר פעילות זה.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 211 משרות ישירות לעומת 189 משרות בשנת 2012.

בתחום המשכנתאות - 63 משרות בממוצע, לעומת 61 בשנת 2012. בתחום הבנקאות והפיננסים- 123 משרות בממוצע, לעומת 102 בשנת 2012, גידול של כ-20% בעיקר בשל התרחבות הפעילות הקמעונאית. בתחום שוק ההון- 26 משרות בממוצע , בדומה לשנה קודמת. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
	2013				2012*			
	משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו								
מחיצוניים	109.6	88.6	-	**198.2**	106.8	79.0	-	185.8
בינמגזרי	(2.7)	(3.7)	-	**(6.4)**	(5.6)	(6.8)	-	(12.4)
סך הכנסות ריבית, נטו	106.9	84.9	-	**191.8**	101.2	72.2	-	173.4
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים	35.9	6.3	11.7	**53.9**	40.7	7.9	8.0	56.6
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)	142.8	91.2	11.7	**245.7**	141.9	80.1	8.0	230.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(20.1)	(32.9)	-	**(53.0)**	2.0	(35.4)	-	(33.4)
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות	(57.7)	(112.3)	(28.7)	**(198.7)**	(59.4)	(92.0)	(26.7)	(178.1)
פחת והפחתות	(6.0)	(11.9)	(2.7)	**(20.6)**	(4.4)	(7.2)	(1.9)	(13.5)
רווח (הפסד) לפני מסים	59.0	(65.9)	(19.7)	**(26.6)**	80.1	(54.5)	(20.6)	5.0
הפרשה למסים על הרווח	(18.6)	24.0	7.2	**12.6**	(26.2)	17.9	6.8	(1.5)
רווח נקי (הפסד)	40.4	(41.9)	(12.5)	**(14.0)**	53.9	(36.6)	(13.8)	3.5
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)				**-3.1%**				0.7%
יתרה ממוצעת של נכסים	6,203.6	1,057.1	12.5	**7,273.2**	6,059.0	969.7	-	7,028.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	7,269.8	-	**7,269.8**	-	6,292.4	-	6,292.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2)	3,780.5	888.0	6.9	**4,675.4**	3,428.5	951.7	-	4,380.2
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	2,369.4	**2,369.4**	-	-	1,476.0	1,476.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	1,855.8	-	-	**1,855.8**	2,118.3	-	191.7	2,310.0
מרווח מפעילות מתן אשראי	89.1	71.1	-	**160.2**	82.0	54.6	-	136.6
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	-	16.1	-	**16.1**	-	17.0	-	17.0
אחר	17.8	(2.3)	-	**15.5**	19.2	0.6	-	19.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**106.9**	**84.9**	**-**	**191.8**	**101.2**	**72.2**	**-**	**173.4**

* סווג מחדש

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 68% מסך הכנסות הבנק, לעומת 67% בשנת 2012.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 245.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 230.0 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 7%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מתחום הבנקאות והפיננסיים כתוצאה מעלייה ביתרות.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 53.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-33.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול של כ- 59%, עיקר הגידול נובע מהפרשה חד פעמית לדיור על פי הנחיות בנק ישראל שבוצעה במחצית הראשונה של השנה.

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב- 219.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-191.6 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול של כ- 14%, הנובע בעיקר עקב התרחבות הבנק בתחום הקמעונאי, כחלק מתכנית אסטרטגית של הבנק המלווה בהרחבת סניפים, מוקד טלפוני מתקדם ומסעות פרסום, ראה פירוט לעיל בפסקת יעדים ואסטרטגיה עסקית.

ההפסד במגזר הסתכם ב- 14.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של 3.5 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

עיקר הקיטון ברווח נובע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ובהוצאות תפעוליות ואחרות כאמור לעיל.

הרווח הנקי מפעילות המשכנתאות במגזר זה הסתכם ב- 40.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 53.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012, עיקר הקיטון ברווח נובע מהוצאות בגין הפסדי אשראי כמפורט לעיל.

ההפסד מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 41.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 36.6 מיליוני ש"ח בשנת 2012, עיקר הגידול בהפסד נובע מגידול בהוצאות תפעוליות אחרות כאמור לעיל.

ההפסד מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 12.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 13.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

להלן פירוט ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר משקי הבית:

הסכמים עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות

לבנק הסכם מסגרת עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות באחריות הממשלה (כולל הסדרת ביצוען וגבייתן) לזכאי משרד הבינוי והשיכון. ההסכמים קובעים כי הבנק זכאי לקבל עמלות בשיעורים שונים שנקבעו בהסכמים כאמור וכן השתתפות בהוצאות גביה. הסכם המסגרת האחרון נחתם בחודש יולי 2004, תוקפו לשנתיים והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה נוספת של שנה אחת, אלא אם מי מהצדדים יודיע על סיום ההסכם 4 חודשים לפני תום תקופתו.

בנוסף, חתם הבנק בחודש מאי 2008, הסכם עם ממשלת ישראל המתייחס להלוואות שיועמדו לזכאי משרד הבינוי והשיכון ממועד החתימה על הסכם זה ואילך. ההלוואות שיועמדו לזכאים על פי הסכם זה הינן ברובן מכספי הבנק ועל אחריותו ומיעוטן מכספי המדינה ועל אחריותה. הבנק זכאי לקבל מהמדינה סבסוד בגין ההלוואות שנתן מכספי הבנק וכן עמלות בשיעורים שונים בגין ההלוואות שנתן מכספי המדינה. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה של שנה נוספת אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 3 חודשים לפני תום תקופתו.

הבנק התחייב כלפי ממשלת ישראל כי במתן השירותים על פי ההסכמים האמורים יפעל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה וכי ישפה את מדינת ישראל אם לא יעשה כן. הבנק פועל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה לעניין הלוואות לזכאים ולפיכך הוא מעריך כי ההתחייבות לשיפוי אינה יוצרת לבנק חשיפה מהותית.

הסכם לביטוח חיי לווים

הבנק צד להסכמים משנת 1992 (כפי שעודכנו מעת לעת) עם מספר חברות ביטוח, עיר שלם, וסוכנות ביטוח נוספת. על פי ההסכמים, מתחייבות חברות הביטוח לבטח את חיי הלווים בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח. חברות הביטוח זכאיות לפרמיה והבנק וסוכנויות הביטוח הנ"ל זכאיות לתשלום מאת חברות הביטוח, בהתחשב בשירותיהן. הבנק הינו בעל הפוליסה והמוטב על פיה. ההסכמים הנ"ל חלים רק על ביטוחי חיים של לווים שנעשו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם לביטוח נכסי לווים

ביום 1 באפריל, 2007, נחתמו הסכמים בין הבנק, עיר שלם ומספר חברות ביטוח לפיו התחייבו חברות הביטוח לבטח נכסים אשר שועבדו לטובת הבנק בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסת הביטוח ולשלם לעיר שלם עמלה. ההסכמים חודשו בסוף מרץ 2013 ותוקפם הוארך עד ליום 31 במרץ, 2014 ויחודשו מידי שנה. ההסכמים חלים רק על פוליסות ביטוח מבנה שנערכו בגין הלוואות שניתנו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם מסגרת - ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואות לדיור

הסכם מיום 10 באפריל, 2006, שתוקפו החל מ-1 בינואר, 2006, בין עיר שלם לבין חברת ביטוח, לפיו ינפיק המבטח פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה (לרבות נזקי מים) אגב הלוואות לדיור שינתנו על-ידי הבנק ללקוחות הבנק, אשר ישווקו על-ידי עיר שלם באמצעות חברה בת של תאגיד מבטח.

הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ

לבנק הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") מיום 15 בנובמבר, 1998, לפיו מקבל הבנק מבנק לאומי שירותי סליקה לממסרים המוצגים בבנק וממסרים המשוכים על הבנק באמצעות מסלקת בנק לאומי, תמורת עמלות שנקבעו בהסכם.

הסכמים עם חברות כרטיסי אשראי

לבנק הסכמים עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ מיום 8 באוגוסט, 2002 ועם פועלים אקספרס בע"מ מיום 25 בפברואר, 2010. הסכמים אלו משקפים את מערכת היחסים במסגרת שיתופי הפעולה בין הבנק לבין חברות כרטיסי האשראי האמורות, לרבות לעניין חלוקת האחריות בין חברת כרטיסי האשראי לבנק, והתנאים המסחריים בין הצדדים.

מגזר בנקאות פרטית

כללי

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים במסגרת מגזר משקי הבית, לקהל אשר ברובו הינו תושבי חוץ בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. שירותי המגזר ניתנים באמצעות סניף הבנק המתמחה במתן שירותים ומוצרים אלה לתושבי חוץ. במסגרת מגזר פעילות זה, ניתן דגש רב יותר על מתן שירות אישי ומקצועיות גבוהה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק רואה במגזר פעילות זה נדבך חשוב לפעילותו העסקית ובהתאם לכך פועל, בין היתר:

- לשימור המעמד והמוניטין שהבנק יצר בקרב הקהילות היהודיות בחו"ל.
- להרחבת מגוון השירותים הפיננסים והמוצרים הרלבנטיים לפלח שוק זה.

מבנה מגזר הפעילות

בשנים האחרונות ניכרת יותר ויותר מגמתם של מרבית הבנקים הפועלים בישראל בפיתוח וקידום השירותים והמוצרים הניתנים במסגרת שירותי הבנקאות הפרטית.

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר את השירותים והמוצרים המפורטים להלן:

משכנתאות - מתן הלוואות למימון רכישת דירות בארץ, וכן מתן אשראי למטרות אחרות המגובה בשעבוד נכס נדל"ן.

בנקאות ופיננסים - מגוון מוצרים ושירותים בתחום זה לרבות מתן אשראי, פעילות בחשבונות עו"ש, גיוס פיקדונות במט"ח ואחרים, כאשר הדגש הינו על מתן שירות מקצועי, מתקדם ומותאם לצרכיו האישיים והספציפיים של הלקוח.

שוק ההון - פעילות הלקוחות בניירות ערך, לרבות ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות על-ידי יועצים המתמחים בעיקר בתחומי השקעות רלוונטיים לתושבי חוץ והתמחות מיוחדת בשווקי חו"ל.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר.

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה- FATCA, לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה- IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר כניסתן לתוקף צפויה להיות במחצית שנת 2014.

הבנק נערך ליישומן כחלק מהיערכותו הנמשכת ליישום החוק החל משנת 2014, ובכלל זה חתימה על הסכם עם רשויות המס בארצות הברית. באוקטובר 2013 פורסמה טיוטת נוסח סטנדרטי של הסכם בינמדינתי, אשר בכוונת ה-IRS לחתום עם ממשלות זרות, וביניהן ממשלת ישראל, ככל שיחתם הסכם בנוסח זה עם ממשלת ישראל, יתאים הבנק את היערכותו בנושא ה-FATCA לאמור בהסכם זה.

הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה ממתן כל עצה בנוגע ל-FATCA.

נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הייחודיים כוללים, מערכת קשרים ענפה עם קהילות יהודיות במדינות שונות בעולם, ומתן שירות מקצועי ואישי ללקוחות המגזר בתחומי הבנקאות הפרטית וזאת בנוסף לגורמי ההצלחה אשר פורטו בהרחבה במגזר משקי הבית והרלוונטיים גם ביחס למגזר זה.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

הרגלי הלקוחות, מגבלות רגולטוריות, הכשרת כוח אדם מקצועי ומיומן ותשתית טכנולוגית עשויים להוות חסמי כניסה למגזר פעילות זה. היציאה מתחום המשכנתאות הינה ארוכת טווח, בשל משך החיים הארוך של הלוואות.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

למרבית המוצרים והשירותים של המגזר לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות בנקאיים ופיננסיים, בארץ ובעולם.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם בעיקר תושבי חוץ בעלי זיקה חזקה למדינת ישראל ובעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. מרבית הלקוחות הינם תושבי ארה"ב ומערב אירופה. לבנק אין תלות מהותית בלקוח בודד והפעילות במגזר זה מאופיינת בפיזור סיכון האשראי וגיוס מקורות מפוזר. השירותים ניתנים באמצעות סניף בנקאות פרטית, כאשר מרבית הנכסים הנרכשים במסגרת מגזר זה במימון הבנק הינם באזור ירושלים.

שיווק והפצה

עיקר השיווק נעשה באמצעות פניה אישית ללקוחות פוטנציאלים במסגרת כנסים ואירועים בהם הבנק משתתף וכן באמצעות הפניית לקוחות על-ידי אנשי מקצוע המעורבים בקהילות האמורות בחו"ל, ביניהם, עו"ד, יועצים ורו"ח עימם מצוי הבנק בקשרים שוטפים.

תחרות

כל הבנקים מתחרים על פלח שוק זה. הבנק אינו יכול להעריך את חלקו היחסי במערכת הבנקאית בקשר עם תחום פעילות זה. על מנת להתמודד עם התחרות משקיע הבנק מאמצים רבים בהכשרה מקצועית ייחודית של העובדים בסניף הבנקאות הפרטית. יתרון נוסף של הבנק במגזר הפעילות הינו רמת השירות והזמינות של הבנקאים בבנק אשר הינם דוברי שפות שונות ובעלי יכולת ליצור קשר אישי מול לקוחות המגזר.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 34 משרות ישירות לעומת 31 משרות בשנת 2012. בתחום המשכנתאות - 14 משרות בממוצע, לעומת 11 בשנת 2012.

בתחום הבנקאות והפיננסים - 19 משרות בממוצע, בדומה לשנת 2012. בתחום שוק ההון - 2 משרות בממוצע, בדומה ל-2012. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה. במגזר מועסקים עובדים קבועים שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצרכי לקוחות המגזר.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
	2013				2012*			
	משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו								
מחיצוניים	15.1	4.9	-	**20.0**	13.2	8.0	-	21.2
בינמגזרי	(0.5)	(0.5)	-	**(1.0)**	(1.1)	(1.0)	-	(2.1)
סך הכנסות ריבית, נטו	14.6	4.4	-	**19.0**	12.1	7.0	-	19.1
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים	0.5	7.4	3.1	**11.0**	0.7	7.3	3.6	11.6
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)	15.1	11.8	3.1	**30.0**	12.8	14.3	3.6	30.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(0.7)	0.2	-	**(0.5)**	(0.2)	(0.4)	-	(0.6)
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות	(10.2)	(15.6)	(1.9)	**(27.7)**	(8.3)	(14.8)	(1.0)	(24.1)
פחת והפחתות	(1.3)	(1.8)	(0.1)	**(3.2)**	(0.8)	(1.2)	(0.1)	(2.1)
רווח (הפסד) לפני מיסים	2.9	(5.4)	1.1	**(1.4)**	3.5	(2.1)	2.5	3.9
הפרשה למיסים על הרווח	(1.0)	2.0	(0.4)	**0.6**	(1.2)	0.7	(0.8)	(1.3)
רווח נקי (הפסד)	1.9	(3.4)	0.7	**(0.8)**	2.3	(1.4)	1.7	2.6
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)				**-1.4%**				4.1%
יתרה ממוצעת של נכסים	1,135.9	24.4	-	**1,160.3**	1,164.9	27.7	-	1,192.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	1,016.6	-	**1,016.6**	-	1,119.7	-	1,119.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2)	608.5	45.5	-	**654.0**	599.5	53.6	-	653.1
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	271.8	**271.8**	-	-	263.7	263.7
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	-	-	-	**-**	-	-	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי	14.6	0.6	-	**15.2**	12.1	1.0	-	13.1
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	-	3.8	-	**3.8**	-	6.0	-	6.0
אחר	-	-	-	**-**	-	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**14.6**	**4.4**	**-**	**19.0**	**12.1**	**7.0**	**-**	**19.1**

* סווג מחדש

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 8% מסך הכנסות הבנק, לעומת 9% בשנת 2012.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 30.0 מיליוני ש"ח בדומה להכנסות המגזר בשנת 2012.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 0.5 מיליוני ש"ח בדומה לשנת 2012.

סך הוצאות תפעוליות ואחרות הסתכמו ב- 30.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-26.2 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 18% הנובע בעיקר עקב הקצאת עובדים גבוהה יותר למגזר זה.

ההפסד במגזר הסתכם ב- 0.8 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של 2.6 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

עיקר הקיטון ברווח נובע מגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות.

הרווח הנקי מפעילות המשכנתאות במגזר זה הסתכם ב- 1.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.3 מיליוני ש"ח בשנת 2012. מחד, גידול בהכנסות הפעילות בהשוואה לשנת 2012 בעיקר בשל עלייה במרווח, ומנגד, עלייה בהוצאות תפעוליות ואחרות.

ההפסד מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 3.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 1.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

הרווח מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 0.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 1.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

מגזר עסקי

כללי

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות. שירותים אלה מועמדים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן והחטיבה הקמעונאית במסגרת המחלקות העסקיות המתמחות במתן שירותים אלה והממוקמות בסניף הבנק בירושלים, בסניף הבנק בתל-אביב ובסניף הבנקאות פרטית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרוייקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרוייקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה ומימון קבוצות רכישה. בנוסף, מעמיד הבנק מימון לחברות המבצעות פרוייקטים בתחום האנרגיה הסולארית והלוואות מסחריות.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במסגרת התכנית האסטרטגית (כפי שתוארה לעיל), פועל הבנק ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן למגורים, בדגש על פוטנציאל צמיחה וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרוייקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרוייקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות ופיזור הסיכון ובהתאמה להגדיל את התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך הקטנת הסיכון.

כמו כן, הבנק פועל להסטת הסיכון והתשומות, למימון פרוייקטים (ליווי בניה למגורים) או למימון עסקאות הדורשות הקצאת הון נמוכה ככל שניתן, וזאת תוך הקטנת היקף האשראי המסחרי למימון פעילות שוטפת של חברות ועסקים קטנים, ככל שניתן.

בנוסף, פועל הבנק במימון וניהול עסקאות בענף האנרגיה הסולארית, להן הסכם ארוך טווח מול חברת החשמל וזאת, הן באמצעות מימון מלא של הבנק והן באמצעות שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן האשראי. שיתופי פעולה אלו, בדומה לאמור לעיל ביחס למימון פרויקטים (מודל האופרטור), מאפשרים כניסה לעסקאות גדולות בענף תוך פיזור הסיכון.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר:

בנייה ונדל"ן - הבנק מממן רכישת קרקע והקמת פרויקטים למגורים וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי הסגור בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה על פי דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות, ערבויות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי חברות ביטוח עימן קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים לצורך הרחבת היקף פעילותו והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם הגופים הפיננסיים, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על-ידי הגוף הפיננסי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט יהיו פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרוייקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על-ידי הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

בנקאות ופיננסים

אשראי הניתן לשם מימון פעילותן השוטפת של חברות - הבנק קיבל החלטה לצמצם את היקף האשראי שניתן במסגרת תחום פעילות זה לעומת האשראי שניתן בשנים קודמות, וזאת בשל הקצאת ההון הרב והתפעול השוטף הנדרש לשם כך. מימון הפעילות המסחרית לרבות מימון נכסים מניבים ופעילות שוטפת, נעשה בדרך כלל כנגד בטחונות מטריאלים. הפעילות השוטפת של החברות, ממומנת, בין היתר, כנגד שעבוד הנכסים השוטפים.

אשראי לענף האנרגיה הסולארית - מימון רכישה, התקנה ותפעול מערכות אנרגיה סולארית מבוצע כנגד חוזה מול חברת החשמל לתקופה של 20 שנים בתעריף רכישת חשמל מוגדר וקבוע לכל תקופת ההפעלה. בנוסף, הבנק משעבד את ציוד המערכת ואת מערך החוזים הכולל בעסקה, וככל שנדרש, צובר קרנות רזרבה שונות במהלך תקופת המימון. בתחום זה, משתף הבנק פעולה עם גופים פיננסיים, בדומה לתחום הנדל"ן, על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום האשראי הסולארי, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי מתגבש ונחתם לפני שלב ההקמה של הפרויקט. שלב ההקמה של הפרויקט הסולארי, וככל שניתן מימון בגינו, ממומן על-ידי הבנק בלבד. המימון המשותף מתחיל בשלב ההפעלה של הפרויקט, כאשר האשראי שניתן עד כה על-ידי הבנק במסגרת שלב ההקמה, נפרע במלואו באמצעות האשראי המשותף הניתן על-ידי הבנק והשותף הפיננסי במסגרת שלב ההפעלה; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי בין הבנק לבין השותף הפיננסי נקבע גם הוא מראש ונשמר לאורך חיי הפרויקט.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק כנציג המלווים, לפי שיקול דעתו בהתאם להסכמי המימון ולהסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי, ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוח הנדסי בגין הפרויקט מועבר על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף טרם העמדת המימון. במהלך חיי הפרויקט הבנק מדווח לגוף הפיננסי הנוסף על נתוני הפרויקט השוטפים ועל אירועים חריגים בפרויקט.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העיסקי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למיגזר העיסקי

ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחייה בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, לפרטים ראה בפרק אירועים בשנת הדוח לעיל.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

ענף הבינוי והנדל"ן התאפיין בעליות מחירים בשנים האחרונות ומביקושים גדולים לדירות לצד מחסור בקרקעות זמינות לבניה. שנת 2013 התאפיינה בקצב מכירת יחידות דיור גבוה משמעותית מהציפיות בתחילת השנה וברמת מחירים דומה למחירים בשנים קודמות , זאת למרות הציפייה לירידת מחירים בעקבות גל המחאה החברתית בקיץ 2011. ציפייה זו לא התממשה לאור המחסור בקרקעות זמינות לבניה, מחסור בכוח אדם בענף הבניה ומגבלות רגולטוריות שהשפיעו על המערכת הבנקאית (מרבית הבנקים הגיעו לרמת המגבלה הענפית לענף הבניה). לפיכך, עדיין שוררת אי וודאות בשוק הנדל"ן לגבי רמות המחירים, המושפעת בין היתר, ממחסור בקרקעות זמינות לבניה וירידה בהיקף התחלות הבניה באזורי הביקוש (שיווק קרקעות של משרד השיכון ומנהל מקרקעי ישראל מתרכז ברובו באזורי הפריפריה), והכבדה על נוטלי המשכנתאות לצד ציפיות להתערבות ממשלתית שתביא לירידת מחירים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם:

- הכשרה מקצועית של כוח אדם בעל ניסיון ומיומנות.
- ניהול סיכונים מושכל, תוך קיום מערכות בקרת אשראי נאותות לאיתור ומזעור הסיכונים.
- מתן שירות איכותי ומהיר.

בתחום הבנייה והנדל"ן:

ידע מקצועי ספציפי בתחום זה, לרבות הבנה ויכולת ניתוח של מכלול המשתנים הרלוונטיים המשפיעים על רמת הסיכון בפרויקט נדל"ן ביניהם; אזורי ביקוש, בניה בשלבים, קרקע בשלה לבניה וכיו"ב.

- איתור הזדמנויות באמצעות קשרים עם יזמים מנוסים הפועלים בענף.
- יכולת חיתום אשראי גבוהה המתבטאת בבחירה נכונה של הפרויקט המלווה שהינה נגזרת של מיקום הפרויקט ואפשרויות השיווק שלו בהתאם לצרכי השוק.
- קביעת מבנה מימון לעסקה התואם את צורכי הפרויקט והלקוח.
- שליטה ובקרה על הוצאות והכנסות הפרויקט עד להשלמתו.
- יכולת ניהול אשראי בתנאי משבר.
- הערכה הולמת של יכולת ההחזר של הלקוח.

בנקאות ופיננסים:

- ניהול קפדני של האשראי, תוך ביצוע מתמיד של בקרות.
- ניתוח עמוק ומקיף של העסקאות החדשות לרבות הבנת הסיכונים הכרוכים במימון.
- קביעת מבנה האובליגו והתאמת סכום המימון לתזרים המזומנים בגין העסקאות ולפעילות החברה.
- הערכה אמינה ושוטפת של מצבת הביטחונות הקיימת בבנק ומעקב אחר הדיווחים השוטפים של החברה.
- פיתוח מומחיות בתחום מימון ענף האנרגיה הסולארית ונגישות לגורמים הפועלים בענף.
- בדיקות משפטיות בבחינת מתן מימון לעסקת אנרגיה סולארית לרבות בדיקת הזכויות בנכסים עליהם מותקנות המערכות הסולאריות, בדיקת חוזה השכירות בין היזם לבין בעל הנכס (ככל שמדובר בעסקה מסוג זה), בדיקת המודל הפיננסי של העסקה וכו'.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- מגבלות רגולטוריות על תאגידים בנקאיים, לרבות מגבלות על חבות של לווה או קבוצת לווים וכן מגבלות רגולטוריות אחרות, כך לדוגמא גורמים חוץ בנקאיים מוגבלים בכניסה עצמאית לענף הנדל"ן כתוצאה מחוק המכר המחייב, בתנאים מסוימים, הנפקה של ערבויות בנקאיות לרוכשי יחידות בפרויקטים של בניה.
- דרישות להון מינימאלי.
- מערכות יחסים ארוכות טווח עם הגורמים הפעילים בתחומים אשר פורטו במסגרת המגזר העסקי.
- הכרות וניסיון נצבר בהפעלת מימון בשיטת הליווי הסגור.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

כתחליף לאשראי הבנקאי התפתחו מוצרי מימון תחליפיים הניתנים על-ידי הגופים החוץ בנקאיים. תחליפי האשראי כוללים גיוס בשוק ההון, בין היתר, באמצעות הנפקות אג"ח בחברות נדל"ן אשר לעיתים מגובות בתזרימי מזומנים ספציפיים ולרבות אשראי ישיר הניתן על-ידי גופים אלה. תחליף אשראי זה וזמינותו מושפע ממצב שוק ההון ולפיכך קיימת ירידה בהיקף ההנפקות.

לקוחות

בתחום בנייה ונדל"ן, הבנק מלווה כ-180 פרויקטים, בהיקף ממוצע של כ-58 יחידות דיור לפרויקט. מעל למחצית הפרויקטים המלווים נמצאים באזורי הביקוש: אזור ירושלים רבתי, אזור המרכז והשרון.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח אשר בדרך כלל מנפיקות פוליסות על פי חוק המכר (דירות) לרוכשים בפרויקטים המלווים על-ידי הבנק. בנוסף קיימים שיתופי פעולה עם חברת ביטוח גם במתן אשראי כספי בפרוייקטים המלווים (על פי מודל האופרטור).

האשראי הניתן לפעילות מסחרית ולענף האנרגיה הסולארית הינו מפוזר בין מספר רב של לקוחות בפריסה ארצית. במימון ענף האנרגיה הסולארית קיימים שני סוגי לקוחות: האחד, בעלי נכסים אשר מתקינים מערכת סולארית על גגות שבבעלותם והשני והעיקרי שביניהם, יזמים אשר שוכרים גגות לצורך התקנת מערכת סולארית.

כאמור, לאור מיצוי כלל המכסות שאושרו בעבר על ידי רשות החשמל לטובת מתקנים סולאריים קטנים ובינוניים, מרבית העסקאות הינן מול לקוחות יזמיים הרוכשים מתקנים סולאריים קיימים ולא עסקאות הקמה של מתקנים חדשים.

בעקבות רכישת חברת כלל בטוחה הבנק נותן כעת שירותים למרבית הגופים המוסדיים בארץ, ובכלל זה הבנקים, חברות הביטוח וגופי הפנסיה והגמל.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות המנהלים והעובדים בסקטור נדל"ן של הבנק ובמחלקות המסחריות בסניפי הבנק בתל-אביב, בירושלים ובסניף בנקאות פרטית.

הבנק מגייס לקוחות ומרחיב את פעילותו בענף הנדל"ן בין היתר, על-ידי איסוף מידע ביחס למכרזים לרכישת קרקעות המיועדות לבניה, ניתוחם ופנייה באופן יזום לזוכים במכרזים אלו וזאת באמצעות היכרותו הנרחבת עם הפועלים בענף זה. בנוסף, פועל הבנק להרחבת פעילותו על בסיס מאגר הלקוחות הקיים של הבנק.

הבנק נחשף לקהל היעד באמצעות מתן חסויות לאירועים המאורגנים על-ידי התאחדות הקבלנים והבונים הארצית ועל-ידי ארגוני הקבלנים המקומיים והשתתפות בכנסים שונים, לרבות השתתפותם של אנשי מקצוע מטעם הבנק, המרצים ו/או משתתפים בפאנלים מקצועיים באירועים אלו.

תחרות

התחרות בין הבנקים על השגת לקוחות איכותיים בתחום הנדל"ן מתבטאת בשיעורי ההון העצמי המושקע בפרויקט, מבנה העסקה, גובה העמלות, הריביות על האשראי ורמת השירות הניתנת ללקוח. במהלך שנת 2013 חברות ביטוח מתכננות גם הן להיכנס לתחום מימון הפרויקטים. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, מתבססות על הקשרים שנצברו לאורך השנים ובסיס הלקוחות הקיים בבנק המהווים עבור הבנק מנוף להמשך פעילותו. בנוסף, לעיתים משתמש הבנק בעודפי המקורות בפרויקטים קיימים למינוף פעילות עתידית בפרויקטים חדשים של לקוחותיו. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

מרבית הבנקים מתחרים על מימון ענף האנרגיה הסולארית. כמו כן, בעסקאות בהיקפים גבוהים לוקחים חלק במימון גם גופים מוסדיים וחברות ביטוח. רמת המקצועיות, הידע וההיכרות הרחבה בענף מאפשרים לבנק להרחיב באופן מבוקר את פעילותו בענף מול לקוחות קיימים ולקוחות חדשים.

לבנק אין יכולת להעריך את חלקו ביתרת האשראי בתחום זה מכלל המערכת הבנקאית. יחד עם זאת, להערכת הבנק, בשנת 2013 חלקו היחסי של הבנק בליווי יחידות דיור חדשות עמד על כ- 10% מכלל יחידות הדיור אשר התחילו בהקמתן במהלך שנת 2013. וכן, חלקו בענף מתקני האנרגיה הסולארית הקטנים והבינוניים גבוה מחלקו של הבנק במערכת הבנקאית.

הסכמי שיתוף פעולה

לבנק שיתופי פעולה עם מספר חברות ביטוח למתן אשראי ו/או להנפקת פוליסות ביטוח על ידן לרוכשים של דירות בפרויקטים למגורים בהם ניתן מימון על-ידי הבנק בשיטת הליווי הסגור (הנפקת הפוליסות נעשית על-ידי חברות הביטוח כנדרש על פי חוק המכר (דירות) וכן במימון ענף האנרגיה הסולארית. ההתקשרויות עם חברות הביטוח כוללות הסדרת שיתוף הפעולה בין הבנק לבין בנושאים הבאים: אחריות לניהול השוטף של הפרויקט ומסירת דיווחים, קבלת בטוחות ושחרורן ונקיטת הליכים למימוש השעבודים ויחסי הנשייה בין הגופים.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 30 משרות ישירות לעומת 29 משרות בשנת 2012. בתחום הבנייה והנדל"ן - 19 משרות בממוצע, בהשוואה ל18 משרות בממוצע בשנת 2012.

בתחום הבנקאות והפיננסים- 9 משרות בממוצע, בדומה לשנת 2012, בתחום שוק ההון- 2 משרות בממוצע, בדומה ל- 2012. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
	2013				2012*			
	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	סה"כ	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	סה"כ
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו								
מחיצוניים	13.5	26.4	-	**39.9**	15.1	21.8	-	36.9
בינמגזרי	(1.6)	(0.6)	-	**(2.2)**	(3.3)	(1.0)	-	(4.3)
סך הכנסות ריבית, נטו	11.9	25.8	-	**37.7**	11.8	20.8	-	32.6
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים	4.1	22.2	1.1	**27.4**	5.2	16.3	1.1	22.6
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)	16.0	48.0	1.1	**65.1**	17.0	37.1	1.1	55.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(1.3)	0.1	-	**(1.2)**	(2.6)	0.6	-	(2.0)
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות	(8.6)	(16.3)	(1.7)	**(26.6)**	(10.9)	(15.9)	(2.0)	(28.8)
פחת והפחתות	(1.0)	(1.8)	(0.1)	**(2.9)**	(0.7)	(1.3)	(0.1)	(2.1)
רווח (הפסד) לפני מסים	5.1	30.0	(0.7)	**34.4**	2.8	20.5	(1.0)	22.3
הפרשה למסים על הרווח	(1.9)	(11.1)	0.3	**(12.7)**	(0.9)	(6.7)	0.3	(7.3)
רווח נקי (הפסד)	3.2	18.9	(0.4)	**21.7**	1.9	13.8	(0.7)	15.0
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)				**15.6%**				9.9%
יתרה ממוצעת של נכסים	502.2	895.0	-	**1,397.2**	501.5	810.4	-	1,311.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	3,033.3	452.6	-	**3,485.9**	3,165.6	239.5	-	3,405.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2)	275.8	1,178.7	-	**1,454.5**	424.4	1,103.0	-	1,527.4
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	251.5	**251.5**	-	-	247.8	247.8
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	-	-	-	**-**	-	-	72.7	72.7
מרווח מפעילות מתן אשראי	8.3	23.7	-	**32.0**	7.9	20.3	-	28.2
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	3.3	2.4	-	**5.7**	2.9	2.4	-	5.3
אחר	0.3	(0.3)	-	**-**	1.0	(1.9)	-	(0.9)
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**11.9**	**25.8**	**-**	**37.7**	**11.8**	**20.8**	**-**	**32.6**

* סווג מחדש

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 18% מסך הכנסות הבנק, לעומת 16% בשנת 2012.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 65.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 55.2 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 18%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי בעיקר בתחום הבנייה והנדל"ן.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 1.2 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסה של 2.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

סך הוצאות תפעוליות ואחרות הסתכמו ב- 29.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-30.9 מיליוני ש"ח בשת 2012.

הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 21.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

הרווח הנקי מפעילות הבנייה והנדל"ן במגזר זה הסתכם ב- 18.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 13.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012, עיקר הגידול ברווח נובע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו כתוצאה מגידול ביתרות האשראי.

הרווח הנקי מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 3.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 1.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

ההפסד מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 0.4 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

מגזר ניהול פיננסי

כללי

הפעילויות במגזר זה אינן נעשות מול לקוחות, והן כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ובכלל זה:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

יעדים ואסטרטגיה עיסקית

מטרת פעילות זו הינה יצירת תשואה עודפת על עודפי הנזילות של הבנק וזאת תוך שמירה על רמת סיכון נאותה.

מבנה מגזר הפעילות

פעילות המגזר מרוכזת בחטיבה הפיננסית. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים העומדים לרשותו. ניהול זה מבוצע על פי מדיניות ניהול הסיכונים שקבע דירקטוריון הבנק, וזאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

תיק הנוסטרו משמש לסוגי פעילות כמפורט להלן:

- פעילות למסחר המאופיינת בהשקעות קצרות טווח בעיקר בניירות ערך ממשלתיים הן בשוק הראשוני והן בשוק המשני.
- פעילות המשמשת כהגנה לפיקדונות המופקדים בבנק לתקופות קצרות, בינוניות וארוכות וכן השקעות כנגד ההון העצמי של הבנק.
- פעילות השקעה באגרות חוב בעיקר לצורך השגת תשואה עודפת על יתרות הנזילות של הבנק.
- פעילות השקעה בניירות ערך שאינם ממשלתיים, בעיקר באג"ח בנקאי, בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.

תיק ההשקעות והמוצרים הפיננסיים נבחנים באופן שוטף בהתחשב בתחזיות מאקרו כלכליות בנושאי שער חליפין, שערי ריבית לטווח קצר וארוך, אינפלציה, צמיחה ועקומי תשואות. ניתוח שכזה חיוני ליצירת תמחור נכון של מוצרים פיננסיים כמו גם להחלטות השקעה הנוגעות לתיק הנוסטרו.

כחלק מניהול הנזילות ובהתחשב במגבלות שקבע הדירקטוריון מופקדים עודפי הנזילות בבנק ישראל ובבנקים בארץ ובחו"ל. לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

לבנק מסגרות אשראי מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים.

עשיית שוק באג"ח ממשלתיות

כחלק מרכישת כלל בטוחה ומיזוגה לבנק (ראה פרק אירועים בשנת הדוח לעיל), מונה הבנק כעושה שוק ראשי באגרות חוב ממשלתיות בהתאם לכתב מינוי מאת החשב הכללי במשרד האוצר (חלף כלל בטוחה אשר שימשה כעושה שוק ראשי עד ליום 15 בדצמבר 2013), תקופת המינוי של הבנק הינה מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 (וכן קיימת אופציה להארכתה לתקופה נוספת).

מטרת עשיית השוק באגרות חוב ממשלתיות הינה להבטיח הקצאה מיטבית של אגרות החוב האמורות למשקיעים ולהגביר את השקיפות והנזילות במסחר באגרות החוב הממשלתיות. פעילות זו מבוצעת מכוח חוק מילווה המדינה, התשל"ט - 1979 המסדיר מינוי עושי שוק ראשיים לאגרות חוב ממשלתיות ואת ההתקשרות עימם. תנאי המינוי קובעים חובה לרכוש

מהממשלה אגרות חוב בכמות מזערית על בסיס תקופתי, חובה לפרסם את מחירי הקנייה והמכירה של אגרות החוב במערכת המסחר של עושי השוק הראשיים, הזכות להשתתף ברכישת אגרות חוב מאת הממשלה, הזכות לקבל אופציה לרכישת אגרות חוב מהממשלה, הזכות לשאול אגרות חוב מידי הממשלה והזכות לסחור באגרות חוב במערכת המסחר של עושי השוק הראשיים. תנאי הכשירות לעושה שוק ראשי באגרות חוב ממשלתיות כוללים בין היתר, דרישה כי עושה השוק יהיה גוף פיננסי בעל מוניטין (תאגיד בנקאי או חבר בורסה) וכי הוא יהיה בעל הון עצמי מינימאלי בסך של לפחות 400 מיליון ש"ח. בנוסף קובע כתב המינוי הוראות לעניין ניהול מכרזי אגרות החוב בשוק הראשוני ובשוק המשני, הוראות פיקוח על ידי משרד האוצר, התחייבות לשמירה על סודיות, כללי פעילות וכו'. הכנסות הבנק מפעילות זו נובעות ממרווחי קניה ומכירה הנהוגים בשוק אגרות החוב הממשלתיות, ומהטבות השמורות לעושי השוק ומוענקות על ידי משרד האוצר.

מגבלות חקיקה, תקינה, הוראות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק ומגזר ניהול פיננסי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ונהלי משרד האוצר לגבי עשיית שוק באג"ח ממשלתי.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר זה הם היכולת לזהות נכון את תנאי השוק ואת העיתוי הצפוי לשינוי תנאים אלו, היכולת להבין ולנתח את ההשפעה האפשרית של גורמים מאקרו-כלכליים על תנאי השוק ולחזות את עוצמתם, והיכולת לפעול במהירות ולשנות את הפוזיציות ואת החשיפות בהתאם לתנאי השוק. גורם חשוב נוסף הוא המקצועיות של העובדים האמונים על ניהול המגזר הפיננסי בכלל ותיק הנוסטרו בפרט.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הישירות במגזר ב- 3 משרות בממוצע בהשוואה ל- 2 משרות בשנת 2012.

כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2013	**2012**
	במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית, נטו		
מחיצוניים	(0.9)	(13.0)
בינמגזרי	9.6	18.8
סך הכנסות ריבית, נטו	8.7	5.8
הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים	14.2	22.6
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)	22.9	28.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות	(6.4)	(5.6)
פחת והפחתות	(0.3)	(0.2)
רווח לפני מיסים	16.2	22.6
הפרשה למיסים על הרווח	(5.9)	(7.6)
רווח נקי	10.3	15.0
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	25.2%	31.8%
יתרה ממוצעת של נכסים	2,745.8	2,132.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות	109.5	176.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2)	412.3	509.2
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי	(4.6)	(13.6)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	-	-
אחר	13.3	19.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	8.7	5.8

* סווג מחדש

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

הרווח הנקי ממגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב- 10.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

עיקר הקיטון ברווח נובע מקיטון ברווח עודף מניירות ערך למסחר וזמין שמומשו.

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אג"ח זמינים למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן הונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי	סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)					
	משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו				סך הכל ירידת ערך ליום 31 בדצמבר	
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	2013	2012
עד 20%	-	-	-	0.5	0.5	1.7
40%-20%	-	-	-	-	-	-
מעל 40%	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**-**	**-**	**-**	**0.5**	**0.5**	**1.7**
מזה אגרות חוב ממשלתיות	-	-	-	0.5	0.5	1.7

הערה: יודגש כי שיעור ירידת הערך ומשך זמן ירידת הערך מתייחסים לתקופות שונות - משך הזמן נמדד מהמועד בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו ואילו שיעור ירידת הערך הינו נקודתי, לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-31 בדצמבר, 2012.

גיוס מקורות המימון

מידע כללי

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית מסך פיקדונות הציבור וזאת במקביל לירידה במשקלם של הפיקדונות מגופים מוסדיים. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2013, ב - 11,071 מיליוני ש"ח לעומת 9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מנוהלת בחטיבה הפיננסית.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים כמפורט להלן. כמו כן, הבנק רואה חשיבות בשימור הקשר ושיתוף פעולה עם לקוחות מוסדיים.

מבנה המגזר

מקורות המימון של המערכת הבנקאית בשקלים ובמטבע חוץ הם בעיקר פיקדונות ממשקי בית, מחברות, מגופים מוסדיים, מבנקים בארץ ובחוץ לארץ ומגיוס חוב סחיר בשוק ההון.

המקורות כוללים בין השאר פיקדונות בכל מגזרי ההצמדה, הנושאים ריבית קבועה או משתנה, ומופקדים לתקופות שונות החל מיום ועד לשמונה עשרה שנים.

במהלך שנת 2013 הייתה צבירה נטו בפיקדונות ממשקי בית בסך של כ- 700 מיליוני ש"ח. הצבירה נטו ממשקי בית בשנים האחרונות נובעת משיפור תהליכי העבודה בסניפים, הצעת מוצרים חדשים שתואמים את טעמי הלקוחות, ניהול מסעות פרסום אשר בעקבותיהם גויסו לקוחות חדשים בסניפים ובאמצעות המערכת הסגורה, ושינויים במודל התמחור של פיקדונות.

נוסף על כך, במהלך דצמבר 2013 השלים הבנק את רכישת חבר הבורסה של "כלל-בטוחה", וכחלק מעסקה זו הועברו לבנק רוב הפיקדונות של לקוחות הפעילות שנרכשה במועד השלמת העסקה.

ביום 28 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

ביום 24 בדצמבר 2013 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים, 58,790 אלפי ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), מהסדרה הנסחרת בבורסה ואשר הונפקה על פי דוח הצעת מדף מיום 24 לדצמבר 2012, בתמורה לסך של 60,612 אלפי ש"ח.

להלן הרכב מקורות המימון העיקריים של הבנק (פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים):

		יתרות ליום 31 בדצמבר		
		2013	2012	השינוי באחוזים
		מיליוני ש"ח		
1.	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש	**6,857**	5,367	28%
2.	תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד	**2,603**	3,012	-14%
3.	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח	**1,610**	1,435	12%
	סך הכל פיקדונות הציבור	**11,071**	9,814	12%
4.	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	**1,406**	1,581	-11%
	סך הכל מקורות המימון	**12,477**	11,395	9%

להלן הרכב מקורות המימון העיקריים של הבנק (במיליארדי ש"ח):

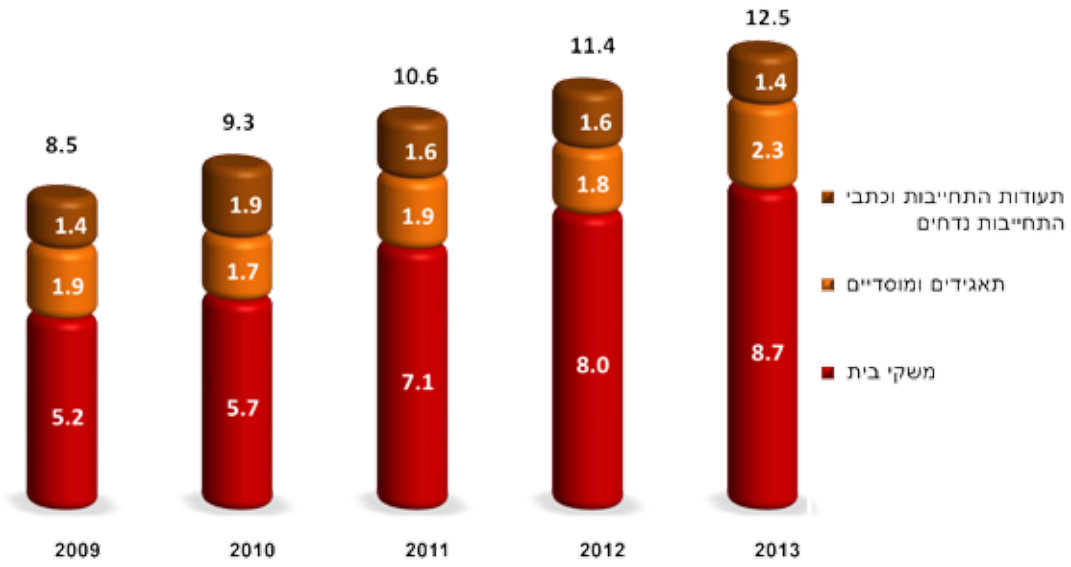

היתרה הממוצעת של ההתחייבויות בשנת 2013 עמדה על סך של 11,881.8 מיליוני ש"ח לעומת 10,993.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012. יתרה זו כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות למשקי בית בסך 7269.8 מיליוני ש"ח (מגזר משקי הבית), יתרה ממוצעת של התחייבויות לבנקאות פרטית בסך 1016.6 מיליוני ש"ח, יתרה ממוצעת של התחייבויות לחברות וגופים מוסדיים בסך 3485.9 מיליוני ש"ח (מגזר עסקי), ויתרה ממוצעת של התחייבויות לבנקים בסך 109.5 מיליוני ש"ח (מגזר ניהול פיננסי).

לבנק מסגרות אשראי יומיות מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים. נכון לתאריך המאזן לא ניצל הבנק מסגרת כלשהיא מבנק בארץ.

לבנק מסגרות אשראי יומיות מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים. נכון לתאריך המאזן לא ניצל הבנק מסגרת כלשהיא מבנק בארץ.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

מבנה התחרות

מבנה התחרות בענף הבנקאות מביא למצב בו מרבית לקוחות הבנקים מפקידים את כספם בבנק המסחרי שבו מנוהל חשבון העובר ושב שלהם והם אדישים להצעות ריבית על מוצרי השקעה שונים בבנקים אחרים. כפועל יוצא מכך רק חלק מלקוחות הבנקים עורך השוואת מחירים בין הבנקים על מנת להשיג את הריבית המרבית להשקעתו.

בשנת 2011 השיק הבנק מיזם ייחודי לגיוס פיקדונות ממשקי בית הקרוי בשם "מערכת סגורה". המערכת מאפשרת ללקוח להפקיד כסף בפיקדון בבנק באמצעות האינטרנט ללא הטרחה הכרוכה בפתיחת חשבון מלא בסניף הבנק, ובכך מגבירה את נגישות הבנק ללקוחות פוטנציאליים. המיזם נבנה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 של בנק ישראל.

בתחילת שנת 2012, שינה הבנק את מודל תמחור הפיקדונות, הכולל התחייבות על פיה שיעור הריבית בפיקדונות שקליים עד שנה לא יפחת מ- 80% מריבית בנק ישראל, למעט פיקדונות בריבית קבועה לתקופה העולה על שלושה חודשים, בהם שיעור הריבית לא יפחת מ- 80% מתשואת המק"מ הרלוונטי. בפיקדונות שתקופתם שנה ומעלה מתחייב הבנק ששיעור הריבית לא יפחת מ-80% מתשואת אג"ח ממשלתית או עלות הכסף לפי הגבוה מביניהם. התחייבות זו אינה מותנית בגודל הפיקדון ואינה מותנית בפתיחת חשבון עו"ש.

הצלחת המהלך הביאה להגדלת בסיס לקוחות הבנק, פיזור המקורות, הקטנת הסתמכותו על גיוס סחיר משוק ההון ושיפרה את רווחיות הבנק.

הבנק פועל לגיוס מקורות גם באמצעות שוק ההון על-ידי הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. ההנפקה מתבצעת על-ידי חברה בת בשליטה מלאה, ירושלים מימון והנפקות, שהינה זרוע הגיוס של הבנק, ולפיכך, הבנק התחייב לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות, לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפרעון תעודות ההתחייבות למחזיקים בהן ואת הריבית בגינן, בהתאם לתנאים הקבועים בתשקיף ההנפקה שפורסם על-ידי ירושלים מימון והנפקות.

ביום 24 בדצמבר 2013 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים, 58,790 אלפי ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10) ש"ח, בתמורה לסך של 60,612 אלפי ש"ח.

לקוחות

לאורך השנים האחרונות שם הבנק דגש רב על הרחבת בסיס המפקידים והגדלת שיעור הפיקדונות ממשקי בית, על מנת לצמצם את ההישענות על מפקידים גדולים. תיק הפיקדונות של הבנק מפוזר בין לקוחות רבים, עובדה המקטינה את סיכון הנזילות ומקנה לבנק רמת רגישות נמוכה למפקידים בודדים. אין לבנק לקוח או קבוצת לקוחות אשר יתרת פיקדונותיהם בבנק מגיעה ל-5% מסך יתרת פיקדונות הציבור. בעקבות רכישת חבר הבורסה של "כלל-בטוחה" הצטרפו לבנק אלפי לקוחות משקי בית חדשים, שסייעו לגוון ולהרחיב את בסיס המפקידים בבנק.

שיווק והפצה

הגיוס ממשקי הבית מתבצע באמצעות סניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ וכן באמצעות המערכת הסגורה המאפשרת גיוס פיקדונות באמצעות האינטרנט ללא פתיחת חשבון בסניף הבנק. כמו כן, הקמת סניף שוק ההון מאפשרת לפנות ללקוחות חדשים המקיימים פעילות אינטנסיבית בשוק ההון. הגיוס מלקוחות מוסדיים מתבצע בדרך כלל ישירות על-ידי מחלקת פיקדונות.

תחרות ותחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

התחרות בתחום גיוס המקורות הינה חריפה וכוללת את כל הבנקים. התחרות מתמקדת בעיקר בפלח לקוחות הרגיש לשינויים בשיעורי ריבית. הבנק מתמודד עם התחרות, בין היתר, על-ידי הצעת מבצעים אטרקטיביים ללקוחות ופיתוח מוצרים חדשים לגיוון סל המוצרים. כמו כן מוצרי שוק ההון השונים מהווים אלטרנטיבת השקעה לפיקדונות המוצעים על ידי הבנק.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כספים לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, והבנק בפרט. יצוין, כי כל בנק הלווה כסף מבנק ישראל חייב בבטוחות, דרישה זו מובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות. ערוץ נוסף לגיוס מקורות לטווח קצר הוא שוק הכספים הבין בנקאי.

היקף הפיקדונות וסוגיהם במערכת הבנקאית מושפעים, בין היתר, מהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל. להלן סקירת הכלים המוניטריים המופעלים על-ידי בנק ישראל לצורך יישום מדיניותו המוניטרית:

ריבית - מידי חודש ביום שני האחרון בחודש הנזילות מפרסם בנק ישראל את שיעור הריבית שישרור במהלך החודש הבא. ריבית זו הינה ריבית הבסיס של מכרזי ההלוואות והפיקדונות העומדים לרשות המערכת הבנקאית, כפי שיפורט בהמשך.

חובת נזילות - הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים להחזיק יתרות באמצעים נזילים בגין פיקדונות הציבור, בשיעורים שונים בהתאם לתקופת הפיקדון. שיעורי חובת הנזילות כיום הינם 6% על פיקדונות שתקופתם מיום אחד עד וכולל 6 ימים, ו- 3% על פיקדונות לזמן קצוב משבוע עד שנה. פיקדונות שתקופתם שנה ומעלה, לא קיימת בגינם חובת נזילות.

החל מסוף ינואר 2011 הטיל בנק ישראל חובת נזילות חדשה בגין עסקאות החלף (currency swap) ועסקאות עתידיות שקל - מט"ח, המבוצעות מול תושבי חוץ, ובכללם בנקים זרים.

פיקדונות לספיגת עודפי נזילות - בנק ישראל מעמיד מכרזי פיקדונות לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר לספיגת עודפי נזילות במערכת. מכרזי הפיקדונות הינם לפרקי הזמן הבאים: יום, שבוע, חודש. ריבית המכסימום במכרזים אלו הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, קיים חלון להפקדה של פיקדון יומי בבנק ישראל ללא מגבלת סכום, בריבית הנמוכה ב- 0.5% מריבית בנק ישראל.

מלוות קצרי מועד - המכשיר הפיננסי העיקרי לספיגת עודפי שקלים הינו מלווה קצר מועד (מק"מ), באמצעות הנפקות שוטפות לציבור ופעילותו של בנק ישראל בשוק המשני.

מכרזי הלוואות בבנק ישראל - בנק ישראל מעמיד מכרזי אשראי לזמן קצר (עד שבוע) לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר להזרמת נזילות למערכת, וריבית המינימום במכרזים אלו הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, קיים חלון אשראי יומי בבנק ישראל, בריבית הגבוהה ב- 0.5% מריבית בנק ישראל. קבלת אשראי מבנק ישראל, הן באמצעות המכרזים והן באמצעות חלון האשראי, מוגבלת לפי סכום הביטחונות שיש לכל בנק בבנק ישראל.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

אין

דירוג התחייבויות הבנק על-ידי Standard & Poor's Maalot

ביום 30 במאי 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 לנובמבר 2011), היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ ומעדכנת את תחזית הדירוג ליציבה משלילית. לפרטים ראה דוח מיידי מיום 30 במאי 2013 (אסמכתא 2013-01-079975)

דירוג זה, דהיינו ilA+, הינו גם הדירוג של אגרות החוב (למעט כתבי ההתחייבות הנדחים כמפורט להלן) שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק. כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, מדורגים ברמת דירוג אחת נמוכה מדירוג הבנק וזאת על פי מתודולוגיית חברת הדירוג. לפיכך, דירוגם הנו ilA.

ביום 22 בדצמבר 2013 קבעה חברת מעלות דירוג ilA להרחבה פרטית של סדרת כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10) לפרטים ראה דוח מיידי מיום 22 בדצמבר, 2013 (אסמכתא 2013-01-103393).

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר, 2013, ב- 150.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-117.9 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר, 2012 עיקר הגידול נובע מהשקעות בעלויות תוכנה.

מרבית השטחים בהם מתנהלים עסקי הבנק הינם שטחים בשכירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2013, עמדו לרשות הבנק שטחים בהיקף של כ- 12,500 מ"ר לעומת שטח של כ-11,000 מ"ר ביום 31 בדצמבר, 2012.

נכון לסוף 2013 בבעלות הבנק מקרקעין בשטח של כ-1,000 מ"ר בדומה ליום 31 בדצמבר 2012

הסכם השכירות של מטה הבנק בקריית שדה התעופה נחתם ביום 19 בדצמבר, 2010. הסכם השכירות הינו לתקופה של 7 שנים (עד שנת 2018) עם אופציה להארכה ל-7 שנים נוספות (עד שנת 2025) ואופציה נוספת ל-7 שנים (עד שנת 2032).

יתר הרכוש הקבוע הינו עלויות תוכנה, (ראה להלן פרק המחשוב) ציוד ריהוט וכלי רכב שמשמשים את הבנק לפעילותיו השוטפות.

לנתונים נוספים ראה גם ביאור 8 לדוחות הכספיים.

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל, או שצפוי שידרשו לו בעתיד. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפיניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים ועורך את ההתאמות הנדרשות.

נכסים בלתי מוחשיים

סימני מסחר ושמות מתחם - הבנק הוא בעל זכויות הקניין הרוחני בסימני המסחר הבאים, הרשומים על שמו אצל רשם סימני המסחר: "בנק ירושלים", "BANK OF JERUSALEM", "בנק ירושלים להחלטות החשובות בחיים", "בנקאות למהדרין". כמו כן, הבנק הוא הבעלים הרשום של שמות המתחם bankjerusalem.co.il, bankofjerusalem.co.il, בנקירושלים.co.il, www.בנק-ירושלים.co.il.

מאגרי מידע - הבנק וחברות בקבוצתו הינם הבעלים של מאגרי מידע רשומים המכילים נתונים בקשר לעסקי הבנק ובלקוחותיו.

קשרי לקוחות- כחלק מרכישת כלל בטוחה כמפורט לעיל בפרק אירועים בשנת הדוח לבנק, רכש הבנק "קשרי לקוחות" (דהיינו: השווי ההוגן המוערך של חוזי החברה הקיימים, המייצג את החלק במחיר הרכישה המיוחס ליכולת של החברה להפיק תזרימי מזומנים עתידיים מחידוש החוזים הקיימים למועד הרכישה). נכס זה הוערך בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח. זאת בנוסף ללקוחות שהיו לבנק ערב עיסקת הרכישה.

מוניטין - כחלק מרכישת כלל בטוחה כמפורט לעיל בפרק אירועים בשנת הדוח לבנק נוצר נכס מוניטין שהוערך בסך של כ- 0.4 מיליוני ש"ח.

בהקשר לרכישת כלל בטוחה הבנק ביצע הערכת שווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני. הערכת השווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה בוצעה בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בין לאומי מספר 3, צירופי עסקים (IFRS 3), ובהתאם להוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 820-10 (FAS 157).

הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק טרם קבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר על סמך המדידה הארעית.

מערכות מידע ומחשוב

אגף המחשוב של הבנק פועל לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד של המערכות והתשתיות המחשוביות בבנק. פעילות זו מנוהלת בחברת תומר ירושלים.

מרכזי מחשוב

מרכז המחשוב הראשי של הבנק נמצא בבניין ההנהלה בקרית שדה התעופה בלוד (אירפורט סיטי).

הבנק מפעיל אתר גיבוי (DR) הממוקם בירושלים. במסגרת המיזוג התפעולי של חברת כלל פיננסים בטוחה והקמת סניף שוק ההון ייחודי, מוקם חדר מחשב נוסף לנושא מסחר בשוק ההון בבניין בית רובינשטיין בתל-אביב, אתר הגיבוי לנושא זה יהיה במרכז המחשוב הראשי של הבנק.

מערכות מידע

התמיכה בפעילויות העסקיות של הבנק מתבצעת תוך התבססות על 3 מערכות ליבה:

מערכת מסחרית (BankWare) - לניהול הפעילות המסחרית והספר הראשי, מערכת משכנתאות - לניהול פעילות המשכנתאות, מערכת מסחר בני"ע - לניהול הפעילות בשוק ההון.

בנוסף למערכות הליבה מופעלות בבנק מערכות תוכנה/חומרה נוספות:

מערכת CRM לניהול פעילות מוקד וסניפים, מערכת אינטרנט שיווקי ואתר פעולות, מערכות DWH/BI למידע ניהולי מקיף, מערך כספומטים, מערכות ארגוניות שונות לתמיכה בפעילות הבנק (מערכת ניהול ספקים ותשלומים, מערכת ניהול הלבנת הון, מערכת ארכיב ותהליכי עבודה מערך עורפי, מערכת שו"ב, מערכת תזמון תהליכים) ועוד.

אינטגרציה וקישוריות

בבנק כלי תוכנה (ESB – Enterprise service bus) שמאפשר את האינטגרציה בין מערכות הערוצים למערכות הליבה. שיטת האינטגרציה בין המערכות מבוצעת באמצעות פיתוח Web services.

גיבוי והתאוששות מאסון

מדיניות הבנק להתאוששות מאסון מתבססת על הפעלה של המערכות שהוגדרו כחיוניות בהתאם לפרק הזמן שנקבע במדיניות באתר חלופי.

לצורך כך הוקם אתר גיבוי (DR) בירושלים הכולל את המערכות שהוגדרו בדרגת קריטיות גבוהה.

בשנת 2013 נמשכה הרחבת האתר והקמת מערכות גיבוי למערכות נוספות וחדשות שהוגדרו כמערכות קריטיות וזאת על פי סדר עדיפות שנקבע על ידי הבנק.

אבטחת מידע

הבנק משקיע משאבים רבים להטמעה של מוצרים חדשים ולשיפור שוטף ברמת אבטחת המידע, לאור החשיבות הגבוהה שהבנק רואה בנושא זה, מדיניות אבטחת המידע של הבנק נקבעת על ידי דירקטוריון הבנק אשר מבצע בקרה על יישום המדיניות בפועל. המדיניות מיושמת על ידי מנהל אבטחת מידע ואגף המחשוב של הבנק.

בשנת 2013 ביצע הבנק את הפעילויות הבאות:

- הפעלת מערך כספומטים (ATM)
- הטמעת מערכת CRM במוקד ובסניפי הבנק.
- הפעלת מערכת האינטרנט החדשה הכוללת אתר שיווקי ואתר מידע.

תשתיות מחשוב

תשתיות המחשוב של הבנק תומכות באופן מלא במערכות השונות, הבנק מבצע תהליכי סטנדרטיזציה לתשתיות אחידות, נקבעו סטנדרטים להקמת בסיסי נתונים, נבנו רשתות תקשורת רחבות המאפשרות זרימת מידע בצורה מהירה וללא עומסים גם בשעות השיא, מערכת הטלפוניה נבנתה בצורה מודולרית התומכת בגידול הן בכמויות והן בנפחי השיחות כולל הקלטות המחויבות מתוקף הרגולציה, הוחלף מערך האחסון והגיבוי. כמו כן הוטמעו מערכות תזמון ארגוני ומערכת שו"ב.

ניהול ספקים

הבנק נישען על מערכות שונות כולל מערכות הליבה שפותחו ומתוחזקות על ידי חברות שונות. הבנק מקפיד על התקשרות נאותה עם כלל הספקים החיצוניים של טכנולוגית המידע, על מנת להבטיח תקינות המערכות, רציפות פעילותן ושדרוגן הטכנולוגי והפונקציונאלי.

הבנק מוודא אחת לתקופה את מצב החברות וחוסנם הכלכלי בעיקר במערכות החיוניות והמרכזיות.

יחסי הבנק מעוגנים בהסכמים פרטניים מול כל ספק וספק המפרטים את חובות הספק למול הבנק (כולל SLA) וכן את חובות הבנק כלפי הספק.

במערכת המסחרית ובמערכת המשכנתאות - התוכנה והתיעוד מופקדים בנאמנות.

לבנק יש תלות בספקי התוכנה של המערכת המסחרית ושל מערכת המשכנתאות של הבנק. קודי המקור והתיעוד של תוכנות אלו התוכנה והתעוד מופקדים בנאמנות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. לנושא שוק ההון הבנק מקבל שירותים מלאים מחברת FMR ותלוי בה בהקשר זה. הבנק מסתמך על תשתיות טכנולוגיות של IBM, EMC, ORACLE ו- MICROSOFT.

היקף ההשקעה

היקף ההשקעה בעלויות תוכנה הסתכם בשנת 2013 בכ- 54.1 מיליוני ש"ח ומתוכנן 49.6 בשנת 2014, וזאת לצורך העמידה בתכניות העבודה כפי שאושרו על ידי הנהלת הבנק.

עלויות המיחשוב לשנת 2013

הוצאות שנרשמו בדוח רווח והפסד (מליוני ש"ח)	
הוצאות בגין שכ"ע ונלוות	8.6
הוצאות בגין מיקור חוץ	4.6
הוצאות בגין פחת	22.3
הוצאות אחרות	27.6
סך הכל	**63.1**

עלויות שנרשמו כנכסים (מליוני ש"ח)	
היוון בגין שכ"ע ונלוות	10.7
היוון בגין מיקור חוץ	20.0
סך הכל	**30.7**

יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע (מיליוני ש"ח)	
עלות מופחתת (עלויות תוכנה)	101.9
עלות מופחתת (ציוד מיחשוב)	4.3
סך הכל	**106.2**

הון אנושי

תרשים המבנה הארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

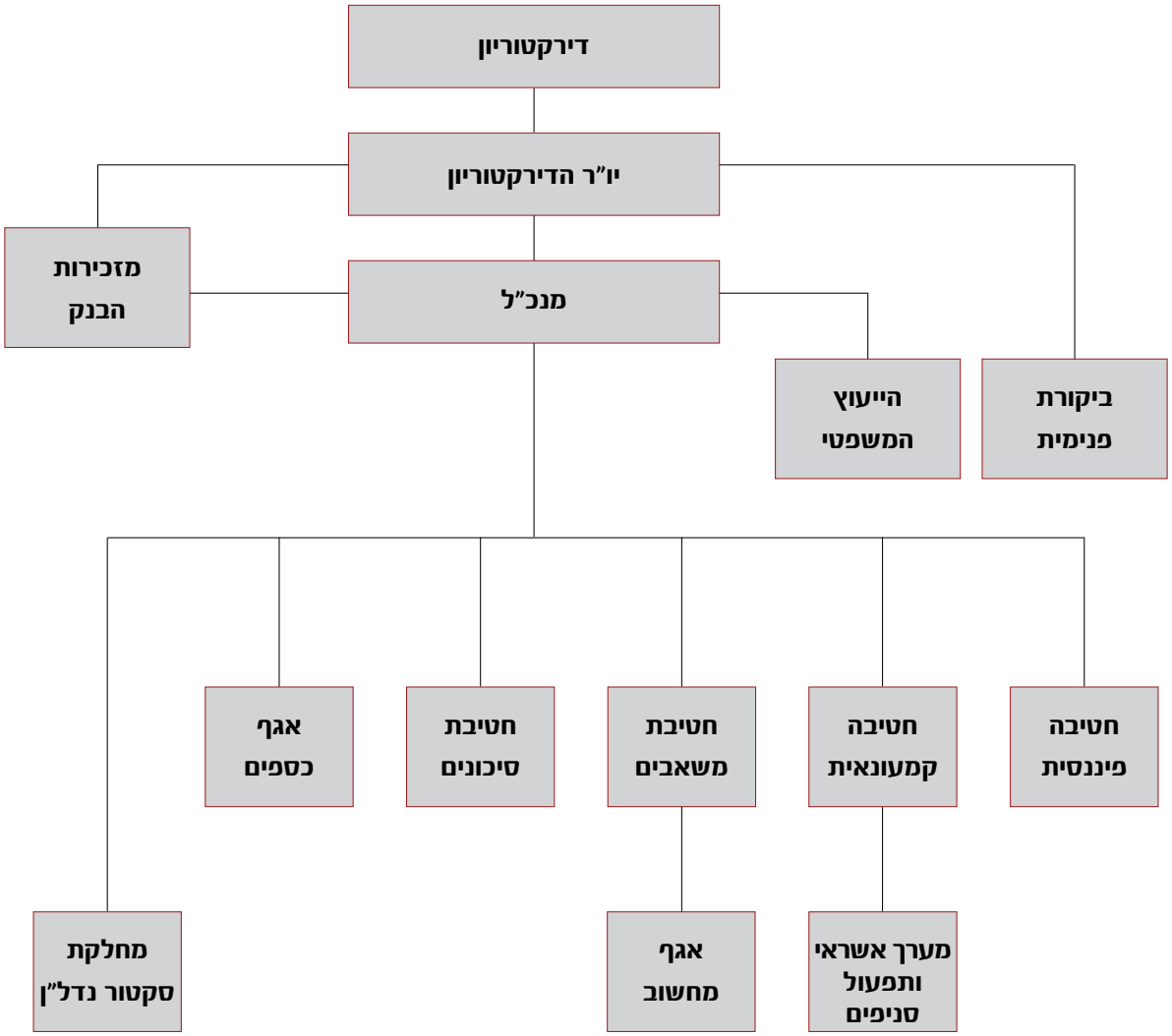

במהלך שנת 2013, בוצע שינוי במבנה הבנק, במסגרתו בוטלו אגף אשראי קמעונאי ואגף הסינוף פעילותם מוזגה למערך אשראי ותפעול סניפים בחטיבה הקמעונאית. השינוי התנהל במסגרת תכנית התייעלות עליה הכריז הבנק ביולי 2013 במטרה לצמצם את הוצאות הבנק.

מצבת כוח אדם[1]

להלן פירוט מספר המועסקים בבנק ובחברות הבנות שלו:

	לסוף שנת		ממוצע שנתי	
	2013	2012	2013	2012
מספר העובדים:	550	509	542	479
מזה במיקור חוץ	68	46	67	45
מספר המשרות:				
בשעות רגילות	541	483	528	468
בשעות נוספות	6	-	21	19

להלן פרוט הוצאות השכר לפי רמות השכר השונות:

	מספר משרות[2]		סך הכל הוצאות
באלפי ש"ח לשנה[3]	עובדי בנק	מיקור חוץ	במיליוני ש"ח
עד 100	8	35	4
מעל 100 עד 300	314	18	67
מעל 300	144	9	64
סך הכל משכורות	**466**	**62**	**145**
בתוספת הוצאות שלא נכללו במשכורות			7
בניכוי משכורות והוצאות נלוות שהוונו			(6)
סך הכל משכורות והוצאות נלוות			**146**

(1) בדוח זה בסעיף עובדי בנק נכללו גם מנהלים הנותנים שירותים באמצעות חברת ניהול בשליטתם, בסעיף מיקור חוץ נכללו עובדים המועסקים דרך חברות כח אדם, בתי תוכנה וחברות אחרות המעניקות שירותים לבנק, מהן נשכרים עובדים מסויימים לתפקידים ספציפיים.

(2) נכללו עובדים לפי 100% משרה, עובדים במשרה חלקית אוחדו (ממוצע שנתי).

(3) החלוקה לקבוצות נעשתה לפי עלות שנתית לעובד בהנחת 100% משרה.

לפירוט בדבר המשרות במגזרי הפעילות השונים ראה סעיף "מידע כספי לגבי מגזרי פעילות" לדוח זה.

בשנת 2013, במסגרת רכישת פעילות חברת כלל בטוחה נקלטו 40 עובדים לחטיבה הפיננסית, חלקם מועסקים ישירות על ידי הבנק וחלקם מועסקים על ידי ספק חיצוני הנותן לבנק שירותים. לפרטים לגבי רכישת כלל בטוחה ראה פרק אירועים בשנת הדוח לעיל. בנוסף, בהתאם לתכנית האסטרטגית של הבנק, גדלה מצבת העובדים של הבנק בעיקר במערך הסניפים במטרה לאייש סניפים חדשים ולעבות סניפים קיימים.

במקביל לאמור, במסגרת תכנית ההתייעלות עליה הכריז הבנק ביולי 2013 קוצצו 18 תקנים במטה הבנק. לפרטים אודות תוכנית ההתייעלות ראה פרק ארועים בשנת הדוח לעיל.

בשנת 2014, בהתאם ליעדים שנקבעו בתכנית העבודה, בכוונת הבנק לגייס כ- 18 עובדים חדשים, מרביתם במערך הסניפים הקיים ובמערך העורפי אשר ימשיך תהליך הרחבת פעילותו ותמיכתו בפעילות העסקית.

המידע המפורט לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר יישום תכנית העבודה השנתית של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו, תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד), הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.

רוטציה וחופשה

הבנק פועל בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא רוטציה, ורואה ברוטציה של בעלי תפקידים רגישים מרכיב חשוב בתהליכי הבקרה הפנימיים בארגון. במקרה בו לא ניתן לקיים ניוד בין בעלי תפקידים מיישם הבנק בקרות מפצות.

הבנק קבע יעד ניצול חופשה פרטני לעובדי הבנק ומנהל מעקב חודשי פרטני אחר העמידה ביעד. במהלך שנת 2013, בין היתר, בעקבות אכיפה מוגברת של עמידה ביעד ניצול החופשה צומצמה ההפרשה לחופשה בכ 1.1- מילוני ש"ח.

הדרכה

הבנק מקיים הכשרות והדרכות מקצועיות לעובדיו באופן סדיר בהתאם לתפקיד העובד ולצרכי הבנק.

בשנת 2013 התמקדה ההדרכה בבנק בהכשרת מערך הסניפים, המוקד הטלפוני והמערך האחורי לתמיכה ביעדים העסקיים החדשים שהציבה הנהלת הבנק. הדרכות בתחום הליבה כללו, בין היתר, הדרכות עו"ש ואשראי צרכני והכשרה פרטנית לקציני אשראי וכן הכשרה בסיסית בתחום ההשקעות. הבנק ממשיך לקיים הכשרות לבנקאי המוקד הטלפוני ולבנקאי וידאו קונפרנס תוך הקניית ידע בנושאים מקצועיים שונים ומיומנויות אישיות בתחום השירות והמכירה. בנוסף לאמור, הועברו הכשרות באפיק ניהול הסיכונים (בתחום הלבנת הון, סיכונים תפעוליים, ניהול בקרות ופיגורים, ציות ואכיפה מנהלית).

בתחום המיומנויות הרכות הועברה הכשרה רבעונית למנהלי ביניים במערך הסניפים (ראשי צוותים מובילים) לשיפור החיבור ליעדים העסקיים, הבנת תהליכים רוחביים, כישורי ניהול והנעת צוות. מנהלי סניפים קיבלו הכשרה ואימון אישי בדגש על ניהול המכירות. בנוסף, בוצע מהלך הטמעה מקיף על מערכת CRM במטה ובמערך הסניפים.

בשנת 2013 העביר הבנק 1,861 ימי הדרכה בעלות של 425 אלפי ש"ח (מהם 325 אלפי ש"ח בגין הדרכה ואימון למכירות) לעומת 2,364 ימי הדרכה בשנת 2012 בעלות של 964 אלפי ש"ח. עיקר הקיטון נובע מצמצום הדרכות בתחום המכירות, וזאת לאחר שלוש שנים בהן עברו העובדים הדרכות אינטנסיביות בנושא.

מדיניות תגמול עובדים

ביום 12 בדצמבר 2012 נכנס לתוקפו תיקון מס' 20 לחוק החברות התשע"ג- 2012 לפיו נדרשות חברות ציבוריות לגבש מדיניות תגמול לענין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה (להלן: "תיקון 20"). ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בדבר מדיניות התגמול בתאגיד הבנקאי (להלן: "נב"ת 301A"). הוראה זו מכילה דרישות נוספות, בין היתר, לעניין תגמולם של נושאי משרה בתאגידים הבנקאיים ותגמול כלל עובדי התאגיד הבנקאי. בעקבות התקנת הוראה נב"ת 301A וכניסתו לתוקף של תיקון מס' 20, בוצעו גם תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301, בכל הקשור למינוי ועדת התגמול ותפקידיה.

בהתאם לתקנות החברות (הקלות לעניין החובה לקבוע מדיניות תגמול), תשע"ג- 2013, נקבע כי על אף האמור בסעיף 267א לחוק החברות, חברה שמניותיה לא נכללו במדד ת"א 100 של הבורסה לניירות ערך בתל אביב ביום 16 ביוני 2013, רשאית לקבוע לראשונה מדיניות תגמול עד ליום 12 בינואר 2014. היות ומניותיו של בנק ירושלים לא נכללו במדד ת"א 100, ההקלה חלה גם עליו.

בהתאם לסעיף 23 להוראות המעבר של נב"ת 301A, הדרישות לפי הוראות נב"ת 301A יחולו על מדיניות תגמול שתיקבע החל מיום פרסום ההוראה, ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2014 ואילו לגבי הסכמי תגמול פרטניים של נושאי משרה יחולו הדרישות לפי הוראות נב"ת 301A כמפורט להלן:

1. הסכם תגמול שאושר ביום פרסום נב"ת 301A ואילך, לרבות הארכה או שינוי של הסכם תגמול קיים- החל מיום הפרסום- 19 בנובמבר 2013.
2. הסכם תגמול שאושר בין 3 ביוני 2013 (מועד פרסום טיוטת נב"ת 301A) ועד ליום פרסום נב"ת 301A - לא יאוחר מיום 30 ביוני 2014.
3. הסכם תגמול שאושר לפני 3 ביוני 2013- לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2016.

הדרישות לפי נב"ת 301A לא יחולו על זכויות שנצברו לנושא המשרה עד יום פרסום נב"ת 301A.

ביום 24 לדצמבר 2013, פרסמה רשות ניירות ערך הבהרה ביחס לכינוס אסיפה כללית לאישור מדיניות תגמול בהתאם לתיקון מספר 20 לחוק החברות, התשנ"ט- 1999 (להלן:"חוק החברות"), וזאת בהמשך להבהרה שפורסמה ביום 28 לאוגוסט 2013. בהבהרה זו הבהיר סגל הרשות כי בהתחשב בחשיבות הנושא ובעומס המצטבר שנוצר עקב ריבוי האסיפות הכלליות, הוא לא יתערב בדחיית האסיפות מעבר למועד האחרון המעודכן, תחת הנחה שייעשה מאמץ מצד החברות לסיים את הטיפול במדיניות התגמול בהקדם האפשרי. אך עד לאישור מדיניות התגמול נדרשות החברות לפעול בנוגע לאישור תנאי כהונה והעסקה של כל נושאי המשרה שלהן כחברות שטרם אישרו מדיניות תגמול.

הבנק פועל להתאים את תכנית התגמול הקיימת להוראות תיקון 20 ולהוראות נב"ת 301A. עד למועד דוח זה, התכנסה וועדת התגמול של הבנק מספר רב של פעמים לצורך גיבוש מדיניות התגמול של הבנק ומתן המלצה לדירקטוריון לאישור מדיניות התגמול ודירקטוריון הבנק התכנס אף הוא מספר פעמים, וזאת כאמור, במטרה לסיים בהקדם האפשרי את התאמת תכנית התגמול להוראות דלעיל. אישור של תכנית התגמול בדירקטוריון, לאחר המלצתה על ידי וועדת התגמול, צפוי בתחילת חודש מרץ ולאחר מכן היא תובא, בהתאם לנדרש בסעיף 267א לחוק החברות, לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק.

יובהר כי בכפוף לאמור לעיל ולהוראות המעבר של תיקון 20 ולהוראות המעבר של נב"ת 301A, מדיניות התגמול שהייתה קיימת בבנק בשנת 2013 הינה בהתאם לתכנית תגמול לעובדים ולחברי הנהלה (מלבד המנהל הכללי) שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק בשנת 2010 הקובעת מדדים ותנאי סף לקבלת מענק שנתי (להלן: "התכנית"). התכנית התקבלה בהתאם להוראות בנק ישראל בכל הנוגע לתגמול עובדים אשר היו בתוקף באותה עת.

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתכנית, יהיו העובדים ובכללם חברי ההנהלה זכאים לתשלום בונוס שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן (נתונים באלפי ש"ח):

תשואה מחושבת	סכום מענק לעובדים		סכום מענק לחברי הנהלה		סך הכל סכום מענק לעובדים וחברי הנהלה	
	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-
8.5%-9%	1,200	1,200	-	-	1,200	1,200
9%-10%	2,900	4,500	400	700	3,300	5,200
10%-11%	4,500	6,000	700	950	5,200	6,950
11%-12%	6,000	7,250	950	1,500	6,950	8,750
12%-13%	7,250	8,500	1,500	2,000	8,750	10,500
13%-14%	8,500	11,000	2,000	2,700	10,500	13,700
14%-15%	11,000	13,000	2,700	3,300	13,700	16,300
15%-16%	13,000	15,000	3,300	4,500	16,300	19,500

יצוין כי למעשה על פי מדיניות התגמול משנת 2010 במידה ובשנת 2013 לא יעמוד הבנק בתנאי הסף שנקבעו יוקצב סך של 800 אלפי ש"ח לתשלום מענק לעובדים נבחרים.

כתנאי סף לקבלת המענק הוגדרו שני מצבים:

א. לפני שדירקטוריון הבנק אישר את המיזם (כמוגדר להלן) או אחרי שדירקטוריון הבנק קבע שהמיזם הפך לבעל רווח חשבונאי - תשואה מדווחת (כמוגדר להלן) מינימלית העולה על 8.5%.

ב. לאחר שדירקטוריון הבנק אישר את המיזם ולפני שדירקטוריון הבנק קבע שהמיזם הפך לבעל רווח חשבונאי - תשואה מדווחת מינימלית העולה על 5% (במקרה בו התשואה המדווחת עלתה על 5% אך לא הגיעה ל 8.5% יחולק רק חלקו היחסי של המענק הנגזר מהטבלה לעיל).

"תשואה מחושבת" משמעה "התשואה המדווחת" (כהגדרתה להלן), בנטרול חלק ההון שמרותק לפעילות המיזם (כמפורט להלן) (לעניין זה, ריתוק ההון משמעו ההון הנדרש בהתבסס על דרישות הלימות ההון על נכסי הסיכון המנוהלים במסגרת המיזם) ובנטרול (1) הוצאות והכנסות המיזם (כהגדרתם להלן); (2) מגן המס שייווצר כתוצאה מהמיזם; כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק, אופן נטרול הכנסות והוצאות המיזם ומגן המס שייווצר כתוצאה מהמיזם, ייבדק ויאושרו על ידי דירקטוריון הבנק או וועדה מטעמו על בסיס חוות דעת שתוגש, מדי שנה, על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

"תשואה מדווחת" משמעה הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינוטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר, לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי). לצורך חישוב התשואה המדווחת, תנוטרל השפעתם של רווחים חד פעמיים (מובהר כי פעילות שהינה במאפיינה פיננסית, כדוגמת חשבון נוסטרו, לא תיחשב כחד פעמית) ורווחי הון (למעט רווח אשר עשוי לנבוע ממכירת נכס מקרקעין מסויים). למען הסר ספק, התשואה המדווחת תהיה לאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין תשלום מענקים למנכ"ל, לחברי הנהלה ולעובדים, ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות למנכ"ל ולחברי הנהלה (ולכל גורם אחר, אם וככל שיהיו), כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק. אופן נטרול המרכיבים האמורים ייבדק ויאושר על ידי דירקטוריון הבנק או וועדה מטעמו, על בסיס חוות דעת שתוגש מדי שנה על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

בתכנית הוגדר "מיזם" להקמה ותפעול של בנקאות קמעונאית חדשה לבנק; עוד הוגדרו "הוצאות והכנסות המיזם", אשר יהיו בהתאם לתוצאות הפעילות של המיזם בשנת המענק, כך שלפחות 75% מההוצאות וההכנסות כאמור לעיל, לפי העניין, נובעים או קשורים, במישרין או בעקיפין, למיזם. יודגש כי אם לפחות 75% מהוצאות או ההכנסות כאמור, נובעות או קשורות, במישרין או בעקיפין למיזם, 100% מההוצאות או ההכנסות הללו תיוחסנה למיזם.

מובהר כי חישוב המענק בהתאם לאמור לעיל, יעשה באופן ליניארי ופרו-רטה, בין המדרגות המפורטות לעיל, בגבולות הקבועים במדרגות אלה. כמו"כ גובה המענק מוגבל ל 8 משכורות לעובדי הבנק ול- 12 משכורות לחברי ההנהלה.

המענק ישולם במועדים ובתנאים הקבועים בתכנית. יצוין, כי בהתאם לתכנית, המענק לחברי הנהלה ישולם בשלבים על פני שלוש שנים ממועד הזכאות (60% בגין שנת הזכאות ו- 20% בשנה ובשנתיים שלאחר מועד הזכאות), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלומו.

תשלומו בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון.

יצוין, כי בהתאם לתכנית התגמול לחברי הנהלה, בשלב זה, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים סעיף זה לא יושם.

תשלום המענק על פי התכנית מותנה בעבודה של שישה חודשים בבנק, לפחות, וכן עבודה בפועל במועד תשלום המענק. עם זאת, למנכ"ל הבנק בקשר עם עובדים ולדירקטוריון הבנק בקשר עם חברי הנהלה, מסור שיקול דעת בלעדי לאשר תשלום מענק גם במקרה בו נותקו יחסי עובד מעביד, טרם הגיע מועד תשלום המענק ולהתנותו בתנאים, כפי שימצא לנכון.

דירקטוריון הבנק יבחן האם להגדיל את תקרת המענקים בשים לב למצבת כוח האדם, הרווח הכולל, רווחיות, פרופיל הסיכון וכיו"ב.

לפרטים בדבר תכנית התגמול למנכ"ל וליו"ר הדירקטוריון ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

תיאור הסכמי העסקה

כ-50% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם בבנק. אחת לשנה נבחן עדכון תנאי העסקתם, וזאת על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות שסוכמו עמו באופן פרטני עם גיוסו.

תנאי העסקתם של כ-50% מעובדי הבנק מוסדרים בהסכם שנחתם עם ועד העובדים בבנק המסדיר את תנאי העסקתם ואת הקידום בשכרם (הסכם עובדי דרגות). הסכם זה הינו במעמד של הסדר קיבוצי ההסכם מתעדכן אחת לשנתיים בהסכמה עם ועד העובדים וזאת בתוספת בכתב שנחתמת בין ההנהלה לוועד העובדים. עדכון זה כולל תוספות שכר על שכר הבסיס והנלווים לו, ולוקח בחשבון את שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה נשוא העדכון. בנוסף, עורך הבנק אחת לשנה דיוני דרגות אישיים לעובדים האמורים. ההסדר האמור חל גם על חלק מהעובדים שהם מורשי חתימה בבנק

ואשר נכללים באוכלוסיית עובדי הדרגות, למעט העובדה כי הם זכאים בנוסף לתוספת שכר בגין הרשאת החתימה.

הסדרי פרישה- תנאי הפרישה של עובדי ההסכמים האישיים נכללים בהסכם העבודה שלהם.

עובדי חברות הבת מועסקים בהתאם להסכמי ההעסקה בבנק.

בנוסף, רוכשים הבנק וחברת בת שלו את שירותיהם של חברות כח אדם ובתי תכנה (ראה פירוט עובדי "מיקור חוץ" בטבלה לעיל).

ביום 14 ביולי 2013 הודיע הבנק על יישום תכנית התייעלות בבנק, הכוללת, בין היתר, צמצום משרות במטה והקפאת שכר לתקופה של עד שנתיים, תכנית זו תוקנה וצמצמה באופן לא מהותי בחודש דצמבר 2013. לפרטים ראה בפרק אירועים בשנת הדוח.

פיתוח המשאב האנושי

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמאיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקה לתחומי הבנקאות.

במהלך שנת 2012 קיים הבנק קורס הכשרה לניהול אשר שילב סדנאות לפיתוח מיומנויות אישיות, הדרכות מקצועיות ואימון אישי בידי מנחה חיצוני. במהלך שנת 2013 עברו מנהלי ביניים במערך הסניפים תהליך הכשרה לצוותים מובילים.

כיום קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2013 בבנק 68% עובדים אקדמאים, מהם 28% בעלי תואר שני ו- 5% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים המחזיקים בהשכלה על תיכונית עומד על 80% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 3%.

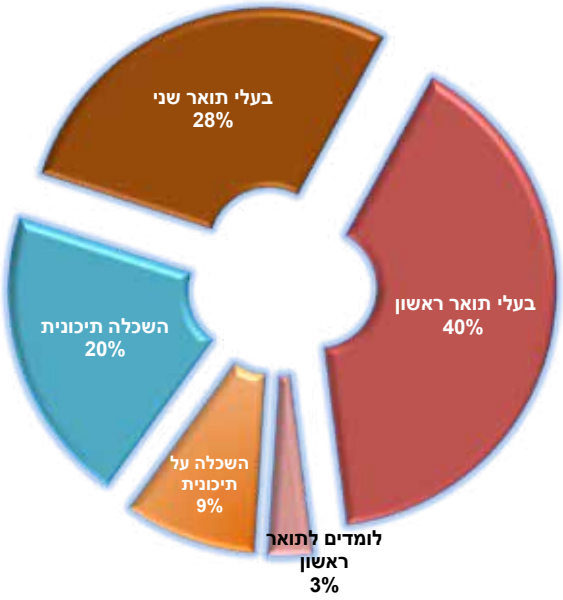

הבנק מעודד ערבות הדדית בין עובדיו והקים קרן משותפת בינו לבין העובדים לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.

נושאי משרה ומורשי חתימה

נכון ליום 31 בדצמבר, 2013 מכהנים בבנק 10 נושאי משרה, מתוכם 9 בחוזים אישיים ו- 1 בהסכם למתן שירותים באמצעות חברת ניהול שבשליטתו. בבנק 195 מורשי חתימה, 94 בסניפים, ו- 101 במטה. לפרטים לגבי מינויים ופרישתם של נושאי משרה בתקופת הדוח ראה בפרק נושאי משרה בכירה להלן.

מיסוי

כללי

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

בהתאם לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג 2013, שאישרה הכנסת בחודש מאי 2013 יעמוד שיעור מס שכר הורווח החל על מוסדות כספיים על 18% החל מחודש יוני 2013.

בהתאם להוראות, שיעור מס שכר בחודשים ינואר עד מאי של שנת 2013 יעמוד על 17% ומחודש יוני יעמוד על 18%, שיעור מס הרווח המשוקלל בכל המוסדות כספיים בשנת 2013 יעמוד על 17.58%.

ביום 8 באוגוסט 2013 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב 2013 (להלן - החוק). במסגרת החוק, יועלה שיעור מס חברות ל-26.5% החל משנת 2014 והלאה.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
		%	
2010	25.0	16.00	35.34
2011	24.0	16.00	34.48
2012	25.0	16.33(*)	35.53
2013	25.0	17.58(*)	36.22
2014 ואילך	26.5	18.00	37.71

(*) שיעור משוקלל

ביום 15 בדצמבר, 2013 הושלמה רכישת החברות כלל בטוחה וברוקראז' (לפרטים ראה לעיל פרק אירועים בשנת הדוח) וביום 31 בדצמבר 2013, הושלם מיזוג החברות לבנק.

במהלך חודש ספטמבר 2013, פנה הבנק לרשויות המס לקבלת החלטת מיסוי בהסכם לפיה, ימוזגו ביום 31 בדצמבר 2013 החברות הנרכשות לתוך הבנק (להלן "המיזוג"), בהתאם להוראות סעיף 103ב לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 ("הפקודה").

שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס לבנק ולחברות הבנות עד וכולל 2009 נחשבות כסופיות.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

לבנק רישיון בנק, על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א - 1981. על פי רישיון הבנק חלות עליו המגבלות הבאות: הבנק לא ישלוט ולא יהיה בעל עניין בתאגידים מכל סוג שהוא, בארץ או בחו"ל, למעט תאגידי עזר, ללא אישור המפקח, לתאגיד מסוים או לסוג של תאגידים. האמור לעיל לא יחול על תאגידים שהבנק החזיק בהם כדין ערב מתן הרישיון, וההחזקה הינה על פי התנאים שנקבעו.

כמו כן על פי רישיון הבנק, מינוי יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי טעונים אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.

יובהר כי דרישות הרישיון לענין שליטה בתאגידי עזר ואישור כהונת יו"ר ומנכ"ל, הינן דרישות הנכללות כיום בחקיקה הבנקאית ומתייחסות לכלל התאגידים הבנקאיים.

הוראת בנק ישראל לבנק הינה כי הבנק רשאי לבצע עסקאות אופציות וספוט בין שערי מטבעות או שערי ריבית אך ורק לצורך גידור. עסקאות שאינן למטרת גידור טעונות אישורו המוקדם של בנק ישראל.

בהתאם להודעה שנמסרה על-ידי הבנק לבנק ישראל, החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, מבצעת הוראות לקוחות ללא הפעלת שיקול דעת.

רשיונות לפעילות חברות הבת

לעיר שלם, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לסוכן ביטוח תאגיד על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א -1981. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, עיר שלם רשאית לעסוק רק בשיווק פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה, אגב הלוואות לדיור הניתנות על-ידי הבנק (מגבלה זו אינה חלה לגבי ביטוח שנעשה לפני ה-1.1.06).

ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברת בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, היתה בעלת רישיון לניהול תיקים מהרשות לניירות ערך, עד ליום 24 במרץ 2013. פעילות ניהול התיקים של החברה הבת נמכרה ביום 7 בינואר 2013. עם השלמת העברת הפעילות ביטלה חברת הבת את רישיונה. לפרטים ראה לעיל בפרק אירועים בשנת הדו"ח.

כללי

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות בנות של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואת דיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק (לשינויי חקיקה רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות מגזרי הפעילות, ראה התייחסות בכל מגזר בנפרד):

הוראות ניהול בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי"

ביום 23 בדצמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים את הוראה 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, אשר מתבססת בעיקר על עקרונות באזל מספטמבר 2000. בהוראה זו מוגדרים מבנה ניהול סיכוני האשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכוני האשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. דרישות אלו מהוות אימוץ של הגישה לפיה על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות ולמזער השפעות ניגודי עניינים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בפרט, בגיבוש מדיניות האשראי, בסיווג חובות ובקביעת הפרשות להפסדי אשראי. עוד קובעת ההוראה שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקציית ניהול הסיכונים. מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2013. הבנק מיישם את ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא "ניהול סיכון תפעולי"

ביום 23 בדצמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי, המבוססת על הנחיות ועדת באזל מיוני 2011. הוראה זו מעדכנת את הוראה 350 הקודמת בקשר להחלת הוראת ניהול בנקאי תקין 310. ההוראה קובעת עשרה עקרונות יסוד לניהול הסיכון התפעולי, ומתייחסת למסגרת העבודה לניהול הסיכון התפעולי והעקרונות שנקבעו מתייחסים בעיקר לנושאי ממשל תאגידי ולסביבת ניהול הסיכון התפעולי. מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2014. הבנק מיישם את ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בנושא "חלוקת דיבידנדים על ידי תאגידים בנקאיים"

ביום 15 בינואר, 2013 תיקן בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בדבר חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. ההוראה מתקנת את ההתייחסות לרווחים והפסדים מסוימים של תאגידים בנקאיים אשר נרשמים ברווח כולל אחר ולא בדוח רווח והפסד. ההוראה מתאימה את המגבלות הקיימות לחלוקת דיבידנד על ידי הבנק ומרחיבה אותן כך שהמגבלות על העודפים יכללו גם רכיבים של הרווח הכולל האחר המצטבר והמגבלות על הרווח הנקי יורחבו למגבלות על הרווח הכולל.

מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2013, הבנק מיישם את ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות"

ביום 30 באפריל, 2013 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

ההוראה המעודכנת מאמצת שבעה קריטריונים להערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם. בין הקריטריונים המפורטים בהוראה נכללת אחריות הדירקטוריון וההנהלה לקיום תהליכים להערכת סיכונים. כמו כן, מוטלת על הבנק החובה לקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, לקבוע במדיניותו תהליך כולל לתיקוף מודלים פנימיים ולאמץ, תוך כדי תיעוד, שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי. עוד קובעת ההוראה כי על הבנק לשמור הפרשות ברמה מספקת לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, להשתמש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ולקיים תהליך הערכת סיכונים אחיד שיספק לו כלים ונתונים אחידים.

מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר, 2014. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת בנק ישראל בנושא מדיניות תגמול

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ("ההוראה"). בהוראה נקבעו כללים שמטרתם להבטיח שהסדרי התגמול בתאגידים הבנקאיים בישראל יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של התאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, על תאגיד בנקאי לאמץ מדיניות תגמול שתחול על כל עובדי התאגיד הבנקאי ואשר תתייחס לכל סוגי התגמולים הניתנים לעובדים. מדיניות התגמול תיערך על בסיס רב שנתי, תביא בחשבון שיקולים כלל ארגוניים, ותהיה טעונה אישור הדירקטוריון לפחות אחת לשלוש שנים.

עוד נקבע כי על התאגיד הבנקאי להגדיר מיהם ה"עובדים המרכזיים" בתאגיד הבנקאי, שהנם כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי, ובכללם נושאי המשרה בתאגיד הבנקאי. ההוראה כוללת דרישות שיחולו על כלל עובדי התאגיד הבנקאי וכן דרישות שיחולו באופן פרטני על ה"עובדים המרכזיים".

בהוראה נקבע כי על התגמול המשתנה לעובדים המרכזיים להיות תלוי בעמידה בקריטריונים שיקבעו מראש, ולהתבסס על שילוב של ביצועי העובד, היחידה העסקית והתאגיד הבנקאי בכללותו. התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע עבור כל עובד, בכפוף לחריג שנקבע בהוראה. כן כפוף התגמול המשתנה להסדרי דחיה שנקבעו בהוראה. עוד קובעת ההוראה כללים בדבר הענקה של מניות ומכשירים מבוססי מניות לרבות דרישה כי לפחות 50% מסך התגמול המשתנה בגין שנה קלנדרית יוענק בצורת מניות ומכשירים מבוססי מניות וכן איסור על הענקת תגמולים משתנים שאינם מותני ביצועים, למעט מענק חתימה. כן נקבע כי תשלום לעובדים מרכזיים (למעט דירקטורים) ישולם באופן ישיר ולא דרך תאגיד או גוף כלשהו.

ההוראה קובעת הוראות בדבר בקרה, תיעוד וביקורת בקשר עם המדיניות, ההסדרים והמנגנונים לתגמול בתאגיד הבנקאי, כמו גם הוראות לתגמול עובדי פונקציות ניהול הסיכונים, הביקורת והבקרה.

בנוסף כוללת ההוראה הוראות מעבר ולפיהן הדרישות לפי ההוראה יחולו על מדיניות תגמול שתיקבע החל מיום פרסום ההוראה ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2014 וכן הוראות בדבר הסכמי תגמול קיימים.הבנק נערך ליישום ההוראה ומצוי במהלך גיבוש מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק. לפרטים נוספים ראה פרק הון אנושי לדוח זה.

טיוטת בנק ישראל בנושא זכויות עובדים

ביום 30 בינואר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים טיוטת תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

הטיוטה מבטלת את הוראת השעה הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים, וקובעת כי שיעור ההיוון יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל, וכי התאגיד הבנקאי יקבע מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים שיתפרסמו עד למועד זה יינתן גילוי להשפעה הכמותית הצפויה של יישום כללים אלה לראשונה על ההון וההתחייבויות של התאגידים הבנקאיים.

על סמך הערכה ראשונית של הבנק, ליישום הטיוטה לא תהיה השפעה מהותית על תוצאות הבנק.

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013

ביום 9 בדצמבר, 2013 התקבל בכנסת החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 ("החוק"), המבוסס על המלצות הוועדה להגברת התחרותיות במשק. הרציונאל העומד בבסיסו של החוק הינו כי המבנה הריכוזי העל ענפי של המשק בישראל מעורר חשש לפגיעה באיתנות המערכת הפיננסית ולפגיעה בתחרות, ולפיכך יש לקדם שוק תחרותי ויעיל באמצעות פישוט המבנה של הקבוצות העסקיות הפועלות במשק הישראלי וביזור השליטה בו.

החוק כולל שלושה פרקים מהותיים:

(א) החובה לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ושיקולי תחרותיות ענפית בעת הקצאת זכויות בתחום "תשתית חיונית" על ידי המדינה לגוף שמסווג כ"גורם ריכוזי".

(ב) הגבלת השליטה בקבוצות עסקיות רב-שכבתיות (מבנה פירמידלי בלשון החוק), כלומר מבנה הכולל מספר "חברות שכבה". העיקרון המרכזי שקובע חוק הריכוזיות הוא איסור על קיומו של מבנה פירמידלי של חברות שבו יותר משתי שכבות של תאגידים מדווחים. החוק נכנס לתוקף מייד עם פרסומו אולם הוא כולל הוראות מעבר ביחס למבנים פרימידליים שנוצרו עוד קודם לכניסתו של החוק לתוקף. שליטה בחברה בניגוד להוראות החוק תגרור מינוי נאמן חברה אשר לו יוקנו אמצעי השליטה בחברה לשם מכירתם.

למיטב ידיעת הבנק, איגוד הבנקים פנה למשרד המשפטים בבקשה להחריג את חברות ההנפקה של התאגידים הבנקאיים ("חברות הצינור") מהוראות החוק לעניין מבנים פירמידליים וזאת בדומה לפטור שניתן לחברות הצינור בתקנות החברות (הקלות לסוגים מסוימים של חברות איגרות חוב), התשע"ב-2012, מהוראות מסוימות שנקבעו בחוק החברות.

במסגרת פרק זה מחיל החוק תיקונים של הוראות ממשל תאגידי שונות בחוק החברות אשר הינם בתוקף החל מיום 10 בינואר 2014 וחלים על כלל החברות הציבוריות וחברות אגרות החוב בין שהן חברות שכבה ובין לאו, וביניהן:

(1) הטלת חובה על ועדת הביקורת לקיים "הליך תחרותי או הליכים אחרים" לפני כל התקשרות עם בעל השליטה או עסקה שלבעל השליטה יש בה עניין אישי. בנוסף נדרשת ועדת הביקורת לסווג לקבוע את אופן אישורן של עסקאות עם בעלי שליטה כאמור אשר אינן זניחות.

(2) הארכת כהונה של דח"צ מכהן לתקופה נוספת תוך נטרול כוח ההצבעה של בעל השליטה נוסף תנאי לפיו הדח"צ אינו יכול להיות בעל מניה קשור או מתחרה או קרוב או בעל זיקה אליהם במועד המינוי או בשנתיים שקדמו לכך.

(3) תוקן נוסח סעיף 270 לחוק החברות באופן המחייב כי לא די שעסקאות בעלי עניין ונושאי משרה אינן פוגעות בטובת החברה אלא נדרש כי הן תהיינה לטובת החברה (תנאי חיובי). בנוסף קובע החוק כי שר האוצר ונגיד בנק ישראל יקבעו תוך מקסימום שנתיים, הוראות לעניין מגבלות על אשראי שיינתן לתאגיד או לקבוצה עסקית בידי גופים פיננסיים, במצטבר, בהתחשב בין השאר בחבות של כל תאגיד או בסך החבות של הקבוצה העסקית, לפי העניין.

(ג) הפרדה בבעלות ובניהול בין גופים פיננסיים משמעותיים וגופים ריאליים משמעותיים. הועדה צפויה לפרסם רשימה של הגופים הריאליים והפיננסיים המשמעותיים.

עיקרי ההגבלות אשר מטיל החוק על תאגידים כאמור הינן:

(1) תאגיד ריאלי משמעותי או השולט בו לא ישלוט או יחזיק בשיעור העולה על 10% מסוג מסויים של אמצעי שליטה בתאגיד פיננסי משמעותי (או שיעור של 5% במקרה בו בתאגיד הפיננסי אין גרעין שליטה).

(2) המחזיק יותר מ- 5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי לא ישלוט בגוף פיננסי משמעותי.

(3) מבטח וחברה מנהלת של קופת גמל לא יחזיקו שיעור הגבוה מ- 10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי וחברה מנהלת של קרן נאמנות לא תחזיק יותר מ- 10% מהשווי הרשום למסחר של נייר ערך (שאינו אג"ח) שהוציא תאגיד ריאלי משמעותי.

(4) תאגיד בנקאי לא יחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי (בחריגים מסויימים).

(5) השולט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי לא ישלוט במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. יישום המגבלות האמורות לפי פרק זה יהיה עד לתום 6 שנים מיום פרסום החוק בכפוף לחריגים. בנוסף קובע החוק מגבלות על כהונה צולבת של נושאי משרה (כולל בעלי שליטה ו/או קרוביהם) על פי הוראות מעבר שנקבעו בחוק.

הצעות חקיקה

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. כמו כן, מעת לעת מפיצים רגולטורים שונים, כגון: המפקח על הבנקים, רשות ניירות ערך, וכד' טיוטות של הוראות והנחיות שלהם להערות הציבור. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים וכן מספר טיוטות שהופצו על ידי המפקח על הבנקים. הצעות חוק וטיוטות הוראות אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר אספקטים שונים בפעילות הבנק, להסדיר פעילות של חברות ציבוריות בנושאים שונים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות וטיוטות אלה נמצאות בשלבי חקיקה או הסדרה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה או הוראות פיקוח מחייבות.

הסכמים מהותיים

לתיאור תמציתי של הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק, וכן להסכמי שיתוף פעולה הרלוונטיים למגזרי הפעילות, שנחתמו ו/או שהם בתוקף בשנת הדוח ראה פירוט בכל אחד מהמגזרים.

מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

בחודש ינואר, 2012, אושרה באסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי"). מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבת במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.

בחודש אוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו ובהתאם להם נוספה בכתב השיפוי הפנייה לחוקים נוספים על מנת לאפשר שיפוי, במקרים המותרים על פי חוק, גם מכוח חוקים אלו. כמו כן הוסף סעיף סל אשר ייתכן כי יאפשר שיפוי (בגין הוצאות משפט ותשלומים לנפגעי הפרה), ככל ששיפוי כאמור יותר על פי חוקים נוספים. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 (אסמכתא מס': 2013-01-136176)

הליכים משפטיים

למידע בנושא הליכים משפטיים ראו ביאור 19ג. לדוחות הכספיים.

הסיכונים ודרכי ניהולם

דיון בגורמי סיכון

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים, ובהם סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות. כמו כן הבנק חשוף לסיכונים נלווים, שאינם סיכונים פיננסיים הנובעים בעיקרם מסיכונים תפעוליים, מסיכונים משפטיים ומסיכונים אסטרטגיים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים משמשת לתמיכה בהשגת היעדים העסקיים תוך הגבלת החשיפה לסיכונים הכרוכה בפעילויות השונות.

פעילות הבנק ורווחיותו חשופים לשינויים בסביבה העסקית ומושפעים מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשווקי הנדל"ן וההון, מהתפתחויות טכנולוגיות ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט.

להלן יתוארו עיקרי השינויים בסביבה העסקית העלולים להשפיע על פעילות הבנק ורווחיותו:

1. התפתחות משבר פיננסי בארץ והעמקת ההאטה הכלכלית עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים בבנק, על גידול בהיקף הפיגורים של לווים בשל ההרעה ביכולת ההחזר, על יכולות הגיוס של הבנק ועל המרווחים של פעילותו הבנקאית.
2. תחזיות לא נכונות ואומדנים שגויים, תגובות לא חזויות של גורמים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק, זיהוי מאוחר של מגמות שוק, שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם, שינויים במערכת הבנקאית ו/או ברגולציה עליה והשפעת הנ"ל על מבנה התחרות בענף, העדר יכולת ניטור של מימוש היעדים הרב שנתיים - התממשות כל אחד מהנ"ל בשונה מההערכות העומדות בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק, עלול לפגוע ברווחיות הבנק ובתוכניתו העסקית.
3. שינויים מהותיים בשוק הנדל"ן למגורים העלול להשפיע הן על ירידה בשווי הבטוחות לאשראי שהעמיד הבנק ועל גידול בהפרשה להפסדי אשראי והן על היקפי מתן אשראי למשקי בית בשעבוד דירת מגורים. שינויים אלו עלולים אף להשפיע על האשראי שניתן לפרויקטים המלווים על-ידי הבנק.
4. פגיעה מוחשית בנכסי הנדל"ן המשמשים את הבנק כבטוחות לאשראי שהעמיד, דוגמת פגיעה בישובים כתוצאה של מלחמה או הרס מבנים כתוצאה מאסון טבע, עלול, במקרים של העדר כיסוי ביטוחי מלא, לפגוע ביכולת ההחזר ולהביא לגידול בהיקף החובות הבעייתיים. פגיעה נרחבת כאמור עלולה להביא להתפתחות משבר כלכלי ולהעמקת המיתון.
5. שינוי תוואי ההתאוששות מהמשבר בשווקים הפיננסיים בעולם ו/או העמקתו עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של לווים תושבי חוץ, על הקטנת הביקושים לאשראי חדש למימון רכישת נכסי מגורים בארץ ועל פגיעה ביכולת גיוס מקורות למימון הפעילות במט"ח.
6. האטה בשוק ההון עלולה להשפיע על אפשרויות גיוס מקורות לבנק דרך הנפקות סחירות. כמו כן האטה בשוק זה עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון.
7. העלאת שיעורי הריבית עלולים להגדיל את ההחזר של הלווים שנטלו הלוואות בריבית משתנה ובכך להשפיע על ההסתברות לחדלות פירעון של הלוואות אלו.
8. התממשות בעתיד של תחזיות מאקרו-כלכליות של המשק באופן השונה מהערכות הבנק בדבר תחזיות אלו (דוגמת עלייה חריגה ולא צפויה בשיעור הריבית הריאלית) עלולה להשפיע על תוצאות מגזר הניהול הפיננסי ועל השווי ההוגן של תיק ניירות הערך של הבנק.
9. חריגה משמעותית, פתאומית ובלתי צפויה בנתוני מאקרו (דוגמת התפרצות אינפלציונית בלתי מבוקרת, עליית שער החליפין של הדולר בשיעור חריג) עלולה להביא לגידול לא מתוכנן של נכסי הסיכון, ולמנוע מהבנק לבצע את תכניות העבודה שלו.
10. שינויים בהוראות רגולאטוריות וכן תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים עלולים להשפיע על היקף הפעילות במערכת הבנקאית, על מבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.

11. פגיעה בתדמית הבנק והורדת דירוג האשראי של הבנק עלולות לפגוע ברווחיות הבנק בשל צמצום היקפי פעילותו והתייקרות עלות גיוס ההון והנזילות בשל הורדות הדירוג.

12. סיכון תפעולי, שיכול לבוא לידי ביטוי בין השאר בכשל של מערכות מידע שלא מתקיימות בהן בקרה נאותה או אירועי מעילה והונאה, בשל הגידול בהיקפי המסחר האלקטרוני, השתכללות הפעילות הפיננסית, ומורכבות המוצרים והטכנולוגיות.

13. התגברות איומי אבטחת מידע בהקשר לטכנולוגיות מחשב ובעיקר תקריות קיברנטיות אשר עשויות להתרחש מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים.

המידע המפורט בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.

ניהול הסיכונים בבנק מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם לכללים שנקבעו בנדבך השני של הוראות באזל II. במסגרת זו הבנק מינה מנהלי סיכון לכל אחד מהסיכונים המהותיים כמפורט להלן, ומנהל סיכונים ראשי (CRO), המשמש כסמנכ"ל ומנהל חטיבת הסיכונים.

המפקח על הבנקים פרסם במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות שונות לעניין ניהול הסיכונים על ידי הבנקים, לרבות הוראות באזל. הבנק גיבש מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים ומתאים את מדיניות הבנק בניהול הסיכונים השונים לעקרונות המופיעים בהוראות באזל.

הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים

ניהול הסיכונים בבנק מובל על ידי מנהל הסיכונים הראשי אשר הינו חבר הנהלה ומנהל חטיבת הסיכונים בבנק. בכל אחד מהסיכונים השונים נקבע מערך ניהול, הכולל מעגל פיקוח ושלושה מעגלי בקרה, בהתאם לפירוט הגופים הבאים להלן:

מעגל הפיקוח מורכב מהגופים המפקחים- דירקטוריון, ועדות דירקטוריון ייעודיות והנהלה בכירה.

הדירקטוריון - נושא באחריות לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק, לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. הדירקטוריון אחראי לקביעת הסיבולת והתיאבון לסיכון של הבנק, בין היתר, באמצעות הגדרת היקף מגבלות החשיפה של הבנק לסיכונים ומדיניות ניהול הסיכונים. כמו כן, אחראי הדירקטוריון לוודא את הלימות פונקציות ניהול הסיכונים של הבנק; לאשר מתודולוגיות פנימיות עיקריות לזיהוי, הערכה וניהול של סיכונים ולחישוב של דרישות ההון; לבצע בקרה ופיקוח על יישום המדיניות שנקבעה על ידו.

דירקטוריון הבנק דן, אחת לרבעון, במסמך חשיפות לסיכונים המרכזיים שמציג מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

הדירקטוריון מינה ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, אשר בין תפקידיה דיון והמלצה לדירקטוריון בכל הנוגע להתוויית ואישור מדיניות הבנק בניהול סיכונים; בחינה של תהליכי ניהול הסיכונים ומידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון; פיקוח על יישום מדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי דירקטוריון הבנק, לרבות קבלת דיווחים על חריגה ממדיניות או מגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. בנוסף הוועדה הדירקטוריונית דנה ומאשרת מוצרים ו/או תהליכים חדשים מהותיים בבנק בהתאם להמלצות הפורומים הפנימיים הרלוונטיים בראשות מנכ"ל הבנק.

ההנהלה - מחויבת לניהול הסיכונים בהתאם למדיניות, תיאבון לסיכון והמגבלות שקבע הדירקטוריון. ההנהלה בראשות המנכ"ל אחראית למימוש מדיניות ניהול הסיכונים, קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים ונאותות מדידת והערכת הסיכונים. בנוסף ההנהלה אחראית ליצירת מערכת אפקטיבית של ניהול סיכונים ובקרתם. ההנהלה פועלת באמצעות ועדות ייעודיות לניהול הסיכונים השונים ובאמצעות חטיבת הסיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי.

תאור מעגלי הבקרה

מעגל בקרה ראשון - מעגל זה כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, אשר מהווים את הפונקציה העסקית והתפעולית המקבלת החלטות הכרוכות בנטילת הסיכונים. הבקרות הנערכות במסגרת הפעילות השוטפת, על ידי הגורמים העסקיים, כוללות מגוון פעולות, לרבות: ציות למדיניות ולנהלים, עמידה במגבלות ודיווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון.

להלן פירוט סיכונים וחברי ההנהלה ומנהלי מחלקות המשמשים כמנהלי סיכון:

סוג הסיכון	מנהל הסיכון
אשראי	מנהל החטיבה הקמעונאית
אשראי עסקי בתחום נדל"ן	מנהלת סקטור הנדל"ן
שוק	מנהל החטיבה הפיננסית
נזילות	מנהל החטיבה הפיננסית
תפעולי	מנהל חטיבת הסיכונים
תפעולי - מערכות מידע	מנהל חטיבת המשאבים
אסטרטגי	מנכ"ל
משפטי	יועצת משפטית
רגולטורי	יועצת משפטית
מוניטין	מנהל החטיבה הקמעונאית
ציות	קצין ציות
הלבנת הון ומימון טרור	האחראי ליישום החוק לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
סליקה וצד נגדי	מנהל החטיבה הפיננסית
סביבתי	מנהלת סקטור הנדל"ן
משאבי אנוש	מנהל חטיבת המשאבים
אכיפה מנהלית	מנהל חטיבת הסיכונים

מעגל בקרה שני - מעגל זה כולל את פונקצית ניהול הסיכונים המשמשת כגורם הבקרה של ההנהלה והינה בלתי תלויה ביוצרי הסיכונים וכן את בקרי סיכון האשראי והסיכונים הפיננסיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי. התהליכים המתקיימים במסגרת מעגל בקרה זה הינם, בין היתר: התווית מדיניות לניהול הסיכונים (בשיתוף הפונקציה העסקית), זיהוי ומדידה עצמאית של רמות החשיפה לסיכונים, בחינת קיומם של תהליכי עבודה נאותים, תיקוף המודלים, בחינת העמידה במגבלות שנקבעו במסמכי המדיניות השונים ודיווח על רמות החשיפה ועל חריגות ממדיניות הבנק ומהנהלים לגורמים הרלוונטיים.

מנהל סיכונים ראשי - בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, מינה הבנק מנהל סיכונים ראשי לבנק (CRO). החל מיום 1 באוגוסט, 2011 מכהן מר מיכאל בן ישי, סמנכ"ל וחבר הנהלה, כמנהל חטיבת הסיכונים של הבנק ומנהל הסיכונים הראשי. תפקידה של חטיבת ניהול הסיכונים הינו לחזק את יכולתו של הבנק להבין את מכלול הסיכונים בפניהם ניצב הבנק והבטחת ניהולם הזהיר. הנחיות בנק ישראל מגדירות את עקרונות הפעילות של מנהל הסיכונים הראשי ושל פונקצית ניהול הסיכונים, ומפרטות את מעמדם, תפקידם ותחומי אחריותם.

תכלית תפקידו של ה- CRO הינה לייצר ראיה רחבה וחוצת ארגון של מכלול הסיכונים הטבועים בפעילות הבנק, בין היתר, באמצעות יצירת תרבות ניהול סיכונים המשפיעה על כלל הפעילויות של הבנק.

באחריותה של פונקצית ניהול סיכונים והעומד בראשה לספק לדירקטוריון הבנק ולהנהלתו הבכירה, באופן ישיר ובלתי אמצעי, את כל המידע הרלוונטי לשם פיקוח הולם על פרופיל הסיכונים של הבנק באופן שיסייע בהכוונת פעילותו.

מעגל בקרה שלישי - מעגל זה כולל את הביקורת הפנימית המבצעת בדיקת תקינותן של פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, החברות הבנות ותאגידי העזר שלו ובכלל זה: בחינה והערכה של הנאותות והאפקטיביות של מסגרת הבקרה הפנימית ושל האופן שבו בעלי התפקידים והסמכויות ממלאים את תפקידיהם. בחינת עסקאות ובחינת פעולתם ותפקודם של תהליכים ספציפיים בבקרה הפנימית. בחינת יישום ואפקטיביות של הנהלים לניהול סיכונים והמתודולוגיה להערכת סיכונים.

בחינת האמצעים לשמירת נכסי הבנק. בחינת מערכות המידע השונות לרבות: מערכות מידע עסקיות ותפעוליות, מערכות מידע המשמשות לצרכים ניהוליים ופיננסיים ומערכות הדיווח. מערכת המידע האלקטרוני ושרותי בנקאות בתקשורת. בחינת נאותות מסגרת הבקרה הפנימית בתהליך הפקת דיווחים פיננסים. בחינת הדיוק והמהימנות של הרישומים החשבונאיים ושל הדיווחים הפיננסים. בחינת המהימנות והעיתוי של הדיווח לרשויות הפיקוח ולרשויות האחרות. בחינת מערכות להבטחת ציות לחוקים, לדרישות רגולציה ולכללי ההתנהגות והיישום של המדיניות ושל נהלי הבנק. ביקורת על הביצוע השוטף של החלטות הדירקטוריון וההנהלה ועל פעילות ההנהלה הבכירה. בחינת תהליך הערכת ההון ביחס להערכת הסיכונים הגלומים בפעילות התאגיד הבנקאי. ביצוען של בדיקות וחקירות מיוחדות.

הלימות הון

בנק ישראל פרסם ביום 20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקת במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו ביוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה- ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכוני אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים. בדוחות אלו, בדומה לכלל המערכת הבנקאית, דווחו נתוני הלימות ההון על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל II כפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמנה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם.

בחודש יוני, 2011 עודכנו על ידי ועדת באזל ההמלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" שקיבלו את השם באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. עוד כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות (בחודש ינואר 2013 ועדת באזל עדכנה את ההמלצות בנושא נזילות), הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. בנוסף המליצה הוועדה כי מכשירי ההון ברובד 1 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מההון.

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל נוהל בנקאי תקין מעודכן המאמץ את המלצות באזל II ובאזל III במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

בנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.
- לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.

ההתאמות העיקריות שערך הבנק בעקבות המעבר להוראות באזל III:

- מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי- יוחל משקל סיכון של 250% במקום 100% שהוחל במשטר באזל II.
- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי- כשירה להכללה כהון רובד 2. במקביל, ההפרשה לא תוכר בניכוי בחישוב נכסי הסיכון.
- כתבי התחייבות נדחים- היתרה המוכרת להכללה כהון רובד 2 ליום 1.1.14 תוגבל לתקרה של 80% (שנה ראשונה על פי הוראות המעבר) מיתרת כתבי ההתחייבות המוכרים לצורך הוראות באזל II.

להלן טבלה המסכמת את ההתאמות העיקריות שערך הבנק בעקבות המעבר להוראות באזל III:

סעיף	נכסי סיכון	הון ליבה	הון רובד 2
	במיליוני ש"ח		
מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי	69.5	-	-
הפרשה קבוצתית לפסדי אשראי	77.9	-	84.7
כתבי התחייבות נדחים	-	-	(68.2)

תהליכי ה- ICAAP וה- SREP

ביום 9 במאי, 2013, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית (ICAAP – Internal Capital Assessment Adequacy Process) ליום 31 בדצמבר 2012 (להלן: **"תהליך ה-ICAAP לשנת 2012"**). (יצוין, כי ה- ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עונה על דרישה זו. בניית תהליך זה בבנק מהווה חלק מרכזי בהיערכות הבנק לדרישות באזל II ולדרישות בנק ישראל ליישום הוראות הנדבך השני של הוראות אלו).

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה (הקרוי SREP – Supervisory Review and Evaluation Process) במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

במסגרת דיונים נמשכים בין בנק ישראל לבין הבנק בקשר עם סוגיות העולות מתהליך ה- ICAAP לשנת 2012 והליך ה- SREP שמטרתם להביא לקביעת יחסי הלימות ההון כאמור, הן במפגשים והן בחליפת מכתבים (שהאחרון שבהם נתקבל בבנק ביום, 15 בדצמבר 2013) הועלו הערות הפיקוח על הבנקים, ועמדתם לגבי הצורך בקבלת החלטה על ידי הבנק באשר ליעד הון ליבה ארוך הטווח ביחס הגבוה מזה שנקבע על ידי הדירקטוריון בהחלטתו במסגרת תהליך ה- ICAAP לשנת 2012.

בעת פרסום הדוחות הכספיים, דיונים אלה נמשכים. מודגש בזאת, כי למועד פרסום הדוחות הכספיים עומד הבנק ביחס הון ליבה גבוה מהיעד שקבע דירקטוריון הבנק במסגרת תהליך ה- ICAAP לשנת 2012.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של הוראות באזל. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר טבלה	נושא	מיקום	מספרי עמודים
טבלה 1	תחולת היישום	הלימות הון	80-81
טבלה 2	מבנה ההון	הלימות הון ביאור 16	82 230-231
טבלה 3	הלימות ההון	הלימות הון ביאור 16 ב	82-84 231
טבלה 4	סיכון אשראי- דרישות גילוי כלליות	סיכוני אשראי תוספת ה' לסקירת הנהלה ביאור 5 ביאור 18	84-98 146-147 207-216 236-239
טבלה 5	סיכון אשראי- גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים	82-84 94
טבלה 7	הפחתת סיכוני אשראי	הלימות הון	84
טבלה 8	סיכון אשראי של צד נגדי	ביאור 20ג סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	248 98
טבלה 10	סיכון שוק	סיכוני השוק	98-105
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	105-107
טבלה 13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	ביאור 4	201-205
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	סיכון הריבית	102-105

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל II (לפרטים אודות חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל III ראה ביאור 2ב):

הון לצורך חישוב יחס ההון

	31 בדצמבר	
	2013	2012
	מיליוני ש"ח	
הון רובד 1, לאחר ניכויים	694.5	693.0
הון רובד 2, לאחר ניכויים	341.4	338.0
סך הכל	**1,035.9**	**1,031.0**

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	6,674.1	6,452.3
סיכוני שוק	49.3	148.2
סיכון תפעולי	705.5	553.3
סך הכל	**7,428.9**	**7,153.8**

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

	באחוזים	
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.3	9.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.9	14.4
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	13.0	13.0

להלן יחסי ההון לרכיבי סיכון לפי שנים:

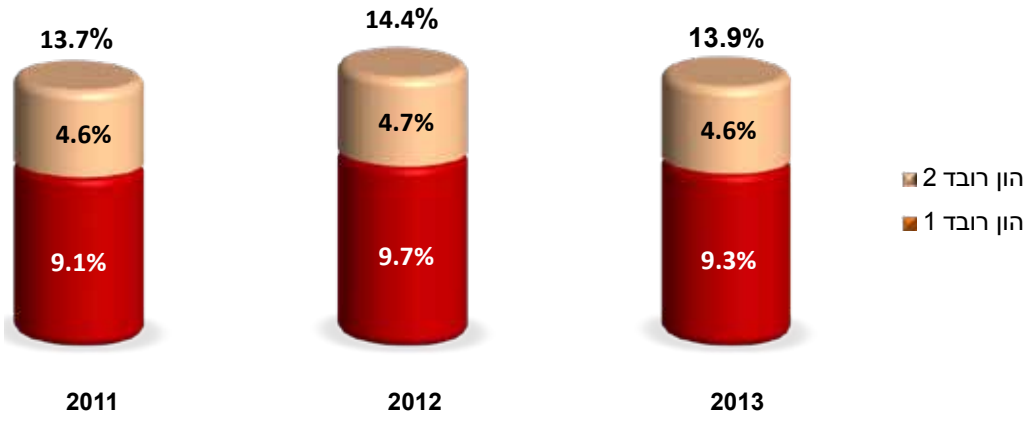

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק על פי הנדבך הראשון ליום 31 בדצמבר 2013 (מיליוני ש"ח):

סיכון אשראי	נכסי סיכון	דרישת הון
חשיפות של ריבונויות	25.0	2.2
חשיפות של סקטור ציבורי	0.7	0.1
חשיפות של תאגידים בנקאיים	65.3	5.9
חשיפות של תאגידים	1,484.4	133.6
חשיפות בביטחון נדל"ן מסחרי	39.6	3.6
חשיפות קמעונאיות ליחידים	915.5	82.4
חשיפות של עסקים קטנים	147.3	13.3
חשיפות בגין משכנתאות לדיור	3,751.6	337.6
חשיפות בגין נכסים אחרים	244.7	22.0
סך הכל סיכון אשראי	**6,674.1**	**600.7**
סיכון שוק	**49.3**	**4.4**
סיכון תיפעולי	**705.5**	**63.5**
סך הכל	**7,248.9**	**668.6**

להלן הרכב חשיפות[1] על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתה	אחרי הפחתה
0%	3,144.9	3,144.9
20%	114.1	114.1
35%	3,822.8	3,821.0
50%	458.4	467.4
75%	4,186.1	4,037.5
100%	2,857.9	2,722.7
150%	99.4	99.4
סך הכל	**14,683.6**	**14,407.0**

(1) לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות

להלן הרכב החשיפות [1] והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות על פי הנדבך הראשון ליום 31 בדצמבר 2013 (מיליוני ש"ח):

	חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת סיכון המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי כשיר	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	חשיפת אשראי נטו
חובות של ריבוניות	3,142.9	-	-	-	3,142.9
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.4	-	-	-	1.4
חובות של תאגידים בנקאיים	179.4	-	-	9.3	188.7
חובות של תאגידים	1,943.2	(125.8)	(9.3)	-	1,808.2
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	39.6	-	-	-	39.6
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,472.0	(47.2)	-	-	1,424.7
הלוואות לעסקים קטנים	301.3	(100.5)	-	-	200.8
משכנתאות לדיור	7,317.7	(3.1)	-	-	7,314.6
נכסים אחרים	286.1	-	-	-	286.1
סך הכל	**14,683.6**	**(276.6)**	**(9.3)**	**9.3**	**14,407.0**

סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתתו וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות , תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאושר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על-פי סיווגם הענפי.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

- מגזר משקי הבית, לקוחות הפעילות הבינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
- לקוחות עסקיים, בעיקר בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה למנכ"ל הבנק.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על ידי הדירקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקרות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את מעגל הבקרה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל.

מערכות מדידה ומעקב - בבנק נעשה שימוש במספר מערכות ממוחשבות לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה למעגל הבקרה הראשון וכן למעגל השני והשלישי, לאיתור סיכוני אשראי.

בין המערכות העיקריות ניתן למנות את מערכת האשראי המסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, ומערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודל דרוג הקיים בבנק. הבנק השלים פיתוח מערכת דירוג לקוח באשראי הצרכני המשולבת במערכת חיתום אשראי זה.

הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל את כלי המדידה הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי.

הפחתת סיכון האשראי - במטרה להפחית את סיכון האשראי הבנק פועל על פי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לקבלת בטוחות וניהולן, שיעורי הסתמכות על בטוחות, רישום הבטוחות וכד'.

בטוחות - הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן. כמו כן מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב , צ'קים, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי השענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה.

בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

יחידות הבחינה במעגל הבקרה השני, בקרת אשראי וכן הביקורת הפנימית בודקים את תיקי הביטחונות, בנוסף לגורמים העסקיים במעגל הראשון.

בחישוב הלימות ההון פועל הבנק בהתאם להוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בדבר מדידה והלימות ההון ומקזז מהאשראי לציבור בטחונות המותרים בניכוי על פי הוראות אלו.

בחישוב זה, על פי הוראה 203, מתייחס הבנק לשני מכשירי CRM מרכזיים, על פי הנחיות באזל II, הבהרות בנק ישראל ובהתאם לחוות דעת משפטית. הראשון הוא פיקדונות וחסכונות שהוקמו ומנוהלים בבנק, השני הוא ערבויות צד ג' אשר מבטיחות חשיפות של לקוחות הבנק.

הפיקדונות והחסכונות אשר יכולים לשמש כמבטיחי אשראי הינם פיקדונות אשר מסומנים במערכת הבנק כמשועבדים כאשר בעל הפיקדון הוא גם בעל החשיפה, וכן פיקדונות אשר רשומים במערכת הבנק ושועבדו לטובת הבנק, כאשר בנוסף השעבוד נרשם ברשם המשכונות או רשם החברות, לפי העניין. קיזוז הפיקדונות והחסכונות מסך האשראי לציבור נעשה בהתאם לעמידת הבטוחה בהוראות האמורות.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי:

הבנק אימץ מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים המבוססת על מעגל פיקוח ו- 3 "מעגלי בקרה":

הגופים המפקחים

הדירקטוריון - הדירקטוריון וועדותיו הינם בעלי האחריות העליונה לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. כמו כן מאשר הדירקטוריון את המדיניות העסקית ותכנית העבודה של הבנק בכל שנה, ובוחן את הקצאת נכסי הסיכון לגורמים העסקיים. הדירקטוריון מאשר את מגבלות החשיפה לסיכון אשראי, מסמך מדיניות ניהול סיכוני אשראי; מקיים מעקב תקופתי אחר התפתחות החשיפה לסיכוני אשראי; ודן בשינויים נדרשים במגבלות על מנת לוודא כי המגבלות שקבע מאפשרות את ההתנהלות השוטפת תוך עמידה בתיאבון שקבע לסיכון. הדירקטוריון בוחן את מאפייני סיכון האשראי הגלומים בפעילות או מוצרים רלוונטיים חדשים.

ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים - תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. תפקידיה וסמכויותיה יכללו, בין היתר:

דיון במדיניות החשיפה של הבנק לסיכונים השונים ובמסמך החשיפות והמלצה בהתאם לדירקטוריון, דיון בהצעות למוצרים או לפעילויות חדשות והמלצה בהתאם לדירקטוריון.

ועדת האשראי של הדירקטוריון - ועדת אשראי דירקטוריונית מקיימת דיונים מקדמיים ופרטניים בנושאים של קביעת מדיניות האשראי בבנק וכן בנושאים נוספים אשר על פי החלטת הדירקטוריון, מעת לעת, נדרשת העמקה בהם, וממליצה לדירקטוריון בהתאם.

ועדת ביקורת - בין יתר תפקידיה משמשת ועדה זו גם כוועדת הדירקטוריון לחובות בעייתיים, ובה נדונים לווים בעייתיים ומתקבלות לגביהם החלטות לטיפול ונושאי סיווג והפרשה. הוועדה מקבלת דיווחים שוטפים על התקדמות הטיפול בחובות אלו.

הנהלה - בין היתר באמצעות וועדותיה, אחראית לבסס מערכת אפקטיבית של ניהול הסיכונים ובקרתם, לרבות: גיבוש תכנית העבודה השנתית של הבנק ומדיניות האשראי, גיבוש מדיניות ניהול הסיכונים שנתית של הבנק, הגדרה של רמות החשיפה לסיכוני אשראי והגדרה של הרמות הרצויות בפועל, קביעת נהלים הקשורים לזיהוי, מדידה, ניטור ובקרה אחרי החשיפה לסיכון אשראי והבטחת האפקטיביות של תהליך ניהול סיכון זה באמצעות תהליכים מבוססים ובאמצעות גורמי הבקרה בחטיבת הסיכונים.

נוטלי ומנהלי הסיכון - מעגל I

ועדת אשראי פנימית - בה חברים חברי ההנהלה הבכירה בעלי מיומנות פיננסית ומשפטית, ובהם מנהלי אגפי האשראי של הבנק, ובראשה עומד מנכ"ל הבנק. הועדה דנה בבקשות למתן/חידוש אשראי ללווים/קבוצות לווים בסכומים שנקבעו ובהתאם לתמהיל הביטחונות כפי שהוגדר בנהלי הבנק אשר אושרו עלי די הדירקטוריון. כחלק מהתכנית לצמצום מעורבות הדירקטוריון באישור אשראי והגדלת סמכויות וועדת האשראי הפנימית, מנהל הסיכונים הראשי או נציג מטעמו צורף כמשקיף בישיבות וועדת האשראי. מנהל הסיכונים הראשי ידווח לפי שיקול דעתו על אשראי מסוים ליו"ר הדירקטוריון/יו"ר הוועדה לניהול סיכונים.

מוסמכי אשראי - תפקידם לאשר בקשות אשראי על-פי קריטריונים שנקבעו במדיניות האשראי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון ונהלי הבנק.

מנהל החטיבה הקמעונאית - אחראי לביצוע מדיניות הבנק, ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי הקמעונאי והמסחרי ולאישורה במוסדות הבנק. מנהל חטיבה קמעונאית מוודא פעולה בהתאם לתהליך מבוסס של מתן אשראי בין היתר על ידי קביעת קריטריונים למתן אשראי מבוססים ומוגדרים היטב. החטיבה הקמעונאית כוללת את פעילות האשראי הקמעונאי והמסחרי המטופלת במסגרת מערך אשראי ותפעול סניפים, את מחלקת המכירות, מחלקת הגבייה, מוקד הלקוחות, יחידת השיווק ואת מחלקת תכנון תהליכים עסקיים ומוצרי חשבון שוטף.

מערך אשראי ותפעול סניפים - פועל כחלק מהחטיבה הקמעונאית ואחראי על חיתום אשראי קמעונאי ומסחרי לרבות קביעת מדיניות האשראי ונהלים בתחום החיתום וכן על ניהול תפעול הסניפים.

מערך הגבייה - פועלת כחלק מהחטיבה הקמעונאית ותפקידה לאכוף את גביית החובות הבעייתיים. מחלקת הגביה עוסקת בסיווג, הסדרה, גביה ומדידת הפרשות לחובות מסופקים בתחום האשראי הקמעונאי, העסקי והמסחרי, לרבות נדל"ן.

סקטור נדל"ן - מנהלת סקטור נדל"ן אחראי לביצוע מדיניות הבנק, ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי העסקי ולאישורה במוסדות הבנק. סקטור נדל"ן מתמקד בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור), שיטה זו מקטינה את החשיפה לסיכונים במתן האשראי שכן היא כוללת מעקב שוטף על הפרויקטים הממומנים, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויות האחרות של היזם-הלווה.

מנהל החטיבה הקמעונאית ומנהלת סקטור נדל"ן הינם מנהלי סיכון ריכוזיות האשראי בבנק. במסגרת תפקידם הם אחראים על אפקטיביות ועמידה במגבלות הריכוזיות שנקבעו במדיניות האשראי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי למעקב רבעוני אחר עמידה במגבלות אלו.

פונקציית ניהול הסיכון - מעגל II

מנהל סיכונים ראשי - מנהל הסיכונים הראשי הינו האחראי למעגלי הבקרה הבלתי תלויים ותפקידו לוודא יעילות כוללת של מערכת ניהול ובקרת הסיכונים. כמו כן הוא מוודא דיווח סיכונים שוטף, מהימן ורלוונטי, ובודק באופן תקופתי את הציות לחלוקת הסמכויות ולמגבלות החשיפה שנקבעו.

יחידת בקרת סיכונים - היחידה לבקרת סיכונים, משמשת כפונקציה בלתי תלויה, אשר תפקידה, בין היתר, הינו לספק מידע להנהלה ולדירקטוריון אודות סיכוני האשראי; לחוות דעה כוללת עצמאית על החשיפות לסיכוני האשראי, פיתוח מודלים למתן אשראי (המבוססים ומתוקפים סטטיסטית) ופיתוח כלים ומתודולוגיות (Best Practice) לניהול סיכוני האשראי. תהליך הערכה של היחידה הינו בלתי תלוי בגורמים המאשרים את האשראי שכן בקרת האשראי אינה מעורבת בהחלטות לגבי מתן אשראי ותנאיו. ביחידה פועל בקר אשראי שתחום אחריותו כולל מספר תחומים:

הערכת טיב הלווה הספציפי ואיכות תיק האשראי הכולל, כיסוי לווים עיקריים, בדיקה ובקרת הלווים. כמו כן מכינה היחידה דוח רבעוני על מגמות בחשיפות אשראי המוגש לפורום ניהול סיכוני אשראי, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון. הדוח כולל סקירת מדדים לסיכון האשראי הן העסקי והן הקמעונאי, בהשוואה בין תקופות ובהשוואה לבנקים אחרים (ככל שניתן).

פורום ניהול סיכוני אשראי - מטרתו לסקור את הדיווחים המתקבלים מנוטלי וממנהלי הסיכון ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכוני אשראי, וכן לדון במדיניות בטרם היא מוגשת לאישור. כמו כן, הפורום ידון באומדני החשיפה החודשיים, בדוח המגמות הרבעוני ובסוגיות שעולות תוך כדי עבודתה של יחידת נס"א או בקרת אשראי, בלקחי בחינה, בלקחי גביה וכן בנושאים נוספים על-פי הצורך.

יחידת הבחינה המרכזית - בוחנת תיקי משכנתאות על פי קריטריונים שקבעה הנהלת הבנק טרם ביצועם בפועל וכן בחינת הלוואות רכב לפני ביצוע. מערך הבחינה הינו חלק מחטיבת המשאבים, כך שנוצרת הפרדה ניהולית בין תהליך האישור והעברת המסמכים לבין בחינתם.

יחידת הבחינה וניתוח סיכוני האשראי (נס"א) - היחידה הוקמה במסגרת היערכות באזל II לצורך הפרדה בין הדרג היוצר את סיכון האשראי (המביא את העסקה לבנק), הדרג המכין את בקשת האשראי והדרג המאשר. ליחידה שני תפקידים עיקריים:

1. בחינת תיקי אשראי וניתוח סיכוני אשראי. במסגרת מעגל הבקרה השני היחידה עוסקת בבחינת תיקי אשראי ובטחונות של לווים (מסקטור הנדל"ן ומהיחידה לבנקאות מסחרית) הן בטרם מתן האשראי והן במהלך חיי האשראי השוטפים.
2. קבלת בקשת האשראי לפני העברתה לאישור, ובחינה האם מבנה העסקה, כפי שמפורט בבקשת האשראי, עולה בקנה אחד עם מדיניות האשראי ומדיניות התיאבון לסיכון של הבנק. יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

מנהל יחידת נס"א מחווה את דעתו על עסקת האשראי המובאת לאישור מוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן- "מסמך נס"א").

לא יידונו בקשות אשראי בוועדות האשראי ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל.

יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

בקר אשראי ובטחונות בני"ע - נדרש לפקח על קיום הוראות תקנון הבורסה בעניין מתן אשראי (במסגרת פעילות ני"ע), דרישת ביטחונות ומכירות בחסר וכן על קיום הוראות הדירקטוריון בנושאים אלו. הבקרה כוללת בדיקת חסמים והתראות, פעולות קאסטודיאן, בקרה על חשבונות מיוחדים, וכן בדיקות נוספות. במקרים של חריגות ידווח הבקר לגורמים הרלוונטיים בבנק בהתאם לגובה החריגה ובעת הצורך ידווח אף ליו"ר הדירקטוריון. בנוסף, ינהל הבקר מעקב שוטף אחר חריגות אשראי ובטחונות- Short בפעולות בני"ע.

צוות תרחישי קיצון - הצוות קובע את תרחישי הקיצון השונים הכוללים תרחישי קיצון הוליסטיים לרבות התרחשות אפקטי הדבקה בין השווקים ובהתאם להנחיות באזל II ויבחן את תוצאותיהם. במקרה הצורך הצוות ימליץ להנהלה על היערכות נדרשת להתממשות של תרחישי הקיצון.

גופי בקרה- מעגל III

מבקר פנים / ביקורת פנימית - הביקורת אמונה על בחינת פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, ועיקרן: תקינות הפעולות המבוצעות על ידי הבנק ועובדיו, עמידת הבנק בהוראות רגולטוריות ונהלים פנימיים, יישום החלטות הדירקטוריון וההנהלה, ניהול הנכסים וההתחייבויות, תיקון הליקויים שהתגלו בדוחות ביקורת ובחינת תהליכי ניהול הסיכונים בבנק.

אגף הכספים - במסגרת תפקיד האגף הוא אחראי על הרישום החשבונאי ומתוך כך על המידע הפיננסי שמשמש את ניהול הסיכונים. בנוסף האגף מספק נתונים ספציפיים ביחס להרכב ההון, פריטי ההון ותחזית ההון ונכסי הסיכון ל-3 השנים הבאות. בנוסף, לאגף יש אחריות על בניית דוחות בנושא נדבך 1 ועל מעקב אחר העמידה השוטפת בתוואי הלימות ההון שנקבע בתכנית העבודה השנתית לרבות הקצאת נכסי סיכון לתחומי הפעילות.

ועדה פנימית לחובות פגומים - בה נערכים דיונים מקדמיים ללווים/קבוצות לווים בסכומים שנקבעו במדיניות בטרם מתקיים הדיון בוועדת הדירקטוריון.

רו"ח חיצוני - מבצעים משימות ביקורת וסקירה חשבונאית בהתייחס לדוחות הכספיים של הבנק.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לווים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

ביום 8 בנובמבר, 2011 פורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לווים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לווים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש ליתן גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

מתוך 22 סניפי הבנק, 4 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה מהמגזר החרדי ו-3 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסיה שרובה מן המגזר הערבי.

במגזר החרדי הבנק מרוכז מעבר לחלקו באוכלוסייה של מגזר זה. ובמגזר הערבי הבנק איננו מרוכז מעבר לחלקו באוכלוסייה של מגזר זה. הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה אלו באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים אלו. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת דוח חשיפות אשראי רבעוני.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיק האשראי בבנק מנוהל בחטיבה הקמעונאית, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, מנוהל במחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה ישירות למנכ"ל. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר, וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

באשראי הקמעונאי פועל מרכז חיתום, המעלה לאישור כל בקשת משכנתא, החורגת מסמכות אישור מנהל סניף, בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי.

בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי, וכל זאת מתוך מטרה לקיים פונקציית ניטור על תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על ידי צוות בקרה ודוחות, ולא על ידי הרפרנטים (יוצרי הסיכונים), והן עוברות בחינה של יחידת נס"א (הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים), בטרם הן מוגשות לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, היחידה אף בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי, ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכוני אשראי, יחידת נס"א נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן- "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיון במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה. מנהל יחידת נס"א מדווח לחטיבת הסיכונים על מסמכי נס"א שהוכנו על ידו.

במחלקת ליווי הפרויקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמותו. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרויקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלווה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרויקט, בדרך כלל אחת לחודש (עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרויקט על ידי הרפרנטים באגף.

בתחום האשראי המסחרי מובאות בקשות האשראי לחידוש, לפחות אחת לשנה. תיק האשראי והביטחונות נבדקים הן במועד מתן האשראי הראשוני והן במועד חידושו. גם בתחום זה נערכות בדיקות לגבי איתנותם הפיננסית של הלווים ולגבי הדוחות הכספיים. כמו כן מתבצעות בקרות יומיות על חריגה ממסגרות אשראי וביטחונות.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד', ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים.

ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה, ההמלצות מדווחות למחלקת החשבות באגף הכספים.

כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן כי לווה נקלע לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיים דיון מיידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מיידיות באם להעבירו לטיפול מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

באשראי הקמעונאי - כאשר הלוואה נכנסת לפיגור - הסניפים מטפלים בגביה עד עומק פיגור מסוים שנקבע בנהלים. הלוואות שמעבר לעומק הפיגור הנ"ל מועברת לטיפול מחלקת הגביה. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף, מרמה, חשד לבריחת לווים לחו"ל וכד' העברת התיק על ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מיידית ללא תלות בגובה הפיגור.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים במסגרת פעולת הגביה בבנק, ומפקחת על עבודת עורכי הדין וקבלני המשנה המעורבים בהליכי הגביה.

הנהלת הבנק שואפת להסדיר עם לווים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים, ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הלווים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, יינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב.

קיים בבנק מערך נהלים מסודר הדן באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

בקרות אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הלווים הקיימים.

הדירקטוריון וועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוחו למגזרים, לווים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי.

לבנק יש מערכת פנימית לדירוג לווים התומכת בקבלת החלטות אשראי. בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. בכל מתן אשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודל דרוג הקיים בבנק.

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדיור שלא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות לדיור שלא מוחזקת בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר, 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

על פי החוזר, הבנק קובע כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שאינן כרוכות בוויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר. כן מזהה

הבנק לצורך הערכה פרטנית, חובות אחרים (למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור) אשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה קבוצתית. ההפרשה הפרטנית תוכר לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב יסווג כפגום כאשר על פי מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו על פי התנאים החוזיים של החוב. חוב מסווג כפגום כאשר החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. בנוסף, חוב מסווג כפגום כאשר מבוצע ארגון מחדש לחוב בעייתי.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב מגובה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי בניכוי עלויות מכירה.

ההפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - מיושמת עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים (עד שנת 2010) וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל (משנת 2011) בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לשיעור ההפרשה הקבוצתית בגין האשראי המאזני מוכפל בשיעור המימוש הצפוי של מכשירי האשראי החוץ מאזניים. בסיווג פגום שיעור המימוש הצפוי הוא 100%. בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, הבנק פועל למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם (ככלל, כאשר בפיגור מעל 150 ימים) וביטחונותיהם.

החל מיום 1 בינואר, 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הוראה זו יושמה בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011 (בהוראה המקורית - בינואר 2010). ההוראה לא יושמה למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (מיליוני ש"ח):

	יתרה ליום 31 בדצמבר					
	2013			2012		
	סיכון אשראי[3]					
	מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
1. סיכון אשראי בעייתי[1]						
סיכון אשראי פגום	66.4	5.6	72.0	78.1	9.7	87.8
סיכון אשראי נחות	27.4	1.6	29.0	28.3	6.3	34.6
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת[2]	265.8	2.9	268.7	277.7	0.4	278.1
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*	**359.6**	**10.1**	**369.7**	**384.1**	**16.4**	**400.5**
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיור)[2]	260.3	-	260.3	280.3	-	280.3
2. נכסים שאינם מבצעים:						
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית[4]	38.3	5.6	43.9	44.1	9.7	53.8
נכסים שהתקבלנו בגין אשראי שסולקו	-	-	-	-	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	**38.3**	**5.6**	**43.9**	**44.1**	**9.7**	**53.8**

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינם לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאים בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגינן נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר בגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי ועל פי עומק הפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013							
	עומק פיגור של 90 ימים או יותר							
	עומק פיגור של 30 ועד 89 ימים	90 ימים ועד 6 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 90 ימים	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו [3]	סך הכל
סכום הפיגור	**1.3**	4.1	3.0	3.0	27.2	**37.3**	-	**38.6**
מזה: יתרת ההפרשה לריבית[1]	-	-	0.1	0.1	11.9	**12.1**	-	**12.1**
יתרת חוב רשומה	**59.7**	112.6	56.7	20.9	30.2	**220.4**	24.2	**304.3**
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי[2]	-	-	7.8	9.3	24.7	**41.8**	3.4	**45.2**
יתרת חוב נטו	**59.7**	**112.6**	**48.9**	**11.6**	**5.5**	**178.6**	**20.8**	**259.1**

1. בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
2. לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
3. הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונן.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

	31 בדצמבר	
	2013	2012
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור	0.66%	0.81%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור	2.67%	2.90%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור[1]	1.12%	0.96%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר בהכנסות ריבית[1]	169%	119%
שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	3.31%	3.60%
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור[1], [2]	0.56%	0.38%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת	0.37%	0.38%
שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור[1]	33.2%	38.9%

1. ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2013 כוללת הפרשה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט לעיל בפרק אירועים בשנת הדוח.
2. בנטרול ההפרשה החד פעמית עומד שיעור ההוצאות על 0.37%.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים[1] על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר, 2013 (מיליוני ש"ח):

דרוג אשראי חיצוני	סך חשיפת אשראי במיליוני ש"ח[2] ליום 31 בדצמבר	
	2013	2012
AAA עד -AA	98	49
+A עד -A	14	56
סך הכל חשיפה[2]	**112**	**105**

(1) בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
(2) פיקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, לבנק אין סיכוני אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.

לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי. היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, שוויץ, גרמניה, דנמרק ובריטניה.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "Moody's", "Standard & Poors". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

עלייה במודעות העולמית ובישראל, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה, לקיום הוראות הנוגעות לאיכות הסביבה מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה לא גבוהה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות סקטור הנדל"ן במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום סביבה.

דירקטוריון הבנק אישר המדיניות בתחום זה.

הלוואות לדיור

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, והכנסת המשפחה ברוטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק. החל משנת 2011, ירד שיעור המימון בהלוואות לדיור שנותן הבנק באופן ניכר כך שבשנת 2013 כ- 85% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק - יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשועבד, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך מאוד ועומד על כ- 31% (שווי הנכסים המשועבד מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועל פי מספר חדרים).

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיור:

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
סך הכל ביצוע	1,364	1,476	1,489	1,996	1,179	937
מזה:						
בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים	360	328	731	1,198	743	523
במט"ח	158	252	243	482	247	252

להלן נתונים כלליים על ביצועי משכנתאות בש"ח:

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים	215	221	226	217	203	199
הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)	4,450	4,136	3,740	3,716	3,322	3,082
התפלגות סכום הביצוע לפי אחוז מימון הנכס (LTV)						
0%-60%	85%	92%	87%	60%	61%	58%
61%-75%[1]	14%	7%	12%	37%	36%	38%
מעל 75%	1%	1%	1%	3%	3%	4%
התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):						
0-500	70%	74%	72%	75%	82%	85%
500-1,000	21%	18%	19%	18%	14%	11%
מעל 1,000[2]	9%	8%	9%	7%	4%	4%
סכום הלוואה ממוצעת	450	510	458	447	324	300

(1) החל מחודש מרץ 2013, על פי מדיניות הבנק, לא ניתן אשראי צרכני אגב משכנתא ועל כן אחוז סכום ביצוע הלוואות משכנתא בשיעור מימון מעל 60% עלה לעומת שנים קודמות.

(2) בשנת 2013, ניתנו 51 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח, בסכום כולל של 159.4 מיליוני ש"ח.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013								
		גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)						
שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	10 שנים ומעלה	סך הכל
עד 60%	עד 40%	195.3	490.8	714.7	1,255.8	490.1	531.0	3,677.7
	40%-50%	40.0	108.4	147.8	230.9	95.1	51.5	673.7
	50%-80%	19.8	153.5	166.9	289.7	116.8	44.8	791.5
	מעל 80%	2.3	54.9	103.6	110.4	70.2	5.9	347.3
	סך הכל	**257.4**	**807.6**	**1,133.0**	**1,886.8**	**772.2**	**633.2**	**5,490.2**
60%-75%	עד 40%	36.3	83.3	56.5	481.8	255.3	25.2	938.4
	40%-50%	9.9	17.3	6.8	64.9	41.7	6.2	146.8
	50%-80%	6.8	22.5	17.4	89.7	45.4	5.1	186.9
	מעל 80%	-	13.7	18.6	18.9	20.6	0.8	72.6
	סך הכל	**53.0**	**136.8**	**99.3**	**655.3**	**363.0**	**37.3**	**1,344.7**
מעל 75%	עד 40%	6.1	22.6	5.1	31.7	52.4	25.1	143.0
	40%-50%	1.3	3.6	1.9	4.3	12.0	6.9	30.0
	50%-80%	2.0	3.5	4.0	12.7	19.9	1.0	43.1
	מעל 80%	0.4	18.5	1.0	4.1	5.7	0.2	29.9
	סך הכל	**9.8**	**48.2**	**12.0**	**52.8**	**90.0**	**33.2**	**246.0**
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	עד 40%	1.1	1.8	0.7	4.4	6.8	19.2	34.0
	40%-50%	-	0.3	0.8	0.3	0.5	0.3	2.2
	50%-80%	-	0.3	-	2.9	0.4	0.2	3.8
	מעל 80%	-	0.7	1.8	0.3	-	-	2.8
	סך הכל	1.1	3.1	3.3	7.9	7.7	19.7	**42.8**
סך הכל		**321.3**	**995.7**	**1,247.6**	**2,602.8**	**1,232.9**	**723.4**	**7,123.7**

איכות לקוחות:

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם לקוחות בסביבות גיל הארבעים לחייהם מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס ההחזר להכנסה הממוצע נמוך משמעותית מדרישות המינימום המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

פחות מ-5% אחוז מתיק ההלוואות לדיור של הבנק ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ 50% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. שיעור ההחזר מההכנסה בהלוואה לדיור משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מההלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור ההחזר גבוה יותר, האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה ושיכולת ההחזר איננה מתבססת רק

על ההכנסה השוטפת של המבקשים, או ללווים שההכנסה הפנויה הממוצעת לנפש שלהם גבוהה. כ- 7% מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%.

בשנת 2013 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-33%.

ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיור, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה.

לפרטים נוספים בנוגע להוראת ההנחיות ראה בפרק אירועים בשנת הדוח.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכוני אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד. בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית.

יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

בשנת 2013 כ-15% מסך האשראי לדיור (220 מיליוני ש"ח) ניתן לתקופה העולה על 25 שנים. תקופת ההלוואה המקורית של 92.5% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 53% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשרה או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדת ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע.

פעילות האשראי הקמעונאי נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסכמים וסוגי הביטחונות.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את התחייבותו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעסקת הסליקה, זאת על אף שהבנק מילא את החלק שלו להסכם. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובד"כ היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה לא ימלא את התחייבותו בעסקה לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המינימאלית המחייב העברה ב- RTGS נקבע על-ידי בנק ישראל ל- 1 מיליון ש"ח. מערכות אלו מקטינות במידה מהותית את החשיפה של הבנק לסיכוני סליקה של תנועות כספיות.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים שאינם נסחרים ונסלקים בבורסות (OTC). הבנק פועל מול לקוחותיו במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, אך אינו פועל מולם בנגזרות OTC. הבנק פועל בנגזרות אלו עבור עצמו ורק לצורך גידור סיכונים וככלי נוסף המשמש אותו לשם ניהול הנכסים וההתחייבויות שלו. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעת ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג None-DVP (מסירה שלא כנגד ני"ע, ולהפך).

לכן, עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך התקופה הנסקרת לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול חלק מהבנקים עמם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הסכמים אלו מאפשרים קיזוזים של שווי העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא רק סכום החשיפה נטו, ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל-ידי כך החשיפה לצד הנגדי מוגבלת לסכום קבוע, ללא תלות בשווי העסקאות הנגזר מתנודות השוק.

סיכוני השוק

כללי

סיכוני שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

ניהול סיכוני השוק

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכוני שוק ונזילות וליצירת סביבת סיכון נאותה. תפקיד הדירקטוריון, כקובע המדיניות בבנק, הנו להתוות את אופי ניהול הסיכונים ואת מבנה הממשל התאגידי הנדרש.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. הוועדה מקיימת דיון מקדים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע למדיניות החשיפה לסיכוני שוק ונזילות (לרבות מדיניות הנוסטרו). כמו כן דנה הועדה בהיערכות הארגונית לניהול ובקרת סיכונים אלו. הוועדה אף דנה בכל הצעה לפעילות פיננסית חדשה או פעילות חריגה של הבנק ובכל השקעה יזומה במכשיר פיננסי חדש ומגישה, במידת הצורך, את המלצותיה לדירקטוריון.

ההנהלה הבכירה - מתכנסת בתדירות גבוהה לדיון בנושאים שוטפים. מטעם ההנהלה הבכירה, מוסדו מספר ועדות משנה, בהן חברים חברי ההנהלה הבכירה הרלוונטיים לנושאים הנדונים, המטפלות בין השאר בניהול הסיכונים של הבנק.

ועדה לניהול נכסים והתחייבויות - מתכנסת פעמיים בשבוע, בראשות המנכ"ל, וסוקרת דיווחים במכלול הנושאים הקשורים בניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הוועדה מנהלת מעקב אחר עמידה ביעדי הבנק, כפי שהוגדרו בתכנית העבודה ואחר העמידה במגבלות החשיפה לסיכוני שוק, כפי שאושרו על ידי הדירקטוריון. הועדה מקבלת החלטות אופרטיביות בנושאים שונים וקובעת מחירים ויעדי כמויות עבור כל אחת מהפעילויות העסקיות.

בכל ישיבה סוקרת הועדה פרמטרים שוטפים של הפעילות הכוללים כמויות ומחירים בכל המגזרים. פרמטרים אלו מהווים אינדיקאטורים מרכזיים למצב החשיפות והנזילות. סקירה זו כוללת נתונים בדבר ביצועי אשראי ומחירי ביצוע, גיוסים בחודש השוטף ומחירי הגיוס, יתרות הנכסים הנזילים והרכבם, פעילות בתיק הנוסטרו, פוזיציות מדד ומט"ח, רווח הפסד מפוזיציות מדד ומט"ח, תחזיות פיננסיות, ועוד.

באחריות הועדה המעקב השוטף אחר כל הדיווחים הקשורים לניהול הסיכונים והנזילות בבנק וניהול תיק הנוסטרו של הבנק.

פורום לניהול סיכונים פיננסיים - מתכנס באופן חודשי על-מנת לסקור את הדיווחים ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכוני השוק. כמו כן, דן הפורום באומדני החשיפה החודשיים ובמסמך החשיפות (באופן רבעוני) ובסוגיות שעלו תוך כדי עבודתן של החטיבה הפיננסית, המחלקה לניהול סיכונים או הבקר ונושאים נוספים על-פי הצורך. בכל ישיבה סוקר הפורום את מצב החשיפות בסיכונים השונים ומצב הנזילות, בין היתר, באמצעות מעקב אחר כל הפרמטרים המופיעים במסמך החשיפות לרבות תוצאות המודלים ותרחישי הקיצון. כמו כן עוקב הפורום אחר אירועים המשפיעים על החשיפות השונות ונזילות הבנק.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכוני שוק ונזילות ואחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכוני שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המותרים ליצירת ולגידור סיכונים, ובכל יתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריותו ניהול תיק הנוסטרו תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

חטיבת סיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי - עוסקת בגיבוש מודלים להערכת החשיפה לסיכוני שוק ונזילות, פיתוח טכניקות לניהול סיכונים ותמיכה בניהול השוטף של החשיפות לסיכוני שוק. כן ממליצה החטיבה לועדה הפנימית בנושאים הקשורים לכדאיות ניהול החשיפות תוך התחשבות במרכיבי ההכנסה הצפויה מחשיפות אלו ועלויות גידור החשיפות ובבדיקת כדאיות ורווחיות של מוצרים פיננסיים חדשים ו/או קיימים.

באחריות החטיבה לבצע את המעקב השוטף אחר עמידה במגבלות שנקבעו לחשיפות השונות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM, המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות - ALM (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing). במהלך שנת 2012 מערכת ה- ALM עברה תהליך תיקוף בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא תיקוף מודלים.

ה- VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה- VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה- VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה- VaR הכלכלי): סך ה- VaR - 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 בדצמבר 2013 עמד ערך ה- VaR על 4.1 מיליוני ש"ח לעומת 5.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. הערך המרבי של ה- VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך שנת 2013 7.0 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 14.4 בשנת 2012.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן ראוי לציין את החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי, הן בתיק הנוסטרו והן בגיוס המקורות. זאת, על אף שעיקר הפעילות במגזר זה, למעט הפעילות בתיק הנוסטרו, נעשית למח"מ (ריבית) עד שנה. הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפרעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החריפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרותיה של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה.

ג. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח לפני מס):

	השינוי הפוטנציאלי בשווי הוגן				השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי	
	31 בדצמבר					
	2013		2012		2013	2012
השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 1%
מגזר						
לא צמוד	(12.1)	12.8	(6.0)	7.0	4.7	2.8
צמוד מדד	4.7	(5.3)	0.8	(0.4)	(1.8)	(1.7)
מטבע חוץ	5.2	(5.4)	2.1	(2.1)	8.7	5.9
סה"כ	(2.2)	2.1	(3.1)	4.5	11.6	7.0
מגבלה	(50.0)	(50.0)	(50.0)	(50.0)	(12.0)	(12.0)
מקסימום במהלך התקופה	(21.2)	22.8	(18.5)	20.8	15.6	9.4
מינימום במהלך התקופה	(2.2)	2.1	(3.1)	4.5	6.7	4.9

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

	ליום 31 בדצמבר								
	2013				2012				
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]			מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סה"כ	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סה"כ
נכסים פיננסיים[1]	8,301.2	3,718.0	1,126.6	118.1	**13,263.9**	6,919.0	3,816.1	1,394.4	180.9	12,310.4
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים[3]	269.7	51.4	814.5	85.4	**1,221.0**	259.2	119.6	6.5	0.9	386.2
התחייבויות פיננסיות	7,533.4	3,536.1	1,462.0	153.2	**12,684.7**	6,217.4	4,006.6	1,271.3	165.0	11,660.3
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים[3]	678.8	51.2	435.9	45.7	**1,211.6**	243.1	50.2	78.2	10.2	381.7
שווי הוגן נטו	358.7	182.1	43.2	4.6	**588.6**	717.7	-121.1	51.4	6.6	654.6

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

	ליום 31 בדצמבר 2013					
	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				שינוי בשווי הוגן	
	מטבע ישראלי				במיליוני ש"ח	באחוזים
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ[2]	סך הכל	סך הכל	סך הכל
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	346.6	186.8	53.0	**586.4**	**-2.2**	**-0.37%**
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	357.5	182.6	48.3	**588.4**	**-0.2**	**-0.03%**
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	371.5	176.8	42.4	**590.7**	**2.1**	**0.35%**

	ליום 31 בדצמבר 2012					
	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				שינוי בשווי הוגן	
	מטבע ישראלי				במיליוני ש"ח	באחוזים
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ[2]	סך הכל	סך הכל	סך הכל
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	711.7	-120.3	60.1	**651.5**	**-3.1**	**-0.48%**
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	717.1	-121.1	58.2	**654.2**	**-0.4**	**-0.06%**
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	724.7	-121.5	55.9	**659.1**	**4.5**	**0.68%**

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

	באחוזים מההון הפיננסי [1]		במיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013	
	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי
הצמדה למדד	50%	-50%	296	-296
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10 מ' $	-10 מ' $	35	-35
לא צמוד	150%	50%	888	296

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

	חשיפה ליום 31 בדצמבר 2013	חשיפה במהלך התקופה הנסקרת [1]		
		מירבית	מזערית	ממוצעת
הצמדה למדד	178	223	-302[2]	-89
במט"ח ובהצמדה למט"ח	1	13	-5	2

(1) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל- 15 לכל חודש.
(2) בתקופת החשיפה מגבלת החשיפה המזערית עמדה על -303 מיליוני ש"ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נכלל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 31 בדצמבר 2013	מקסימום שנת 2013	מינימום שנת 2013
עלייה של 5% במדד	7.3	7.3	-6.4

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

	ליום 31 בדצמבר 2013		מקסימום שנת 2013		מינימום שנת 2013	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
תרחיש						
התחזקות של 10%	1.9	(5.0)	3.4	0.2	(4.0)	(4.2)
התחזקות של 5%	0.9	(2.0)	1.7	0.1	(2.0)	(2.1)
החלשות של 10%	(9.1)	0.5	0.4	2.4	(4.3)	(2.0)
החלשות של 5%	(9.0)	0.2	0.2	1.2	(7.1)	(1.0)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים

גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינויי הריבית בהלוואות, אך שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית. סיכון זה קיים גם ביחס לפעילות הבנק במט"ח.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את תקופות הפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

ניהול הסיכון בבנק מנוהל באופן דומה לסיכון השוק ומתואר לעיל בפרק סיכוני השוק.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

ביום 13 בינואר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 בנושא ניהול סיכון נזילות. במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל III, מצא הפיקוח לנכון, בתקופת הביניים עד לעדכון מלא של ההוראה בהתאם למסמכי באזל, להבהיר ולהדגיש מספר היבטים באמידת סיכון הנזילות. מועד ליישום רוב ההוראה נקבע ל- 1 ביולי 2013, הבנק מיישם את ההוראה.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש ספציפי לבנק, תרחיש לחץ מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 342 המעודכנת, הבנק עדכן את מודל הנזילות לעקרונות יחס הנזילות המזערי המופיע בהוראה הנ"ל ולעקרונות מודל ה- (LCR Liquidity Coverage Ratio) בהוראות באזל III. בנוסף הבנק פיתח מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- (NSFR Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-310 מיליוני ש"ח.

במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים טיוטה ראשונית של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא " באזל III - יחס כיסוי הנזילות וכלי ניטור לסיכון נזילות" ודרישה לעריכת סקר השפעה כמותית ליישום הטיוטה (QIS). תוצאות ה- QIS ישמשו בסיס לקבלת החלטות בפיקוח על הבנקים, לרבות קצב יישום ההוראה.

המערכת הבנקאית נדרשת להגיש לפיקוח על הבנקים את תוצאות הסקר לא יאוחר מיום 3 באפריל 2013.

הבנק נערך להגשת הסקר כנדרש.

להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	*
סיכון שער חליפין	4.4
סך הכל	**4.4**

* מייצג סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח

סיכונים תפעוליים

כללי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים, הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכוני מוניטין.

הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכוני מעילות והונאות, סיכוני טכנולוגיית המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע.

בדצמבר 2012 אושרה בבנק מדיניות עדכנית לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרת מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק, סובלנות הסיכון של הבנק וכן, את המסגרת הארגונית, שבאמצעותה מיישמות יחידות הבנק את תהליכי השליטה והבקרה למזעור הסיכונים.

ניהול הסיכון התפעולי בבנק מושתת על שלושה קווי הגנה:

האחריות לניהול הסיכונים התפעוליים מוטלת על הנהלות היחידות והן קו הגנה ראשון, הכולל גם פונקציה לניהול טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע והמשכיות עסקית. היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, קצין הציות, הייעוץ המשפטי, ותהליך ה - SOX המתקיים באגף הכספים, מהווים קו הגנה שני. קו ההגנה השלישי הוא הביקורת הפנימית, המבצעת סקירה בלתי תלויה של הבקרות, ואתגור התהליכים והמערכות לניהול סיכון תפעולי בבנק.

ניהול הסיכונים התפעוליים מושתת על תהליך מתמשך של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מבנה ארגוני לניהול הסיכון התפעולי:

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על הסיכון התפעולי ומתווה ומאשר את מדיניות הסיכונים התפעוליים.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - מקיימת דיונים מקדימים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע לסיכונים תפעוליים. דנה בתהליך/מוצר/פעילות חדש/ה שהכנסתו חושפת את הבנק לסיכונים תפעוליים מהותיים, מדיניות ניהול סיכונים ומגבלות, הערכת הסיכונים, איכות ניהול הסיכונים והבקרות, הלימות ההון, סובלנות הסיכון.

הנהלת הבנק- באמצעות חטיבת הסיכונים בוחנת בעקביות ובאופן שוטף את הסיכונים התפעוליים הגלומים בפעילות הבנק, וארועי הפסד או כמעט הפסד שהתרחשו.

פורום לניהול סיכונים תפעוליים - ועדה בראשות מנכ"ל הבנק, הדנה במדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק לפני הגשתה להנהלה ולדירקטוריון, באישור מוצרים ותהליכים חדשים מהותיים, באישור נוהלי עבודה רלוונטיים הנוגעים לסיכון התפעולי, במעקב אחר יישום ממצאי ביקורת שונים בתחום מעילות והונאות, בפרופיל הסיכון, בסובלנות הסיכון, באופן ובאיכות ניהול הסיכונים והבקרות ובהלימות ההון.

מנהל טכנולוגיית המידע - מנהל חטיבת המשאבים מוגדר כמנהל טכנולוגיית המידע של הבנק. במסגרת ניהול החטיבה אחראי מנהל החטיבה לניהול מערכות המידע, משאבי אנוש, לוגיסטיקה, המערך העורפי וארגון ושיטות.

מנהל המשכיות עסקית - הוגדר מנהל ביחידת OCIO שבחטיבת המשאבים

אבטחת המידע - אבטחת המידע בבנק מנוהלת על ידי מנהל חטיבת המשאבים ומנהל אבטחת המידע, אשר אמונים על עדכון המדיניות ועל הבקרה של הנושא. אחת לשנה מנהל אבטחת מידע בוחן את הצורך בעדכון מדיניות אבטחת מידע והיא מובאת לאישור ההנהלה והדירקטוריון.

היחידה לניהול סיכונים תפעוליים - היחידה היא חלק מחטיבת הסיכונים ומהווה פונקציה בלתי תלויה לניהול סיכונים תפעוליים. היחידה אחראית לגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי, תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה ושותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

הבנק מקצה הון בגין סיכונים תפעוליים, על פי הוראת בנק ישראל. ההקצאה בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי, לפיה הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון התפעולי מחושבת על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת בשלוש השנים האחרונות במקדם ששיעורו 15%.

בחודש פברואר 2012, פרסם בנק ישראל את הוראת נב"ת מס' 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי. הבנק יישם והטמיע עיקרי ההוראה בניהול הסיכון התפעולי בבנק.

הפחתת הסיכון התפעולי:

הבנק נערך בשנים האחרונות ליצירת מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. הערכות זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקרות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגיבוש תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.
- הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.
- יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש - המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובועדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.
- איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד לצורך מעקב, שיפור והפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על ארועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד ביצוע תחקירים והפקות לקחים לארועי הפסד או כמעט הפסד.
- מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח ארועי הפסד וכמעט הפסד - מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.

הבנק השלים לאחרונה סקר חדש לסיכונים תפעוליים במסגרתו התבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקרות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים. הבנק פועל ליישום תכנית להפחתת הסיכונים השיוריים (הסיכונים הנותרים לאחר הפעלת בקרות) ברמת סיכון גבוה. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכוני מעילות והונאות.

מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון דוח סיכונים עבור סיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח על ארועי הכשל שארעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.

ביטוח - על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכוני הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 22 מיליוני דולר ארה"ב.

המשכיות עסקית

במטרה לשמור על הרציפות העיסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר ארוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית נערך הבנק למצבי חירום. מערך המחשוב של הבנק מושתת על שני אתרי מחשוב - אתר ראשי במטה הבנק בקרית שדה תעופה, ואתר חלופי בירושלים. פעילות הבנק לשם מוכנות להתאוששות במצב חירום מורכבת מהפעילויות הבאות:

1. תשתיות טכנולוגיות לגבוי מערכות המידע.
2. תכניות פעולה ונהלים - הבנק יצר ומתחזק תשתית נהלים מקיפה להתמודדות וביצוע פעילות במצבי חירום שונים כולל חלופות עבודה ידניות ואפשרויות להעתקת פעילויות קריטיות. הבנק הכין תוכניות מגירה להתמודדות עם תרחישי קיצון: מלחמה, מגיפה, רעידת אדמה.
3. ביצוע תרגולים - הבנק לקח חלק בסוף שנת 2012 בתרגיל נקודת מפנה 6, ואף ביצע תרגולים פנימים לבדיקת אתרי הגבוי וכן פעילות במס' תחומים בהתאם לנהלי המשכיות עסקית.

סיכוני טכנולוגיית המידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרוייקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגית המידע כוללים גם סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגית המידע בבנק.

במהלך שנת 2013 עודכנה ואושרה מדיניות ניהול טכנולוגיית המידע בבנק. נכתב מסמך מדיניות חדש לניהול סיכוני IT. כמו כן בנהלי הבנק הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT.

בשנת 2012 הוקמה יחידת OCIO תחת מנהל אגף המחשוב, אשר במסגרת תפקידה מרכזת את הטיפול בסיכונים פרויקטליים ובסיכוני IT. הטיפול כולל מיפוי הסיכונים הקיימים ומעקב אחר ביצוע תוכניות ההפחתה.

הבנק סיים את רוב יישום פרויקט שיפור תשתיות המחשוב שלו, כולל פיתוח תשתית ומכשירים אוטומטיים. בעקבות רכישת כלל פיננסים מתנהל בבנק פרויקט למיזוג תפעולי עם חברת כלל. במסגרת זו ישנם סיכוני פרויקט העלולים למנוע עמידה ביעדי הפרויקט מבחינת תכולה, תקציב ולוחות זמנים. סיכונים אלו מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכוני הפרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף טכנולוגית המידע ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). בבנק קיימת מתודולוגיה סדורה להערכת סיכוני פרוייקטים וניהולם. נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני פרויקט שיפור תשתיות המחשוב ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.

אבטחת מידע

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע לקבוע את מדיניות אבטחת מידע בבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע ,לעקב אחר יישומה וכן לטפל באירועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

ניהול סיכוני אבטחת מידע תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק.

בשנתיים האחרונות הורחבה משמעותית בבנק היערכות בתחום אבטחת המידע נוכח התגברות האיומים ומתקפות טרור קיברנטי בעולם. הבנק רכש כלים מיכוניים לניטור אבטחת מידע ואף הגדיל את מספר העובדים ביחידת אבטחת מידע.

כל מערכת חדשה או תהליך/מוצר חדש הרלבנטי ל - IT עובר בחינה של מנהל אבטחת מידע, כולל סקרי חדירות - ולא מתבצעת הפעלת המוצר טרם אישור מנהל אבטחת המידע.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשנית של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטוך, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור הנובע מהתממשות סיכון המנוהל בבנק ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.

ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. הבנק מבצע מעקב אחר נושאים מרכזיים המשקפים את המוניטין

שלו, כגון פירסומים במדיה הכתובה והאלקטרונית, תלונות ציבור ועוד.

הדירקטוריון נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכון המוניטין וליצירת סביבת סיכון נאותה. ההנהלה הבכירה היא אחראית הכללית לצמצום ולניהול סיכון המוניטין. מנהל החטיבה הקמעונאית מוגדר כמנהל סיכון זה. בנוסף מעורבים בניהול הסיכון יחידות הבנק השונות. יחידת הדוברות משמשת כאחראית ברירת מחדל לטיפול בכל אירוע מתגבש או פוטנציאלי, ריכוזו ודיווחו למנהל החטיבה הקמעונאית. יחידות נוספות המעורבות בניהול הסיכון הינן: היחידה לתלונות הציבור, המחלקה המשפטית, קצין הציות, אחראי יישום חוק איסור הלבנת הון, מנהלת סיכונים תפעוליים, גורמים המעורבים בניהול סיכונים, ומשאבי אנוש.מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

1. אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.
2. אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להיהפך לאירוע סיכון מוניטין.
3. אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.

הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרוכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזהות הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות.

הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות רשות ניירות ערך.

סיכוני הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון כולל סניפים ומחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק ("ארבע עיניים"). כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך תומכות המחלקה המשפטית ויחידת ארגון ושיטות.

קצין ציות אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה ניהול סיכוני הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות שחלות על התאגיד הבנקאי בקשריו עם לקוחותיו, מכח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים, הנחיות והוראות בנק ישראל.

הוראות ניהול בנקאי תקין 308 - קצין ציות, מחייבת את הבנקים לאכוף את ההוראות הצרכניות, דהיינו: חוקים, תקנות, והוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין לקוחותיו, לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. על פי ההוראה, מבוצע סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקרות למניעתם.

על מנת לוודא כי הבנק ערוך באופן הולם ליישום חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות יש בידי הבנק סקר תשתיות שבוצע בשנת 2010. בהתבסס על הסקר נקבעה תכנית ציות רב שנתית. תוצאות הסקר נקלטו למערכת ייעודית המאפשרת ניהול ומעקב דינמי אחר סיכוני הציות.

במסגרת עבודתו השוטפת של קצין הציות נערכות באופן שוטף בדיקות לבחינת התאמתם של נהלי וטפסי הבנק להוראות הצרכניות.

בימים אלו החל הבנק בביצוע סקר תשתיות ציות חדש לוידוא עמידה בהוראות הדין הצרכניות הקיימות והמתחדשות מעת לעת. לאחר קבלת תוצאות הסקר תבנה תכנית הפחתה לסגירת פערים ככל שיתגלו.

סיכון אכיפה מנהלית

ביום 27 בינואר, 2011 פורסם חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011, אשר יצר לראשונה מנגנון משפטי לנקיטת הליך של אכיפה מנהלית על ידי רשות ניירות ערך (לצד האכיפה הפלילית שבעיקר היתה נהוגה עד אותה עת בדיני ניירות ערך) הן כנגד חברות ציבוריות והן כנגד יחידים , בגין הפרה של דיני ניירות ערך.

במסגרת החוק נקבע כי, אימוץ תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית על ידי התאגיד, תהיה אחד השיקולים שרשות ניירות ערך תביא בחשבון בעת נקיטת הליכי אכיפה מנהלית והיא עשויה לשמש במקרים המתאימים הגנה לתאגיד ואף למנכ"ל במסגרת הטלת אחריות פיקוחית עליו. עוד פרסמה רשות ניירות ערך, באוגוסט 2011, מסמך קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית, במסמך הוגדר הדירקטוריון כנושא באחריות העליונה לפיקוח על ביצוע התוכנית הלכה למעשה וכגורם האחראי לוודא כי התאגיד יגבש, יאמץ ויישם תוכנית אכיפה שכזו.

בעקבות פרסום החוק אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית וראש חטיבת הסיכונים מונה לממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות. מנגנון האכיפה המנהלית חוסה תחת דיני ניירות ערך ואומץ גם בתחומים נוספים כגון שוק ההון (ביטוח), דיני עבודה, הגבלים עסקיים, הגנת הפרטיות, סיכונים סביבתיים ושימוש עובדים ברשתות חברתיות.

בהתאם לעקרונות שהותוו על ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו. תוכנית האכיפה הפנימית כוללת, בין היתר, מנגנונים להטמעת נהלי הבנק וערכי הציות באמצעות עריכת סקר אכיפה מקיף לבדיקת תהליכי העבודה בבנק והנהלים הקיימים, לאיתור ומיפוי הפערים וסגירתם, בניית בקרות מתאימות לוידוא עמידה בנהלים, פיתוח מערך הדרכות לעובדי הבנק והקמת מערך לקליטת וטיפול בדיווחי עובדים בדבר כשלים ביישום הנהלים ו/או הפרות, לרבות ביצוע תחקירים, הפקת לקחים מתאימים ותיקון תהליכי העבודה והנהלים בהתאם לצורך,

בימים אלו מבוצעות פעולות בקרה לוידוא חוזר של סגירת כל הפערים אשר התגלו בסקר האכיפה שנערך במהלך הרבעון הראשון של השנה ונסגרו במהלך הרבעון השני שלה. תוצאות הסקר הוטמעו במערכת ייעודית לניהול סיכונים.

סיכוני הלבנת הון ומימון טרור

כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

ריכוז הטיפול בניהול הסיכון בבנק מתבצע על ידי אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור, הכפוף ישירות לראש החטיבה לניהול סיכונים- CRO , שהינו חבר הנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות האחראי הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, מעקב קפדני אחר פעילויות בנקאיות בחשבונות, במטרה לאתר את אלו הנחזות להיות בלתי רגילות ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקרות אחר

דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקרות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, עדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם. האחראי מתעדכן באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בישיבות ובימי עיון בנושא. באחריותו לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"). הנאמן נבחר מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל הסניף/מנהל מחלקה במטה/אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנאמן מהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות ונותן מענה מיידי לשאלות המתעוררות בסניפים. תפקידו לסייע לאתר בעיות או קשיים ביישום ההוראות בדבר איסור הלבנת הון ככל האפשר בזמן אמת ולהוות כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור.

הנאמן מקבל הדרכות וימי עיון מוגברות במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין האחראי לנושא איסור הלבנת הון לבין הסניף.

אחראי איסור הלבנת הון עורך ימי עיון לכל נאמני ציות ואיסור הלבנת הון, בשיתוף עם קצין הציות של הבנק, מעביר הדרכה בכנסי מנהלי סניפים, הדרכות בסניפים באופן שוטף, השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים בבנק. בנוסף, הקים הבנק בשנת 2012 לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים, המתעדכנת בהתאם לשינויים ולהתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק נבחנים במבדק ונבדקת עמידתם בו בהצלחה.

ביום 14 לפברואר, 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק בין החודשים מאי-נובמבר 2011 ואוגוסט - דצמבר 2012. ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2008-2010 הדוח כולל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. לבנק ניתנה הזכות להגיש את תגובתו בכתב לדוח בתוך 30 ימים ממועד קבלתו, תוך ציון העובדה כי תישקל הגשת בקשה להטלת עיצום כספי על הבנק על פי הסמכויות הקבועות בחוק. ביום 4 ליוני 2013, התקבלה בבנק בקשת בנק ישראל להטיל עיצום כספי על הבנק. ביום 27 בנובמבר 2013, התקיימה ישיבת וועדת העיצומים בבנק ישראל בהשתתפות נציגי הבנק ועורכי דינם. בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מדוח זה ואם כן באיזה סכום.

להערכת הבנק, שיפורים שנעשו בהתנהלות הבנק בנושא הלבנת הון בשנים שלאחר התקופה נשוא הביקורת מקטינים משמעותית את חשיפת הבנק לסיכוני הלבנת הון.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1	**השפעה כוללת של סיכוני אשראי** סיכון הנובע מכך שהלווה לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם. הרעה ביציבותם של הלווים השונים ו/או ביכולתם לפרוע את האשראי עלולה להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ועל רווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות מדיניות האשראי בבנק ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לווים שונים במגזרי הפעילות השונים.	**בינונית**
1.1	**סיכון בגין איכות לווים וביטחונות** סיכון הנובע מהרעה באיכות הלווים ו/או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי לבנק, העלולים להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ולפיכך על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הגדרה ברורה של מדיניות האשראי, הקפדה על תהליך חיתום, והגבלת פעילות לסוגי לווים ספציפיים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.	**נמוכה**
1.2	**סיכון בגין ריכוזיות ענפית** סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים ביחס לתיק האשראי. הרעה בתוצאות הפעילות העסקית של אותו ענף משק, יכולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על-ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל לעניין זה ואלו של הדירקטוריון באשר להיקף חשיפה מקסימאלי לענפי המשק השונים. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.	**בינונית**
1.3	**סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים** סיכון הנובע מהרעה במצבו של לווה גדול או של קבוצת לווים גדולה (יחסית לתיק האשראי) שכתוצאה מכך עלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ועל שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל ושל הדירקטוריון על היקף חשיפה מקסימאלי ללווה ולקבוצת לווים. כן מתקיימת בקרה שוטפת על עמידה במגבלות אלו. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.	**נמוכה**
2	**השפעה כוללת של סיכוני שוק** סיכון הנובע משינויים של מחירים או שערים בשווקים הפיננסיים או של פרמטרים כלכליים אחרים, המשפיעים על שווי הנכסים או ההתחייבויות של הבנק, ועלולים להביא לשחיקת ההון שלו או לפגוע ברווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע לגבי כל סיכון בנפרד כמפורט להלן, וכן במרוכז באמצעות מודל ה- VaR.	**נמוכה**
2.1	**סיכון ריבית** סיכון הנובע מההבדל שבין רגישות שווי הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. כתוצאה מהחשיפה לריבית בבסיסי ההצמדה השונים עלולה להיגרם ירידה עתידית (לאורך חיי הנכסים או ההתחייבויות) בהכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות על רגישות מהתזרים הפיננסי הנקי המהוון של הבנק לתרחיש של שינוי בעקומי הריבית השקלית והריבית הצמודה למדד. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	**נמוכה**
2.2	**סיכון אינפלציה** סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזר הצמוד למדד. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	**נמוכה**
2.3	**סיכון שערי חליפין** סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזרי המט"ח והצמוד למט"ח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	**נמוכה**

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
2.4	**סיכון מחירי מניות ואג"ח** סיכון הנובע מירידת ערך של המניות והאג"ח שהבנק מחזיק. לבנק תיק ניירות ערך שמרביתו אג"ח ממשלתי ומיעוטו אג"ח קונצרני. מדיניות הבנק אינה מאפשרת פעילות משמעותית במניות (בין לצרכי מסחר לבין צרכי השקעה). שיעור ההחזקה (לרבות החזקה עקיפה) של הבנק במניות ובמדדי מניות הינו זניח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע באמצעות מגבלות על סכום ההשקעות, אופיין, סחירותן, מח"מ התיק וגובה ההפסד הצפוי מהשקעות אלו. המגבלות מתנהלות הן באמצעות מודל ה-VaR והן באמצעות תרחישי קיצון.	נמוכה
3	**סיכון נזילות** סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת של גיוס המקורות העלולה להשפיע על הכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההשענות על מפקידים גדולים, הארכת מח"מ המקורות ושמירה על רמת נזילות גבוהה. לבנק מערכת בקרה המבוססת על מודל פנימי הבוחן מספר תרחישים. כמו כן בוחן הבנק, לאורך זמן, את התנהגות לקוחותיו אשר עשוי להיות לה השפעה על החשיפה לסיכון זה.	נמוכה
4	**סיכון תפעולי** סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות סקר סיכונים תפעוליים, כתיבת נהלים, יישום בקרות והטמעת מערכות בנושאים להם השפעה על החשיפה לסיכון כגון משאבי אנוש, אבטחת מידע, תהליכים וכדומה. בבנק קיים תהליך סדור לאישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים, הכולל בחינת הסיכונים ויישום בקרות הולמות. הבנק מקיים מעקב אחר אירועי הפסד וכמעט הפסד תפעוליים לצורך הפקת לקחים ושיפור הבקרה.	בינונית
5	**סיכוני טכנולוגית המידע** סיכון הנובע מכשל בפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/ או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה. לרבות, סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של יישום פרויקט של שיפור מערכות המחשוב שלו במסגרת פרויקט הקרוי "עולם חדש". סיכוני הפרויקט מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכוני פרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף טכנולוגית המידע ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). כמו כן נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני הפרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.	בינונית
6	**סיכוני אבטחת מידע** סיכון לפגיעה במידע הקיים בארגון, בעיקר דרך פגיעה בנכסים הטכנולוגיים והסביבה הפיזית של המערכות הממוחשבות. ניהול סיכוני אבטחת מידע בבנק תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק. הבנק לא מאפשר ללקוחותיו כיום ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים - אתר אינטרנט, טלפון סלולרי - לפיכך החשיפה לסיכון אינה גבוהה.	בינונית
7	**סיכון משפטי** סיכון הנובע מאירועים בלתי צפויים כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות של ערכאות משפטיות לרעת הבנק העלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הבנק. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בקרות משפטיות ומערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. ניסיון העבר מלמד שאירועים כאמור לא חשפו את הבנק להפסדים משמעותיים.	נמוכה
8	**סיכון רגולטורי** סיכון רגולטורי הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה שיש בהם להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק והחובות המוטלות עליו. הבנק, כתאגיד בנקאי וכחברה ציבורית כפוף להוראות רגולטריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה, ומדיניות והוראות ביצוע של רשויות וגופי פיקוח שונים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות קיום מעקב שוטף אחר הצעות ותזכירי חוק, הוראות חוק, וטיוטות והוראות של הרגולטורים השונים (הפיקוח על הבנקים, רשות ני"ע, הרשות לאיסור הלבנת הון, הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים, וכד'). כמו כן, מתבצע מעקב אחר פסיקה חדשה של ערכאות המשפט השונות בישראל. בכדי לוודא שלמות ההוראות לגביהן מבוצע המעקב, מנויה המחלקה המשפטית על פרסומים מקצועיים שוטפים של מספר משרדי עו"ד מובילים בישראל בתחומי הבנקאות, שוק ההון, מקרקעין, דיני עבודה, וכד'.	נמוכה

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
9	**סיכון מוניטין** סיכון הנובע מפגיעה בדימוי הבנק כמוסד פיננסי יציב ואמין בעקבות פרסומים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, משקיעים, וגופי רגולציה שונים. הפגיעה במוניטין עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך הרעה בפעילות וברווחיות הבנק. ניהול החשיפה מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.	**בינונית**
10	**סיכון אסטרטגיה** סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעות בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בניית תהליך אסטרטגי סדור, קבלת ייעוץ חיצוני ממומחים בתחום ופעולות נוספות להפחתת הסיכון.	**בינונית**
11	**סיכון ציות** סיכון הציות נובע מכשלון הבנק לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות. החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון רחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. ניהול החשיפה לסיכון מנוהל בכל רמות הארגון, מקציון הציות, נאמני הציות בסניפים ובמטה ועד למחלקות ניהול המוצרים ומתבצע בהתאם לתהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בנהלי הבנק, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה.	**נמוכה**
12	**סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור** סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון המוניטין. במטרה למזער את החשיפה לסיכון מונה אחראי איסור הלבנת הון האחראי על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן לרבות קיום הדרכות לכלל עובדי הבנק בנושא. כמו כן מונו נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה.	**נמוכה**
13	**סיכון אכיפה מנהלית** סיכון אכיפה מנהלית הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים ו/או עיצומים על הגבלת עיסוק על מי מבין עובדי הבנק , בגין חוסר ציות לדיני ניירות ערך. הבנק נערך להקטנת הסיכון דרך מינוי מנהל חטיבת הסיכונים לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות , הקמת מחלקת אכיפה פנימית בחטיבת הסיכונים , גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי העקרונות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך , עריכת סקר למיפוי פערים בתחום וטיפול בהשלמת הפערים , ביצוע פעילות הדרכה והטמעה , וטיפול שוטף באירועים העלולים להיחשב כהפרות לרבות הפקת לקחים מתאימה.	**בינונית**

מבקר פנימי

כללי

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א') לחוק הביקורת הפנימית, בהוראת סעיף 146 (ב) לחוק החברות התשנ"ט-1999, וכן בהוראת סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992. המבקר הפנימי אינו בן משפחה של נושא משרה אחר או בעל עניין בבנק, אין לו קשרים עסקיים מהותיים עם הבנק וכן אינו מחזיק במישרין בניירות ערך של הבנק. המבקר הפנימי האחראי גם על היחידה לטיפול בתלונות הציבור, אינו משמש בתפקיד נוסף על תפקידיו אלה, בנוסף, המבקר הפנימי לא משמש בתפקיד אחר מחוץ לבנק אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

עובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג-1992, והוראת ניהול בנקאי תקין 307 - פונקציית הביקורת הפנימית ומתמנים רק בהסכמתו של המבקר.

הממונה על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון של הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפוף לו עמד בשנת 2013 על כ-9 משרות בממוצע שנתי, (כולל עריכת ביקורת פנימית באמצעות גורמי חוץ מקצועיים בהיקף משרה ממוצע של 1.5 משרות). היקף המשרות הממוצע לתחום פניות הציבור עמד, בשנת 2013, על משרה אחת.

תכנית הביקורת

הביקורת הפנימית בבנק פועלת בהתאם לתכנית עבודה שנתית המתבססת על תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת, המורכבת מתכנית עבודה לשנה השוטפת ותכנית עבודה לשלוש השנים הבאות.

תכנית העבודה הרב-שנתית מתייחסת למרבית נושאי הביקורת ובכללם: היחידות הארגוניות של הבנק, חברות הבנות ותאגידי העזר, תהליכי העבודה, המוצרים המשווקים והמערכות הממוחשבות. כמו כן, הביקורת הפנימית מבקרת את תהליכי ניהול החשיפות של הבנק לסיכונים השונים, כגון: סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעולים (לרבות סיכוני מעילה והונאה), סיכוני ציות וכיוצא בזאת. כמו כן, הביקורת הפנימית עוקבת אחר אופן תיקון הליקויים המהותיים המתגלים בעבודת הביקורת של המבקר הפנימי, של רואה החשבון המבקר ושל המפקח על הבנקים בבנק ישראל. דוח שנתי מסכם מוגש אחת לשנה ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק ולחברי ועדת הביקורת.

תכניות העבודה, השנתית והרב-שנתית נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב 1992-, על פי כללי הבנקאות) ביקורת פנימית(התשנ"ג -1992 ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין.

תכנית העבודה השנתית ותכנית העבודה הרב-שנתית נגזרות ממתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ובקרות, אשר על פיה נקבעת תדירות הביקורת בכל נושא ונושא. במחצית השנייה של 2009 בוצע, בסיוע של חברה חיצונית, סקר סיכונים מקיף על כל יחידות הבנק, בשנת 2011 ביצעה הביקורת הפנימית עדכון מקיף של תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת הפנימית אשר ממנה נגזרה תכניות העבודה לשנת 2013 לאחר ביצוע ההתאמות שנדרשו.

במחצית השניה של שנת 2013 בוצע, בסיוע של חברה חיצונית, סקר סיכונים מקיף עדכני, תוך שימוש במתודולוגיה עדכנית. מתוצאות הסקר נגזרה תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת הפנימית לשנים 2014 עד 2017. במסגרת הסקר עודכנה מפת הישויות המבוקרות ונקבעה תדירות עדכנית לבדיקתן של אותן הישויות, בהתאמה להערכת הסיכונים, להתפתחויות העסקיות והתפעוליות ובהתאם להנחיות הרגולטוריות. על פי המתודולוגיה שנעשה בה שימוש במהלך הכנת תכנית העבודה הרב שנתית החדשה תדירות הביקורת בישויות השונות נקבעה בהתאם להערכת הסיכונים. לגבי נושאים בעלי סיכון גבוה יותר, נקבעה כי תדירות הביקורת תהיה שנה ובנושאים בעלי סיכון נמוך יותר, תדירות הביקורת תהיה שנתיים או ארבע. לגבי מערכות מידע נקבעה תדירות ביקורת ההולמת את סיכון המערכת.

ועדת הביקורת והדירקטוריון אישרו תכנית עבודה לשנת 2013 ובכלל זה את משאבי הביקורת הפנימית בהתאמה לנדרש על פי התכנית הרב-שנתית החדשה.

כחלק מתהליך הטמעת ה-ICAAP בבנק ועל פי הנחיות המפקח על הבנקים וכן הוראות באזל II, נדרש כי גורם בלתי תלוי יאתגר ויאבחן את התהליך המתבצע על-ידי הבנק. הביקורת הפנימית של הבנק נקבעה כגורם הבלתי תלוי שמתפקידו להכין את מסמך הסקירה הבלתי תלויה. מסמך הסקירה הבלתי תלויה סוקר את המערכת לניהול הסיכונים שמיושמת על-ידי הבנק, את היחס בין הסיכון לבין רמת ההון של התאגיד הבנקאי, ואת המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון הפנימית. מסמך הסקירה הבלתי תלויה כולל פירוט של תהליכי הבחינה והבקרות שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות העולות מהסקירה. המסמך מוצג בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון. לצורך הכנת סקירה זו הביקורת הפנימית נעזרת בייעוץ מקצועי חיצוני.

תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית לשנת 2013 נדונה ואושרה על-ידי ועדת הביקורת ביום 20 בדצמבר 2012 ולאחריה על-ידי יו"ר הדירקטוריון ועל-ידי מליאת הדירקטוריון בישיבתו מיום 27 בדצמבר, 2012.

במהלך שנת 2013 פעלה הביקורת הפנימית בהתאם לתכנית עבודה זו. אך, לנוכח שינויים בפעילות העסקית ובמספר תהליכים מהותיים בבנק, ובהתאם להמלצת הביקורת הפנימית, אישרה ועדת הביקורת, במהלך השנה, עדכון של תכנית העבודה. תכניות העבודה השנתית והרב-שנתית מותירות בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות מהן ובתנאי שיעדכן את יו"ר הדירקטוריון ואת יו"ר ועדת הביקורת באופן שוטף ויקבל את אישורם לכך.

גם עסקאות מהותיות, שבוצעו על-ידי הבנק, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי ונבחנות על ידו, לרבות תהליך אישורן של אותן העסקאות. במסגרת בחינה זו נבחנה עסקת ההתקשרות מהותית בתחום מערכות המידע, וכן לוותה עסקת מכירת מבנה מטה הבנק בירושלים על-ידי המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי, רשאי במסגרת התקציב המאושר, להיעזר במיקור חוץ לביצוע עבודות ביקורת הדורשות ידע ומומחיות מיוחדים ו/או במקרים של תקן משרות חסר.

המבקר הפנימי עורך את תכניות הביקורת הפנימית על פי התקנים המקצועיים המקובלים, ופועל בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

במהלך שנת 2011 התבצעה הערכה חיצונית לפעילות הביקורת הפנימית של הבנק ונבחנה עמידתה בעריכת דוחות הביקורת בהתאמה לתקנים מקצועיים מקובלים. ממצאי הבדיקה, כי הביקורת הפנימית של הבנק פועלת בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים, הוצגו בפני ועדת הביקורת של הדירקטוריון. מיד שנה מבצעת הביקורת הפנימית הליך פנימי של הערכת איכות עבודת פונקציית הביקורת הפנימית אשר ממצאיה מוצגים בפני ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנה גישה חופשית למידע, בהתאם לקבוע בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992 ובהתאם לסעיף 30 בנוהל בנקאי תקין -307 פונקציית הביקורת הפנימית, ובכלל זה, קיימת גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים הגנוזים באותן המערכות, ונתוני החברות הבנות.

התייחסות לתאגידים המהווים החזקות מהותיות

המבקר הפנימי משמש גם כמבקר הפנימי של כל החברות הבת של הבנק. חברות הבת כלולות בתכניות העבודה השנתית והרב-שנתית ומבוקרות בתדירות שנקבעה בהתאם להערכת הסיכונים והבקרות הקיימות, כמפורט בסעיף הקודם.

דוחות ביקורת ודיונים עליהם

על פי נוהל עבודת ועדת הביקורת ונוהל עבודת המבקר הפנימי הנגזר ממנו, כל דוח ביקורת מוגש בכתב לגורם המבוקר, למנהל הכללי, ליושב ראש הדירקטוריון וליושב ראש וועדת הביקורת. לגבי כל דוח ביקורת מתקיים דיון עם המבוקרים וכן נערך דיון מסכם על הממצאים וההמלצות המהותיות עם המנהלים הממונים ומנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים גם לדיון בוועדת הביקורת וזאת לאחר קבלת ההתייחסות המתאימה לממצאי הדוח מהגורם המבוקר וממנכ"ל הבנק.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2013 נידון בוועדת הביקורת ביום 25 ביולי, 2013. דוח שנתי מסכם על פעילות הביקורת הפנימית במהלך כל שנת 2013, הכולל גם מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית, נידון בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 28 בינואר, 2014.

הביקורת הפנימית גם מדווחת לוועדת הביקורת, מדי רבעון, על אופן ומידת היישום של המלצות הביקורת הפנימית שעלו מדוחות הביקורת שנערכו בתחומי הפעילות השונים של הבנק.

במקרה בו מתגלים ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דיווח מידי למנכ"ל, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון.

הדוחות על סיכום פעילות הביקורת הפנימית ועל אופן ומידת יישום המלצות הביקורת הפנימית מוגשים גם ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק.

תגמול המבקר הפנימי

עלות שכרו של מבקר הפנים הסתכמה בשנת הדוח לסך של כ- 991 אלפי ש"ח.

הערכת הדירקטוריון

אחת לשנה מקיימת ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו. ישיבה זו התקיימה ביום 17 בדצמבר 2013.

על סמך הדיווחים השוטפים המוגשים על ידי המבקר הפנימי ועל פי נהלי העבודה של פונקציית הביקורת הפנימית, הניחה ועדת הביקורת את דעתה לגבי עמידת מבקר הפנים בתקנים המקצועיים שלפיהם ערך את דוחות הביקורות על פעולות הבנק השונות. בנוסף, ועדת הביקורת ניהלה סקירה על עבודת פונקציית הביקורת הפנימית שבוצעה על ידי גורם חיצוני וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 הביקורת הפנימית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון סבורים כי לשכר ולתשלומים אשר ניתנים למבקר הפנימי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר.

הדירקטוריון וועדת הביקורת גם סבורים שההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי לתת מענה הולם וכדי למלא אחר יעדי הביקורת הפנימית בבנק.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס. 303) הינו דירקטוריון הבנק, שמות חברי הדירקטוריון, מיומנותם החשבונאית והפיננסית מפורטים בפרק הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים שלהלן.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, מזכיר הבנק, מנהל מחלקת חשבות ומנהל יחידת דוחות כספיים, בישיבה נוכחים כמשקיפים המבקר הפנימי ורואה החשבון החיצוני. במסגרת דיוני הועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי, לוועדת ביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הועדה, מר שמואל אשל (דח"צ), מר אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובול (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה), מר רם הרמלך וגב' אסתר פרידמן (דח"צ).

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל על אישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי, לעיונם של חברי הדירקטוריון, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות (לעיתים מועברת הטיוטה לדירקטורים במקביל להעברתה לחברי וועדת ביקורת).

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

שונות

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דווח כספי - SOX ACT 404"

ביום 5 בדצמבר 2005 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה- SEC וה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחו.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקרות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.

במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקרות תוך מיפוי הסיכונים והבקרות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.

כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקרות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקרות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commision (COSO. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 31 בדצמבר 2013, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

בהתאם למקובל ובאישור המפקח על הבנקים מיום 2 בפברואר 2014, הערכת ההנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי איננה כוללת את רכיבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בנוגע לפעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ", אשר עסקת רכישתה על ידי הבנק הושלמה ביום 15 בדצמבר 2013 ואשר מוזגה לתוך הבנק ביום 22 בדצמבר 2013.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד 159 לדוח השנתי אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013. יצויין, כי גם ביקורתם לא התייחסה לרכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי בגין פעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ".

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

כאמור, הערכה זו של הנהלת הבנק אינה כוללת את רכיבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בגין פעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ".

קוד אתי

לבנק קוד אתי אשר אושר על ידי ההנהלה בשנת 2009 שמטרתו לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדיו ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים עובדיו לפעול.

הבנק מקפיד על קיום החוק והוראות הרשיות השונות, ואלו מעוגנים בנהליו. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהליו על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו.

בבסיס הקוד האתי עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות. בשנת 2013 תרם הבנק 446 אלפי ש"ח (2012 - 537 אלפי ש"ח) לעמותות ולמוסדות ציבוריים.

עסקאות עם בעל שליטה

1.1 לפי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 תאגיד החייב בדיווח לפי תקנות אלו ימסור בדוח מיידי ובדוח התקופתי פרטים "בדבר כל עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר התאגיד התקשר בה". בין היתר, נדרש תאגיד מדווח לכלול "פירוט ביחס לזהות צדדי העסקה, תוכנה ומאפייניה האיכותיים והכמותיים, העניין האישי של בעל השליטה בה, מועד אישורה ופרטי האורגן שאישר את העסקה".

1.2 האמור לעיל לא יחול במקרה בו מדובר בעסקה "זניחה" כהגדרת מונח זה בתקנה 64(3)(ד)(1) לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים), התשנ"ג - 1993 - קרי עסקה העונה על "הסוגים והמאפיינים של העסקאות" שהתאגיד רואה אותן כזניחות. איגוד הבנקים פנה לרשות ניירות ערך לצורך קביעת מתכונת הדיווח אשר תחול על בנקים בהקשר זה. בהמשך לפנייתו האמורה של איגוד הבנקים ולדיונים שנערכו בין הבנק לרשות ניירות ערך בסוגיה, נקבע כי מתכונת הדיווח לעסקאות של הבנק עם בעל השליטה בו או עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בהן ענין אישי, בחלוקה לעסקאות בנקאיות ועסקאות שאינן בנקאיות, תהיה כדלקמן:

א. לגבי עסקאות בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לעסקאות בנקאיות חריגות אשר לגביהן יפרסם הבנק דיווח מיידי עם התרחשותן. לעומת זאת, עסקאות בנקאיות שאינן חריגות תפורטנה במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר (ר' טבלה להלן), וזאת למרות שעל פי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 נדרש הבנק למסור דיווח מיידי גם בעסקאות שאינן חריגות.

ב. לגבי עסקאות שאינן בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לסיווג עסקאות כאמור שהינן "זניחות", עליהן יחולו ההוראות לעניין דיווח על עסקאות עם בעל שליטה החלות על יתר התאגידים המדווחים (קרי - שאינם בנקים).

הוראות ניהול בנקאי תקין (312) של המפקח על הבנקים (להלן: "נב"ת 312"), קובעות כי ככלל, הבנק לא יעשה עסקה עם "איש קשור" (כהגדרת מונח זה בהוראה האמורה) בתנאים מועדפים על אלה שהוא עושה בעסקה דומה עם אחרים, למעט "איש קשור" שהוא תאגיד בבעלות מלאה של הבנק שאינו נותן אשראי או שירות אחר לאדם מחוץ לקבוצת הבנק.

1.3 להלן פירוט בדבר הקריטריונים שנקבעו כאמור בישיבת ועדת הביקורת הדירקטוריונית מיום 18 בפברואר, 2010, ואושררו בישיבת ועדת ביקורת ביום 16 בינואר, 2014 בחלוקה לעסקאות בנקאיות ושאינן בנקאיות:

1.3.1 עסקאות בנקאיות "חריגות":

עסקאות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבנה כעסקאות חריגות:

א. לענין עסקאות "חבות" - עסקת חבות תחשב לחריגה אם בעקבות ביצועה סך החבות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 5% מהון הבנק, כמשמעות מונח זה בנספח א' להוראות ניהול בנקאי תקין (311), כפי שדווח בדוחות הכספיים שפורסמו לאחרונה לפני מועד העסקה (להלן: "הון רגולטורי"), או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך קבוצת בעל השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

במידה ויוודע לבנק על עסקאות חבות אשר לבעל השליטה עניין אישי בהן ואשר נב"ת 312 אינה חלה לגביהן משום שאינן מבוצעות עם "איש קשור" כהגדרת מונח זה בנב"ת 312, הבנק יביאן לאישור בהתאם לקבוע בנב"ת 312 האמורה. לגבי עסקאות אלו ימסור הבנק מידע במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר במתכונת המופיעה בטבלאות להלן (טבלה נפרדת לעסקאות אלו ולעסקאות כאמור אשר נב"ת 312 חלה לגביהן). בהקשר זה יובהר, כי הקריטריון הקבוע לעסקת חבות חריגה עם בעל שליטה, או שלבעל השליטה עניין אישי בה, יחול בין אם הוראה 312 חלה על עסקה זו ובין אם היא לא חלה.

בנוסף, כל הפרשה ספציפית להפסדי אשראי או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב כעסקה מהותית.

ב. לענין עסקאות "פיקדון" - הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא תיחשב לעסקה חריגה אם בעקבותיה

סך הפיקדונות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל השליטה (כהגדרת המונח בנב"ת 312) אשר אינו נמנה על חברות שהינן בשליטת בעל השליטה תיחשב כחריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותו "איש קשור" יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה;

ג. לענין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח תחשב לחריגה אם סכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 4% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקאות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.1% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

חריגה זמנית זניחה מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ד) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה שאינה חריגה", ויינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה חריגה הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה חריגה, ויינתן לגביו דיווח מיידי.

1.3.2 עסקאות שאינן בנקאיות:

העסקאות שלהלן תיחשבנה כעסקאות זניחות:

א. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

ב. עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הרגולטורי.

ג. נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים וכנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם - הוצאות עד לסך של 250,000 ש"ח בשנה.

ד. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות:

לצורך ההחלטות דלעיל, על כל סעיפיהן, תהיה למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

(1) "חבות" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.

(2) "תנאי שוק"- תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על-ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות

ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות שלספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

(3) "קבוצת בעל השליטה" - בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.

להלן פרטים על היתרות של קבוצת בעל השליטה ושל אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013			היתרה הגבוהה במהלך שנת 2013		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
אשראי	298.3	0.1	-	597.7	0.2	0.1
מסגרת שלא נוצלה	134.7	-	-	137.9	-	-
פיקדונות	(8,368.0)	(687.4)	(78.9)	(10,323.0)	(712.0)	(2,988.3)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012			היתרה הגבוהה במהלך שנת 2012		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
אשראי	49.2	-	0.1	252.0	-	0.1
מסגרת שלא נוצלה	107.2	-	-	145.8	-	-
פיקדונות	(7,685.2)	(637.2)	(196.5)	(13,469.9)	(641.9)	(196.5)

להלן פרטים על ההכנסות מעמלות בגין עסקאות בניירות ערך ו/או עסקאות במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון) ששולמו על-ידי קבוצת בעל השליטה ועל-ידי אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013			יתרה ליום 31 בדצמבר 2012		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
הכנסות מעמלות	618.4	0.9	1.3	156.2	1.8	4.1

1.3.3 להלן פרטים על עסקאות שאינן בנקאיות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 (באלפי ש"ח) ואשר אינן עסקאות "זניחות" כהגדרתן לעיל:

(1) פוליסת ביטוח נושאי משרה (O&D):

ביום 23 באוקטובר 2013 אישרה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור הדירקטוריון ביום 12 בספטמבר, 2013, ועדת ביקורת מיום 10 בספטמבר, 2013 וועדת תגמול מיום 10 בספטמבר, 2013), את התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (O&D), כמפורט להלן:

בהמשך להחלטת האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מיום 7 בספטמבר 2010, לאשר התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת באשר לתנאי העסקתם או כהונתם, לפי הענין, בכל הנוגע לרכישה של ביטוח נושאי משרה (D&O), כמפורט להלן:

הכיסוי הביטוחי יהיה בגבולות אחריות של 25 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו- 50 מיליון דולר ארה"ב לתקופה, וזאת לתקופה של 18 חודש, החל מיום 1.10.13 ועד ליום 31.3.15.

הפרמיה השנתית שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת ביטוח נושאי המשרה לא תעלה על סך כולל של 102,000 דולר ארה"ב ל-18 חודשים וסכום ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 25,000 דולר ארה"ב לבנק.

הפוליסה לביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק תהיה ניתנת לחידוש או החלפה מעת לעת (היינו, בין על ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח הקיימת ובין על ידי התקשרות בפוליסה אחרת, לרבות עם מבטח אחר), באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים: א. גבולות האחריות בביטוח לא יעלו על הסכום האמור; ב. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק יקבעו כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק; ג. החידוש האחרון מכוח החלטה זו ייעשה לתקופת ביטוח שתסתיים לא יאוחר מאשר בחלוף 6 שנים ממועד החלטת האסיפה הכללית.

(2) כתבי שיפוי

ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מיידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המיידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי ענין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 [אסמכתא מס': 2012-01-020319].

ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס': 2013-01-136176].

הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם:*

שם הדירקטור/ית	העיסוק העיקרי
זאב גוטמן	יו"ר דירקטוריון הבנק
ד"ר זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר
שמואל אשל	יעוץ וליווי עסקי
משה באואר	מנכ"ל ודירקטור בסי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ
עובד בן-עוזר	מנהל חברות
אדיב ברוך	שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ
רם הרמלך	מנכ"ל ובעלים במנוף מרגג בע"מ ודירקטור בחברות
פנחס וולובלסקי	עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין
אירה סובל (החלה לכהן ביום 18.2.13)	רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטורית בחברות ציבוריות
אסתר פרידמן (החלה לכהן ביום 9.10.13)	ייעוץ וליווי פיננסי
ד"ר נורית קראוס	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ
גדעון שובל	מנכ"ל ומ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ

* פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, לרבות התאריך שבו החלה כהונתם, חברותם בוועדות הדירקטוריון, כהונה בדירקטוריונים נוספים, האם עובדי הבנק, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין והאם בן משפחה של בעל ענין אחר, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט- 1999 (להלן: "חוק החברות") ולתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו- 2005, לפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בחוק החברות הנ"ל (להלן: "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית") ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית; בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית; בהתאם להוראה 630 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, בדוח הדירקטוריון יפורט המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, כפי שקבע הדירקטוריון, ונימוקי הדירקטוריון להחלטתו כמפורט בהוראה הנ"ל; בנוסף, יש לפרט את המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, אשר קבע הבנק שראוי שיהיו בועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות כספיים. עוד קובעת הוראה 630 הנ"ל כי בדוח הדירקטוריון יפורטו מספר הדירקטורים שהנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במועד הדיווח.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (המעוגנת בנוהל עבודת הדירקטוריון) המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יהיה זה הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 וחוק החברות, דהיינו: (א) לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית; (ב) לפחות שניים מחברי ועדת ביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

וזאת מהנימוקים המפורטים להלן: (א) להערכת הדירקטוריון המספר המזערי דלעיל יאפשר לדירקטוריון ולועדת הביקורת לעמוד בחובות המוטלות עליהם בהתאם להוראות הדין ומסמכי ההתאגדות, במיוחד לאחריותם לבדיקת מצבו הכספי של הבנק ולעריכת הדוחות הכספיים; (ב) המספר המזערי דלעיל מתחשב בגודל הבנק, במורכבות פעילותו ובמגוון הסיכונים הכרוכים בו.

במועד הדיווח, כל חברי הדירקטוריון הבנק וכל חברי ועדת ביקורת הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, כמפורט להלן:

זאב גוטמן:

השכלה: לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר), מוסמך במינהל עסקים, הריוט-ואט אדניבורו.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק; דירקטור, מנהל ובעל שליטה בחברת זאב גוטמן ניהול ויעוץ בע"מ; חבר בעמותות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר בתפקידי ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, כדלקמן: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחודש אוקטובר 2010 ועד ליום 18.8.11); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחודש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007); כיהן כדירקטור בדירקטוריונים הבאים: מגל חברה להנפקות בע"מ; פאנקה בע"מ, FIBI BANK (SWITZERLAND) LTD.; הבינלאומי הנפקות בע"מ; סטוקופין (ישראל) בע"מ; HIGHTRADE; הבורסה לני"ע בת"א; מסלקת מעו"ף; יו"ר דירקטוריון בבנק אוצר החייל; "מעלות"; הבינלאומי סוכנות לביטוח (2005) בע"מ; יובנק בע"מ.

ד"ר זלמן שובל:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ויו"ר משותף של קרן פייר; יו"ר או דירקטור בדירקטוריונים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר כמנכ"ל בנק ליצוא ושגריר ישראל בארה"ב, יו"ר בנק ירושלים, חבר וועדת הכספים של הכנסת, חבר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

שמואל אשל:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יעוץ וליווי עסקי.
- שימש כסמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות (2004-2009); חבר הנהלת בנק איגוד, סמנכ"ל, ראש אגף עסקים של בנק איגוד (1998-2004); תפקידים נוספים בבנק איגוד החל משנת 1977. כיהן עד יוני 2009 כדירקטור בליבלוב סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ. בנוסף, כיהן כיו"ר איגוד ליסינג בע"מ ודירקטור בקרן ההלוואות פלנוס (1998 - 2004).

משה באואר:

השכלה: השכלה תיכונית.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל ודירקטור סי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ. סגן יו"ר הדירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ודירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר כמנהל מח' מטבע חוץ בבנק אלרן ומזכיר הבנק ובהמשך כמזכיר בנק ליצוא.

עובד בן-עוזר:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפדינגטון סקול אוף פוליטיקל סיינס.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנהל חברות. דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר כמנכ"ל יוניטרסט חברה להשקעות בע"מ וכיו"ר איגוד חברי הבורסה לניירות ערך בת"א. כיהן כחבר דירקטוריון מעלות וועדת הדירוג שלה וכיהן כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ (עד לשנת 2010).

אדיב ברוך

השכלה: תואר ראשון בהנדסת תעשיה וניהול, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוק כיום: שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזרחית; דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר כ-Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'יינה; כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS; שימש כסמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטר"ס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ.

רם הרמלך

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב

כישורים וניסיון:

- עיסוק כיום - מנכ"ל מנוף מרנג בע"מ ודירקטור בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013..
- כיהן כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכוני האשראי בבנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 5/2012-1998); כיהן כמנכ"ל מעלות החברה הישראלית לדירוג ני"ע בשנים 1998-1994.

עו"ד פנחס וולובלסקי:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוק כיום - עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין. חבר בדירקטוריונים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- שימש בעבר כיו"ר דירקטוריון הבנק.

רו"ח אירה סובל:

השכלה: רו"ח מוסמך, תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים/חשבונאות, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'ווסטרן, שיקגו, ארה"ב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום: רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטורית בחברות ציבוריות. מכהנת כדירקטורית בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.
- בשנים 1994 - 2002, מנהלת ביקורת בכירה בתחום הבנקאות ב-KPMG סומך-חייקין; עוזרת מנכ"ל הפירמה.

אסתר פרידמן (מכהנת מיום 9.10.13):

השכלה: תואר ראשון (B.A) בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום: ייעוץ וליווי פיננסי; דירקטורית בתאגידים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013;
- כיהנה כמנכ"ל חברת כלל אשראי ומימון בע"מ (בשנים 2005-2013).

ד"ר נורית קראוס:

השכלה: תואר ראשון B.Sc, הנדסת אוירונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום - מנהלת ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ העוסקת בפעילות ייעוץ בפיתוח מודלים.
- שימשה בעבר ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבנק לאומי (בשנים 2006 - 2011); מנהלת המסחר האלגוריתמי ב- Schonfeld Securities, בארה"ב (בשנים 2000 - 2006).

גדעון שובל:

השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל וממלא מקום יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ.

הדירקטוריון

במהלך שנת 2013 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 18 בפברואר, 2013, הוחלט למנות את גב' אירה סובל כדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכדירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות לתקופה של שלוש שנים.

ביום 18 בפברואר, 2013 אושררה באסיפה כללית מיוחדת כהונתו של מר אדיב ברוך כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999; בהתאם להליך האישור הקבוע בסעיף 5 לתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), התשס"ז - 2006.

ביום 25 ביולי, 2013 סיים פרופ' שלום הוכמן את כהונתו (השנייה) כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות.

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 9 באוקטובר, 2013, הוחלט למנות את גב' אסתר פרידמן כדירקטורית חיצונית בבנק על-פי חוק החברות, התשנ"ט-1999, לתקופה של שלוש שנים.

באסיפה כללית שנתית שהתקיימה ביום 25 בדצמבר, 2013 הוחלט לבחור ולמנות לתקופת כהונה נוספת את הדירקטורים המכהנים בבנק (שאינם דירקטורים חיצוניים) - ה"ה זאב גוטמן (יו"ר); זלמן שובל; גדעון שובל; פנחס וולובלסקי; משה באואר; עובד בן- עוזר ורם הרמלך. עוד הוחלט באסיפה הכללית הנ"ל לאשרר את מינויה של הגב' אסתר פרידמן כדירקטורית חיצונית בבנק בהתאם להליך האישור הקבוע בסעיף 5 לתקנות החברות, התשס"ז-2006.

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק 12 דירקטורים בהם 5 דירקטורים חיצוניים (3 דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות ו- 2 דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ובלתי תלויים על פי חוק החברות).

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר, 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים. בהמשך לכך, עומד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים (5 דירקטורים חיצוניים מתוך 13-12 דירקטורים).

במהלך שנת 2013 ועד מועד פרסום הדוח חלו השינויים הבאים בהרכבי ועדות הדירקטוריון:

ביום 18 בפברואר, 2013, מונתה גב' סובל כחברה בוועדת ביקורת.

ביום 25 ביולי, 2013 ועם סיום כהונתו השנייה כדירקטור חיצוני בבנק, חדל פרופ' הוכמן לכהן כחבר בוועדת ביקרות, וועדת תגמול, וועדה לתכנון הון ואסטרטגיה, וועדת אשראי דירקטוריונית וועדה לניהול סיכונים.

ביום 1 באוגוסט, 2013, מונה מר אשל כחבר בועדה לניהול סיכונים;

ביום 9 באוקטובר, 2013 מונתה גב' פרידמן כחברה בוועדת ביקורת ובוועדת תגמול;

ביום 24 באוקטובר, 2013 מונתה גב' סובל כחברה בוועדת אשראי דירקטוריונית ובוועדת תגמול וגב' פרידמן כחברה בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה;

למועד פרסום הדוח פועלות ועדות הדירקטוריון כדלקמן:

ועדת ביקורת: ה"ה שמואל אשל (יו"ר) (דח"צ), אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובל (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות), מר רם הרמלך וגב' אסתר פרידמן (דח"צ)

ועדה לניהול סיכונים: ה"ה זאב גוטמן (יו"ר), שמואל אשל (דח"צ), נורית קראוס (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות 01) ורם הרמלך.

ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה: ה"ה גדעון שובל (יו"ר), זאב גוטמן, אסתר פרידמן (דח"צ), נורית קראוס (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ורם הרמלך.

ועדת תגמול: אדיב ברוך (יו"ר) (דח"צ), שמואל אשל (דח"צ), אסתר פרידמן (דח"צ), אירה סובל (דירקטורית חיצונית על-פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ועובד בן עוזר.

ועדת אשראי דירקטוריונית: ה"ה משה באואר (יו"ר), עובד בן עוזר, פנחס וולובלסקי, אירה סובל (דירקטורית חיצונית על-פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ושמואל אשל (דח"צ).

בשנת 2013 התקיימו 22 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו- 43 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

נושאי משרה בכירה

מר דניאל נחום סיים כהונתו כמנהל טכנולוגיות המידע ביום 15 בפברואר, 2013. מר מיכאל טייר המכהן כמנהל חטיבת המשאבים של הבנק מכהן גם כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק החל מהמועד הנ"ל.

מר ישראל בוקר, מונה לתפקיד מנהל החטיבה הקמעונאית והחל לכהן בתפקיד ביום 12 במרץ, 2013.

מר אריק זווילי סיים כהונתו כמנהל אגף אשראי קמעונאי ביום 30 ביוני, 2013.

גב' דינה פרומוביץ' סיימה כהונתה כמנהלת אגף הסינוף ביום 1 באוקטובר, 2013.

מר ניסן לוי סיים כהונתו כמנהל החטיבה הפיננסית ביום 30 בנובמבר, 2013.

מר משה עומר מונה לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית והחל לכהן בתפקיד זה ביום 15 בדצמבר, 2013.

מר ארנון זית סיים כהונתו כמנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי ביום 15 בינואר, 2014.

מר אלכס זלצמן מונה לתפקיד מנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי והחל לכהן בתפקיד זה ביום 16 בינואר, 2014.

חברי הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר, 2013

אוריאל פז	מנכ"ל
ישראל בוקר	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית
ארנון זית	משנה למנכ"ל, מנהל אגף כספים (חדל לכהן ביום 15 בינואר, 2014)
מיכאל טייר	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים
מיכאל בן-ישי	סמנכ"ל, מנהל חטיבת סיכונים (C.R.O)
משה עומר	סמנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית
שרית וייסטוך	סמנכ"ל, היועצת המשפטית
רון שגיא	סמנכ"ל, מבקר פנימי, במעמד חבר הנהלה

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה:

כרמל פלורנץ	מזכיר הבנק
איילת רוסק	מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן

לפרטים נוספים על נושאי משרה בכירים בבנק מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013 ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך בכתובת http//www.magna.isa.gov.il

שכר נושאי המשרה הבכירים

ראו לקמן בנספח א.

שכר רואה החשבון המבקר

ראו לקמן בנספח א.

דירקטוריון הבנק מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הבנק.

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

אוריאל פז
מנהל כללי

27 בפברואר 2014

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים

נספח א' לדוח הדירקטוריון

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי ב-%
	2013	2012	
א. רווח ורווחיות			
	באחוזים		
1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע[1]	**2.5%**	5.4%	
	במיליוני ש"ח		
2. הכנסות ריבית, נטו	**257.2**	230.9	11%
3. הוצאות בגין הפסדי אשראי[1]	**(54.7)**	(36.0)	52%
4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**202.5**	194.9	4%
5. הכנסות שאינן מריבית	**106.5**	113.4	-6%
6. הוצאות תפעוליות ואחרות	**(286.4)**	(254.5)	13%
7. רווח לפני מיסים	**22.6**	53.8	-58%
8. הפרשה למיסים	**(5.4)**	(17.7)	-69%
9. רווח נקי[1]	**17.2**	36.1	-52%

	ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי
	2013	2012	
ב. יחסים פיננסיים עיקריים			
	באחוזים		
10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל)[1]	**0.57%**	0.37%	
11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל II)	**9.3%**	9.7%	
12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)	**13.9%**	14.4%	
	במיליוני ש"ח		
ג. מאזן - סעיפים עיקריים			
13. סך כל המאזן	13,412	12,292	9%
14. מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,833	1,361	108%
15. ניירות ערך	677	1,163	-42%
16. אשראי לציבור	9,627	9,581	0.5%
17. פיקדונות הציבור	11,071	9,814	13%
18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,406	1,581	-11%
19. הון עצמי	697	694	0.4%
20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)	1,036	1,031	0.5%
ד. סעיפים חוץ - מאזניים			
21. יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה	1,703	1,997	-15%
22. יתרת ערבויות	165	195	-15%

(1) בשנת 2013 נכללה הוצאה חד פעמית בעקבות החלת הפרשה קבוצתית לדיור בשיעור של 0.35% בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא מיום 21 במרץ 2013 בסך 19.2 מיליוני ש"ח. יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לשנת 2013 לסך האשראי לציבור נטו בנטרול ההוצאה החד פעמית הנ"ל עומד על 0.37%.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

ה. פירוט תגמולים נושאי משרה בכירים (אלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013									
פרטי מקבל התגמולים			תגמולים בעבור שירותים					תגמולים אחרים	סך הכל
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	שכר[1]	דמי ניהול[2]	מענק[3]	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות[4]	ריבית[5]	
זאב גוטמן[6]	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	1,492	-	-	-	1,492
אורי פז[7]	מנכ"ל	מלא	-	-	2,157	-	349	2	2,508
פרומוביץ דינה[8]	סמנכ"ל, מנהלת אגף סינוף	מלא	-	924	-	873	(12)	1	1,786
ארנון זית[9]	משנה למנכ"ל, מנהל אגף כספים	מלא	-	1,213	-	*266	(16)	4	1,467
מיכאל טייר[10]	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מלא	-	1,147	-	-	81	-	1,228
ניסן לוי[11]	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	1,059	-	**177	(24)	3	1,215

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012									
פרטי מקבל התגמולים			תגמולים בעבור שירותים					תגמולים	סך הכל
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	שכר[1]	דמי ניהול[2]	מענק[3]	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות[4]	ריבית[5]	
זאב גוטמן[6]	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	1,397	-	-	-	1,397
אוריאל פז[7]	מנכ"ל	מלא	-	-	2,059	-	711	3	2,773
אשר בן דוד[12]	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	-	1,176	30	(10)	4	1,200
ניסן לוי[11]	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	1,112	-	-	24	3	1,139
מיכאל טייר[10]	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מלא	-	1,083	-	-	24	-	1,107
מיכאל בן ישי[13]	סמנכ"ל, מנהל החטיבת הסיכונים	מלא	-	1,043	-	-	-	4	1,047

* נכון למועד פרסום הדוח, דירקטוריון הבנק דן בהצעת החלטה (אשר טרם אושרה סופית על ידו), לתשלום מענק בסך של 266 אלפי ש"ח מעבר לשחרור פיצויים והשלמה ל 100% בתקופה מיום תחילת עבודתו ועד ליום 30 ליוני 2008, ולאחר מכן ועד לסיום העסקתו לשחרור פיצויים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. תשלום המענק כפוף לאישור סופי של דירקטוריון הבנק ולאישור אסיפה הכללית.

** נכון למועד פרסום הדוח, דירקטוריון הבנק דן בהצעת החלטה (אשר טרם אושרה סופית על ידו), לתשלום מענק בסך בסך של 177 אלפי ש"ח מעבר לסכום שנצבר בגין פיצויי פיטורין בפוליסות ביטוח מנהלים / קרנות פנסיה לזכותו. תשלום המענק כפוף לאישור סופי של דירקטוריון הבנק ולאישור אסיפה הכללית

(1) כולל הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות,ביטוח לאומי וחופשה וכן תנאים נלווים לשכר, אך אינו כולל מס שכר. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

(2) כולל תשלום דמי ניהול חודשים והטבות נלוות אך אינו כולל מע"מ. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

(3) כולל מענק שהופרש בגינו בשנת הדוח וטרם שולם (ללא מס שכר). נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

(4) לפרטים ראה ביאור 22א לדוחות הכספיים. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

(5) כולל הטבת ריבית בגין הלוואות שניתנו בתנאי הטבה. נכלל ברוו"ה בסעיף רווח מפעילות מימון לפני הוצאות להפסדי אשראי.

(6) מר זאב גוטמן - יושב ראש הדירקטוריון של הבנק - מועסק בבנק בהיקף של 4 ימים בממוצע החל מ-18 באוקטובר, 2011 על פי הסכם התקשרות מיום 6 בנובמבר, 2011 באמצעות חברה בשליטתו, חברת זאב גוטמן ניהול וייעוץ בע"מ, לתקופה בלתי קצובה. לפרטים נוספים ראה ביאור 22. בהמשך לדיווח מיידי מיום 14 ביולי, 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-091584) בדבר יישום תוכנית התייעלות, יושב ראש דירקטוריון הבנק הודיע על הסכמתו להפחתת דמי הניהול החודשיים המשולמים לו באמצעות חברה בבעלותו המלאה בשיעור של 3.4% החל מיום 1 בנובמבר, 2013. הפחתת דמי הניהול תעמוד בתוקפה לזמן קצוב ותסתיים בקרות אירועים מסויימים, כמפורט בדוח מיידי של הבנק מיום 17 בנובמבר, 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-192759). שכרו החודשי של מר זאב גוטמן צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההתקשרות לפרטים נוספים ראה ביאור 22.

(7) מר אוריאל פז - מנכ"ל הבנק, מספק שירותי ניהול לבנק החל מיום 8 באפריל, 2010 על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברה בשליטתו "אוריאל פז יעוץ בע"מ" לתקופה של 4 שנים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 וכן ביאור 22א. בהמשך לדיווח מיידי מיום 14 ביולי, 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-091584) בדבר יישום תוכנית התייעלות, מנכ"ל הבנק הודיע על הסכמתו להפחתת דמי הניהול המשולמים לו באמצעות חברה בבעלותו המלאה (להלן: "חברת הניהול") בשיעור של 5% החל מיום 1 באוגוסט, 2013 וכן כי דמי הניהול לא יעודכנו למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר, 2013. הפחתת דמי הניהול תעמוד בתוקפה לזמן קצוב ותסתיים בקרות אירועים מסויימים, כמפורט בדוח מיידי של הבנק מיום 17 בנובמבר, 2013 (מס' אסמכתא: 2013-01-192759). למר אורי פז יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 29 אלפי ש"ח.

(8) גב' דינה פרומוביץ - כיהנה כמנהלת אגף הסינוף עד ליום 30 בספטמבר, 2013. גב' פרומוביץ הועסקה בבנק החל מיום 23 ליולי 1989 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה ושכרה היה צמוד למדד המחירים לצרכן. דירקטוריון הבנק אישר תשלום בסך של 873 אלפי ש"ח בגין פיצויים מוגדלים מעבר לסכום שנצבר בגין פיצויי פיטורין שנצברו בפוליסות ביטוח/ קרנות פנסיה על שמה ומענק הסתגלות. לגב' פרומוביץ הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 79,938 יחידות אופציה מסוג A וכן 39,969 יחידות אופציה מסוג B, אשר פקעו עם סיום כהונתה (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22א ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי). לגב' פרומוביץ יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 32 אלפי ש"ח.

(9) מר ארנון זית - כיהן כמנהל אגף הכספים עד ליום 15 בינואר, 2014. מר זית הועסק בבנק החל מיום 2 אפריל, 2000 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר ארנון זית צמוד למדד המחירים לצרכן. נכון למועד פרסום הדוח, דירקטוריון הבנק דן בהצעת החלטה (אשר טרם אושרה סופית על ידו), לתשלום מענק בסך של 266 אלפי ש"ח מעבר לשחרור פיצויים והשלמה ל 100% בתקופה מיום תחילת עבודתו ועד ליום 30 ליוני 2008, ולאחר מכן ועד לסיום העסקתו לשחרור פיצויים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. תשלום המענק כפוף לאישור סופי של דירקטוריון הבנק ולאישור אסיפה הכללית. למר ארנון זית הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 103,426 יחידות אופציה מסוג A וכן 51,713 יחידות אופציה מסוג B אשר פקעו עם סיום כהונתו (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22א ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי). למר ארנון זית יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 217 אלפי ש"ח.

(10) מר מיכאל טייר - מנהל חטיבת המשאבים, מועסק בבנק החל מיום 18 בספטמבר, 2011 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר טייר צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש ,כמו כן יהיה זכאי מר מיכאל טייר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר מיכאל טייר הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 155,139 יחידות אופציה מסוג A וכן 77,569 יחידות אופציה מסוג B (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22א ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי).

(11) מר ניסן לוי - כיהן כמנהל החטיבה הפיננסית עד ליום 30 בנובמבר, 2013. מר לוי הועסק בבנק החל מיום 1 ביולי, 1999 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה ושכרו החודשי היה צמוד למדד המחירים לצרכן. נכון למועד פרסום הדוח, דירקטוריון הבנק דן בהצעת החלטה (אשר טרם אושרה סופית על ידו), לתשלום מענק בסך של 177 אלפי ש"ח מעבר לסכום שנצבר בגין פיצויי פיטורין בפוליסות ביטוח מנהלים/ קרנות פנסיה לזכותו. תשלום המענק כפוף לאישור סופי של דירקטוריון הבנק ולאישור אסיפה הכללית. תשלום המענק כפוף לאישור האסיפה הכללית של הבנק. למר ניסן לוי הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 155,139 יחידות אופציה מסוג A וכן 77,569 יחידות אופציה מסוג B. אשר פקעו עם סיום כהונתו (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22א ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי) למר ניסן לוי יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 53 אלפי ש"ח.

(12) מר אשר בן דוד - כיהן כמנהל החטיבה הקימעונאית החל מיום 1 במאי 2010 ועד ליום 12 בדצמבר 2012 וזאת על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברה בשליטתו "יאק ניהול נכסים בע"מ". על פי תוספת להסכם זה סיפק מר בן דוד שירותי ייעוץ לבנק החל מיום 12 בדצמבר 2012 ועד ליום 20 במרץ 2013, ובמועד זה הסתיים הסכם הניהול. דמי הניהול החודשיים של מר אשר בן דוד הוצמדו למדד המחירים לצרכן. בנוסף, על פי הסכם הניהול הבנק שילם דמי ניהול מלאים בגין תקופת הסתגלות של 3 חודשים ממועד סיום הסכם הניהול. למר אשר בן דוד הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 564,142 יחידות אופציה מסוג A וכן 282,070 יחידות אופציה מסוג B אשר פקעו עם סיום כהונתו (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22א ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי).

(13) מר מיכאל בן ישי - מנהל חטיבת הסיכונים, מועסק בבנק החל מיום 1 בינואר, 1998 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר בן ישי צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר בן ישי לכך שעם סיום העסקתו , ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר מיכאל בן ישי יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 60 אלפי ש"ח.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2013	**2012**
ו. נתונים על המבנה הארגוני		
1. מספר סניפי הבנק [1]	**21**	17
2. מספר עובדים כולל חברות בנות (כולל עובדי כח אדם במיקור חוץ)	**550**	509
3. מספר משרות בשעות נוספות (ממוצע חודשי)	**6**	19
4. מספר ישיבות מליאת הדירקטוריון	**22**	20
5. מספר ישיבות ועדות הדירקטוריון	**43**	40

ז. שכר רואה החשבון המבקר [2,3,4] באלפי שקלים חדשים

	מאוחד		הבנק	
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
עבור פעולות הביקורת[5]				
רו"ח המבקר	**1,445**	1,215	**1,279**	1,054
עבור שירותים הקשורים לביקורת[6]				
רו"ח המבקר	**289**	35	**265**	-
עבור שירותי מס[7]				
רו"ח המבקר	**424**	95	**424**	95
עבור שירותים אחרים				
רו"ח המבקר	**352**	106	**352**	106
סה"כ שכר של רו"ח מבקרים	**2,510**	1,451	**2,320**	1,255

(1) לאחר תאריך המאזן, נפתח סניף נוסף. נכון ליום פרסום המאזן מספר סניפי הבנק עומד על 22.

(2) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת עבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו- 167 - לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

(3) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(4) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(5) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

(6) Audit related fees, כולל בעיקר: תשקיפים וביקורת של עסקים שנרכשו במהלך השנה.

(7) שירותי מס שוטפים והכנת דוחות לרשויות מס.

סקירת הנהלה

דין וחשבון לשנת 2013

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

להלן מידע רב תקופתי ופירוטים שונים לדוחות הכספיים אשר יש בהם כדי לתת תמונה רחבה על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו ואלה מובאים בתוספת כדלהלן:

תוספת	נושא	עמוד
א	מאזנים מאוחדים לשנים 2013 - 2009	138
ב	דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים 2013 - 2009	139
ג	שיעורי הכנסה והוצאה	140
ד	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	144
ה	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד	146
ו	מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון לשנים 2012 ו- 2013	148
ז	דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים לשנים 2012 ו- 2013	149

מאזנים מאוחדים - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2013 - 2009

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת א

	31 בדצמבר				
	2013	**2012**	**2011**	**2010**	**2009**
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**2,833.4**	1,360.6	792.3	652.3	765.1
ניירות ערך	**676.6**	1,163.0	1,490.7	1,314.9	1,083.2
אשראי לציבור[1]	**9,735.5**	9,672.1	9,148.8	8,158.4	7,481.1
הפרשה להפסדי אשראי[1]	**(108.9)**	(90.7)	(91.0)	(121.5)	(131.8)
אשראי לציבור, נטו	**9,626.6**	9,581.4	9,057.8	8,036.9	7,349.3
בניינים וציוד	**150.4**	117.9	79.7	56.7	52.4
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**2.4**	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**21.7**	20.9	7.2	[2]23.9	[2]23.6
נכסים אחרים	**100.5**	47.7	54.9	[2]41.0	[2]27.8
סך כל הנכסים	**13,411.6**	12,291.5	11,482.6	10,125.7	9,301.4
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	**11,071.1**	9,813.7	9,064.6	7,407.8	7,115.7
פיקדונות מבנקים	**51.5**	63.3	76.2	86.5	103.9
פיקדונות הממשלה	**0.7**	-	0.8	4.9	5.4
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר	**27.5**	-	-	-	-
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	**1,406.0**	1,581.0	1,611.9	1,921.1	1,391.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**12.3**	16.4	15.0	[2]10.7	[2]11.0
התחייבויות אחרות	**145.3**	123.0	69.5	[2]61.5	[2]67.7
סך כל ההתחייבויות	**12,764.4**	11,597.4	10,838.0	9,492.5	8,695.5
הון עצמי	**697.2**	694.1	644.6	633.2	605.9
סך כל ההתחייבויות וההון	**13,411.6**	12,291.5	11,482.6	10,125.7	9,301.4

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש ולכן הנתונים לימים 31 בדצמבר 2013, 2012 ו-2011 אינם ברי השוואה לנתוני תקופות קודמות. לפרטים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור מדיניות חשבונאית.

(2) סווג מחדש.

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב תקופתי לשנים 2009 - 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ב

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2013	2012	2011[1]	2010[1]	2009[1]
הכנסות ריבית	543.2	555.7	559.0	426.7	486.2
הוצאות ריבית	286.0	324.8	384.2	302.1	370.1
הכנסות ריבית, נטו	257.2	230.9	174.8	124.6	116.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי[2]	54.7	36.0	15.1	(2.6)	(1.3)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**202.5**	**194.9**	**159.7**	**127.2**	**117.4**
הכנסות שאינן מריבית					
הכנסות מימון שאינן מריבית	14.2	22.6	6.1	24.5	50.5
עמלות	91.4	90.2	91.9	98.9	97.9
הכנסות אחרות	0.9	0.6	25.5	0.6	0.1
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**106.5**	**113.4**	**123.5**	**124.0**	**148.5**
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נילוות	146.1	137.8	134.1	120.7	105.8
אחזקה ופחת בניינים וציוד	58.2	46.9	37.6	29.4	27.9
הוצאות אחרות	82.1	69.8	51.4	53.0	39.9
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**286.4**	**254.5**	**223.1**	**203.1**	**173.6**
רווח לפני מיסים	22.6	53.8	60.1	48.1	92.3
הפרשה למיסים	5.4	17.7	14.6	14.0	33.6
רווח נקי	**17.2**	**36.1**	**45.5**	**34.1**	**58.7**
רווח למניה (בש"ח)					
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)	**0.24**	**0.51**	**0.65**	**0.48**	**0.83**

(1) מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומוינו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית. יצויין כי בשנת 2011 נכלל בסעיף הכנסות אחרות רווח ממכירת מבנה הנהלת הבנק בסכום של 25.4 מיליון ש"ח ובסעיף הוצאות מס סכום של 4.6 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה ביאור 8 בניינים וציוד.

(2) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה תקופות קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2013, 2012 ו-2011, אינם ברי השוואה לנתוני שנים קודמות. לפרטים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 2 מדיניות חשבונאית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תוספת ג

חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2013			2012			2011		
	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
נכסים נושאי ריבית									
אשראי לציבור[3]	9,695.2	509.4	5.25	9,384.9	510.1	5.44	8,643.0	495.2	5.73
פקדונות בבנקים	190.5	0.6	0.31	88.5	0.7	0.79	204.8	5.2	2.54
פקדונות בבנקים מרכזיים	1,302.0	16.8	1.29	363.7	8.2	2.25	323.4	9.8	3.03
אגרות חוב זמינות למכירה[4]	701.5	11.6	1.65	1,227.0	29.9	2.44	1,204.9	43.1	3.58
אגרות חוב למסחר[4]	299.5	4.8	1.60	230.4	6.1	2.65	146.0	4.7	3.22
נכסים אחרים	-	-	-	4.5	0.7	15.56	3.7	1.0	27.03
סך כל הנכסים נושאי ריבית	**12,188.7**	**543.2**	**4.46**	11,299.0	555.7	4.92	10,525.8	559.0	5.31
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	30.5	-	-	26.3	-	-	23.4	-	-
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית[5]	357.3	-	-	340.5	-	-	223.6	-	-
סך כל הנכסים	**12,576.5**	**543.2**	**4.32**	11,665.8	555.7	4.76	10,772.8	559.0	5.19

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ב' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2013			2012			2011		
	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
התחייבויות נושאות ריבית									
פקדונות הציבור	9,693.6	204.4	2.11	8,578.9	241.0	2.81	7,572.2	262.3	3.46
פקדונות מבנקים	60.8	3.4	5.59	76.4	3.8	4.97	79.2	5.0	6.31
אגרות חוב	1,484.2	78.2	5.27	1,484.6	80.0	5.39	1,815.0	116.9	6.44
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית	**11,238.6**	**286.0**	**2.54**	10,139.9	324.8	3.20	9,466.4	384.2	4.06
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	531.4	-	-	772.4	-	-	616.0	-	-
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית[7]	111.8	-	-	81.4	-	-	67.6	-	-
סך כל ההתחייבויות	**11,881.8**	**286.0**	**2.41**	10,993.7	324.8	2.95	10,150.0	384.2	3.79
סך כל האמצעיים ההוניים	**694.7**			672.1			622.8		
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים	**12,576.5**		-	11,665.8		-	10,772.8		-
פער הריבית			**1.91**			1.72			1.25
תשואה נטו[8] על נכסים נושאי ריבית	**12,188.7**	**257.2**	**2.11**	11,299.0	230.9	2.04	10,525.8	174.8	1.66

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2013			2012			2011		
	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ (הוצאה)
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד									
סך נכסים נושאי ריבית	7,077.5	286.4	4.05	6,350.2	316.3	4.98	5,967.4	209.4	3.51
סך התחייבויות נושאות ריבית	6,251.7	(106.0)	(1.70)	5,590.9	(147.7)	(2.64)	5,085.4	(76.8)	(1.51)
פער הריבית			**2.35**			**2.34**			**2.00**
מטבע ישראלי צמוד למדד									
סך נכסים נושאי ריבית	3,701.5	219.6	5.93	3,543.1	197.4	5.57	3,332.1	218.7	6.56
סך התחייבויות נושאות ריבית	3,759.7	(172.6)	(4.59)	3,559.1	(165.8)	(4.66)	3,282.6	(220.9)	(6.73)
פער הריבית			**1.34**			**0.91**			**(0.17)**
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)									
סך נכסים נושאי ריבית	1,409.7	37.2	2.64	1,405.7	42.0	2.99	1,226.3	130.9	10.67
סך התחייבויות נושאות ריבית	1,227.2	(7.4)	(0.6)	989.9	(11.3)	(1.14)	1,098.4	(86.5)	(7.88)
פער הריבית			**2.04**			**1.85**			**2.79**
סך פעילות בישראל									
סך נכסים נושאי ריבית	**12,188.7**	**543.2**	**4.46**	**11,299.0**	**555.7**	**4.92**	**10,525.8**	**559.0**	**5.31**
סך התחייבויות נושאות ריבית	**11,238.6**	**(286.0)**	**(2.54)**	**10,139.9**	**(324.8)**	**(3.20)**	**9,466.4**	**(384.2)**	**(4.06)**
פער הריבית			**1.92**			**1.72**			**1.25**

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי[9]		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי[9]		שינוי נטו
	כמות	מחיר		כמות	מחיר	
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור בישראל	16.3	(17.0)	(0.7)	40.3	(25.4)	14.9
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	4.7	(16.5)	(11.8)	2.9	(21.1)	(18.2)
סך הכל הכנסות הריבית	**21.0**	**(33.5)**	**(12.5)**	**43.2**	**(46.5)**	**(3.3)**
התחייבויות נושאות ריבית						
פקדונות הציבור בישראל	23.5	(60.2)	(36.7)	28.3	(49.6)	(21.3)
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	(0.9)	(1.2)	(2.1)	(17.9)	(20.2)	(38.1)
סך כל הוצאות הריבית	**22.6**	**(61.4)**	**(38.8)**	**10.4**	**(69.8)**	**(59.4)**

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד- על בסיס יתרות יומיות).
(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנים 2013, 2012 ו- 2011 בסך (1.2), 19.3 ו- (4.3) בהתאמה.
(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
(6) עמלות בסך 12.3, 13.9 ו- 14.4 מיליוני ש"ח , נכללו בהכנסות ריבית בשנים 2013, 2012, ו- 2011, בהתאמה.
(7) לרבות מכשירים נגזרים.
(8) תשואה נטו- הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

תוספת ד

סכומים מדווחים	2013				
	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 שנים עד 5 שנים
	מיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים	6,233.2	415.8	1,192.2	132.8	210.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	69.6	19.1	89.9	91.0	-
סה"כ שווי הוגן	6,302.8	434.9	1,282.1	223.8	210.8
התחייבויות פיננסיות	(5,710.2)	(836.6)	(682.4)	(228.1)	(65.5)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(553.2)	(73.1)	(52.2)	(0.3)	-
סה"כ שווי הוגן	(6,263.4)	(909.7)	(734.6)	(228.4)	(65.5)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	39.4	(474.8)	547.5	(4.6)	145.3
החשיפה המצטברת במגזר	**39.4**	**(435.4)**	**112.1**	**107.5**	**252.8**
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים	52.8	135.4	630.0	1,266.9	1,229.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	51.4	-	-
סה"כ שווי הוגן	52.8	135.4	681.4	1,266.9	1,229.6
התחייבויות פיננסיות	(139.0)	(231.5)	(797.0)	(1,014.5)	(872.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	(51.2)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(139.0)	(231.5)	(848.2)	(1,014.5)	(872.4)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(86.2)	(96.1)	(166.8)	252.4	357.2
החשיפה המצטברת במגזר	**(86.2)**	**(182.3)**	**(349.1)**	**(96.7)**	**260.5**
מטבע חוץ [2]					
נכסים פיננסיים	921.7	27.4	89.1	52.3	114.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	697.9	194.4	6.1	-	1.5
סה"כ שווי הוגן	1,619.6	221.8	95.2	52.3	115.9
התחייבויות פיננסיות	(913.9)	(156.5)	(505.5)	(38.9)	(0.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(215.6)	(138.5)	(40.7)	(86.1)	(0.5)
סה"כ שווי הוגן	(1,129.5)	(295.0)	(546.2)	(125.0)	(0.9)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	490.1	(73.2)	(451.0)	(72.7)	115.0
החשיפה המצטברת במגזר	**490.1**	**416.9**	**(34.1)**	**(106.8)**	**8.2**
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
סך כל הנכסים	7,207.7	578.6	1,911.3	1,452.0	1,554.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	767.5	213.5	147.4	91.0	1.5
סה"כ שווי הוגן	7,975.2	792.1	2,058.7	1,543.0	1,556.3
סך כל ההתחייבויות	(6,763.1)	(1,224.6)	(1,984.9)	(1,281.5)	(938.3)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(768.8)	(211.6)	(144.1)	(86.4)	(0.5)
סה"כ שווי הוגן	(7,531.9)	(1,436.2)	(2,129.0)	(1,367.9)	(938.8)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	443.3	(644.1)	(70.3)	175.1	617.5
החשיפה המצטברת	**443.3**	**(200.8)**	**(271.1)**	**(96.0)**	**521.5**

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהוונים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול, בגין המכשיר הפיננסי בביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.

2013							2012		
מעל 5 שנים עד 10 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים	מעל 20 שנים	ללא תקופת פירעון[1]	סך הכל	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע
מיליוני ש"ח					%	שנים	מיליוני ש"ח	%	שנים
106.7	(0.2)	(0.1)	10.0	8,301.2	3.50	0.28	6,875.5	3.70	0.38
0.1	-	-	-	269.7		0.90	259.2	-	0.44
106.8	(0.2)	(0.1)	10.0	8,570.9	3.50	0.30	7,134.7	3.70	0.38
(10.6)	-	-	-	(7,533.4)	1.79	0.18	(6,217.4)	2.13	0.29
-	-	-	-	(678.8)		0.13	(243.1)	-	0.61
(10.6)	-	-	-	(8,212.2)	1.79	0.18	(6,460.5)	2.13	0.30
96.2	(0.2)	(0.1)	10.0	358.7	1.71	0.12	674.2	1.57	0.08
349.0	**348.8**	**348.7**	**358.7**	**358.7**					
276.6	121.5	5.2	-	3,718.0	3.60	2.92	3,816.1	3.13	3.00
-	-	-	-	51.4		0.62	119.6	-	0.58
276.6	121.5	5.2	-	3,769.4	3.60	2.89	3,935.7	3.13	2.93
(481.1)	(0.6)	-	-	(3,536.1)	1.60	2.57	(4,006.5)	1.50	2.47
-	-	-	-	(51.2)		0.32	(50.2)	-	1.62
(481.1)	(0.6)	-	-	(3,587.3)	1.60	2.54	(4,056.7)	1.50	2.46
(204.5)	120.9	5.2	-	-	2.00	0.35	(121.0)	1.63	0.47
56.0	**176.9**	**182.1**	**182.1**	**182.1**					
29.3	10.5	-	-	1,244.7	3.40	0.87	1,575.4	3.82	0.44
-	-	-	-	899.9		0.11	7.4	-	-
29.3	10.5	-	-	2,144.6	3.40	0.87	1,582.8	3.82	0.44
	-	-	-	(1,615.2)	1.00	0.24	(1,436.3)	0.90	0.18
(0.2)	-	-	-	(481.6)		0.49	(88.4)	-	-
(0.2)	-	-	-	(2,096.8)	1.00	0.30	(1,524.7)	0.90	0.17
29.1	10.5	-	-	47.8	2.40	0.57	58.1	2.92	0.28
37.3	**47.8**	**47.8**	**47.8**	**47.8**					
412.6	131.8	5.1	10.0	13,263.9	**3.52**	1.07	12,310.4	3.14	1.20
0.1	-	-	-	1,221.0		0.31	386.2		0.47
412.7	131.8	5.1	10.0	14,484.9	**3.52**	1.01	12,696.6	3.14	1.18
(491.7)	(0.6)	-	-	(12,684.7)	**1.64**	0.85	(11,660.2)	1.85	1.02
(0.2)	-	-	-	(1,211.6)		0.28	(381.7)	-	0.60
(491.9)	(0.6)	-	-	(13,896.3)	**1.64**	0.80	(12,041.9)	1.85	1.01
(79.2)	131.2	5.1	10.0	588.6	**1.88**	0.21	654.7	1.29	0.17
442.3	**573.5**	**578.6**	**588.6**	**588.6**					

ג. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן ראה ביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה.
ד. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה.
ה. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ה

	31 בדצמבר 2013								
	סיכון אשראי כולל[1]		חובות[2] וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים)[3]						
					*מזה		הפסדי אשראי[4]		
	סך הכל	בעייתי[5]	סך הכל*	חובות[2]	בעייתי[5]	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
חקלאות	1.2	0.1	1.2	0.7	0.1	-	-	-	-
תעשיה	5.9	0.5	5.9	4.5	0.5	-	-	-	0.1
בינוי ונדל"ן - בינוי[7]	1,633.2	67.8	1,633.2	1,026.8	67.8	42.9	(0.6)	0.2	7.1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	418.3	15.3	418.3	398.4	15.3	4.0	2.6	0.3	2.4
חשמל ומים	0.9	-	0.9	0.9	-	-	-	-	-
מסחר	22.3	6.9	22.3	21.5	6.9	6.9	1.3	1.4	0.5
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1.3	-	1.3	1.2	-	-	(1.3)	(1.3)	-
תחבורה ואחסנה	36.8	0.6	36.8	36.4	0.6	0.3	-	-	0.4
תקשורת ושרותי מחשב	0.5	-	0.5	0.5	-	-	-	-	-
שירותים פיננסיים	33.0	-	32.6	31.0	-	-	-	-	0.2
שירותים עסקיים ואחרים	55.6	1.1	55.5	37.0	0.4	0.1	0.1	0.1	0.2
שירותים ציבוריים וקהילתיים	14.2	0.1	13.0	10.9	0.1	0.1	-	-	0.1
סך הכל מסחרי	**2,223.2**	**92.4**	**2,221.5**	**1,569.8**	**91.7**	**54.3**	**2.1**	**0.7**	**11.0**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	7,458.7	244.6	7,458.7	6,990.3	244.6	1.4	21.1	11.7	69.9
אנשים פרטיים - אחר	1,502.4	33.4	1,502.4	1,175.4	33.4	10.7	31.5	23.8	30.5
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**11,184.3**	**370.4**	**11,182.6**	**9,735.5**	**369.7**	**66.4**	**54.7**	**36.2**	**111.4**
בנקים בישראל	23.5	-	-	-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	1,059.9	-	399.1	399.1	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**12,267.7**	**370.4**	**11,581.7**	**10,134.6**	**369.7**	**66.4**	**54.7**	**36.2**	**111.4**
בנקים בחו"ל	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**12,271.9**	**370.4**	**11,581.7**	**10,134.6**	**369.7**	**66.4**	**54.7**	**36.2**	**111.4**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,134.6 מיליוני ש"ח, אג"ח - 672.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 17.3 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,447.1 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.12: חובות - 10,060.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,163.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 20.9 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,462.5 מיליוני ש"ח).

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

(7) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסויימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 133.4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 157.8 מיליוני ש"ח ו-192.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ה (המשך)

	31 בדצמבר 2012								
	סיכון אשראי כולל [1]		חובות [2] וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) [3]						
					*מזה		הפסדי אשראי [4]		
	סך הכל	בעייתי [5]	סך הכל*	חובות [2]	בעייתי [5]	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
חקלאות	5.1	-	5.1	2.7	-	-	(0.1)	0.1	-
תעשיה	22.1	0.7	22.1	16.0	0.7	-	0.2	0.2	0.1
בינוי ונדל"ן - בינוי[6]	1,798.7	79.7	1,798.7	1,167.0	79.7	57.2	1.8	1.1	7.9
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	421.1	19.5	421.1	377.1	19.5	13.0	0.1	-	0.1
חשמל ומים	0.9	-	0.9	0.9	-	-	-	-	-
מסחר	30.9	4.7	30.9	26.8	4.7	4.6	0.8	0.5	0.6
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	2.6	0.1	2.6	2.1	0.1	-	(0.2)	0.2	-
תחבורה ואחסנה	52.6	0.5	52.6	51.9	0.5	-	0.2	0.3	0.4
תקשורת ושרותי מחשב	4.2	-	1.1	1.0	-	-	-	-	-
שירותים פיננסיים	45.8	-	45.4	38.0	-	-	0.2	-	0.2
שירותים עסקיים ואחרים	36.6	1.1	35.3	31.3	0.1	-	0.3	0.2	0.2
שירותים ציבוריים וקהילתיים	14.7	0.2	13.3	10.4	0.2	0.2	-	-	0.1
סך הכל מסחרי	**2,435.3**	**106.5**	**2,429.1**	**1,725.2**	**105.5**	**75.0**	**3.3**	**2.6**	**9.6**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	7,389.9	261.6	7,389.9	6,882.7	261.6	-	(1.8)	7.6	60.5
אנשים פרטיים - אחר	1,315.6	33.3	1,315.6	1,064.2	33.3	3.1	34.5	25.9	22.5
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**11,140.8**	**401.4**	**11,134.6**	**9,672.1**	**400.4**	**78.1**	**36.0**	**36.1**	**92.6**
בנקים בישראל	177.9	-	141.8	141.8	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	1,364.0	-	223.8	223.8	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**12,682.7**	**401.4**	**11,500.2**	**10,037.7**	**400.4**	**78.1**	**36.0**	**36.1**	**92.6**
בנקים בחו"ל	24.5	-	23.1	23.1	-	-	-	-	-
סך הכל	**12,707.2**	**401.4**	**11,523.3**	**10,060.8**	**400.4**	**78.1**	**36.0**	**36.1**	**92.6**

מאזנים מאוחדים - מידע רב רבעוני לסופי כל רבעון בשנים 2012 ו-2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ו

	2013				2012			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
נכסים								
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,833.4	1,909.8	2,109.9	1,140.1	1,360.6	1,054.4	762.5	433.7
ניירות ערך	676.6	910.1	782.8	1,353.3	1,163.0	1,150.1	1,390.2	1,883.9
אשראי לציבור, נטו	9,626.6	9,683.2	9,608.1	9,650.4	9,581.4	9,487.9	9,441.4	9,166.7
בניינים וציוד	150.4	129.6	123.2	116.5	117.9	102.3	93.7	83.7
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	2.4	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	21.7	19.4	19.3	15.4	20.9	12.3	4.9	11.4
נכסים אחרים	100.5	68.2	66.2	76.7	47.7	41.6	45.3	54.0
סך כל הנכסים	**13,411.6**	**12,720.3**	**12,709.5**	**12,352.4**	**12,291.5**	**11,848.6**	**11,738.0**	**11,633.4**
התחייבויות והון								
פיקדונות הציבור	11,071.1	10,402.2	10,348.9	9,958.9	9,813.7	9,605.2	9,533.5	9,283.5
פיקדונות מבנקים	51.5	58.2	59.6	61.1	63.3	71.1	72.8	73.5
פיקדונות הממשלה	0.7	-	2.2	0.3	-	-	1.3	1.9
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	27.5	-	-	-	-	-	-	-
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,406.0	1,434.1	1,485.5	1,509.2	1,581.0	1,400.8	1,369.4	1,538.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12.3	14.0	11.7	21.5	16.4	13.1	19.2	5.0
התחייבויות אחרות	145.3	120.9	107.9	102.9	123.0	72.2	67.7	71.4
סך כל ההתחייבויות	**12,714.4**	**12,029.4**	**12,015.8**	**11,653.9**	**11,597.4**	**11,162.4**	**11,063.9**	**10,973.5**
הון עצמי	697.2	690.9	693.7	698.5	694.1	686.2	674.1	659.9
סך כל ההתחייבויות וההון	**13,411.6**	**12,720.3**	**12,709.5**	**12,352.4**	**12,291.5**	**11,848.6**	**11,738.0**	**11,633.4**

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב רבעוני לשנים 2012 ו-2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ז

	2013				2012			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
הכנסות ריבית	113.0	165.1	143.5	121.6	102.7	154.7	170.4	127.9
הוצאות ריבית	46.8	98.1	78.9	62.2	42.9	95.6	112.7	73.6
הכנסות ריבית, נטו	**66.2**	**67.0**	**64.6**	**59.4**	**59.8**	**59.1**	**57.7**	**54.3**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	7.7	9.3	29.1	8.6	15.8	10.7	6.3	3.2
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**58.5**	**57.7**	**35.5**	**50.8**	**44.0**	**48.4**	**51.4**	**51.1**
הכנסות שאינן מריבית								
הכנסות מימון שאינן מריבית	4.1	(0.4)	8.5	2.0	5.4	3.2	10.2	3.8
עמלות	24.7	22.1	22.3	22.3	21.9	22.3	22.7	23.3
הכנסות אחרות	0.2	-	-	0.7	0.2	0.2	0.1	0.1
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**29.0**	**21.7**	**30.8**	**25.0**	**27.5**	**25.7**	**33.0**	**27.2**
הוצאות תפעוליות ואחרות								
משכורות והוצאות נילוות	35.4	36.6	36.7	37.4	36.1	33.9	35.4	32.4
אחזקה ופחת בניינים וציוד	15.8	15.0	14.2	13.2	12.9	11.6	11.6	10.8
הוצאות אחרות	23.3	20.4	21.1	17.3	20.0	15.3	16.7	17.8
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**74.5**	**72.0**	**72.0**	**67.9**	**69.0**	**60.8**	**63.7**	**61.0**
רווח לפני מיסים	**13.0**	**7.4**	**(5.7)**	**7.9**	**2.5**	**13.3**	**20.7**	**17.3**
הפרשה למיסים	4.6	1.0	(2.5)	2.3	(0.1)	5.1	6.6	6.1
רווח נקי	**8.4**	**6.4**	**(3.2)**	**5.6**	**2.6**	**8.2**	**14.1**	**11.2**
רווח למניה (בש"ח)								
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)	**0.12**	**0.09**	**(0.05)**	**0.08**	**0.51**	**0.12**	**0.20**	**0.16**

הצהרה (certification)

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לשנת 2013 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:

א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. בהתאם למקובל ובאישור המפקח על הבנקים מיום 2 בפברואר 2014, הערכתי והערכת האחרים בבנק המצהירים הצהרה זו בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי איננה כוללת את רכיבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בנוגע לפעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ", אשר עסקת רכישתה על ידי הבנק הושלמה ביום 15 בדצמבר 2013 ואשר מוזגה לתוך הבנק ביום 22 בדצמבר 2013. נכסיה והכנסותיה של כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ מהווים כ-2.79% וכ-0.3%, בהתאמה, מכלל הנכסים וההכנסות בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2013 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך.
6. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אוריאל פז

מנהל כללי

27 בפברואר, 2014

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לשנת 2013 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:

א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. בהתאם למקובל ובאישור המפקח על הבנקים מיום 2 בפברואר 2014, הערכתי והערכת האחרים בבנק המצהירים הצהרה זו בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי איננה כוללת את רכיבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בנוגע לפעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ", אשר עסקת רכישתה על ידי הבנק הושלמה ביום 15 בדצמבר 2013 ואשר מוזגה לתוך הבנק ביום 22 בדצמבר 2013. נכסיה והכנסותיה של כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ מהווים כ-2.79% וכ-0.3%, בהתאמה, מכלל הנכסים וההכנסות בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2013 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך.
6. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

27 בפברואר, 2014

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2013, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

בהתאם לאישור המפקח על הבנקים מיום 2 בפברואר 2014, הערכת ההנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי איננה כוללת את רכיבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בנוגע לפעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ", אשר עסקת רכישתה על ידי הבנק הושלמה ביום 15 בדצמבר 2013 ואשר מוזגה לתוך הבנק ביום 22 בדצמבר 2013.

"האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד 159 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013. יצויין, כי ביקורתם לא התייחסה לרכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי בגין פעילות "כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ".

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

אוריאל פז
מנהל כללי

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

27 בפברואר, 2014

דוחות כספיים

דין וחשבון לשנת 2013

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי 159

דוח רואה החשבון המבקר 161

הדוחות הכספיים

מאזנים 163

דוחות רווח והפסד 164

דוח על הרווח הכולל 165

דוח על השינויים בהון העצמי 166

דוחות על תזרימי המזומנים 167

ביאורים לדוחות הכספיים 171

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3,
תל-אביב 6706703

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

Building a better working world

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ- בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד- "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

כפי שמצוין בהערכת האפקטיביות של הדירקטוריון וההנהלה, אותה הערכה אינה מתייחסת לרכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי ב"כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ", אשר נרכשה ביום 15 בדצמבר, 2013 ואשר נכסיה והכנסותיה מהווים כ-2.79% וכ-0.3%, בהתאמה, מכלל הנכסים וההכנסות בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2013 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. בהתאם לכך, ביקורתנו לא התייחסה גם היא לרכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי ב"כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ".

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים – של הבנק ומאוחדים - לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 והדוח שלנו מיום 27 בפברואר, 2014 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
27 בפברואר, 2014

Building a better working world

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3,
תל-אביב 6706703

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ- דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי – של הבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים – של הבנק ובמאוחד – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 27 בפברואר, 2014 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
27 בפברואר, 2014

מאזנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

		מאוחד		הבנק	
		31 בדצמבר			
	ביאור	2013	2012	2013	2012
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3	**2,833.4**	1,360.6	**2,833.4**	1,359.9
ניירות ערך [1]	4	**676.6**	1,163.0	**680.5**	1,184.7
אשראי לציבור		**9,735.5**	9,672.1	**9,735.5**	9,672.1
הפרשה להפסדי אשראי		**(108.9)**	(90.7)	**(108.9)**	(90.7)
אשראי לציבור, נטו	5	**9,626.6**	9,581.4	**9,626.6**	9,581.4
השקעות בחברות מוחזקות	7	**-**	-	**380.6**	364.7
בניינים וציוד	8	**150.4**	117.9	**18.2**	19.5
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	8א	**2.4**	-	**2.4**	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	20	**21.7**	20.9	**21.7**	20.9
נכסים אחרים	9	**100.5**	47.7	**91.0**	43.0
סך כל הנכסים		**13,411.6**	12,291.5	**13,654.4**	12,574.1
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	10	**11,071.1**	9,813.7	**12,196.8**	11,189.2
פיקדונות מבנקים	11	**51.5**	63.3	**51.5**	63.3
פיקדונות הממשלה		**0.7**	-	**0.7**	-
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		**27.5**	-	**27.5**	-
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	12	**1,406.0**	1,581.0	**541.8**	498.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	20	**12.3**	16.4	**12.3**	16.4
התחייבויות אחרות [2]	13	**145.3**	123.0	**126.6**	113.1
סך כל ההתחייבויות		**12,714.4**	11,597.4	**12,957.2**	11,880.0
הון עצמי	16א	**697.2**	694.1	**697.2**	694.1
סך כל ההתחייבויות וההון		**13,411.6**	12,291.5	**13,654.4**	12,574.1

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

אוריאל פז
מנהל כללי

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
27 בפברואר, 2014

(1) מזה שועבדו למלווים בבנק ובמאוחד לימים 31.12.2013 ו- 31.12.2012 בסך 40.9 מיליון ש"ח ובסך 169.5 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ראה ביאור ניירות ערך.

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 31.12.2013 ו- 31.12.2012 בסך 2.5 ובסך 1.9 מיליון ש"ח בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

		מאוחד			הבנק		
		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	ביאור	2013	2012	2011[1]	2013	2012	2011[1]
הכנסות ריבית	23	**543.2**	555.7	559.0	**546.4**	562.0	564.5
הוצאות ריבית	23	**286.0**	324.8	384.2	**293.1**	337.8	398.2
הכנסות ריבית, נטו		**257.2**	230.9	174.8	**253.3**	224.2	166.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5	**54.7**	36.0	15.1*	**54.7**	36.0	15.1*
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		**202.5**	194.9	159.7	**198.6**	188.2	151.2
הכנסות שאינן מריבית							
הכנסות מימון שאינן מריבית	24	**14.2**	22.6	6.1	**13.7**	22.1	6.8
עמלות	25	**91.4**	90.2	91.9	**82.3**	81.3	81.9
הכנסות אחרות	26	**0.9**	0.6	25.5	-	0.1	0.1
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		**106.5**	113.4	123.5	**96.0**	103.5	88.8
הוצאות תפעוליות ואחרות							
משכורות והוצאות נילוות	27	**146.1**	137.8	134.1	**131.0**	123.2	122.6
אחזקה ופחת בניינים וציוד		**58.2**	46.9	37.6	**35.7**	33.6	27.4
הוצאות אחרות	28	**82.1**	69.8	51.4*	**119.1**	98.8	67.8*
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		**286.4**	254.5	223.1	**285.8**	255.6	217.8
רווח לפני מיסים		**22.6**	53.8	60.1	**8.8**	36.1	22.2
הפרשה למיסים	29	**5.4**	17.7	14.6	**2.9**	15.0	8.0
רווח לאחר מס		**17.2**	36.1	45.5	**5.9**	21.1	14.2
חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס		-	-	-	**11.3**	15.0	31.3
רווח נקי		**17.2**	36.1	45.5	**17.2**	36.1	45.5
רווח למניה (בש"ח)							
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)		**0.24**	0.51	0.65	**0.24**	0.51	0.65

(1) מספרי ההשוואה לשנת 2011 בדוח זה סווגו ומוינו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית סעיף כז. יצויין כי בשנת 2011 נכלל בסעיף הכנסות אחרות רווח ממכירת מבנה הנהלת הבנק בסכום של 25.4 מיליוני ש"ח ובסעיף הוצאות מס סכום של 4.6 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה ביאור 8 בניינים וציוד.

* סווג מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2013	2012	2011
רווח נקי	**17.2**	36.1	45.5
רווח כולל אחר:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	**(1.2)**	19.3	(4.3)
השפעת המס המתייחס	**0.4**	(6.6)	1.6
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	**(0.8)**	12.7	(2.7)
סך הכל הרווח הכולל	**16.4**	48.8	42.8

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

	קרנות הון						
	הון המניות הנפרע	מפרמיה	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל הון עצמי
יתרה ליום 1 בינואר 2011	127.3	95.3	-	222.6	(8.9)	419.5	633.2
השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות סגומים והפרשה להפסדי אשראי						(9.5)	(9.5)
רווח נקי	-	-	-	-	-	45.5	45.5
דיבידנד	-	-	-	-	-	(25.0)	(25.0)
התאמות ושינויים הנובעים:							
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	3.1	3.1	-	-	3.1
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	(2.7)	-	(2.7)
יתרה ליום 1 בינואר 2012	127.3	95.3	3.1	225.7	(11.6)	430.5	644.6
רווח נקי	-	-	-	-	-	36.1	36.1
התאמות ושינויים הנובעים:							
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	0.7	0.7	-	-	0.7
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	12.7	-	12.7
יתרה ליום 1 בינואר 2013	**127.3**	**95.3**	**3.8**	**226.4**	**1.1**	**466.6**	**694.1**
רווח נקי	-	-	-	-	-	**17.2**	**17.2**
דיבידנד	-	-	-	-	-	**(13.7)**	**(13.7)**
התאמות ושינויים הנובעים:							
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	**0.4**	**0.4**	-	-	**0.4**
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	**(0.8)**	-	**(0.8)**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	**127.3**	**95.3**	**4.2**	**226.8**	**0.3**	**470.1**	**697.2**

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת						
רווח נקי	**17.2**	36.1	45.5	**17.2**	36.1	45.5
התאמות:						
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות	-	-	-	**(11.3)**	(15.0)	(31.3)
פחת על בניינים וציוד	**26.8**	17.7	13.0	**2.1**	2.3	2.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**54.7**	36.0	15.1	**54.7**	36.0	15.1
הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**(19.0)**	(41.3)	(36.8)	**(15.5)**	2.2	(46.3)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	**(9.2)**	(20.2)	(7.7)	**(9.4)**	(21.8)	(7.7)
רווח ממימוש בניינים וציוד	-	-	(20.8)	-	-	-
הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות	**0.4**	0.7	0.8	**0.4**	0.7	0.8
מיסים נדחים, נטו	**(11.3)**	(18.4)	(4.0)	**(11.3)**	(17.6)	(4.4)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	**0.5**	(5.7)	4.7	**1.0**	(5.8)	5.0
שינוי נטו בנכסים שוטפים:						
אשראי לציבור	**(90.3)**	(559.6)	(1,052.1)	**(90.3)**	(559.6)	(1,052.1)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(0.8)**	(13.7)	*16.7	**(0.8)**	(13.7)	*16.7
ניירות ערך למסחר	**199.2**	(72.0)	(181.9)	**205.1**	(72.0)	(184.1)
נכסים אחרים	**(17.8)**	19.0	*(6.3)	**(17.6)**	5.9	*(5.2)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:						
פיקדונות מבנקים	**(11.8)**	(12.9)	(10.3)	**(11.8)**	(12.9)	(10.3)
פיקדונות הציבור	**1,249.8**	749.1	1,656.8	**1,000.0**	672.2	1,429.6
פיקדונות הממשלה	**0.7**	(0.8)	(4.1)	**0.7**	(0.8)	(4.1)
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**13.4**	-	-	**13.4**	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**(4.1)**	1.4	*4.3	**(4.1)**	1.4	*4.3
התחייבויות אחרות	**57.2**	92.2	*102.7	**11.1**	37.1	*30.8
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	**1,455.6**	207.6	535.6	**1,133.6**	74.7	204.7

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה						
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	**(2,417.5)**	(2,423.4)	(1,260.3)	**(2,023.5)**	(2,205.0)	(1,372.3)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**2,408.2**	2,877.3	1,190.3	**2,003.2**	2,676.4	1,148.0
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	**337.4**	26.6	116.3	**357.0**	26.6	144.1
רכישת פעילות חברת כלל בטוחה (נספח א')	**(12.4)**	-	-	**(12.4)**	-	-
רכישת בניינים וציוד	**(44.4)**	(48.7)	(45.3)	**-**	-	(1.2)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	**-**	-	34.7	**-**	-	-
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה	**271.3**	431.8	35.7	**324.3**	498.0	(81.4)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון						
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	**60.6**	296.9	104.3	**60.6**	78.7	104.3
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	**(301.0)**	(368.0)	(510.6)	**(31.3)**	(83.3)	(62.7)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	**(13.7)**	-	(25.0)	**(13.7)**	-	(25.0)
מזומנים נטו מפעילות מימון	**(254.1)**	(71.1)	(431.3)	**15.6**	(4.6)	16.6
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	**5.3**	(7.4)	0.9	**5.3**	(7.4)	0.9
גידול במזומנים ופיקדונות בבנקים	**1,467.5**	575.7	139.1	**1,468.2**	575.5	139.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה	**1,360.6**	792.3	652.3	**1,359.9**	791.8	651.9
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה	**2,833.4**	1,360.6	792.3	**2,833.4**	1,359.9	791.8
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:						
ריבית שהתקבלה	**784.5**	833.4	797.8	**784.5**	833.4	797.8
ריבית ששולמה	**441.0**	329.2	346.7	**441.0**	329.2	346.7
מיסים על הכנסה ששולמו	**14.8**	10.3	25.4	**10.9**	10.3	25.4
מיסים שהתקבלו	**10.2**	7.7	5.1	**9.0**	7.7	5.1

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
נספח א' - רכישת חברות בת שאוחדו לראשונה						
נכסים והתחייבויות וזרימת מזומנים לרכישת פעילות חברת כלל בטוחה ליום הרכישה:						
מזומנים שנרכשו	(244.5)	-	-	(244.5)	-	-
נכסים מזוהים (למעט מזומנים ושווי מזומנים)	(99.2)	-	-	(99.2)	-	-
התחייבויות	87.2	-	-	87.2	-	-
נכסים והתחייבויות מזוהים	**(256.5)**	-	**-**	**(256.5)**	**-**	**-**
מוניטין	(0.4)			(0.4)		
סה"כ עלות הרכישה	**(256.9)**	-	-	**(256.9)**	-	-
תמורה ששולמה במזומן	(256.9)	-	-	(256.9)	-	-
בניכוי - מזומנים שנרכשו	244.5			244.5		
סך זרימת מזומנים שהתווספו בגין רכישת הפעילות	(12.4)	-	-	(12.4)	-	-
נספח ב'- פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח						
רכישת רכוש קבוע באשראי	**14.4**	7.2	-	-	-	-

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

דין וחשבון לשנת 2013

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

ביאור 1 - כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קימעונאי אחר, במימון עסקי בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים באופן עקבי, והתואמים את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, הם:

א. בסיס הדיווח של הדוחות הכספיים

1. הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים. בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים" הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 31 בדצמבר 2003 והחל מאותו מועד הבנק החל לדווח בסכומים מדווחים. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.

   בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

   תמצית הנתונים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס ניתנת בביאור 32.

2. כללי האיחוד

א. הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק כוללים את הדוחות של חברות שלבנק קיימת שליטה בהן. יתרות ועסקאות הדדיות שבין הבנק לחברות הבנות בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים. בדוחות הבנק הנפרדים השקעות בחברות מוחזקות מוצגת לפי שיטת השווי המאזני.

ב. צירופי עסקים:

צירוף עסקים מתרחש כאשר תאגיד בנקאי משיג לראשונה שליטה, על חברה בת או פעילות נפרדת. הבנק מטפל בצירופי העסקים בשיטת הרכישה. בהתאם לשיטה זו, הבנק מזהה את הרוכש, קובע את מועד הרכישה ומכיר בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ובהתחייבויות שניטלו בהתאם לשווים ההוגן, למעט חריגים. כל הרכיבים של זכויות שאינן מקנות שליטה בישות הנרכשת נמדדים במועד הרכישה בשווי הוגן למועד הרכישה, אלא אם בסיס מדידה אחר נדרש לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה כעודף של סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה על הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. בתקופות עוקבות נמדד המוניטין בעלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. במקרה בו יש להכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי, בהתאם לפער שבין הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) לבין סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה, על הבנק לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.

הבנק מודד את התמורה שהועברה בהתאם לשווים ההוגן של הנכסים שנמסרו, ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) והמכשירים ההוניים שהונפקו. עלויות כלשהן שניתן ליחסן לצירוף העסקים מוכרות כהוצאה בתקופה בה התהוו, למעט עלויות להנפקת מכשירים הוניים או חוב של הבנק.

הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר לפי המדידה הארעית.

3. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות שלו הינו שקל חדש.

ב. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

1. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
2. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

	ליום 31 בדצמבר			שיעור העליה (הירידה) בשנת		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
				באחוזים		
שער החליפין של דולר ארה"ב (ש"ח)	3.471	3.733	3.821	-7.0	-2.3	7.7
מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):						
חודש נובמבר	223.6	219.4	216.3	1.9	1.6	2.5
חודש דצמבר	223.8	219.8	216.3	1.8	1.4	2.2

ג. עקרונות עריכת הדוחות הכספיים:

תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS"

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

1. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, החל מה-1 בינואר 2011 מיישם הבנק את תקני ה-IFRS הבאים, בכפוף להוראות המפקח בדבר אופן יישומם:

תקן דיווח	הנושא
IFRS 2	תשלום מבוסס מניות
IFRS 3	צירופי עסקים
IFRS 5	נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו
IAS 7	דוחות תזרים מזומנים
IAS 8	מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות
IAS 10	אירועים לאחר תאריך המאזן
IAS 12	מסים על הכנסה
IAS 16	רכוש קבוע
IAS 17	חכירות

IAS 20	הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי
IAS 21	השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
IAS 23	עלויות אשראי
IAS 24	גילויים בהקשר לצד קשור
IAS 27	דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים
IAS 28	השקעות בחברות כלולות
IAS 29	דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות
IAS 31	זכויות בעסקאות משותפות
IAS 33	רווח למניה
IAS 34	דיווח כספי לתקופות ביניים
IAS 36	ירידת ערך נכסים
IAS 38	נכסים בלתי מוחשיים
IAS 40	נדל"ן להשקעה

ראה סעיפים כט'1, כט'3 להלן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב וכן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

2. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

כמו כן, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן ישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

3. תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים (למעט אם נקבע אחרת על-ידי המפקח על הבנקים):

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

מיום 1 בינואר, 2011, ואילך הבנק מעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

ד. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

1. נכסים והתחייבויות הנובעים מצד נגדי זהה מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (Legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו ו/או בו זמנית.
- הבנק והצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

2. נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים מוצגים במאזן לפי סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים שנמנו לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

3. הבנק בוחן קיומן של מגבלות משפטיות בכדי לקבוע כי זכות הקיזוז היא בת אכיפה. כדי שתתקיים זכות חוקית בת אכיפה, בוחן הבנק כי זכות הקיזוז תהיה תקפה גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

4. פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

ה. ניירות ערך

1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.

2. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שווים ההוגן. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי ניירות ערך שיש להם מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגינם בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

3. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שווים ההוגן. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

4. סיווג הכנסות (הוצאות) בדוח רווח והפסד:

- הכנסות ריבית על בסיס צבירה על אגרות חוב מוחזקות לפדיון, זמינות למכירה ומוחזקות למסחר יוכרו בסעיף "הכנסות ריבית".
- רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב מוחזקות למסחר מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר".
- רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (לרבות הפסדים לירידת ערך) מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר".

5. הבנק בוחן בכל תקופת דווח את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע קריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על-ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן, קבע הבנק קריטריונים שלפיהם תבוצע הפרשה מיידית לירידת ערך. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- הדירוג הנוכחי של נייר הערך על-ידי סוכנויות הדירוג.
- תשואה נוכחית חריגה שבה נסחר נייר הערך.
- משך הזמן שבו נסחר נייר הערך בתשואה חריגה.
- אינדיקציות שליליות מהותיות מתוך הדוחות הכספיים.

כמו כן, נקבעו קריטריונים לביצוע הפרשה לירידת ערך בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת עלות מופחתת.
2. ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

ו. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 140) ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (FAS 166), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונאלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

ניירות הערך שנמכרו לא נגרעו מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שנרכשו נרשמים לפי שווים ביום ביצוע העסקה בסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר".

הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות מימון, בהתאמה.

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלת ניירות ערך המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל. השינויים בשווי של ניירות ערך הנ"ל על בסיס צבירה נזקפים בדוח הרווח וההפסד לסעיף הכנסות מאשראי לציבור, וההתאמה לשווי שוק נזקפת להתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

ASU 2011-03 התנאים לקיומה של שליטה אפקטיבית בהסכמי רכש חוזר (להלן: "התיקון"):

בחודש אפריל 2011 פרסם ה- FASB תיקון שמטרתו הינה שיפור ופישוט הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר מסוג ריפו ועסקאות דומות. השינוי חל באופן רוחבי לנכסים פיננסיים שהועברו במסגרת עסקאות ריפו ולהסכמים אחרים אשר גם מקנים וגם מחייבים את המעביר לרכוש מחדש או לפדות את הנכסים הפיננסיים לפני מועד פירעונם החוזי.

על פי העדכון, נדרש לשנות את האופן שבו מוערך קיום שליטה אפקטיבית בידי מעביר בעסקאות רכש חוזר. הערכת קיום שליטה אפקטיבית תתמקד בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא יובא בחשבון (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר, וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל. קריטריונים נוספים לבחינת קיום השליטה האפקטיבית לא שונו על-ידי ה-ASU.

התיקון חל מה- 1 בינואר, 2012, על העברות של נכסים שחלו לאחר זה, או על עסקאות קיימות שחל בה שינוי לאחר מועד התחילה.

ז. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר, 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית בעקבות ההוראה הינם:

תאגיד בנקאי נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשות להפסדי אשראי יכללו:

- הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות

חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על-ידי התאגיד הבנקאי.

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי, בגין האשראי המאזני ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, מבוצעת בהתבסס על אומדן של שיעורי הפסדי אשראי מהעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים משנת 2009 ועד 2010 ושיעורי מחיקות חשבונאיות נטו משנת 2011 שנרשמו בפועל בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי בשנים 2009 עד 2013. כמו כן, הבנק בוחן בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאתו מועד המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, ובהם:

- חוב פגום - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום למעט אם הוא מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה, ועל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש שבמסגרת הארגון מחדש העניק הבנק לחייב ויתור (Concession) אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק. חוב שיסווג כחוב פגום יוערך על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. על אף האמור לעיל, חובות בעייתיים בארגון מחדש יחזרו לצבור ריבית כאשר החוב משולם לפי תנאי ההסדר במשך תקופה רציפה של 6 חודשים לפחות והצפי לפירעון האשראי נתמך בהערכת אשראי מבוססת. סיווג חוב בעייתי כ'פגום' יבוטל במידה ומתקיימים התנאים המצטברים: (א) החוב מובטח היטב ובהליכי גבייה. (ב) לא קיימים בגין החוב "מרכיבי פיגור" (לרבות מחיקות) ולהערכת הבנק יתרת החוב המקורית תיפרע במלואה.
- אשראי נחות - מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. בגין החובות הפגומים אין לרשום הכנסות ריבית. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית. בעת גביית חוב פגום על בסיס מזומן, באם קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - ישמש התקבול להקטנת היתרה הרשומה עד למידה הנדרשת להסרת ספק זה. באם לא קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - יוכר התקבול כהכנסות ריבית על בסיס מזומן.

הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע כי:

- יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
- יש למחוק חשבונאית באופן מיידי כנגד הפרשה להפסדי אשראי כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כאינו בר גבייה.

- אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב שנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. יש למחוק חשבונאית תוך שנתיים מהמועד שבו החוב סווג לראשונה כחוב פגום, למעט אם קיימים אירועים ספציפיים שיש בהם כדי לדחות את המחיקה.
- יש למחוק חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על 150- יום.
- לאחר שחוב נמחק חשבונאית באופן מלא או חלקי נוצר בסיס עלות חדש לחוב שלא ניתן להגדילו בתקופות עוקבות אלא על בסיס גבייה בפועל ובהתאם להסדר גבייה.
- במועד היישום לראשונה הבנק נדרש בין היתר:
  - למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
  - לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
  - לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו למועד יישום ההוראה וטרם נגבו בפועל בגין כל חוב אשר עומד במועד זה בתנאים המתייחסים.
  - ההפרשים שנוצרו במועד היישום לראשונה של ההנחיות החדשות, בין יתרת ההפרשות להפסדי אשראי, על פי ההנחיות הקיימות, לבין יתרתן המחושבת על פי ההנחיות החדשות, נזקפו לסעיף העודפים בהון העצמי.
  - ההפרשה הנוספת משמשת רק כסממן לגבי הפרשה הקבוצתית כך שבמידה וסך כל ההפרשה הקבוצתית נמוכה מההפרשה הנוספת והכללית יש לבצע את ההפרשה לפי הגבוה מבין שני החישובים.

כמו כן, הבנק מיישם תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן האשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי:

במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה- FASB את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן אשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. העדכון מספק הנחיות נוספות המבהירות מתי ייחשב ארגון מחדש של חוב כארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו הוענק על-ידי נותן האשראי ויתור. בפרט, נכללו הבהרות בכל הקשור לאופן היישום של מבחן הויתור בריבית אפקטיבית. כמו כן, נכללו הנחיות לקביעה האם הוענק הויתור בארגון מחדש של חוב שבמסגרתו הריבית החוזית בהתאם לתנאים החדשים גבוהה יותר מהריבית החוזית המקורית, אך עדיין נמוכה בהשוואה לריבית בשוק לגבי הלוואות בעלות מאפייני סיכון דומים ובהתחשב במכלול התנאים שנקבעו במסגרת הארגון מחדש. כמו כן הובהר כי במצבים בהם לחייב לא קיימת אפשרות לגייס חוב בעל מאפייני סיכון דומים בתנאי שוק יידרש הבנק לבחון את מכלול התנאים האחרים של הארגון מחדש לקביעה האם הוענק ויתור. בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחייה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה- ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיכוב אינו מהותי, כגון: הסכום של התשלומים שאורגנו מחדש אינו מהותי ביחס ליתרת החוב שלא נפרעה או ביחס לשווי הביטחון וכן הדחייה אינה מהותית ביחס לתדירות התשלומים (חודשית, רבעונית וכד'), מועד הפירעון החוזי המקורי והמח"מ הצפוי המקורי של החוב. בהתאם ל- ASU, נותן האשראי חייב להביא בחשבון השפעה מצטברת של ארגון חוב מחדש שבוצע בעבר בעת ביצוע הערכה האם הדחייה אינה מהותית.

כמו כן, הפרסום האמור קובע שורה של דרישות גילוי לגבי פעולות ארגון מחדש של חוב בעייתי.

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון העצמי, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלו לפי שווים ההוגן של הנכסים במועד

התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההוגן של הנכסים, מכיר הבנק בהפסד ובהפרשה להפסדי אשראי. בכל מקרה, במידה והנכסים שהתקבלו נמכרו זמן קצר לאחר תפיסתם (לרוב עד 90 יום) כל עוד לא חל שינוי מהותי באומדן השווי ההוגן, מחליף הבנק את אומדן השווי ההוגן במחיר שהתקבל במכירה בניכוי עלויות מכירה ומתאים את ההפרשה להפסדי אשראי.

ח. הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור

החל מיום 1 בינואר 2006 מיישם הבנק את הנחיות המפקח על הבנקים ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא "הפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור" (להלן - "הנחיות המפקח"). הנחיות המפקח התייחסו למספר סוגיות עיקריות בכל הקשור לאופן חישוב ההפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואה לדיור ובכללם כללי חישוב אחידים לקביעת ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור, אשר עומק הפיגור בהן עולה על שישה חודשים (ההפרשה מחושבת בשיעורים שבין 8% ל-80% מיתרת החוב שבפיגור, בהתאם לעומק הפיגור). אשר יושמו על-ידי הבנק בעבר, למעט המפורט להלן:

הפרשות בגין הלוואות בהסדרים ובארגון מחדש:

א. הלוואה בהסדר - הלוואה בה בוצע הסדר ללא שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה. חישוב עומק הפיגור יבוצע תוך התחשבות ביתרת הפיגורים ולפי החיוב החודשי המקורי. ביטול הפרשה יתבצע במידה והלווה עמד בהחזרי ההלוואה במשך תקופה של שנתיים ממועד ההסדר או אם חלפה מחצית התקופה שנותרה במשנה ההלוואה שבו נוצרו הפיגורים, כמוקדם מביניהם.

ב. הלוואה בארגון מחדש - הלוואה בה שונה לוח הסילוקין. בגין הלוואות אלו תוקפא ההפרשה לפי עומק הפיגור ותירשם יתרת פיגור רעיונית השווה ליתרת הפיגור והכל למועד ההסדר. הקפאת ההפרשה ויתרת הפיגור הרעיונית תהיה לתקופה של חצי שנה אשר בסיומה רשאי הבנק להפחית את יתרת הפיגורים הרעיונית במשך שנתיים בקו ישר.

מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמופרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

כמצוין בסעיף כח' 2, הבנק יישם את הנחיות הפיקוח בנוגע להפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור אשר לא תפחת מ-0.35%.

ט. רכוש קבוע

- הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

- עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

- עלויות תוכנה

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלויות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנת מחשב או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה או למוכרה. עלויות שהוונו כוללות עלויות ישירות להכנת התוכנה לשימושה המיועד. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

- פחת

הפחת מחושב מהעלות, בהתאם לתקופת השימוש המשוערת, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושים שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת.

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.

- גריעה

ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע בעת מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או ממימושו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 8 להלן.

י. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הסעיף כולל נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בנפרד או במסגרת צירוף עסקים, נכסים בלתי מוחשיים שפותחו בתאגיד הבנקאי למעט עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי אשר נכללות בסעיף "בניינים וציוד", נכסי שירות ומוניטין.

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, ניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. קריטריון יכולת הזיהוי בהגדרת נכס בלתי מוחשי, יתקיים במידה והנכס ניתן להפרדה או שהנכס נובע מזכויות חוזיות או מזכויות משפטיות אחרות, וזאת, מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהבנק או מזכויות וממחויבויות אחרות.

נכס בלתי מוחשי מוכר לראשונה על פי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין לרכישת הנכס הבלתי מוחשי. העלות של נכס בלתי מוחשי היא סכום שווה הערך למחיר במזומן במועד ההכרה. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, לא תוכר כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

נכס בלתי מוחשי שנרכש בצירוף עסקים מוכר לראשונה בשווי הוגן במועד הרכישה.

מוניטין שנוצר מאופן פנימי בבנק לא הוכר כנכס בלתי מוחשי. לעניין מוניטין הנובע מרכישת חברה מוחזקת, ראה ביאור 2(א)(2)(ב).

לעניין עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי והפחתתן, ראה ביאור 2(ט).

בתקופות שלאחר ההכרה לראשונה, נכס בלתי מוחשי מוצג לפי העלות בניכוי הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

הבנק מעריך לגבי כל אחד מהנכסים הבלתי מוחשיים האם אורך החיים השימושיים שלו הינו מוגדר או בלתי מוגדר.

סכום בר הפחתה של נכס בלי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חיי השימושיים. הבנק מבצע הפחתה בשיטת הרו הישר. הוצאות ההפחתה לכל תקופה מוכרות בדוח רווח והפסד.

הבנק סוקר את אורך החיים השימושיים ואת שיטת ההפחתה בה נעשה שימוש לפחות כל סוף שנת כספים. שינויים מטופלים כשינוי באומדן חשבונאי.

מוניטין מוגדר כנכס ללא אורך חיים מוגדר ואינו מופחת באופן שיטתי. הבנק נדרש לבחון את הצורך ברישום ירידת ערך מוניטין על בסיס שנתי.

לעניין ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים, ראה ביאור 2(יא) להלן.

יא. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן, בכל מועד דיווח, את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים הלא כספיים (כגון: בניינים וציוד ונכסים לא מוחשיים לרבות מוניטין) כאשר ישנם סימנים, כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר-השבה שלהם.

הסכום בר-ההשבה של נכס או יחידה מניבת מזומנים הוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש. שווי השימוש הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בשיעור הריבית לפני מס, הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). כאשר ערכו בספרים של הנכס עולה על סכום בר-השבה הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו בספרים של הנכס לסכום בר-השבה. ההפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-השבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך, למעט הפסד מירידת ערך מוניטין שאינו מבוטל.

יב. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא קו עסקים בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן לקיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 30 להלן.

יג. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב ועלויות עסקה הניתנות לייחוס במישרין, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות יחסית ליתרות הקרן במחזור לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

יד. הוצאות נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב והוצאות גיוס פיקדונות מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

טו. מסים על הכנסה

מיסים על הכנסה בדוח רווח והפסד כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס בשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה בתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למיסים על הכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מיסים נדחים מחושבים בשל הפרשים בעיתוי הכללת הכנסות והוצאות בין הדיווח הכספי לבין הכרתם לצורכי מס הכנסה וכן בשל התאמת נכסים לא כספיים בגין פער בין ערכם המותאם לבין הערך שיותר לניכוי לצרכי מס הכנסה. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

מיסים נדחים בגין הפסדים מועברים מוכרים בעת צירוף עסקים בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 3, ובפרט, במידה וצפוי כי תהיה הכנסה חייבת אשר כנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפסדים לצורכי מס שטרם נוצלו.

בחישוב המיסים הנדחים לא מובאים בחשבון המיסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות כל עוד מתקיימת ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעות אלו. מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות המוחזקות הינה בדרך שלא תגרום לחיוב מס נוסף בבנק.

הבנק סוקר בכל תקופת דיווח את נכסי המסים הנדחים. במידה ולא צפוי שתהיה הכנסה חייבת בסכומים המספקים שתאפשר את ניצול נכסי המסים הנדחים, מבוצעת הפחתה לערך בספרים של נכסי מסים נדחים אלו.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק מיישם את הטיפול החשבונאי שנקבע בפרשנות FIN 48 - חוסר ודאות במסים על הכנסה (ASC 740-10 - Income Taxes) בנושא עמדות מס לא ודאיות מול רשויות המס.

עמדות אלו משפיעות על נכסי מסים נדחים או שוטפים בצורה של הפחתה בנכס מס, דחייה בהכרה בהכנסות מס או בשינוי כלשהו לגבי אופן המימוש של נכס מס נדחה. בהתאם לפרשנות, במקרה כזה, מיישם הבנק גישה דו שלבית: בשלב ראשון, הכרה בספרים רק בעמדות מס שצפוי (more likely than not) כי תתקבלנה על סמך העובדות הטכניות שלהן בלבד (בהתאם לחוקי המס, הנחיות הרגולציה והפרקטיקה הנהוגה, אם קיימת). במידה והבנק עומד בתנאי השלב הראשון, יוכר נכס מס נדחה על בסיס הסכום המצטבר הגדול ביותר שצפוי (more likely than not) שיוכר.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 29 להלן.

טז. מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, יוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.

החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידית בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחוזה המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שוויו ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משזוהה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תוכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים.

רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

יז. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות על בסיס צבירה, לרבות הכנסות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, למעט:

1. השלמת ריבית המגיעה לבנק מהממשלה בגין הלוואות מסוימות לדיור נזקפת לדוח הרווח וההפסד לפי הריבית האפקטיבית הגלומה בתזרים המזומנים הנובע מהסכם ההלוואה ומהסכם השלמת הריבית.
2. עמלות מפירעון מוקדם בהלוואות לדיור נזקפות לדוח הרווח וההפסד בשיעורים שווים במשך שלוש שנים, למעט החלק המיוחס להון הפיננסי הנזקף לדוח רווח והפסד עם קבלתו.
3. דמי ניהול בגין הלוואות שנמכרו נזקפים לדוח רווח והפסד על פני יתרת תקופת פירעון ההלוואות ויחסית ליתרותיהן.
4. ריבית פיגורים בגין הלוואות לדיור נזקפת לדוח הרווח וההפסד רק עם גבייתה.
5. הכנסות מדיבידנד נזקפות לדוח הרווח וההפסד במועד הזכאות לקבלן.
6. הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר וממכשירים נגזרים, מוכרות לפי השינויים בשווי הוגן.
7. ריבית בגין חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם נושאים הכנסה מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים

ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה, סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה.

8. עמלות הקצאה למסגרות אשראי וכן עמלות מעסקי מימון, מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.

9. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים נזקפות לרווח והפסד עם מתן השירות.

יח. זכויות עובדים

1. בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד ומעביד ישנן עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין מענקי יובל מחושבות על-ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר כאשר שיעור עליית השכר מבוסס על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לגיל העובד.

2. העתודה לפיצויי פרישה מחושבת על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם של העובדים ובהתאם לדין, לתנאי הסכם העבודה, ונוהג וציפיות ההנהלה. סכום היעודה לפיצויים הכלול במאזן כולל רווחים שנצברו.

3. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס, 2011, פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקרות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות. ביום 23 במאי, 2011, פרסם הפיקוח על הבנקים הבהרה לפיה נדחה היישום לראשונה של ההנחיה הנ"ל ל-1 באפריל, 2011.

ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהבנק צופה כי יידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים.

השלכות החוזר על מדידת ההתחייבות והן על תהליך הבקרה הפנימית בנושא זכויות עובדים אינה מהותית.

בדבר הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה סעיף כט'3 להלן.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 14 להלן.

יט. התחייבויות תלויות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי 450 ASC וההוראות הנלוות אליו לעניין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן. הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

1. סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.

2. סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.

3. סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

במקרה בו התממשות החשיפה צפויה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים במלוא סכום החשיפה, כפי שנאמדה על-ידי הנהלת הבנק. במקרה של חשיפה אפשרית לא נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלא ניתן גילוי לסכום החשיפה. במקרה של חשיפה קלושה אין צורך בביצוע הפרשות ו/או במתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 19 להלן.

כ. עסקאות תשלום מבוסס מניות

הבנק מכיר בעסקאות תשלום מבוסס מניות על פי הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS2 כפי שאומץ על-ידי המפקח על הבנקים. הטבה בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, נמדדת בתאריך מתן ההטבה (יום ההענקה) בהסתמך על מודל תמחור אופציות מקובל. שווי ההטבה נזקף באופן שוטף להוצאות כנגד קרן הון, על פני תקופת ההבשלה.

עלות עסקה המסולקת במזומן נמדדת לפי השווי ההוגן במועד ההענקה באמצעות שימוש במודל תמחור אופציות מקובל, ראה פרטים נוספים בביאור 22א. השווי ההוגן מוכר כהוצאה על פני תקופת ההבשלה ובמקביל מוכרת התחייבות. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל תקופת דיווח לפי השווי ההוגן עד לסילוקה, כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד.

כאשר הבנק מבצע שינויים בתנאים של הענקה המסולקת במכשירים הוניים, מוכרת הוצאה נוספת מעבר להוצאה המקורית שחושבה בגין כל שינוי המגדיל את השווי ההוגן הכולל של התגמול המוענק או שמיטיב עם העובד/נותן השירות האחר לפי השווי ההוגן במועד השינוי.

כאשר שינויים מבוצעים בתוכנית לתשלום מבוסס מניות, התאגיד הבנקאי מכיר בהשפעות שינויים שמגדילים את השווי ההוגן הכולל של התוכנית במהלך תקופת ההבשלה שנותרה ובנוסף בהשפעות שינויים המשנים את אופיה של התוכנית מהתחייבותי, להוני, או להיפך.

כא. שימושים באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

כב. רווח למניה

הרווח למניה מחושב על-ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במספר המניות הרגילות המשוקלל שקיים במהלך התקופה.

ברווח הבסיסי למניה נכללות רק מניות אשר קיימות בפועל במהלך התקופה.

מניות רגילות פוטנציאליות (ניירות ערך המירים כדוגמת אגרות חוב להמרה, כתבי אופציה ואופציות לעובדים) נכללות רק בחישוב הרווח המדולל למניה במידה שהשפעתן מדללת את הרווח למניה על-ידי כך שהמרתן מקטינה את הרווח למניה או מגדילה את ההפסד למניה מפעילויות נמשכות. בנוסף, מניות רגילות פוטנציאליות שהומרו במהלך התקופה נכללות ברווח המדולל למניה רק עד למועד ההמרה, ומאותו מועד נכללות ברווח הבסיסי למניה.

כג. מספרי ההשוואה

בדוחות הכספיים צוינו מספרי ההשוואה שסווגו מחדש. בנושא זה, ראה גם סעיף כו' להלן.

כד. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח נערך לפי הוראות המפקח על הבנקים ותקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS7) בדבר הדוח על תזרימי מזומנים. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים והתחייבויות הוצגו בנטו, למעט הפעילות באשראי לדיור, בתנועה בפריטים לא כספיים, בניירות ערך שאינם למסחר ובאגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. מזומנים כוללים גם פיקדונות בבנקים שתקופתם המקורית ממועד הפקדתם הינה עד שלושה חודשים.

כה. מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

1. ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את:

1.1. מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי ASC 820-10 (FAS 157) להלן "ASC 820-10".

ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר

מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

כמו כן, ASC 820-10 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב- ASC 820-10 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן מחליף את ההנחיות האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, ASC820-10 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי וסיכונים אחרים של הבנק במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן.

ASC 820-10 חל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך למעט מספר מכשירים פיננסיים אשר לגביהם היישום הוא במתכונת מוגבלת של יישום למפרע במועד היישום לראשונה. ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים המסוימים לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים מוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר, 2011, אשר מוצגת בנפרד.

התאגיד הבנקאי נדרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

בחודש ינואר 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית בנושא שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן. בהתאם לעדכון נדרש לגלות סכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך וכן לכלול הסברים למעברים אלה. נדרש לתת גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון.

1.2. חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות-תקן חשבונאות אמריקאי (FAS) ASC 825-10 (159 להלן "ASC 825-10").

מטרת ASC 825-10 הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים והתחייבויות מגודרים ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

ASC 825-10 מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרת חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן ולא נידחות. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל מתבצעת לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, ASC 825-10 קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.למרות האמור לעיל, הובהר על-ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקרות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים. התקן חל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך.

2. ASU 2011-04 מדידת שווי הוגן (להלן: "התיקון"):

בחודש מאי 2011 פרסם ה- FASB תיקון בנוגע ל- ASC 820מדידה וגילוי של שווי הוגן. הגילוי חדש לא משנה באופן ניכר את הדרישות הקיימות, אלא מבהירן: התיקון מציג מספר שינויים, וביניהם: השוק העיקרי בו תתבצע

המדידה ייחשב השוק בו מתבצע עיקר נפח ורמת הפעילות עבור אותו נכס או התחייבות, ולא השוק בעיני הישות המשקף נפח או רמה שכזו. איסור שימוש בפקטור גודל ההחזקה לא רק על מכשירים סחירים המסווגים ברמה 1 במדרג השווי ההוגן כפי שנקבע כיום, אלא גם לגבי יתר המכשירים ברמה 2 ו- 3 למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על-ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1. התיקון מספק הנחיות למדידת שווי ההוגן בתיקים של מכשירים פיננסיים. יתירה מכך, התיקון מציב דרישות גילוי חדשות, ביניהן: סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי ההוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך במסגרת הביאורים נדרש גילוי לגבי שווים ההוגן. לגבי פריטים שנכללו ברמה 3 יינתן מידע בדבר תהליך ההערכה שמיושם על-ידי הישות המדווחת וגילוי בדבר ניתוח רגישות של מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ויחסים הדדיים בין נתונים לא נצפים אלו אם קיימים. מעברים כלשהם של מדידת שווי הוגן מרמה 2 לרמה 1 או להיפך, לרבות פירוט הסיבות למעברים.

התיקון בתוקף החל מה- 1 בינואר, 2012, באופן של מכאן ולהבא. ליישום לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט שינוי הצגתי של דרישות הגילוי החדשות.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 21 להלן.

כו. הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ ככלי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בחודש דצמבר 2011, פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד אשר נועדה להתאים את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל של תאגידים בנקאיים בעולם ובארה"ב, תוך שמירה על מידת הפירוט הקיימת בהוראות הדיווח לציבור.

כפועל יוצא מאימוץ המתכונת החדשה לדוח רווח והפסד הסעיף "רווח מפעילות מימון" הוחלף שלושה סעיפים: "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" ו"הכנסות מימון שאינן מריבית". בנוסף בוטל סעיף רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים.

כמו כן, על פי הוראות הפיקוח, הגדרת המונח ריבית תוקנה בכדי להבהיר שריבית תכלול גם הפרשי הצמדה למדד על הקרן.

לעניין יישום ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" התאגיד הבנקאי נדרש להפסיק לצבור הפרשי הצמדה למדד החל מיום 1 בינואר, 2012, בגין כל מלאי החובות הפגומים ולבטל הפרשי הצמדה למדד שנצברו בעבר על הקרן וטרם שולמו רק בגין חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר, 2012.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר, 2012, באופן של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

להלן פירוט הסיווגים מחדש שבוצעו:

א. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר:

- רווחים או הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה.
- הכנסות/הוצאות בגין מכשירים נגזרים ששימשו לפעילות ALM.
- הפרשי שער למעט הפרשי שער על הריבית שנכללים כחלק מהכנסות או הוצאות הריבית.

ב. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר:

- רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר.
- דיבידנדים בגין מניות מוחזקות למסחר.
- הכנסות/הוצאות בגין מכשירים נגזרים אחרים.

ג. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף עמלות:

- הכנסות מעמלות המרה.
- הכנסות מעמלות מעו"ף.
- הכנסות מעמלות מערבויות.

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור לעיל, הכנסות (הוצאות) שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של 6.8 מיליוני ש"ח, ו-6.1 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, סווגו כאמור.

הכנסות (הוצאות) שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של 14.5 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, סווגו לסעיף "עמלות".

ד. רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת הסעיף "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות נטו" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". הסכומים שסווגו אינם מהותיים.

בוטל סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לגבי סיווג של אירוע או עסקה כפריט מיוחד, לפיה פריט מיוחד הינו פריט אשר "אינו רגיל" ו-"אינו שכיח". לאור זאת תאגיד בנקאי יהיה רשאי לסווג אירוע או עסקה כפריט מיוחד רק באישור של המפקח על הבנקים. רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים" סווגו מחדש כדלהלן:

רווחים (הפסדים) ממימוש בנינים וציוד סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, "רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים" שנבע ממימוש בניינים וציוד בסך של 20.9 מיליוני ש"ח בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, הוכר בסעיף "הכנסות אחרות" בסכום של 25.5 מיליוני ש"ח, ובסעיף הפרשה למיסים בסכום של 4.5 מיליוני ש"ח.

כז. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא פעולות בין תאגיד בנקאי לבעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבעל השליטה בה" (להלן, "תקן 23"). בהתאם לתקן 23 נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה יימדדו במועד העסקה לפי שוויה ההוגן של העסקה, כאשר ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן יוכר כקיטון ביתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה, כדלקמן-

- העברת נכס לישות מבעל שליטה או לחלופין העברת נכס מישות לבעל השליטה.
- נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על-ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על-ידי בעל השליטה בגין הוצאה, ויתור בעל השליטה על חוב שמגיע לו מהישות במלואו או בחלקו.
- הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה.

כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבעל השליטה בה. לפיכך, בוטל הטיפול שנקבע בהוראות הדיווח לציבור לעניין עסקאות עם בעל שליטה או עם חברה בשליטת התאגיד הבנקאי. עם זאת הושארה על כנה ההנחיה בדבר התקשרות המשך בתמורה שונה.

כח. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים:

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.
2. עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור.
3. הגבלות על מתן הלוואות לדיור.
4. הוראה בנושא דוח רווח כולל.
5. הוראה בנושא גילוי על פיקדונות.
6. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות.
7. חוזר המפקח על הבנקים בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים.
8. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון.
9. עדכוני תקינה חשבונאית כמפורט להלן:
   9.1. תקנים חדשים:
   - IFRS10 דוחות כספיים מאוחדים
   - IFRS11 הסדרים משותפים
   - IFRS12 גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות
   9.2. תיקון לתקנים קיימים:
   - ISA27R (מתוקן 2011) דוחות כספיים נפרדים
   - IAS28R (מתוקן 2011) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים שנתיים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה:

1. עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי (להלן - "ההוראה")

ביום ה- 25 במרץ, 2012 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי המבוסס על עדכון 2010-10 של ה-FASB לדרישות הגילוי בארה"ב על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשה להפסדי איכות אשראי. ההוראות בנושא מבוססות על דרישות הגילוי של ה-FASB (סעיף 310-10 בקודיפיקציה), על דרישות גילוי הקיימות ב- call report, וגם על גילוי שניתן בפועל על-ידי בנקים בארה"ב. לאור האמור, עודכנו הוראות הדיווח לציבור והוגדרו המונחים "מגזר אשראי", "קבוצות חובות" ו"אינדיקציה לאיכות אשראי".

הדרישות מרחיבות את הגילוי הכמותי והאיכותי בגין כל קבוצת חובות כפי שהוגדרה בהוראה, על איכות חובותיה

לתאגיד הבנקאי, לרבות:

- תיאור של האינדיקציה לאיכות האשראי.
- יתרת החוב הרשומה של החובות, לפי האינדיקציה לאיכות האשראי.
- לכל אינדיקציה לאיכות האשראי, המועד או טווח המועדים שבו המידע עודכן לגבי אינדיקציה זו.
- התנועה בהפרשה להפסדי אשראי.

החל מהדוח ליום 31 במרץ, 2013 ואילך התאגיד הבנקאי מציג גילויים נוספים לעניין ארגון מחדש של חוב בעייתי ובין היתר גילוי על הדרך שבה ארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו במהלך התקופות המוצגות לרבות תיאור השינויים שבוצעו בחובות וההשפעות הכספיות של השינויים, לגבי חלק מהחובות הבעייתיים שאורגנו מחדש יינתן גם מידע לגבי סוגי החובות שכשלו וסכום החובות שכשלו בהתאם להוראות החוזר.

ההוראה חלה החל מהדוח משנת 2012 כאשר בדוח לציבור לשנת 2012 נכללו גילויים מאזניים בלבד. החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ, 2013 ואילך ניתן כל הגילוי הנדרש לפי הוראה זו.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

2. עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן - "ההנחיות")

ביום 21 במרץ, 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים עדכון הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר (טיוטה של ההנחיות האמורות פורסמה לראשונה ביום 21 בפברואר, 2013).

להלן עיקרי ההנחיות:

1. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר, 2010 משוקללת ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:
   - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
   - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 45% ועד 60%, ישוקללו ב- 50%, במקום ב- 35%.
   - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 60% ישוקללו ב- 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100%.
   - במקביל תבוטל הדרישה (מחודש אוקטובר, 2010) לשקלל ב- 100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
2. ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.
3. בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה

בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

הבנק מיישם הנחיות אלו החל מהדוחות לרבעון השני בשנת 2013. כתוצאה מיישום ההנחיות גדלה ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השני לשנת 2013 בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ-19 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס וכ-12 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס.

כמו כן כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של ההלוואות לדיור, בשנת 2013 ירד יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון בשיעור של כ - 0.1%.

3. הגבלות על מתן הלוואות לדיור

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור. החוזר מטיל מגבלות על מתן הלוואות לדיור על ידי תאגידים בנקאיים. מטרת החוזר היא להפחית את הסיכון הנשקף לתאגידים בנקאיים כתוצאה מנטילת משכנתאות על ידי הציבור, בתנאים שעלולים לסכן את יכולתו העתידית לפרוע את המשכנתא.

להלן עיקרי ההנחיות בחוזר:

- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור, בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.
- הלוואות לדיור, בהן שיעור ההחזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, ישוקללו ב-100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.
- תאגיד בנקאי יאשר ויבצע הלוואה לדיור, רק בהתקיים שני התנאים הבאים:
  - היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 66.66%.
  - היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה הנושא ריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים ממועד אישור ההלוואה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 33.33%.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע מיחזור של הלוואה לדיור, אם כתוצאה מן המיחזור נוצרה חריגה מאחת המגבלות לעיל, או הוגדלה חריגה שהייתה קיימת ערב המיחזור.

הבנק מיישם את ההנחיות בהלוואות אשר ניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בספטמבר, 2013.

4. הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05, ASU 2011-12). החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים כך שפרטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג לאחר דוח רווח והפסד.

כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר.

התיקונים בהוראה זו חלים החל מהדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

5. הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר, 2013, פרסם בנק ישראל חוזר אודות שינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על פיקדונות.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור נועדו להתאים את דרישת הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספו הגדרות למונחים;
- נוספו דרישות גילוי (במגזרי פעילות, מצב נזילות);
- הרחבת הגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות, בביאורים על פיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות הממשלה;
- בביאור על פיקדונות הציבור: נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית. בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים, נוספה דרישה לדיווח לפי גודל בהתאם למדרגות, נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל.
- בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון": נוספה דרישה לגילוי על מועדי הפירעון החוזיים של האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, הושמטו השורות המתייחסות למועדי הפירעון של פריטים לא כספיים.

הוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, המיושמת החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון לשנת 2013.

6. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. מטרת החוזר הינה התאמת ההוראות בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר קובע כי תאגיד בנקאי ישקול האם התנאים לגריעה של נכסים והתחייבויות מתקיימים בטרם ישקול האם יש לקזז נכסים והתחייבויות. בנוסף, הובהרו שיקולים מסוימים שתאגיד בנקאי נדרש להביא בחשבון בעת בחינת קיום התנאים לקיזוז. נוספו דרישות גילוי בהתייחס לקיזוז נכסים והתחייבויות וביניהן גילויים חדשים לגבי מכשירים נגזרים שהוצגו בנטו או שקיימים לגביהם הסכמי התחשבנות בנטו או הסכמים דומים. בנוסף, עודכנו דרישות הגילוי הנוגעות במפעילות מכשירים נגזרים וכן נוספו דרישות גילוי עבור מכשירים מפחיתי סיכון אשראי שלא קוזזו במאזן.

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יושמו למפרע החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון לשנת 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו.

7. חוזר המפקח על הבנקים בנושא הפרשה לחובות מסופקים

ביום 30 במאי, 2013, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים. החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" וזאת בעקבות עדכון הוראת ניהול בנקאי 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים אשר עודכנה גם היא בחוזר שפורסם ביום 30 במאי, 2013.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש החל מיום 30 במאי, 2013, לעדכן את שיעור המגבלה לחבות קבוצת לווים ל-25% במקום 30%. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לעדכן את שיעור המגבלה לסך חבות הלווים הגדולים ל-120% לכלל הלווים הגדולים, במקום 135% לששת הלווים הגדולים.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק כתוצאה מאימוץ הוראה זו.

8. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון

ביום 30 בספטמבר, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי להצגת תזרימי מזומנים בגין נכסים והתחייבויות בהבחנה בין מטבע ישראלי לא צמוד, מטבע ישראלי צמוד למדד, מטבע חוץ- פעילות מקומית ומטבע חוץ- פעילות חוץ.

מטרת החוזר הינה לאפשר לקורא הדוח להבין טוב יותר את סיכון הנזילות אליו התאגיד הבנקאי חשוף. השינויים העיקריים:

1. במקום להציג לפי בסיסי מטבע או הצמדה למדד המחירים לצרכן והבחנה במטבע חוץ בין פעילות מקומית לבין פעילות בחו"ל, תאגיד בנקאי נדרש להציג את תזרימי המזומנים בגין נכסים והתחייבויות בהבחנה בין מטבע ישראלי (לרבות מטבע ישראלי צמוד מט"ח) לבין מטבע חוץ.
2. הדיווח על תזרימי מזומנים בגין מכשירים נגזרים המסולקים נטו בהתאם לסעיף 22.ב.ד(1) להוראות הדיווח לציבור ישתנה, ויהיה כדלקמן: התזרים המאזני החוזי הצפוי נטו בגין המכשיר הנגזר יסווג למטבע ישראלי או למטבע חוץ בהתאם למטבע בו יתבצע הסילוק. התאגיד הבנקאי לא ידווח על סכומים חוץ מאזניים של מכשירים נגזרים כאמור.

ההוראות שנקבעו בחוזר יושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013, ואילך. מספרי השוואה לשנים קודמות יסווגו מחדש בהתאם למתכונת החדשה.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

9. עדכוני תקינה חשבונאית כמפורט להלן:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלה:

9.1. בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB שלושה תקנים חדשים:

- IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים
- IFRS 11 הסדרים משותפים
- IFRS 12 גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

התקנים החדשים יושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. התקנים כוללים הוראות מעבר עם הקלות מסוימות בעת היישום לראשונה.

להלן עיקרי הוראות התקנים האמורים:

IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים

על פי IFRS 10 (להלן - תקן 10) על מנת שתתקיים שליטה נדרש קיומם של כוח (power) וחשיפה או זכות לתשואות משתנות (variable returns) מהחברה המושקעת. כוח הינו היכולת להשפיע ולכוון את הפעילויות של החברה המושקעת, אשר משפיעות באופן משמעותי על התשואה של המשקיע. תקן 10 קובע כי בעת בחינת קיומה של שליטה יש להביא בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות.

בנוסף, תקן 10 קובע כי משקיע יכול שישלוט גם אם מחזיק פחות מרוב זכויות ההצבעה בחברה המוחזקת (שליטה אפקטיבית), וזאת בניגוד ל-IAS 27 הקיים אשר איפשר לבחור שני מודלים לאיחוד - מודל השליטה האפקטיבית ומודל השליטה המשפטית.

תקן 10 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 11 - הסדרים משותפים

IFRS 11 (להלן - תקן 11) מחליף את IAS 31 בדבר הטיפול החשבונאי בזכויות בעסקאות משותפות ואת SIC 13 בדבר פרשנות לטיפול החשבונאי בהשקעות לא כספיות על-ידי ישויות בשליטה משותפת. כמו כן, התקן

מתקן חלק מהנחיות IAS28 בדבר השקעות בחברות כלולות .

תקן 11 מגדיר הסדרים משותפים כהסדרים חוזיים שלפיהם לשני צדדים או יותר קיימת שליטה משותפת.

תקן 11 מחלק את ההסדרים לשני סוגים:

- עסקאות משותפות (joint ventures), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים נטו של העסקה המשותפת ואשר יטופלו רק לפי שיטת השווי המאזני.
- פעילויות משותפות (joint operations), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים של הפעילות המשותפת ומחויבות משותפת בגין ההתחייבויות של הפעילות המשותפת ולכן יאוחדו בדוחות הכספיים על פי חלקה היחסי בפעילות זו כפי שנקבע בהסדר המשותף, בדומה לטיפול החשבונאי הקיים היום.

תקן 11 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 12 - גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

IFRS 12 (להלן - תקן 12) קובע דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות של הבנק, לרבות חברות בנות, הסדרים משותפים, חברות כלולות וישויות מובנות (structured entities). תקן 12 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע לשיקולים ולהנחות ששימשו את ההנהלה בקביעת קיומה של שליטה, שליטה משותפת או השפעה מהותית בישויות מוחזקות, וכן בקביעת סוג ההסדר המשותף. תקן 12 כולל גם דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות מהותיות.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של התאגיד המדווח בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המצב הכספי של התאגיד המדווח. מטרה זו באה לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות, בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

הגילויים המתאימים נכללים בדוחות הכספיים של הבנק החל מאימוץ התקן לראשונה ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

9.2. בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB תיקון לשני תקנים קיימים:

- IAS 27R (מתוקן 2011) דוחות כספיים נפרדים
- IAS 28R (מתוקן 2011) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

IAS 27R - דוחות כספיים נפרדים

IAS 27R מחליף את IAS 27 ומטפל רק בדוחות כספיים נפרדים.

ההנחיות הקיימות לגבי דוחות כספיים נפרדים נותרו ללא שינוי במסגרת תקן 27 המתוקן.

IAS 28R - השקעות בחברות כלולות ועסקאות משותפות

IAS 28R (להלן - תקן 28 המתוקן) מחליף את IAS 28. השינויים העיקריים הנכללים בו לעומת IAS 28 מתייחסים לטיפול החשבונאי לפי שיטת השווי המאזני בהשקעות בעסקאות משותפות, כתוצאה מפרסום IFRS 11 והמעבר מיישום שיטת האיחוד היחסי ליישום שיטת השווי המאזני בהשקעות אלה.

תקן 28 המתוקן מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקנים אלו.

כט. תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 27 בינואר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים, טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

טרם נקבע תאריך יעד למעבר לדיווח מלא.

ממועד המעבר לאימוץ הדיווח המלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

התאגיד הבנקאי בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית:

אימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות":

ב-29 בדצמבר, 2011, פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים ארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית יושמו מיום 1 בינואר, 2014 ואילך.

על פי הערכת הבנק, ההשפעה הצפויה ליישום ההוראות לשנת 2014 אינה מהותית.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 30 בינואר, 2014, הפיץ המפקח על הבנקים טיוטת תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

הטיוטה מבטלת את הוראת השעה בהוראות הקיימות הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים. בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, שיעור ההיוון יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. תאגיד בנקאי יקבע מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים שיתפרסמו עד למועד זה יינתן גילוי להשפעה הכמותית הצפויה של יישום כללים אלה לראשונה על ההון וההתחייבויות של התאגידים הבנקאיים.

על סמך הערכה ראשונית של הבנק, ליישום הטיוטה לא תהיה השפעה מהותית על תוצאות הבנק.

4. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא דרישות באזל הנוגעות להרכב ההון ולדרישות גילוי שונות. בהמשך לאימוץ הוראות באזל III על ידי הפיקוח על הבנקים, תוקנו הוראות הדיווח לציבור. להלן עיקרי השינויים:

- שונתה הגדרת הון עצמי רובד 1.
- נקבעו ניכויים חדשים מההון.
- שונות קריטריוני כשירות למכשירי ההון המוכרים.
- הרחבת הגילוי על המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו ועל רכיבי ההון הפיקוחי.
- קביעת מתכונת להצגת הקשר בין המאזן בדוחות הכספיים שפורסמו לבין רכיבי ההון הפיקוחי.

ההוראות יחולו החל מיום 1 בינואר, 2014. יחד עם זאת, במסגרת הביאור המבוקר על הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים ליום 31 בדצמבר, 2013, ניתן גילוי להשפעה של אימוץ הוראות באזל III. בנוסף, בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2013, נכללת התייחסות כמותית ואיכותית לגורמים העיקריים שבגינם צפוי לחול שינוי בשל אימוץ באזל III, בהון לצרכי הלימות הון וביתרות המשוקללות של נכסי הסיכון.

כתוצאה מהמעבר להוראות באזל III נכסי הסיכון גדלו בכ- 163 מיליוני ש"ח, הון רובד 1 גדל ב-0.3 מיליוני ש"ח והון רובד 2 גדל בכ- 16.6 מיליוני ש"ח.

5. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בדבר דיווח סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר לדרישות העדכון ולאופן הגילוי המקובל על סכומים כאמור בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. השינויים העיקרים:

1. לביאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נוספה דרישה לגילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד.
2. בביאור על הכנסות מימון שאינן מריבית נוספה הערת שוליים המבהירה אלו סעיפים בביאור סווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

ההוראות שנקבעו בחוזר יישומו למפרע החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2014, ואילך.

להערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

ביאור 3 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
מזומנים ופיקדונות בבנק ישראל	**2,701.5**	1,030.6	**2,701.5**	1,030.5
מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים	**131.9**	330.0	**131.9**	329.4
	2,833.4	1,360.6	**2,833.4**	1,359.9
מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים	**2,833.4**	1,360.6	**2,833.4**	1,359.9

ביאור 4 - ניירות ערך - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2013				
		עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		
	הערך במאזן		רווחים	הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	477.8	477.3	1.0	0.5	477.8
של מוסדות פיננסיים בישראל	10.1	10.0	0.1	-	10.1
של אחרים בישראל	1.7	1.5	0.2	-	1.7
סה"כ אגרות חוב	489.6	488.8	1.3	0.5	489.6
מניות	3.7	3.7	-	-	3.7
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**493.3**	**492.5**	**1.3**[2]	**0.5**[2]	**493.3**

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן[1]
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	183.0	181.9	1.3	0.2	183.0
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.3	0.3		-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	183.3	182.2	1.3[3]	0.2[3]	183.3
סך הכל ניירות ערך	**676.6**	**674.7**	**2.6**	**0.7**	**676.6**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2012				
		עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		
	הערך במאזן		רווחים	הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	786.2	784.5	3.4	1.7	786.2
של מוסדות פיננסיים בישראל	10.0	10.0	-	-	10.0
של אחרים בישראל	3.0	2.8	0.2	-	3.0
סה"כ אגרות חוב	799.2	797.3	3.6	1.7	799.2
מניות	1.1	1.1	-	-	1.1
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**800.3**	**798.4**	**3.6** [2]	**1.7** [2]	**800.3**

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן[1]
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	354.0	345.1	8.9	-	354.0
של מוסדות פיננסיים בישראל	6.6	6.6	-	-	6.6
של אחרים בישראל	2.1	2.2	-	0.1	2.1
סך הכל ניירות ערך למסחר	362.7	353.9	8.9 [3]	0.1 [3]	362.7
סך הכל ניירות ערך	**1,163.0**	**1,152.3**	**12.5**	**1.8**	**1,163.0**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים: הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

	31 בדצמבר 2013					
	פחות מ-12 חודשים [1]			12 חודשים ומעלה [2]		
	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	
		0-20% [3]	20-40% [4] סה"כ		0-20% [3]	20-40% [4] סה"כ
אגרות חוב						
של ממשלת ישראל	-	-	- -	123.1	0.5	- 0.5
של מוסדות פיננסיים בישראל	-	-	- -	-	-	- -
של אחרים בישראל	-	-	- -	-	-	- -
סה"כ אגרות חוב	**-**	**-**	**- -**	**123.1**	**0.5**	**- 0.5**
מניות	-	-	- -	-	-	- -
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**-**	**-**	**- -**	**123.1**	**0.5**	**- 0.5**

	31 בדצמבר 2012					
	פחות מ-12 חודשים [1]			12 חודשים ומעלה [2]		
	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	
		0-20% [3]	20-40% [4] סה"כ		0-20% [3]	20-40% [4] סה"כ
אגרות חוב						
של ממשלת ישראל	6.9	-[5]	- -	385.8	1.7	- 1.7
של מוסדות פיננסיים בישראל	9.1	-[5]	- -	-	-	- -
סה"כ אגרות חוב	16.0	-[5]	- -	385.8	1.7	- 1.7
מניות	-	-	- -	-	-	- -
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**16.0**	-[5]	**- -**	**385.8**	**1.7**	**- 1.7**

(1) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
(2) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
(3) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן
(4) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
(5) סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2013				
		עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		
	הערך במאזן		רווחים	הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	286.1	286.0	0.6	0.5	286.1
של מוסדות פיננסיים בישראל[4]	213.4	213.3	0.1	-	213.4
של אחרים בישראל	1.7	1.5	0.2	-	1.7
סה"כ אגרות חוב	501.2	500.8	0.9	0.5	501.2
מניות	3.7	3.7	-	-	3.7
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**504.9**	**504.5**	**0.9** [2]	**0.5** [2]	**504.9**

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	175.3	174.2	1.3	0.2	175.3
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.3	0.3	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	175.6	174.5	1.3 [3]	0.2 [3]	175.6
סך הכל ניירות ערך	**680.5**	**679.0**	**2.2**	**0.7**	**680.5**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(4) מזה ערך במאזן בסך 203.3 מיליוני ש"ח (222.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים: הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2012				
		עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		
	הערך במאזן		רווחים	הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	587.0	585.5	3.2	1.7	587.0
של מוסדות פיננסיים בישראל[4]	232.9	232.9	-	-	232.9
של אחרים בישראל	3.0	2.8	0.2	-	3.0
סה"כ אגרות חוב	822.9	821.2	3.4	1.7	822.9
מניות	1.1	1.1	-	-	1.1
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**824.0**	**822.3**	3.4 [2]	1.7 [2]	**824.0**

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן הפסדים	שווי הוגן[1]
ניירות ערך למסחר -					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	352.0	343.1	8.9	-	352.0
של מוסדות פיננסיים בישראל	6.6	6.6	-	-	6.6
של אחרים בישראל	2.1	2.1	-	-	2.1
סך הכל ניירות ערך למסחר	360.7	351.8	8.9 [3]	- [3]	360.7
סך הכל ניירות ערך	**1,184.7**	**1,174.1**	**12.3**	**1.7**	**1,184.7**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(4) מזה ערך במאזן בסך 222.9 מיליוני ש"ח (260.7 מיליוני ש"ח בשנת 2011) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים: הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות[1] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

	31 בדצמבר 2013				
	אשראי לציבור			בנקים	
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	9.6	60.5	22.5	92.6	-	92.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי	2.1	21.1	31.5	54.7	-	54.7
מחיקות חשבונאיות	(4.0)	(11.8)	(31.6)	(47.4)	-	(47.4)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	3.3	0.1	7.8	11.2	-	11.2
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.7)	(11.7)	(23.8)	(36.2)	-	(36.2)
אחר	-	-	0.3	0.3	-	0.3
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)	11.0	69.9	30.5	111.4	-	111.4
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.4	0.7	0.4	2.5	-	2.5

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[1], ועל חובות[1] בגינם היא חושבה

יתרת חוב רשומה של חובות[1]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,183.4	1.4	236.2	1,421.0	-	1,421.0
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**)	386.4	6,988.9	939.2	8,314.5	399.1	8,713.6
סך הכל חובות[1]	1,569.8	6,990.3	1,175.4	9,735.5	399.1	10,134.6
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	-	6,805.8	-	6,805.8	-	6,805.8
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני	7.9	0.1	1.2	9.2	-	9.2
שנבדקו על בסיס קבוצתי (***)	1.7	69.1[2]	28.9	99.7	-	99.7
סך ההפרשה להפסדי אשראי	9.6	69.2	30.1	108.9	-	108.9
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	-	44.3	-	44.3	-	44.3

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.3 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.חובות[1] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

	31 בדצמבר 2012				
	אשראי לציבור			בנקים	
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	8.9	69.9	13.9	92.7	-	92.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	3.3	(1.8)	34.5	36.0	-	36.0
מחיקות חשבונאיות	(3.4)	(7.6)	(31.3)	(42.3)	-	(42.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות [3]	0.8	-	5.4	6.2	-	6.2
מחיקות חשבונאיות נטו	(2.6)	(7.6)	(25.9)	(36.1)	-	(36.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה[*]	9.6	60.5	22.5	92.6	-	92.6
[*] מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	-	0.2	1.9	-	1.9
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[1], ועל חובות[1] בגינם היא חושבה:						
יתרת חוב רשומה של חובות[1]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,190.6	-	374.8	1,565.4	-	1,565.4
שנבדקו על בסיס קבוצתי[**]	534.6	6,882.7	689.4	8,106.7	388.7	8,495.4
סך הכל חובות[1]	**1,725.2**	**6,882.7**	**1,064.2**	**9,672.1**	**388.7**	**10,060.8**
[**] מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	-	6,602.6	-	6,602.6	-	6,602.6
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני	7.2	-	1.8	9.0	-	9.0
שנבדקו על בסיס קבוצתי [***]	0.7	60.5[2]	20.5	81.7	-	81.7
סך ההפרשה להפסדי אשראי	**7.9**	**60.5**	**22.3**	**90.7**	**-**	**90.7**
[***] מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	-	53.1	-	53.1	-	53.1

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות,פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.4 מיליוני ש"ח.
(3) סווג מחדש

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1]

1. איכות אשראי ופיגורים

	31 בדצמבר 2013					
		בעייתיים[2]			חובות לא פגומים מידע נוסף	
פעילות לווים בישראל ציבור מסחרי	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים[3]	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר[4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[5]
בינוי ונדל"ן - בינוי	968.6	15.3	42.9	1,026.8	2.8	0.2
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	383.1	11.3	4.0	398.4	3.6	2.5
שרותים פיננסים	31.0	-	-	31.0	-	-
מסחרי - אחר	105.1	1.1	7.4	113.6	0.4	0.4
סך הכל מסחרי	**1,487.8**	**27.7**	**54.3**	**1,569.8**	**6.8**	**3.1**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	6,745.7	243.2[6]	1.4	6,990.3	243.2	59.7
אנשים פרטיים - אחר	1,142.4	22.3	10.7	1,175.4	10.3	14.1
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**9,375.9**	**293.2**	**66.4**	**9,735.5**	**260.3**	**76.9**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	399.1	-	-	399.1	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**9,775.0**	**293.2**	**66.4**	**10,134.6**	**260.3**	**76.9**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**9,775.0**	**293.2**	**66.4**	**10,134.6**	**260.3**	**76.9**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 5.ב.2.ג להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.0 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 109.4 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1]

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	31 בדצמבר 2012					
		בעייתיים [2]			חובות לא פגומים מידע נוסף	
פעילות לווים בישראל ציבור מסחרי	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים [3]	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר [4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים [5]
בינוי ונדל"ן - בינוי	1,099.5	10.3	57.2	1,167.0	5.2	0.7
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	357.6	6.5	13.0	377.1	3.4	-
שרותים פיננסים	38.0	-	-	38.0	-	-
מסחרי - אחר	137.3	1.0	4.8	143.1	0.3	0.9
סך הכל מסחרי	**1,632.4**	**17.8**	**75.0**	**1,725.2**	**8.9**	**1.6**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	6,621.1	261.6 [6]	-	6,882.7	261.6	62.7
אנשים פרטיים - אחר	1,034.5	26.6	3.1	1,064.2	9.8	17.7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**9,288.0**	**306.0**	**78.1**	**9,672.1**	**280.3**	**82.0**
בנקים בישראל	141.8	-	-	141.8	-	-
ממשלת ישראל	223.8	-	-	223.8	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**9,653.6**	**306.0**	**78.1**	**10,037.7**	**280.3**	**82.0**
בנקים בחו"ל	23.1	-	-	23.1	-	-
סך הכל	**9,676.7**	**306.0**	**78.1**	**10,060.8**	**280.3**	**82.0**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 5.ב.2.ג להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102.3 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל

	31 בדצמבר 2013				
	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	35.5	1.9	7.4	42.9	51.2
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	4.0	4.0	5.1
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי - אחר	2.8	0.5	4.6	7.4	7.8
סך הכל מסחרי	**38.3**	**2.4**	**16.0**	**54.3**	**64.1**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	1.4	0.1	-	1.4	1.4
אנשים פרטיים - אחר	10.7	2.4	-	10.7	14.8
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**50.4**	**4.9**	**16.0**	**66.4**	**80.3**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**50.4**	**4.9**	**16.0**	**66.4**	**80.3**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	**50.4**	**4.9**	**16.0**	**66.4**	**80.3**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	30.2	1.7	9.2	39.4	49.3
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	40.8	1.8	11.8	52.6	53.7

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה.
(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל (המשך)

	31 בדצמבר 2012				
	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	29.5	2.5	27.7	57.2	65.5
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	13.0	13.0	14.0
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	3.0	0.3	1.8	4.8	4.8
סך הכל מסחרי	**32.5**	**2.8**	**42.5**	**75.0**	**84.3**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	3.1	0.7	-	3.1	7.5
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**35.6**	**3.5**	**42.5**	**78.1**	**91.8**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**35.6**	**3.5**	**42.5**	**78.1**	**91.8**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	**35.6**	**3.5**	**42.5**	**78.1**	**91.8**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	35.6	3.5	25.3	60.9	70.3
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	35.6	3.5	10.9	46.5	55.8

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה.
(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו [2],[3]	מזה: נרשמו על בסיס מזומן
פעילות לווים בישראל			
ציבור- מסחרי			
בינוי ונדל"ן -בינוי	49.4	1.8	1.8
בינוי ונדל"ן -פעילות בנדל"ן	8.2	0.2	0.2
מסחרי- אחר	8.2	-	-
סך הכל מסחרי	65.8	2.0	2.0
אנשים פרטיים- אחר	7.0	0.1	0.1
סך הכל	**72.8**	**2.1**	**2.1**

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012
יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח	54.4
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*	0.2
סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים	3.1
*מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן	0.2

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שהושאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
(2) צובר הכנסות ריבית.
(3) נכללו בחובות פגומים.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

	ליום 31 בדצמבר 2013				
	יתרת חוב רשומה				
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[2] בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר[2] בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר[2] לא בפיגור	סך הכל
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	34.5	-	-	-	**34.5**
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	3.4	-	-	-	**3.4**
שרותים פיננסים	-	-	-	-	**-**
מסחרי- אחר	4.6	-	-	0.1	**4.7**
סך הכל מסחרי	**42.5**	**-**	**-**	**0.1**	**42.6**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	0.8	-	-	-	**0.8**
אנשים פרטיים - אחר	7.5	-	-	1.7	**9.2**
סך הכל	**50.8**	**-**	**-**	**1.8**	**52.6**

	ליום 31 בדצמבר 2012				
בינוי ונדל"ן- בינוי	29.5	-	-	7.8	**37.3**
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	3.1	-	-	-	**3.1**
שרותים פיננסים	-	-	-	-	**-**
מסחרי- אחר	3.0	-	-	-	**3.0**
סך הכל מסחרי	**35.6**	**-**	**-**	**7.8**	**43.4**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	**-**
אנשים פרטיים - אחר	3.1	-	-	-	**3.1**
סך הכל	**38.7**	**-**	**-**	**7.8**	**46.5**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
(2) צובר הכנסות ריבית
(3) נכללו בחובות פגומים
ליום 31 בדצמבר 2013, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות [1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013		
	יתרת חוב רשומה		
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי			
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-
מסחרי- אחר	6	3.4	3.4
סך הכל מסחרי	**6**	**3.4**	**3.4**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	250	7.4	7.4
סך הכל	**256**	**10.8**	**10.8**

2. מידע נוסף על חובות פגומים	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו [2] לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013	
ג. חובות בעייתים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל	**מספר חוזים**	**יתרת חוב רשומה**
ציבור מסחרי		
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-
מסחרי - אחר	2	-[3]
סך הכל מסחרי	**2**	-[3]
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-
אנשים פרטיים - אחר	72	1.6
סך הכל	**74**	**1.6**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(3) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב.חובות[1]

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (1)(LTV), סוג החזר וסוג ריבית

		31 בדצמבר 2013			
		יתרת הלוואות לדיור			
		סך הכל[1]	מזה: בולט ובלון[1]	מזה: ריבית משתנה[1]	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	5,490.2	149.0	4,593.9	552.4
	מעל 60%	1,590.7	34.8	1,421.8	69.2
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		42.8	1.6	23.0	3.8
סך הכל		**7,123.7**	**185.4**	**6,038.7**	**625.4**

		31 בדצמבר 2012			
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	5,332.7	123.6	4,352.0	638.6
	מעל 60%	1,662.2	20.1	1,483.2	56.9
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		45.6	0.9	20.9	4.5
סך הכל		**7,040.5**	**144.6**	**5,856.1**	**700.0**

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

(2) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך כ-133.4 מיליוני ש"ח בשנת 2013, וכ- 157.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

ביאור 5 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג.אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

תקרת האשראי באלפי ש"ח		31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2012		
		מספר לווים [1]	אשראי [2]	סיכון אשראי חוץ מאזני [2] [3]	מספר לווים [1]	אשראי [2]	סיכון אשראי חוץ מאזני [2] [3]
			מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח	
	עד 10	**4,715**	**26.7**	**17.2**	3,545	19.3	2.5
מעל 10	עד 20	**6,070**	**82.2**	**11.3**	5,554	79.7	9.9
מעל 20	עד 40	**10,439**	**301.6**	**15.9**	9,173	265.5	21.3
מעל 40	עד 80	**8,920**	**466.1**	**21.6**	8,375	435.2	32.4
מעל 80	עד 150	**4,257**	**427.0**	**42.3**	4,827	516.4	29.0
מעל 150	עד 300	**4,901**	**1,013.3**	**50.9**	5,032	1,058.8	53.6
מעל 300	עד 600	**4,716**	**1,840.5**	**135.5**	4,617	1,816.4	159.3
מעל 600	עד 1,200	**2,391**	**1,744.9**	**179.1**	2,244	1,673.5	170.4
מעל 1,200	עד 2,000	**733**	**958.3**	**124.1**	695	957.2	97.1
מעל 2,000	עד 4,000	**393**	**956.9**	**103.6**	385	880.4	169.5
מעל 4,000	עד 8,000	**133**	**590.0**	**156.4**	132	610.3	115.0
מעל 8,000	עד 20,000	**71**	**599.9**	**247.9**	78	677.5	254.0
מעל 20,000	עד 40,000	**22**	**461.8**	**192.3**	24	460.7	183.9
מעל 40,000	עד 60,000	**8**	**266.3**	**149.0**	7	221.2	164.6
		47,769	**9,735.5**	**1,447.1**	44,688	9,672.1	1,462.5

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה בודד.

ביאור 6 - אשראי לממשלה (במאוחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר	
	2013	2012
אשראי במסגרת הסדרים להשלמת הריבית לזכאי משרד הבינוי והשיכון	**1.1**	1.4
בניכוי - השלמת ריבית מראש מהממשלה	**(1.1)**	(1.4)
סך הכל אשראי לממשלה	**-**	-

על פי הסכם בין ממשלת ישראל לבין הבנק התחייבה הממשלה להשלים לבנק, בגין הלוואות מסויימות לדיור שניתנו לזכאים לסיוע על פי הנחיות משרד הבינוי והשיכון, את פער הריבית שבין שיעור הריבית הממוצעת הנמוכה שהיתה נהוגה בבנקים למשכנתאות, על פי נוסחה מוסכמת, לבין שיעור הריבית בפועל על ההלוואות הנ"ל. השלמת הריבית כאמור בגין כל תקופת ההלוואה מראש כשהיא מהוונת לפי ריבית בשיעור של 2% לשנה הועמדה כפיקדון לזכות הבנק אצל החשב הכללי, הנושא ריבית בשיעור זהה.

ביאור 7 - השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההשקעה

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
חברות מאוחדות				
השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני	-	-	**380.6**	364.7
מזה: רווחים שנצברו ממועד הרכישה	-	-	**285.2**	274.5
סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה				
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	-	-	**0.2**	0.1

ב - חלק הבנק ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות

	מאוחד			הבנק	
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות	-	-	-	**14.0**	18.6	38.1
הפרשה למיסים						
מיסים שוטפים	-	-	-	**2.2**	3.3	6.9
מיסים נדחים	-	-	-	**0.5**	0.3	(0.1)
סך כל ההפרשה למיסים	-	-	-	**2.7**	3.6	6.8
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס	-	-	-	**11.3**	15.0	31.3

סכומים מדווחים

ג - פרטים על החברות המוחזקות[10]

שם החברה	פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים ובזכויות הצבעה	השקעה במניות לפי שווי מאזני ליום 31 בדצמבר		תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות ביום 31 בדצמבר	
			2013	2012	2013*	2012*
		%	מיליוני ש"ח			
תומר ירושלים בע"מ	(1)	100	**159.9**	157.4	**2.6**	6.6
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	(2)	100	**155.5**	148.0	**7.4**	7.7
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	(3)	100	**35.0**	34.7	**0.3**	(0.1)
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	(4)	100	**1.6**	1.5	-	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	(5)	100	**6.5**	6.5	-	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	(6)	100	**0.5**	0.4	-	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	(7)	100	**21.6**	16.2	**0.4**	0.8
ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ	(8)	100	-	-	-	-
כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ	(9)		-	-	**0.6**	-

(1) עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק. ראה ביאור בניינים וציוד בקשר עם מכירת מבנה ההנהלה.

(2) עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.

(3) ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עוסקת במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות, בנוגע לפעילות החברה ראה ביאור אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

(4) ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות.

(5) ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום להנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל".

(6) החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות.

(7) ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס אמצעים בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור. בשנת 2013 גייסה החברה כ- 60 מיליוני ש"ח באמצעות הנפקת תעודות התחייבות ובשנת 2012 כ- 194 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה ביאור אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים.

(8) ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ משמשת כזרוע לביצוע פעילויות בסדרות האג"ח המוצעות לציבור על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. החל משנת 2007 החברה לא פעילה. הבנק החל בתהליכי סגירת החברה.

(9) כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן "כלל בטוחה") - ביום 15 לדצמבר 2013 הושלמה עסקת רכישת החברה וביום 22 לדצמבר 2013 מוזגה לבנק. לפרטים ראה ביאור 33 אירועים בשנת הדוח, וסעיף ה' להלן.

(10) הבנק או חברות הבת שלו; לפי העניין, מחזיקות (100%) בחברות הנמצאות בהליכי פירוק מרצון, כדלקמן: יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ.

ד -רכישת תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת בת

הבנק מחזיק לתאריך המאזן תעודות התחייבות של החברה הבת בע.נ. כולל של 206,162 אלפי ש"ח (מסדרות א', ז' ו-ח'). לגבי סידרה א' - לבנק זכות לקבל ריבית על פי התעודות, אך רשאי לוותר על כך. לגבי סדרות: ז' ו-ח' לבנק אין זכות לקבלת ריבית. בשנת 2012 החזיק הבנק תעודות התחייבות של החברה הבת בע.נ. כולל של 226,493 אלפי ש"ח. בחודש יולי, 2012 מכר הבנק לחיצוניים את אחזקותיו בסדרה ב' בסך של כ- 79.5 מיליוני ש"ח ע.נ. בתמורה לכ- 104.4 מיליוני ש"ח.

ה- פרטים על חברות שאוחדו לראשונה

כאמור לעיל ביום 15 בדצמבר 2013 אוחדה חברת כלל בטוחה לדוחות הבנק ב 100% וביום 22 לדצמבר מוזגה לבנק. לפרטים ראה ביאור 33 אירועים בשנת הדוח. הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק טרם קיבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר על סמך המדידה הארעית.

להלן פרטים לגבי נכסי החברה והתאמות ליום הרכישה:

	מיליוני ש"ח
סה"כ נכסים בספרי החברה	372.8
הון עצמי בספרי החברה	254.3
התאמות להון	2.7
קשרי לקוחות[1]	2.0
התחיבויות תלויות[2]	(4.6)
נכס שיפוי[2]	2.3
אחרות	(0.1)
מוניטין	0.4
הרווח הנקי של החברה שנרשם בספרי הבנק בשנת 2013	0.6
ההפסד של החברה אשר היה נרשם בספרי הבנק בשנת 2013 אילו המיזוג היה מבוצע ביום 1 בינואר 2013	(26.0)

(1) לפרטים ראה ביאור 8א
(2) לפרטים ראה ביאור 19ד5

ביאור 8 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד				בנק			
	בניינים ומקרקעין (1) (3) (6)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תוכנה (4)(5)	סך הכל	בניינים ומקרקעין(1)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תוכנה	סך הכל
עלות הנכסים (2) (4)								
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	61.6	47.7	74.6	183.9	45.6	29.7	-	75.3
תוספות	4.9	3.7	47.3	55.9	-	-	-	-
גריעות	0.6	2.7	-	3.3	-	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	**65.9**	**48.7**	**121.9**	**236.5**	**45.6**	**29.7**	**-**	**75.3**
תוספות	3.3	1.1	54.1	58.5	-	-	-	-
תוספות בשל צרופי עסקים	-	-	0.8	0.8	-	-	0.8	0.8
גריעות	0.3	2.0	-	2.3	-	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	**68.9**	**47.8**	**176.8**	**293.5**	**45.6**	**29.7**	**0.8**	**76.1**
פחת והפסדים מירידת ערך								
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	31.6	31.3	41.3	104.2	29.3	24.2	-	53.5
פחת לשנה	3.3	4.6	9.8	17.7	1.3	1.0	-	2.3
גריעות	**0.6**	**2.7**	-	**3.3**	-	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	**34.3**	**33.2**	**51.1**	**118.6**	**30.6**	**25.2**	**-**	**55.8**
פחת לשנה	2.9	4.4	19.5	26.8	1.2	0.9	-	2.1
גריעות	0.3	2.0	-	2.3	-	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	**36.9**	**35.6**	**70.6**	**143.1**	**31.8**	**26.1**	**-**	**57.9**
יתרה להפחתה								
ליום 31 בדצמבר 2013	**32.0**	**12.2**	**106.2**	**150.4**	**13.8**	**3.6**	**0.8**	**18.2**
ליום 31 בדצמבר 2012	31.6	15.5	70.8	117.9	15.0	4.5	-	19.5
ליום 31 בדצמבר 2011	30.0	16.4	33.3	79.7	16.3	5.5	-	21.8
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2013	**7.42**	**15.27**	**23.54**		**5.71**	**8.78**		
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2012	8.72	18.15	24.82		5.78	8.93		

(1) כולל שיפורים במושכר.

(2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 88.1 מיליוני ש"ח במאוחד, ו-39.9 מיליוני ש"ח בבנק (2012 - 77.2 מיליוני ש"ח, ו-37.2 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.

(3) בשנת 2011 חתמה חברת תומר בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק), על הסכם למכירת מבנה הנהלת הבנק ברחוב הרברט סמואל 2 בירושלים בתמורה לסך של כ-35 מיליוני ש"ח בתוספת מע"מ. הרווח שהוכר בדוחות הכספיים לשנת 2011 בגין מכירת המבנה הינו 20.8 מיליוני ש"ח. במסגרת המכירה התחייבה חברת הבת לשכור מהרוכשים, בהתאם להסכם שכירות שנחתם עימם, את הנכס הנמכר באופן אשר יבטיח לרוכש תמורה קבועה בגין הנכס בשיעור שהוסכם לתקופה של 10 שנים.

(4) לרבות הוצאות שהוונו בגין שכר עבודה ומיקור חוץ בסך 30.7 מיליוני ש"ח (2012 - 11.2 מיליוני ש"ח).

(5) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.

(6) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.

ביאור 8א - נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין (במאוחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מוניטין	קשרי לקוחות [2]	סך הכל
		מיליוני ש"ח	
עלות			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	-	-	-
רכישות במסגרת צירוף עסקים (ראה ביאור 7ה')	0.4	2.0	2.4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	**0.4**	**2.0**	**2.4**
הפחתות			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	-	-	-
הפחתה לשנה	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	-	-	-
יתרה להפחתה			
ליום 31 בדצמבר 2013	**0.4**	**2.0**	**2.4**
ליום 31 בדצמבר 2012	-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2011	-	-	-

(1) ביום 15 בדצמבר 2013 רכש הבנק מחברת כלל פיננסים בע"מ את מלוא אחזקותיה בחברת כלל בטוחה כמפורט להלן בביאור אירועים מהותיים בשנת הדוח.
הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהחברה טרם קבלה אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר על סמך המדידה הארעית.

(2) השווי ההוגן של קשרי הלקוחות שנרכש בעסקה זו חושב באמצעות היוון תזרים המזומנים, נטו ממס, הצפוי להיות מופק מקשרי הלקוחות של החברה הנרכשת ובניכוי ההוצאות הרעיוניות בגין השימוש בנכסי העסק. קשרי הלקוחות מופחתים באופן שווה לתקופה של 5 שנים.

ביאור 9 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 29)	**46.3**	35.0	**47.6**	36.3
מס שכר לקבל	**14.2**	-	**14.2**	-
כספים שהופקדו בנאמנות	**8.4**	-	**8.4**	-
חייבים בגין ני"ע	**7.6**	-	**7.6**	-
הוצאות מראש	**5.4**	4.3	**4.3**	4.1
הוצאות הנפקת אגרות חוב[1]	**5.2**	5.4	-	-
נכס שיפוי[2]	**2.3**	-	**2.3**	-
עודף מקדמות על הפרשה	**2.3**	-	-	-
הכנסות לקבל	**1.3**	0.9	**0.4**	0.1
חייבים אחרים ויתרות חובה	**7.5**	2.1	**6.1**	2.5
סך כל הנכסים האחרים	**100.5**	47.7	**90.9**	43.0

(1) הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.

(2) ביום 6 באוגוסט 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהיינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של כ-5 מליוני ש"ח. זאת (מהוון ליום 31.12.13- 4.6 מיליוני ש"ח) בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח).

ביאור 10 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד (בישראל)

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
בישראל				
לפי דרישה				
אינם נושאים ריבית	899.4	778.4	920.5	791.6
נושאים ריבית	181.0	137.0	181.0	137.0
סה"כ לפי דרישה	1,080.4	915.4	1,101.5	928.6
לזמן קצוב	9,990.7	8,898.3	11,095.3	10,260.6
סה"כ פיקדונות הציבור*	**11,071.1**	**9,813.7**	**12,196.8**	**11,189.2**
*מזה:				
פיקדונות של אנשים פרטיים	8,888.4	8,113.5	8,888.4	8,113.5
פיקדונות של גופים מוסדיים	785.7	809.5	785.7	809.5
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,397.0	890.7	2,522.7	2,266.2

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח	31 בדצמבר	
	2013	2012
עד 1	**7,243.0**	6,364.4
מעל 1 עד 5	**2,436.6**	2,261.2
מעל 5 עד 10	**542.2**	518.3
מעל 10 עד 15	**331.0**	317.1
מעל 15 עד 20	**184.2**	218.4
מעל 20 עד 50	**279.4**	134.3
מעל 50 עד 100	**54.7**	-
סה"כ	**11,071.1**	**9,813.7**

ביאור 11 - פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
פיקדונות לזמן קצוב מבנקים מסחריים	**51.5**	63.3	**51.5**	63.3

ביאור 12 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים

א - ההרכב

	משך חיים ממוצע[2]	שיעור תשואה פנימי[2]	מאוחד		בנק	
			31 בדצמבר			
			2013	2012	2013	2012
	שנים	%	מיליוני ש"ח			
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:						
במטבע ישראלי לא צמוד	3.07	2.25%	**589.5**	746.5	**118.0**	120.4
במטבע ישראלי צמוד מדד	3.22	3.99%	**816.3**	834.0	**423.6**	377.1
במטבע ישראלי צמוד לדולר	3.15	2.94%	**0.2**	0.5	**0.2**	0.5
סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			**1,406.0**	1,581.0	**541.8**	498.0
מזה: כתבי התחייבות נדחים			**536.7**	491.2	**537.6**	491.2

ב - פרטים נוספים

(1) א. ביום 24 בדצמבר 2012 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, על פי דוח הצעת מדף מיום 24 בדצמבר 2012, שפורסם על פי תשקיף מדף מיום 31 באוגוסט 2011, אגרות חוב (סדרה ט') בע.נ. של 122,421 אש"ח ע.נ. אגרות חוב בתמורה ל- 122,421 אש"ח ו- 71,761 אש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10) בתמורה לסך של 71,761 אש"ח.

ב. ביום 28 באוגוסט 2013 פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

ג. ביום 24 בדצמבר 2013 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), מהסדרה הנסחרת בבורסה, בערך נקוב של 58,790 אש"ח במחיר של 1,031 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.נ. תנאיהם של כתבי ההתחייבות יהיו זהים לתנאי כתבי ההתחייבות כפי שתוארו בדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 24 בדצמבר 2012.

כתבי ההתחייבות יירשמו למסחר בבורסה אך יחולו עליהם מגבלות החסימה הקבועות בסעיף 15ג' לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ובתקנות שהותקנו על פיו. כתבי ההתחייבות הנדחים הונפקו באמצעות דוח הצעת המדף ללא ניכיון. ערכם המתואם של כתבי ההתחייבות, נכון ליום 24 בדצמבר 2013, הינו 1,019 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.נ., ולפיכך, כתבי התחייבות מונפקים בהנפקה הפרטית בפרמיה וללא ניכיון.

ד. לירושלים מימון הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפיקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיסוכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימושו של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.

ה. ביום 30 במאי 2013 הודיעה חברת מעלות כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 לנובמבר 2011), היא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק ומעדכנת את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.

דירוג זה הינו גם הדירוג של אגרות החוב (למעט כתבי ההתחייבות הנדחים כמפורט להלן) שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, דהיינו ilA+. כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, מדורגים ברמת דירוג אחת נמוכה מדירוג הבנק וזאת על פי מתדולגית חברת הדרוג. לפיכך, דירוגם הנו ilA . ביום 22 בדצמבר 2013, הודיעה מעלות כי קבעה דירוג של ilA+ להרחבה פרטית של סדרת כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 10).

ביאור 12 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

(2) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(3) לגבי רכישות של הבנק של תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ראה באור 17. במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור.

ביאור 13 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
הכנסות מראש	**39.0**	35.4	**39.0**	35.4
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	**34.4**	*33.2	**34.4**	*33.2
הוצאות לשלם	**18.5**	9.0	**15.3**	6.5
זכאים בגין רכוש קבוע	**14.4**	7.2	-	-
משכורות ונלוות לשלם	**14.3**	14.6	**13.5**	13.4
התחייבויות תלויות [1]	**4.6**	-	**4.6**	-
הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים (ראה באור 19א)	**2.5**	1.9	**2.5**	1.9
עודף עתודה לפיצויי פרישה על היעודה (ראה באור 14א)	**2.0**	1.5	**2.1**	1.1
עודף התחייבויות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו	-	16.3	-	18.1
זכאים אחרים ויתרות זכות	**15.6**	*3.9	**15.2**	*3.5
סך הכל התחייבויות אחרות	**145.3**	123.0	**126.6**	113.1

* סווג מחדש

(1) ביום 6 באוגוסט 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהיינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של כ-5 מליוני ש"ח. זאת (מהוון ליום 31.12.13- 4.6 מיליוני ש"ח) בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח).

ביאור 14 - זכויות עובדים

א - פיצויי פרישה

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם בבנק ובחברות הבנות שלו. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין. להלן סכומי העתודה והיעודה:

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
	מיליוני ש"ח			
סכום העתודה	**61.0**	59.3	**58.3**	56.3
סכום היעודה	**59.0**	57.8	**56.2**	55.2
עודף העתודה לפיצויים על היעודה (נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות")	**2.0**	1.5	**2.1**	1.1

ב - עתודה למענקי יובלות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסויים, למענק מיוחד ("מענק יובלות"). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחושבת העתודה בגין התחייבות זו החל משנת 2007 על בסיס אקטוארי ומוצגת בערך נוכחי. שיעור ההיוון שנקבע על- ידי המפקח על הבנקים הינו 4%, ובהתחשב בגורם עליית השכר העתידית. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: במאוחד 2.7 מיליוני ש"ח (2012 - 2.6 מיליוני ש"ח), בבנק 2.4 מיליוני ש"ח (2012 - 2.3 מיליוני ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג - חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב- 5.1 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק בסך 4.6 מיליוני ש"ח (2012 - 6.2 מיליוני ש"ח במאוחד ו-5.5 מיליוני ש"ח בבנק) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד - תאור תכניות תגמול לעובדים

ביום 12 בדצמבר 2012 נכנס לתוקפו תיקון מס' 20 לחוק החברות התשע"ג-2012 לפיו נדרשות חברות ציבוריות לגבש מדיניות תגמול לענין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה (להלן: "תיקון 20") ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בדבר מדיניות התגמול בתאגיד הבנקאי (להלן: "נב"ת 301A"). הוראה זו מכילה דרישות נוספות, בין היתר, לעניין תגמולם של נושאי משרה בתאגידים הבנקאיים. בנק ירושלים גיבש במהלך שנת 2010 תוכנית תגמול לעובדי הבנק המבוססת על המסמך שפרסם המפקח על הבנקים בנושא זה במטרה לעגן נוסחה ברורה וידועה מראש הקושרת בין תשואת הבנק לגובה המענק השנתי שיחולק וזאת תוך בחינה ארוכת טווח של יעדי הבנק ותוך התחשבות ברמת הסיכון הקיימת בהשגת תשואה זו. חלוקת המענק בין עובדי הבנק תהיה דיפרנציאלית ותבוסס על מדדי ביצוע כמותיים ואיכותיים ועל פרמטרים נוספים.

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתכנית, יהיו העובדים ובכללם חברי ההנהלה זכאים לתשלום בונוס שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן (נתונים באלפי ש"ח):

תשואה מחושבת	סכום מענק לעובדים		סכום מענק לחברי הנהלה		סה"כ סכום מענק	
	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-
8.5%-9%	1,200	1,200	-	-	1,200	1,200
9%-10%	2,900	4,500	400	700	3,300	5,200
10%-11%	4,500	6,000	700	950	5,200	6,950
11%-12%	6,000	7,250	950	1,500	6,950	8,750
12%-13%	7,250	8,500	1,500	2,000	8,750	10,500
13%-14%	8,500	11,000	2,000	2,700	10,500	13,700
14%-15%	11,000	13,000	2,700	3,300	13,700	16,300
15%-16%	13,000	15,000	3,300	4,500	16,300	19,500

ה- זכויות אחרות

ככלל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה (למעט המנכ"ל) אינם זכאים למענקי הסתגלות ולפיצויים מוגדלים בעת פרישה. לפרטים בדבר תנאי העסקתם של המנכ"ל ויו"ר הדרקטוריון ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "בעלי עניין וצדדים קשורים".

ו- תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "עסקאות תשלום מבוסס מניות".

ביאור 15 - שעבודים ותנאים מגבילים

א - על פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלקת מעו"ף להפקיד בטחונות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שם מסלקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם בסך של 116.6 מיליוני ש"ח.
2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2013, הופקדו כספים בחשבון זה בסך 4.4 מיליוני ש"ח. החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ב - כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטחונות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שמה ואשר מנוהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם בסך של 6.6 מיליוני ש"ח.
2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ ע"ש מסלקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2013, הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 14.8 מיליוני ש"ח.

ג - לצורך הבטחת אשראי שנתן או יתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי הסכם עמו מיום 24 בינואר 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון יעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. שווי אגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם בסך של 40.9 מיליוני ש"ח.

פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים

	מאוחד ובנק	
	2013	2012
	מיליוני ש"ח	
ניירות ערך זמינים למכירה	164.0	225.3

ביאור 16א - הון עצמי

א - הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 מורכב מ- 100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר 2012 - דומה). ההון המונפק והנפרע ליום 31 בדצמבר 2013 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2012 - דומה).

ב - ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה.

ביום 29 באוגוסט 2013, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 11 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 23 בספטמבר 2013, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 10 בספטמבר 2013 (המועד הקובע).

ביום 28 בנובמבר 2013, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 2.7 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 17 בדצמבר 2013, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 5 בדצמבר 2013 (המועד הקובע).

בשנת 2012 לא חולק דיבידנד.

ביום 31 במרץ 2011 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 25 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 27 באפריל 2011.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט - 1999 ולהוראות המפקח על הבנקים.

ביאור 2ב16 - הון עצמי - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאוחד

	31 בדצמבר		1 בינואר
	2013	2012	2014
א - הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון רובד 1, לאחר ניכויים	694.5	693.0	694.8
הון רובד 2, לאחר ניכויים	341.4	338.0	357.7
סך הכל ההון הכולל	1,035.9	1,031.0	1,052.5
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	6,674.1	6,452.3	6,831.5
סיכוני שוק	49.3	148.2	55.1
סיכון תפעולי	705.5	553.3	705.5
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	7,428.9	7,153.8	7,592.1
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.3	9.7	9.2
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.9	14.4	13.9
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	13.0	13.0	13.0

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

א - הון רובד 1			
הון עצמי	**697.2**	694.1	697.2
בניכוי רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה	**(0.3)**	(1.1)	-
בניכוי נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**(2.4)**	-	(2.4)
סך הכל הון רובד 1	**694.5**	693.0	694.8
ב - הון רובד 2			
הון רובד עליון:			
45% מסכום הרווחים נטו,לפני השפעת המס המתייחס,בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה.	**0.2**	0.9	-
הון רובד 2 תחתון:			
כתבי התחייבות נדחים	**341.2**	337.1	273.0
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	-	-	84.7
סך הכל הון רובד 2	**341.4**	**338.0**	**357.7**

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2013					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ[1]				
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,702.4	-	90.1	40.9	-	2,833.4
ניירות ערך	583.5	89.0	0.4	-	3.7	676.6
אשראי לציבור, נטו	4,939.0	3,582.9	981.7	123.0	-	9,626.6
בניינים וציוד	-	-	-	-	150.4	150.4
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	-	-	2.4	2.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	14.6	0.5	4.1	2.5	-	21.7
נכסים אחרים	90.1	2.3	-	-	8.1	100.5
סך הכל נכסים	**8,329.6**	**3,674.7**	**1,076.3**	**166.4**	**164.6**	**13,411.6**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	6,856.6	2,603.3	1,219.4	391.8	-	11,071.1
פיקדונות מבנקים	-	47.2	4.3	-	-	51.5
פיקדונות הממשלה	0.5	0.2	-	-	-	0.7
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	27.5	-	-	-	-	27.5
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	589.5	816.3	0.2	-	-	1,406.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	10.3	-	1.9	0.1	-	12.3
התחייבויות אחרות	101.7	-	-	-	43.6	145.3
סך הכל התחייבויות	**7,586.1**	**3,467.0**	**1,225.8**	**391.9**	**43.6**	**12,714.4**
הפרש	743.5	207.7	(149.5)	(225.5)	121.0	697.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(413.4)	(0.4)	263.3	150.5	-	-
סך הכל כללי	**330.1**	**207.3**	**113.8**	**(75.0)**	**121.0**	**697.2**

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2012					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ [1]				
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	1,017.3	-	293.0	50.3	-	1,360.6
ניירות ערך	969.5	189.7	2.7	-	1.1	1,163.0
אשראי לציבור, נטו	4,881.9	3,474.7	1,097.4	127.4	-	9,581.4
בניינים וציוד	-	-	-	-	117.9	117.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	11.6	-	5.5	3.8	0	20.9
נכסים אחרים	40.5	2.5	-	-	4.7	47.7
סך הכל נכסים	**6,920.8**	**3,666.9**	**1,398.6**	**181.5**	**123.7**	**12,291.5**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	5,367.3	3,011.8	1,065.3	369.3	-	9,813.7
פיקדונות מבנקים	-	52.4	10.9	-	-	63.3
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	746.6	833.9	0.5	-	-	1,581.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	14.0	-	2.0	0.4	-	16.4
התחייבויות אחרות	87.6	-	-	-	35.4	123.0
סך הכל התחייבויות	**6,215.5**	**3,898.1**	**1,078.7**	**369.7**	**35.4**	**11,597.4**
הפרש	705.3	(231.2)	319.9	(188.2)	88.3	694.1
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	19.2	69.0	(280.8)	192.6	-	-
סך הכל כללי	**724.5**	**(162.2)**	**39.1**	**4.4**	**88.3**	**694.1**

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2013					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ[1]				
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,702.4	-	90.1	40.9	-	2,833.4
ניירות ערך	585.3	91.1	0.4	-	3.7	680.5
אשראי לציבור, נטו	4,939.0	3,582.9	981.7	123.0	-	9,626.6
השקעה בחברות מאוחדות	22.0	-	-	-	358.6	380.6
בניינים וציוד	-	-	-	-	18.2	18.2
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	-	-	2.4	2.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	14.6	0.5	4.1	2.5	-	21.7
נכסים אחרים	83.9		-	-	7.1	91.0
סך הכל נכסים	**8,347.2**	**3,674.5**	**1,076.3**	**166.4**	**390.0**	**13,654.4**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	7,586.2	2,999.4	1,219.4	391.8	-	12,196.8
פיקדונות מבנקים	-	47.2	4.3	-	-	51.5
פיקדונות הממשלה	0.5	0.2	-	-	-	0.7
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	27.5	-	-	-	-	27.5
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	118.0	423.6	0.2	-	-	541.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	10.3	-	1.9	0.1	-	12.3
התחייבויות אחרות	83.0	-	-	-	43.6	126.6
סך הכל התחייבויות	**7,825.5**	**3,470.4**	**1,225.8**	**391.9**	**43.6**	**12,957.2**
הפרש	521.7	204.1	(149.5)	(225.5)	346.4	697.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(413.4)	(0.4)	263.3	150.5	-	-
סך הכל כללי	**108.3**	**203.7**	**113.8**	**(75.0)**	**346.4**	**697.2**

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2012					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ[1]				
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	1,016.6	-	293.0	50.3	-	1,359.9
ניירות ערך	988.2	192.7	2.7	-	1.1	1,184.7
אשראי לציבור, נטו	4,881.9	3,474.7	1,097.4	127.4	-	9,581.4
השקעה בחברות מאוחדות	13.7	-	-	-	351.0	364.7
בניינים וציוד	-	-	-	-	19.5	19.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים	11.6	-	5.5	3.8	-	20.9
נכסים אחרים	38.5	-	-	-	4.5	43.0
סך הכל נכסים	**6,950.5**	**3,667.4**	**1,398.6**	**181.5**	**376.1**	**12,574.1**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	6,267.9	3,486.7	1,065.3	369.3	-	11,189.2
פיקדונות מבנקים	-	52.4	10.9	-	-	63.3
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	120.4	377.1	0.5	-	-	498.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	14.0	-	2.0	0.4	-	16.4
התחייבויות אחרות	77.7	-	-	-	35.4	113.1
סך הכל התחייבויות	**6,480.0**	**3,916.2**	**1,078.7**	**369.7**	**35.4**	**11,880.0**
הפרש	470.5	(248.8)	319.9	(188.2)	340.7	694.1
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	19.2	69.0	(280.8)	192.6	-	-
סך הכל כללי	**489.7**	**(179.8)**	**39.1**	**4.4**	**340.7**	**694.1**

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - מאוחד[1]

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד 3 שנים
ליום 31 בדצמבר 2013					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	3,129.8	370.5	1,639.7	1,179.7	975.0
התחייבויות**	2,776.5	837.7	2,149.9	3,095.3	1,057.4
הפרש	353.3	(467.2)	(510.2)	(1,915.6)	(82.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(479.1)	(55.5)	34.7	86.1	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(125.8)	(522.7)	(475.5)	(1,829.5)	(82.4)
מטבע חוץ[3]					
נכסים*	123.1	0.3	105.7	98.8	100.3
התחייבויות**	901.4	147.6	476.1	38.9	-
הפרש	(778.3)	(147.3)	(370.4)	59.9	100.3
מזה: הפרש - בדולר	(665.2)	(121.9)	(311.6)	48.5	88.7
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	479.1	55.5	(34.7)	(86.1)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(299.2)	(91.8)	(405.1)	(26.2)	100.3
סך הכל					
נכסים*	**3,252.9**	**370.8**	**1,745.4**	**1,278.5**	**1,075.3**
התחייבויות**	**3,677.9**	**985.3**	**2,626.0**	**3,134.2**	**1,057.4**
הפרש	**(425.0)**	**(614.5)**	**(880.6)**	**(1,855.7)**	**17.9**
*מזה: אשראי לציבור	333.7	362.4	1,501.8	1,223.3	1,042.7
**מזה: פיקדונות הציבור	3,518.0	914.3	2,457.0	2,822.2	772.1
ליום 31 בדצמבר 2012					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	1,493.3	615.2	1,499.1	1,155.6	963.1
התחייבויות**	2,750.5	822.4	2,399.3	1,673.2	965.5
הפרש	(1,257.2)	(207.3)	(900.2)	(517.5)	(2.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(0.9)	18.7	33.5	36.9	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(1,258.1)	(188.6)	(866.7)	(480.6)	(2.4)
מטבע חוץ[3]					
נכסים*	311.4	1.5	114.1	109.7	109.1
התחייבויות**	939.2	218.1	238.2	5.2	0.0
הפרש	(627.8)	(216.7)	(124.1)	104.5	109.1
מזה: הפרש - בדולר	(487.0)	(174.7)	(62.4)	82.6	95.7
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	0.9	(18.7)	(33.5)	(36.9)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(626.9)	(235.4)	(157.6)	67.6	109.1
סך הכל					
נכסים*	**1,804.7**	**616.6**	**1,613.2**	**1,265.3**	**1,072.2**
התחייבויות**	**3,689.7**	**1,040.5**	**2,637.5**	**1,678.4**	**965.5**
הפרש	**(1,885.0)**	**(423.9)**	**(1,024.3)**	**(413.1)**	**106.7**
* מזה: אשראי לציבור	378.5	275.2	1,582.7	1,219.8	1,032.8
** מזה: פיקדונות הציבור	3,596.7	959.3	2,410.1	1,402.2	649.6

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 6.3 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (3.7 מיליוני ש"ח נכון ל-31.12.2012).

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - מאוחד[1] (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מעל 3 שנים ועד 4 שנים	מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 20 שנה	סך הכל תזרימי המזומנים	יתרות מאזניות[4] ללא תקופת פירעון[2]	יתרות מאזניות[4] סך הכל	שיעור תשואה חוזי[5]
759.0	758.8	2,687.0	2,530.7	411.6	14,441.8	170.9[2]	12,377.1	3.92%
705.6	494.3	780.5	14.0	-	11,911.2	43.6	11,151.0	1.73%
53.4	264.5	1,906.5	2,516.7	411.6	2,530.6	127.3	1,226.1	
-	-	-	-	-	(413.8)	-	-	
53.4	264.5	1,906.5	2,516.7	411.6	2,116.8	127.3	1,226.1	
100.5	96.3	405.5	360.0	0.5	1,391.0	-	1,034.5	3.46%
-	0.2	0.2	-	-	1,564.4	-	1,563.4	0.82%
100.5	96.1	405.3	360.0	0.5	(173.4)	-	(528.9)	
88.1	85.4	359.5	327.7	0.5	(100.3)	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	
1.0	-	(0.2)	-	-	414.6	-	-	
101.5	96.1	405.1	360.0	0.5	241.2	-	(528.9)	
859.5	**855.1**	**3,092.5**	**2,890.7**	**412.1**	**15,832.8**	**170.9**	**13,411.6**	**3.88%**
705.6	**494.5**	**780.7**	**14.0**	**-**	**13,475.6**	**43.6**	**12,714.4**	**1.80%**
153.9	**360.6**	**2,311.8**	**2,876.7**	**412.1**	**2,357.2**	**127.3**	**697.2**	
846.9	738.3	2,843.4	2,890.7	412.1	12,195.3	6.3	9,626.6	3.96%
516.0	374.6	376.5	-	-	11,750.7	-	11,071.1	1.73%
776.8	715.1	3,223.1	2,532.4	333.3	13,307.0	153.5[2]	10,805.1	4.11%
674.0	635.9	685.2	18.9	-	10,624.8	35.4	10,197.2	2.70%
102.8	79.2	2,537.9	2,513.5	333.3	2,682.2	118.1	607.9	
-	-	-	-	-	88.2	-	-	
102.8	79.2	2,537.9	2,513.5	333.3	2,770.4	118.1	607.9	
108.0	106.6	439.9	401.8	1.0	1,703.0	4.6	1,486.4	3.20%
-	1.5	-	-	-	1,402.3	-	1,400.2	1.30%
108.0	105.1	439.9	401.8	1.0	300.7	4.6	86.2	
94.6	92.0	384.8	367.2	1.0	393.8	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	(88.2)	-	-	
108.0	105.1	439.9	401.8	1.0	212.5	4.6	86.2	
884.8	**821.8**	**3,663.0**	**2,934.2**	**334.3**	**15,010.0**	**158.1**	**12,291.5**	**4.00%**
674.0	**637.4**	**685.2**	**18.9**	**-**	**12,027.2**	**35.4**	**11,597.4**	**2.53%**
210.8	**184.3**	**2,977.8**	**2,915.3**	**334.3**	**2,982.9**	**122.7**	**694.1**	
829.7	726.2	2,878.2	2,902.4	334.3	12,159.8	34.4	9,581.4	4.20%
386.4	442.8	230.8	0.6	-	10,078.5	-	9,813.7	2.42%

(3) לא כולל מט"י צמוד למטבע חוץ.

(4) כפי שנכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - בנק[1] (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד 3 שנים
ליום 31 בדצמבר 2013					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	3,135.9	371.4	1,445.8	1,232.9	1,026.1
התחייבויות**	2,788.6	706.8	2,133.1	2,994.1	990.0
הפרש	347.3	(335.4)	(687.3)	(1,761.2)	36.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(479.1)	(55.5)	34.7	86.1	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(131.8)	(390.9)	(652.6)	(1,675.1)	36.1
מטבע חוץ[3]					
נכסים*	123.1	0.3	105.7	98.8	100.3
התחייבויות**	901.4	147.6	476.1	38.9	-
הפרש	(778.3)	(147.3)	(370.4)	59.9	100.3
מזה: הפרש - בדולר	(665.2)	(121.9)	(311.6)	48.5	88.7
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	479.1	55.5	(34.7)	(86.1)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(299.2)	(91.8)	(405.1)	(26.2)	100.3
סך הכל					
נכסים*	**3,259.0**	**371.7**	**1,551.5**	**1,331.7**	**1,126.4**
התחייבויות**	**3,690.0**	**854.4**	**2,609.2**	**3,033.0**	**990.0**
הפרש	**(431.0)**	**(482.7)**	**(1,057.7)**	**(1,701.3)**	**136.4**
*מזה: אשראי לציבור	333.7	362.4	1,501.8	1,223.3	1,042.7
**מזה: פיקדונות הציבור	3,551.3	851.5	2,552.9	2,940.8	901.5
ליום 31 בדצמבר 2012					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	1,520.1	557.7	1,522.7	1,180.0	1,017.3
התחייבויות**	2,784.5	824.9	2,444.4	1,691.7	1,015.6
הפרש	(1,264.4)	(267.2)	(921.7)	(511.7)	1.7
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(2.2)	18.8	35.3	38.6	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(1,266.6)	(248.4)	(886.4)	(473.1)	1.7
מטבע חוץ[3]					
נכסים*	274.6	2.9	115.0	109.7	109.1
התחייבויות**	939.5	218.4	238.3	5.2	0.0
הפרש	(664.9)	(215.6)	(123.3)	104.5	109.1
מזה: הפרש - בדולר	(487.0)	(174.7)	(62.4)	82.6	95.7
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	7.4	(17.4)	(31.8)	(37.8)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(657.5)	(233.0)	(155.1)	66.7	109.1
סך הכל					
נכסים*	**1,794.7**	**560.6**	**1,637.7**	**1,289.7**	**1,126.4**
התחייבויות**	**3,724.0**	**1,043.3**	**2,682.8**	**1,696.9**	**1,015.6**
הפרש	**(1,929.4)**	**(482.8)**	**(1,045.1)**	**(407.2)**	**110.8**
* מזה: אשראי לציבור	378.5	275.2	1,582.7	1,219.8	1,032.8
** מזה: פיקדונות הציבור	3,622.4	1,025.6	2,632.1	1,613.8	924.2

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 6.3 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (3.7 מיליוני ש"ח נכון ל-31.12.2012).

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - בנק[1] (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מעל 3 שנים ועד 4 שנים	מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 20 שנה	סך הכל תזרימי המזומנים	יתרות מאזניות[4]		שיעור תשואה חוזי[5]
						ללא תקופת פירעון[2]	סך הכל	
791.3	802.6	2,716.4	2,530.7	411.6	14,464.7	396.3[2]	12,619.9	3.93%
612.9	468.9	601.4	14.0	-	11,309.8	-	11,393.8	1.83%
178.4	333.7	2,115.0	2,516.7	411.6	3,154.9	396.3	1,226.1	
-	-	-	-	-	(413.8)	-	-	
178.4	333.7	2,115.0	2,516.7	411.6	2,741.1	396.3	1,226.1	
100.5	96.3	405.5	360.0	0.5	1,391.0	-	1,034.5	3.46%
-	0.2	0.2	-	-	1,564.4	-	1,563.4	0.82%
100.5	96.1	405.3	360.0	0.5	(173.4)	-	(528.9)	
88.1	85.4	359.5	327.7	0.5	(100.3)	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	413.8	-	-	
100.5	96.1	405.3	360.0	0.5	240.4	-	(528.9)	
891.8	**898.9**	**3,121.9**	**2,890.7**	**412.1**	**15,855.7**	**396.3**	**13,654.4**	**3.89%**
612.9	**469.1**	**601.6**	**14.0**	**-**	**12,874.2**	**-**	**12,957.2**	**1.71%**
278.9	**429.8**	**2,520.3**	**2,876.7**	**412.1**	**2,981.5**	**396.3**	**697.2**	
846.9	738.3	2,843.4	2,890.7	412.1	12,195.3	6.3	9,626.6	3.96%
527.9	419.9	344.6	-	-	12,090.4	-	13,753.9	1.87%
825.5	748.4	3,293.3	2,533.0	336.1	13,534.2	405.9[2]	11,087.7	4.11%
725.7	666.0	744.9	18.2	-	10,915.9	35.4	10,479.8	2.70%
99.8	82.3	2,548.5	2,514.8	336.1	2,618.3	370.5	607.9	
(1.5)	(3.4)	-	-	-	85.6	-	-	
98.3	78.9	2,548.5	2,514.8	336.1	2,703.9	370.5	607.9	
108.0	106.7	439.9	401.8	1.0	1,668.6	4.6	1,486.4	3.20%
-	1.5	-	-	-	1,403.0	-	1,400.2	1.30%
108.0	105.2	439.9	401.8	1.0	265.6	4.6	86.2	
94.6	92.0	384.8	367.2	1.0	393.8	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	
-	(1.4)	-	-	-	(81.0)	-	-	
108.0	103.8	439.9	401.8	1.0	184.6	4.6	86.2	
933.5	**855.1**	**3,733.2**	**2,934.8**	**337.1**	**15,202.8**	**410.5**	**12,574.1**	**4.00%**
725.7	**667.5**	**744.9**	**18.2**	**-**	**12,318.9**	**35.4**	**11,880.0**	**2.53%**
207.7	**187.5**	**2,988.4**	**2,916.6**	**337.1**	**2,883.9**	**375.1**	**694.1**	
829.7	726.2	2,878.2	2,902.4	334.3	12,159.9	34.5	9,581.4	4.20%
637.5	580.7	507.5	0.6	-	11,544.4	-	11,189.2	2.44%

(3) לא כולל מט"י צמוד למטבע חוץ.

(4) כפי שנכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים (במאוחד ובבנק)

	יתרות החוזים [1]		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
	ליום 31 בדצמבר			
	2013	2012	2013	2012
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן	**1,066.4**	1,038.5	**1.3**	0.7
ערבויות לרוכשי דירות	**16.8**	32.9	**0.2**	0.2
ערבויות להבטחת אשראי	**65.8**	81.4	**0.2**	0.3
ערבויות אחרות	**82.4**	80.5	**0.5**	0.5
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	**156.2**	134.4	**0.3**	0.2
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	**71.2**	80.1	-	-
סה"כ	**1,458.8**	1,447.8	**2.5**	1.9

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף שנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

ב - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה [1] לסוף שנה (במאוחד ובבנק)

	ליום 31 בדצמבר	
	2013	2012
יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה[2]		
מטבע ישראלי לא צמוד	**1,651.5**	1,936.7
מטבע ישראלי צמוד למדד	**51.2**	59.7
מטבע חוץ	**0.3**	0.4
סך הכל	**1,703.0**	1,996.8

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2013	2012
הלוואות מפקדונות לפי מידת גביה	**2.6**	4.8
הלוואות עומדות	**3.5**	1.8

(1) אשראים ופיקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.
(2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 219 מיליוני ש"ח (2012 - 301 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה[1] לסוף שנה (המשך)

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה[2]

	31 בדצמבר						
	2013						2012
	עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	סך הכל	סך הכל
תזרימי חוזיים עתידיים	**13.7**	**26.6**	**26.0**	**41.8**	**7.2**	**115.3**	137.4
תזרימים צפויים מהוונים [3] [4]	**13.4**	**25.0**	**23.3**	**34.8**	**5.3**	**101.8**	120.7

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.
(2) כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפקדונות לפי מידת גביה.
(3) היוון בוצע לפי שיעור של 2.51% (2012 - 2.4%).
(4) הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

א. ביום 12 ביולי 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. בימים אלו מתקיימים הליכי גישור בתיק זה.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה (למעט שכר טרחה לעו"ד התובעים) הינם קלושים.

ב. ביום 17 בספטמבר 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטעה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק ירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח.

ככל שניתן להעריך בשלב ראשוני ומוקדם זה, לבנק טענות הולמות כנגד הטענות שבבקשה, ולפיכך, להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, קלושים סיכוייה של הבקשה להתקבל.

ג. ביום 1 באפריל 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית נגד כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל בטוחה") וכן נגד בנקים ובתי השקעות נוספים.

המבקשים טוענים כי הינם בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות שונות אשר נוהלו בעבר על ידי חברות בנות של הבנקים, ובכללן על-ידי כלל קרנות נאמנות בע"מ (לשעבר אילנות דיסקונט בע"מ, להלן: "אילנות דיסקונט"), שנמכרה לכלל בטוחה. עניינן של התביעה ובקשת האישור, בעמלות "ברוקראז'" אשר, לטענת המבקשים, נהגה כלל קרנות נאמנות (שהייתה בחלק מהתקופה הרלוונטית לתובענה בשליטת כלל בטוחה) כמנהלת קרנות נאמנות, לשלם לבנק דיסקונט ולכלל בטוחה, בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך ו/או מטבע חוץ, אשר בנק דיסקונט ו/או כלל בטוחה ביצעו עבורה בהיותן חבר בורסה.

לטענת המבקשים, חלק מהנתבעות גבו מקרנות הנאמנות שבניהול חברות בנות שלהם, שלא כדין, עמלות בשיעורים גבוהים מהשיעורים שנגבו מלקוחות אחרים שלהם. המבקשים מוסיפים וטוענים, כי הסיבה להמשך גביית העמלה הגבוהה, הינה הסכמות שונות אליהן הגיעו כלל בטוחה ובנק דיסקונט, במסגרת מכירת השליטה באילנות דיסקונט. המבקשים טוענים כי במעשיה אלו הפרה כלל בטוחה את הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994. כמו כן טוענים המבקשים, כי כלל בטוחה הפרה את חובת הנאמנות כלפי מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן, הפרה את החוזה בינה לבין המשקיעים בקרן הנאמנות, הטעתה את המשקיעים וניצלה את בורותם. היקף הנזק הנטען לקבוצה, מוערך על ידי המבקשים לתקופה שמיום 1 בינואר 2004, כנגד כל הנתבעות, בסך של כ-386.15 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי מתוך סכום זה אחראית כלל בטוחה לסך של כ-50.3 מיליוני ש"ח, כאשר בגין חלק מהסכום הנ"ל היא נתבעת לבד ובגין חלק מהסכום היא נתבעת ביחד ולחוד עם בנק דיסקונט. הסעד הנתבע בתביעה הינו לחיוב כל הנתבעות להשיב את העמלות שנגבו כביכול ביתר מתחילת שנת 2004, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור לגביית עמלות.

ביום 15 בפברואר 2010 הגישה כלל בטוחה תגובה לבקשת האישור. ביום 9 בינואר 2011 הגישו המבקשים תשובה לתגובת כלל בטוחה. ביום 17 באפריל 2012 התקיים קדם משפט ראשון בתביעה, במסגרתו נקבע כי טענות הרחבת החזית יידונו במסגרת ההחלטה הסופית האם לאשר את התביעה כייצוגית. כמו כן, העביר בית המשפט את החומר בתיק לעמדת רשות ני"ע, וזו הגישה ביום 8 ביולי 2012 את עמדתה בתיק, וביום 12 בספטמבר 2012 הגישה כלל בטוחה את תגובתה לעמת הרשות. הצדדים פנו, בהמלצת בית המשפט, להליך גישור, אשר החל בחודש פברואר 2013. הליך הגישור לא צלח והתיק חזר לביהמ"ש והועבר בימים אלו לדיון בבית המשפט הכלכלי.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הדוח 2.3 מליוני ש"ח) לפרטים נוספים ראה ביאור 7ה.

להערכת הבנק המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, יש לבנק (לשעבר - כלל בטוחה) טענות הגנה טובות כנגד התביעה וכנגד בקשת האישור ואין זה צפוי כי בית המשפט יקבל את הבקשה וכי התובעים יזכו בבקשה.

ד - התחייבויות תלויות אחרות

1. בחודש ינואר 2012 אושרה באסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.

2. במסגרת הקמת החברה, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בשליטה מלאה של הבנק (להלן: "מימון והנפקות") התחייב הבנק לשפות את מימון והנפקות בגין כל התחייבויותיה, זאת בכדי לעמוד בדרישות הוראות המפקח על הבנקים בנושא יחס הון מזערי (סעיף 4 להוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין).

במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור. למועד הדוח, יתרת התחייבות הבנק הינה ל- 30 מיליון ש"ח ע.נ. תעודות פיקדון (סדרה א'), 182 מיליון ש"ח ע.נ. תעודות פיקדון (סדרה ב'), 150 מיליון ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), 315 מיליון ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה ז'), 360 מיליון ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה ח') , 122 מיליון ש"ח ע.נ. (סדרה ט') ,100 מיליון ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ד) ו- 131 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), שהונפקו על ידי מימון והנפקות. בחודש יוני 2013 הגיע מועד הפדיון הסופי של תעודת התחייבות (סדרה ו') ובכך נפדתה יתרת הקרן בסך של 68 מיליון ש"ח ע.נ. התחייבות הבנק הנ"ל אינה ניתנת לביטול או לשינוי מאחר שתלויות בהן זכויות בעלי תעודות הפיקדון.

3. ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס- 2000 , בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010. הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתן, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.

בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום.

4. הבנק התחייב לאפשר למפקידים וחוסכים לקבל הלוואות בגובה פקדונותיהם לרכישת דירה או לרכישת רכב , בריבית הנמוכה מהריבית התעריפית שתהיה נהוגה בבנק בעת מתן ההלוואה. זכות זו תעמוד להם מתום שנה ממועד תחילת תקופת הפקדון ובתנאי שהם יעמדו בתנאים הנהוגים בבנק לגבי מתן הלוואות , כמו כן ,הכספים יופקדו במועדים שנקבעו בתנאי התוכנית.

להלן הרכב סכומי ההתחייבות למתן האשראי:

	שיעור הפחתה מהריבית התעריפית	התחייבות מירבית למתן הלוואות ליום 31 בדצמבר	
		2013	2012
פרטי החסכון	**%**	מיליוני ש"ח	
תוכניות חסכון (הפקדה חודשית או חד פעמית)	0.25%	**1,829.2**	2,218.3
תוכניות חסכון בהפקדה חודשית	0.4%	**1,116.2**	991.2
תוכניות חסכון בהפקדה חד פעמית	0.5%	**21.1**	34.8
סך הכל		**2,966.5**	3,244.3

* סווג מחדש.

יצויין כי השפעת ההנחות המצוינות לעיל ושיעור ניצולן בפועל אינו מהותי.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

5. ביום 6 באוגוסט 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהיינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של כ-5 מליוני ש"ח. זאת (מהוון ליום 31.12.13 - 4.6 מיליוני ש"ח) בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח).

בנוסף אחראי הבנק כתוצאה מעיסקת הרכישה גם בגין התחייבויות לשיפוי של גופים שונים אשר רכשו פעילויות שונות מכלל בטוחה לפני מועד המכירה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 30 אלפי ש"ח.

ה - התקשרויות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזי שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2013	2012*	2013	2012
שנה ראשונה	**16.0**	14.7	**2.4**	2.4
שנה שניה	**18.4**	14.0	**2.4**	2.0
שנה שלישית	**15.1**	16.3	**2.3**	1.8
שנה רביעית	**13.3**	12.5	**1.5**	1.8
שנה חמישית ואילך	**115.0**	114.0	**3.3**	4.6
סה"כ חוזי שכירות לזמן ארוך	**177.8**	171.5	**11.9**	12.6

* סווג מחדש

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק)

א. יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכוני שוק. סיכוני שוק כוללים בין היתר סיכוני בסיס, סיכוני ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכוני שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap), חוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	31 בדצמבר 2013				
	חוזי ריבית		חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	סך הכל
	שקל - מדד	אחר			
א. נגזרים ALM[1][2]					
חוזי Futures	-	21.6	-	-	21.6
חוזי Forward	-	-	995.8	-	995.8
Swaps	100.0	202.9	-	-	302.9
סה"כ	**100.0**	**224.5**	**995.8**	**-**	**1,320.3**
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	50.0	188.1	-	-	238.1
ב. נגזרים אחרים [1]					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	-	24.4	687.1	711.5
אופציות שנקנו	-	-	24.4	687.1	711.5
סה"כ	**-**	**-**	**48.8**	**1,374.2**	**1,423.0**
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	-	-	110.9	-	110.9
סך כל הסכום הנקוב	**100.0**	**224.5**	**1,155.5**	**1,374.2**	**2,854.2**

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM[1][2]					
שווי הוגן ברוטו חיובי	0.5	1.7	15.1	-	17.3
שווי הוגן ברוטו שלילי	0.8	0.9	6.2	-	7.9
ב. נגזרים אחרים[1]					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	0.2	4.2	4.4
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	0.2	4.2	4.4
סך הכל שווי הוגן חיובי	**0.5**	**1.7**	**15.3**	**4.2**	**21.7**
סך הכל שווי הוגן שלילי	**0.8**	**0.9**	**6.4**	**4.2**	**12.3**

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	31 בדצמבר 2012				
	חוזי ריבית		חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	סך הכל
	שקל - מדד	אחר			
א. נגזרים ALM[1][2]					
חוזי Forward	-	-	649.0	-	649.0
Swaps	170.0	320.8	-	-	490.8
סה"כ	**170.0**	**320.8**	**649.0**	**-**	**1,139.8**
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	120.0	320.8	-	-	440.8
ב. נגזרים אחרים [1]					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	-	32.8	610.7	643.5
אופציות שנקנו	-	-	32.8	610.7	643.5
סה"כ	**-**	**-**	**65.6**	**1,221.4**	**1,287.0**
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	-	-	65.5	-	65.5
סך כל הסכום הנקוב	**170.0**	**320.8**	**780.1**	**1,221.4**	**2,492.3**

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM[1][2]					
שווי הוגן ברוטו חיובי	0.4	0.1	15.9	-	16.4
שווי הוגן ברוטו שלילי	2.0	6.4	3.5	-	11.9
ב. נגזרים אחרים[1]					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	0.3	4.2	4.5
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	0.3	4.2	4.5
סך הכל שווי הוגן חיובי	**0.4**	**0.1**	**16.2**	**4.2**	**20.9**
סך הכל שווי הוגן שלילי	**2.0**	**6.4**	**3.8**	**4.2**	**16.4**

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

	31 בדצמבר 2013		
	בורסות	בנקים	סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	4.4	17.3	21.7
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:			
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**4.4**	**17.3**	**21.7**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	7.6	33.5	41.1
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**12.0**	**50.8**	**62.8**
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**4.4**	**8.0**	**12.4**

	31 בדצמבר 2012		
	בורסות	בנקים	סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים[2]	4.5	16.4	20.9
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים	4.5	16.4	20.9
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים [1]	5.9	55.6	61.5
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**10.4**	**72.0**	**82.4**
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**3.5**	**10.8**	**14.3**

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 21.7 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.12 - 20.9 מיליוני ש"ח) הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ד. פרוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2013 -					
חוזי ריבית (שקל - מדד)	-	100.0	-	-	100.0
חוזי ריבית (אחר)	21.6	-	175.8	27.1	224.5
חוזי מטבע חוץ	1,027.9	40.8	86.8	-	1,155.5
חוזים בגין מניות	1,374.2	-	-	-	1,374.2
סך הכל	2,423.7	140.8	262.6	27.1	2,854.2
ליום 31 בדצמבר 2012 -					
חוזי ריבית (שקל - מדד)	70.0	-	100.0	-	170.0
חוזי ריבית (אחר)	-	-	320.8	-	320.8
חוזי מטבע חוץ	556.8	186.0	37.3	-	780.1
חוזים בגין מניות	1,221.4	-	-	-	1,221.4
סך הכל	**1,848.2**	**186.0**	**458.1**	**-**	**2,492.3**

ביאור 21 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד)

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הוונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעיסקאות בריבית משתנה.

ביאור 21 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר									
	2013					2012				
		שווי הוגן					שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים										
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,833.4	2,833.4	-	-	2,833.4	1,360.6	971.9	-	388.7	1,360.6
ניירות ערך[2]	676.6	671.6	1.3	3.7	676.6	1,489.6	1,157.9	4.0		1,161.9
אשראי לציבור, נטו[3]	9,626.6	-	-	9,713.4	9,713.4	9,581.4			9,744.9	9,744.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	21.70	4.4	17.3	-	21.7	20.9	4.5	16.4	-	20.9
נכסים פיננסיים אחרים	40.30	-	-	40.3	40.3	43.0	-	-	43.0	43.0
סך הכל	**13,198.6**	**3,509.4**	**18.6**	**9,757.4**	**13,285.4**	**12,495.5**	**2,134.3**	**20.4**	**10,176.6**	**12,331.3**
התחייבויות פיננסיות										
פיקדונות הציבור	11,071.1	-	-	11,125.0	11,125.0	9,813.7	-	-	9,865.8	9,865.8
פיקדונות מבנקים	51.5	-	-	59.5	59.5	63.3	-	-	72.8	72.8
פיקדונות הממשלה	0.7	-	-	0.7	0.7	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,406.0	-	-	1,424.3	1,424.3	1,581.0	1,029.7	-	604.3	1,634.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12.3	4.40	7.90	-	12.3	16.4	4.5	11.9	-	16.4
התחייבויות פיננסיות אחרות	75.0	-	-	75.0	75.0	87.6	-	-	87.6	87.6
סך הכל	**12,616.6**	**4.4**	**7.9**	**12,684.5**	**12,696.8**	**11,562.0**	**1,034.2**	**11.9**	**10,630.5**	**11,676.6**

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.12.2013 ו- 31.12.2012 בסך 8.1 מיליון ש"ח ו- 31.6 מיליון ש"ח , בהתאמה.

(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2013, ו-31.12.2012 בסך 3,528.0 מיליוני ש"ח, 2,328 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2013 ו-31.12.2012 בסך 1,229.0 מיליוני ש"ח , ו- 801.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 21 א'.

(5) לעניין פריטים אשר נמדדו בשווי הוגן כחלק מייחוס עלויות הרכישה של חברת כלל בטוחה, ראה ביאור 7ה.

ביאור 21א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2013			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
	מיליוני ש"ח			
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	477.8	-	-	477.8
אגרות חוב חברות אחרות	10.5	1.3	3.7	15.5
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**488.3**	**1.3**	**3.7**	**493.3**
ניירות ערך למטרות מסחר:				
אגרות חוב - של ממשלת ישראל	183.0	-	-	183.0
אגרות חוב חברות אחרות	0.3	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	**183.3**	**-**	**-**	**183.3**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	-	0.5	-	0.5
חוזי ריבית- אחר	-	1.7	-	1.7
חוזי מטבע חוץ	0.2	15.1	-	15.3
חוזי מניות	4.2	-	-	4.2
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	**4.4**	**17.3**	**-**	**21.7**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**676.0**	**18.6**	**3.7**	**698.3**
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית- שקל מדד	-	0.8	-	0.8
חוזי ריבית- אחר	-	0.9	-	0.9
חוזי מטבע חוץ	0.2	6.2	-	6.4
חוזי מניות	4.2	-	-	4.2
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**4.4**	**7.9**	**-**	**12.3**
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	**4.4**	**7.9**	**-**	**12.3**

ביאור 21א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר 2012			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	783.9	2.3	-	786.2
אגרות חוב חברות אחרות	11.3	1.7	1.1	14.1
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**795.2**	**4.0**	**1.1**	**800.3**
ניירות ערך למטרות מסחר :				
אגרות חוב- למסחר	362.7	-	-	362.7
סך הכל ניירות ערך למסחר	**362.7**	**-**	**-**	**362.7**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	-	0.4	-	0.4
חוזי ריבית- אחר	-	0.1	-	0.1
חוזי מטבע חוץ	0.3	15.9	-	16.2
חוזי מניות	4.2	-	-	4.2
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**4.5**	**16.4**	**-**	**20.9**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**1,162.4**	**20.4**	**1.1**	**1,183.9**
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית- שקל מדד	-	2.0	-	2.0
חוזי ריבית- אחר	-	6.4	-	6.4
חוזי מטבע חוץ	0.3	3.5	-	3.8
חוזי מניות	4.2	-	-	4.2
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**4.5**	**11.9**	**-**	**16.4**
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	**4.5**	**11.9**	**-**	**16.4**

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים [1] (מאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - יתרות

	בעלי עניין								צדדים קשורים	
			מחזיקי מניות							
	בעלי שליטה[4]		בעלי השפעה מהותית[5]		אחרים		אנשי מפתח ניהוליים[6]		אחרים[7]	
	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3
ליום 31 בדצמבר 2013										
נכסים										
אשראי לציבור	0.3	0.6	-	-	-	-	0.6	0.7	-	-
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	0.3	0.6	-	-	-	-	0.6	0.7	-	-
התחייבויות										
פיקדונות הציבור	8.4	10.5	0.2	0.2	1.5	2.0	2.2	2.9	0.5	0.5
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות	-	-	-	-	-	-	1.6	1.6	-	-
מניות (כלול בהון העצמי)[8]	603.5	603.5	-	-	35.0	35.0	-	-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2012										
נכסים										
אשראי לציבור	-	0.2	-	-	-	-	0.7	5.4	-	-
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	-	0.2	-	-	-	-	0.7	5.4	-	-
התחייבויות										
פיקדונות הציבור	7.9	13.6	0.2	0.2	2.0	2.0	2.8	5.1	0.6	0.6
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות	-	-	-	-	-	-	0.8	0.8	-	-
מניות (כלול בהון העצמי)[8]	600.9	600.9	-	-	34.8	34.8	-	-	-	-

(1) בעל עניין- כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראות הדיווח לציבור.
צד קשור - כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 גילויים בהקשר לצד קשור שאינו בעל עניין
(2) יתרה לתאריך המאזן.
(3) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות בסוף כל חודש.
(4) בעל שליטה - כהגדרתו בחוק ניירות ערך
(5) מחזיקי מניות בעלי השפעה מהותית - בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור
(6) אנשי מפתח ניהוליים - בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור
(7) בהתאם לסעיף 80ד(5) בהוראות הדיווח לציבור
(8) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
(9) סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד)[1] (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

	בעלי עניין				צדדים קשורים
		מחזיקי מניות			
	בעלי שליטה[4]	בעלי השפעה מהותית[5]	אחרים	אנשי מפתח ניהוליים[6]	אחרים[7]
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
הכנסות ריבית, נטו**	(0.1)	-	-	(0.1)	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	0.3	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות***	0.1	0.1	0.1	16.7	0.5
סה"כ	**0.1**	**(0.1)**	**(0.1)**	**(16.8)**	**(0.5)**
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
הכנסות ריבית, נטו**	(0.1)	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	(0.2)	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות***	0.1	0.1	0.1	15.0	0.5
סה"כ	**(0.4)**	**(0.1)**	**(0.1)**	**(15.0)**	**(0.5)**
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
הכנסות ריבית, נטו**	(0.2)	-	-	(0.1)	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	(0.3)	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות**	0.1	0.1	0.1	15.4	0.5
סה"כ	**(0.6)**	**(0.1)**	**(0.1)**	**(15.5)**	**(0.5)**

* סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה

** פירוט בטבלה ד' הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

*** פירוט בטבלה ג' תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות).

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד)[1] (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

	בעלי עניין							
			מחזיקי מניות					
	בעלי שליטה [4]		בעלי השפעה מהותית [5]		אחרים		אנשי מפתח ניהוליים[6]	
	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013								
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	**14.8***	**14**
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	**0.1**	**1**	**0.1**	**1**	**0.1**	**1**	**1.9**	**11**
* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.4 מיליוני ש"ח.								
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012								
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	13.2*	12
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	0.1	1	0.1	1	0.1	1	1.8	12
* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.8 מיליוני ש"ח								
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011								
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	12.6*	11
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	0.1	1	0.1	1	0.1	1	2.8	13
* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.8 מיליוני ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 1.1 מיליוני ש"ח.								

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

	המאוחד		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2013	2012	2011
א. בגין נכסים			
מאשראי לציבור	-	0.2	0.1
ב. בגין התחייבויות			
על פיקדונות הציבור	0.2	0.3	0.4
סך כל הכנסות ריבית, נטו	(0.2)	(0.1)	(0.3)

ה - תנאי העסקה של המנכ"ל

ביום 13 באפריל, 2010 החל מר אוריאל פז (להלן: "מר פז" או "המנכ"ל") בכהונתו כמנכ"ל הבנק לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל למינוי. דיווח מיידי מפורט של הבנק בקשר לתנאי ההעסקה של המנכ"ל ניתן ביום 15 במרץ, 2010. תנאי העסקתו של המנכ"ל, כמפורט להלן, אושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק ביום 14 במרץ 2010, כנדרש ביחס לעסקה חריגה עם נושא משרה.

להלן עיקרי ההסכם למתן שירותי ניהול בין הבנק לבין אוריאל פז יעוץ בע"מ, חברה בבעלותו ובשליטתו המלאה של המנכ"ל (להלן: "חברת הניהול"), מיום 10 באוקטובר, 2010 (להלן: "הסכם ניהול") (הסכם זה החליף הסכם עבודה שנחתם עם המנכ"ל ביום 8 באפריל 2010), כדלקמן:

1. חברת הניהול זכאית לתמורה בסך של 120,000 ש"ח ברוטו לחודש ("תשלום חודשי") במהלך תקופת הסכם הניהול צמוד לשיעור בעליית המדד למחירים לצרכן שפורסם ביום 15 בפברואר, 2010 בגין חודש ינואר 2010. בהמשך לדיווח מיידי מיום 14 ביולי, 2013 בדבר יישום תוכנית התייעלות, מנכ"ל הבנק הודיע על הסכמתו להפחתת דמי הניהול המשולמים לו באמצעות חברה בבעלותו המלאה בשיעור של 5% החל מיום 1 באוגוסט, 2013 וכן כי דמי הניהול לא יעודכנו למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר, 2013. הפחתת דמי הניהול תעמוד בתוקפה לזמן קצוב ותסתיים בקרות אירועים מסויימים,

2. תקופת ההתקשרות על פי הסכם הניהול מיום 8 באפריל, 2010 היא לתקופה בת 4 שנים, אך כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את תקופת ההתקשרות באמצעות הודעה מוקדמת, מראש ובכתב, של ששה חודשים. בנוסף, הבנק יהיה רשאי להביא את הסכם ההתקשרות לכלל סיום, באופן מיידי, וללא פיצוי, וזאת בכל אחד מהמקרים הבאים: (א) המנכ"ל הורשע בעבירה שיש עמה קלון בעניין הקשור במתן השירותים לבנק או בעבירה אחרת מסוג פשע; (ב) בית המשפט פסק כי המנכ"ל מעל מעילה חמורה באמון הבנק, או מעילה בכספי הבנק או פגע במזיד בבנק או בעובד מעובדיו באופן שגרם נזק משמעותי לבנק ו/או לעובד מעובדיו; (ג) בנסיבות בהן ניתן היה לשלול מהמנכ"ל תשלום פיצויי פיטורים, כולם או חלקם, לו היה מועסק כעובד בבנק.

3. בהמשך לאישור תנאי העסקתו של המנכ"ל מיום 14 במרץ 2010 הנ"ל והסכם הניהול,החליט דירקטוריון הבנק ביום 27 בפברואר, 2011, לאחר שהתקבל אישור ועדת ביקורת של הבנק לכך ביום 21 בפברואר, 2011, לאמץ תוכנית אופציות להקצאת יחידות אופציות לחברת הניהול בהיקף ובתנאים הקבועים בתוכנית. בהתאם לתוכנית האופציות, הוקצו על שם חברת הניהול עד 2,115,530 יחידות אופציה מסוג A ועד 1,410,355 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים נוספים בדבר תוכנית האופציות ראה דוח מיידי של הבנק מיום 07 במרץ, 2011 (מספר אסמכתא: 2011-01-071295). וביאור 22 א' לדוחות הכספיים.

4. **מענקים חד פעמיים**

בתכנית נקבעה זכאות של חברת הניהול לשני בונוסים חד פעמיים, בסכום מירבי של 240 אלפי ש"ח כל אחד, וזאת כתלות, לגבי אחד הבונוסים, בנוסחה של ביצועי מניית הבנק בבורסה בתקופה שמיום אישור התכנית ועד ליום 13 באפריל, 2011 וביחס לבונוס החד פעמי האחר, כתלות בהנפקת הון על ידי הבנק במחיר שישקף שיעור פרמיה מסויים על ההון העצמי, כפי שנקבע בנוסחת הבונוס החד פעמי. יצויין, כי עד ליום 13 באפריל, 2011 לא התקיימו התנאים דלעיל, ולפיכך חברת הניהול אינה זכאית למענקים המפורטים בסעיף זה.

5. **מענק שנתי**

חברת הניהול תהיה זכאית למענק שנתי, בהתאם לתוכנית מענק שנתי המהווה חלק בלתי נפרד מהסכם הניהול ("תוכנית מענק שנתי").

בהתאם לתוכנית המענק השנתי, תהיה חברת הניהול זכאית למענק שנתי הנגזר מה"תשואה המחושבת" כמוגדר להלן והמוגבלת לגובה של 24 תשלומים חודשיים ברוטו (דהיינו, 2,880 אלפי ש"ח) (להלן:"המענק השנתי").

המענק השנתי יהיה החל מגובה של שלושה תשלומים חודשיים ברוטו (דהיינו, 360 אלפי ש"ח) (בממוצע תשואה להון וגידול בהון של 9%) ועד לגובה של 24 תשלומים חודשיים כאמור לעיל ברוטו (בממוצע של 15%).

יצויין, כי סכום הבונוס נקוב בתכנית כמכפלות התשלום החודשי המשולם לחברת הניהול. כנגזר מכך, מאחר והסכומים החודשיים צמודים כמפורט לעיל, הרי שגם סכומי המינימום והמקסימום של הבונוס הינם סכומי צמודי מדד.

תשלום כל מענק שנתי יתפרס על פני 3 שנים (50% בשנה הראשונה ו- 25% בשנים השנייה והשלישית), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלומו. תשלומו בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון. יצויין כי בנק ישראל הביע הסתייגותו ביחס לסעיף האמור המבטא את הקשר בין אי יכולת לשלם דיבידנד בשל מגבלה רגולטורית ו/או הלימות הון לבין תשלום מענק. יו"ר הדירקטוריון במכתבו לבנק ישראל מיום 11 באוגוסט, 2011, הודיע לבנק ישראל כי רשם בפניו את ההסתייגות האמורה, וכי דירקטוריון הבנק יפעל על פי עמדתו של בנק ישראל בנושא, ובמידת הצורך יפנה אליהם. יובהר כי שינוי כאמור לא נעשה בפועל בהסכם.

תשואה מחושבת משמעה "התשואה המדווחת" כהגדרתה להלן, בנטרול השפעת המיזם כאמור להלן.

תשואה מדווחת משמעה הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינוטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר, לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי).

בחישוב התשואה השנתית ינוטרלו רווחים חד פעמיים (הוגדר כי רווחים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי הון (למעט רווח הון פוטנציאלי ממכירת נכס מקרקעין מסויים שהוגדר בתכנית, ואשר לא הוחרג מחישוב התשואה). בחישוב הגידול בהון ינוטרלו הנפקות הון. אופן נטרול המרכיבים האמורים ייבדק על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

בתכנית הוגדר מיזם להקמה ותפעול של בנקאות קמעונאית חדשה לבנק ("המיזם") ונקבע בתקופה שמאישור המיזם בדירקטוריון ועד למועד בו פעילות המיזם תהיה רווחית מבחינה חשבונאית, ינוטרלו השלכות המיזם מרכיבי נוסחת הבונוס (ההון המרותך למיזם ינוטרל מהמכנה של נוסחת התשואה להון; ההכנסות וההוצאות הקשורות למיזם, כמו גם מגן המס שיווצר ממנו, ינוטרלו מהמונה בחישוב התשואה על ההון לצורך קביעת סכום הבונוס). יישום הנוסחה יבוקר וייבדק על ידי הגורם הבלתי תלוי כנזכר לעיל.

ו - תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

ביום 3 באוקטובר, 2011, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר זאב גוטמן (להלן: "מר גוטמן" או "היו"ר") כדירקטור בבנק וכן את תנאי העסקתו כיו"ר הדירקטוריון המיועד של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ביחס לתנאי ההתקשרות, אישור ועדת ביקורת בישיבתה מיום 20 ביוני, 2011, ולאחריה הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 ביולי, 2011.

ביום 27 באוקטובר 2011 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר גוטמן כיו"ר דירקטוריון הבנק. דוח מיידי בקשר לתנאי ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון ניתן במסגרת דוח מיידי של זימון אסיפה כללית מיום 4 בספטמבר 2011 ותיקון לו מיום 26 בספטמבר, 2011.

להלן עיקרי תנאי ההתקשרות:

1. השירותים יוענקו לבנק על ידי היו"ר במתכונת של התקשרות בין מזמין לבין קבלן עצמאי וזאת באמצעות חברה בשליטת היו"ר. על בסיס מתכונת זו נקבעה התמורה בגין שירותים אלה לבנק. לא יתקיימו בין היו"ר לבין הבנק יחסי עובד ומעביד.

במקרה בו יינתנו הוראות בעניין זה על ידי בנק ישראל ו/או רשות מוסמכת אחרת, האוסרות על מתן השירותים באמצעות חברת ניהול, יבואו תנאי התקשרות אלה לכלל סיום ובד בבד היו"ר יועסק כעובד הבנק לכל דבר ועניין. במקרה זה, יותאמו תנאי העסקתו כך שמצבו הכלכלי של היו"ר לא ישונה לטובה או לרעה, בעקבות שינוי זה. ככל שלא תהא להסכמה בעניין זה, יקבעו תנאי העסקתו כעובד הבנק על ידי רו"ח המוסכם על הצדדים.

2. התמורה בגין השירותים תהיה כדלקמן: סכום חודשי קבוע של 108,340 ש"ח (מאה ושמונה אלף ושלוש מאות וארבעים ש"ח), בצירוף מס ערך מוסף כדין (להלן: "התמורה החודשית").בהמשך לדיווח מיידי מיום 14 ביולי, 2013 בדבר יישום תוכנית התייעלות, יושב ראש דירקטוריון הבנק הודיע על הסכמתו להפחתת דמי הניהול החודשיים המשולמים לו באמצעות חברה בבעלותו המלאה בשיעור של 3.4% החל מיום 1 בנובמבר, 2013. הפחתת דמי הניהול תעמוד בתוקפה לזמן קצוב ותסתיים בקרות אירועים מסויימים. התמורה החודשית תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן, כמפורט בתנאי ההתקשרות.

היה ובגין שנת כספים נתונה הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו, יעלה על 61 מיליוני ש"ח, תועלה התמורה החודשית ב- 10%. מובהר כי היה ולאחר עדכון כאמור לעיל בשנת מס כלשהי ירד הרווח הנקי השנתי של הבנק מתחת ל- 61 מיליוני ש"ח - תופחת התמורה החודשית ב- 10%. העלאות התמורה החודשית או הפחתות התמורה החודשית יבוצעו חודש לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק, ויחולו מאותו מועד ואילך, ללא תחולה רטרואקטיבית. בכל מקרה התמורה החודשית לא תפחת מהתמורה החודשית הקבועה בסעיף לעיל ולא תעלה על 10% מהתמורה החודשית המעודכנת (לצורך ההבהרה - היה ובמשך שנתיים רצופות הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו עלה על 61 מיליוני ש"ח - תועלה התמורה החודשית ב- 10% רק פעם אחת). מנגנון עדכון זה יחל החל מפרסום הדוחות המבוקרים של הבנק לשנת 2012.

3. חופשה בהיקף של עד 30 יום לכל שנה קלנדרית מלאה וכן היעדרות עקב מחלה בהיקף של עד 30 יום בשנה קלנדרית מלאה, לא יביאו להפחתת התמורה החודשית.

4. הבנק יישא בכל ההוצאות השוטפות הכרוכות בהענקת השירותים, וכנגד המצאת קבלות (מקום שאלו לא מגיעות לבנק במישרין), לרבות העמדת רכב וטלפון.

5. היו"ר יהיה זכאי להיכלל בתוכנית תגמול לחברי הנהלה הקובעת מדדים ותנאי סף לקבלת בונוס שנתי, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 25 בנובמבר, 2010 (להלן: "התכנית").

בהתאם לתנאי ההתקשרות, יחולו לגביו כל הוראות התוכנית בכפוף למדדים ולמדרגות ייעודיות שנקבעו ליו"ר, כמפורט להלן.

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתוכנית, יהיה היו"ר המיועד זכאי לתשלום בונוס שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן:

"תשואה מחושבת" *	סכום המענק (בש"ח)
עד 9% (לא כולל)	-
9% ועד 10%	100,000
מעל 10% ועד כולל 11%	120,000
מעל 11% ועד כולל 12%	140,000
מעל 12% ועד כולל 13%	170,000

ו - תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון (המשך)

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתוכנית, יהיה היו"ר זכאי לתשלום בונוס שנתי המותנה בתשואה מחושבת מינימאלית של 9%. המענק השנתי יהיה החל מגובה של 100,000 ש"ח + מע"מ (בתשואה מחושבת של 9% ומעלה) ועד לסך מרבי של 530,000 ש"ח + מע"מ לשנה קלנדרית, וזאת גם במקרה בו על פי תוצאותיו העסקיות של הבנק היה היו"ר זכאי לתשלום מענק גבוה יותר.

המענק ישולם במועדים ובתנאים הקבועים בתוכנית. יצוין, כי בהתאם לתוכנית, המענק למנהלי הבנק ישולם בשלבים על פני שלוש שנים ממועד הזכאות (60% בגין שנת הזכאות ו- 20% בשנה ובשנתיים שלאחר מועד הזכאות), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלומו.

תשלומו בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון.

בשלב זה, ועל פי התוכנית, הוראות הסעיף דלעיל, לא יושמו עקב הסתייגות בנק ישראל לסעיף המבטא את הקשר בין אי יכולת לשלם דיבידנד בשל מגבלה רגולאטורית ו/או הלימות הון לבין תשלום מענק שניתנה בהתייחס לתנאי העסקה של מנכ"ל הבנק (ראה לעיל פירוט על הסתייגות כאמור ומכתבו של יו"ר הדירקטוריון מיום 11 באוגוסט, 2010 לבנק ישראל בתיאור תנאי העסקה של המנכ"ל).

6. עוד יהיה זכאי היו"ר לבונוס מיוחד - בנוסף לבונוס השנתי כאמור בסעיף (ה) לעיל, ומבלי לגרוע ממנו, היה ובהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים של הבנק תהיה לבנק תשואה שנתית (נטו) על ההון העצמי של לפחות 9% - הרי בהתאם ובכפוף לאישורים הדרושים על פי הוראות כל דין, ישולם ליו"ר בונוס מיוחד וזאת בהתחשב בתרומתו המיוחדת לרווחיות הבנק. היקף הבונוס המיוחד נתון לשיקול דעתו הבלעדי של דירקטוריון הבנק, ולאישורה של האסיפה הכללית, והוא ישולם במועד תשלום הבונוס השנתי.

7. כל צד רשאי להביא לסיום ההתקשרות בכל עת, בהודעה בכתב של שלושה חודשים. עם תום תקופת ההסכם, יחולו על היו"ר מגבלות שונות לתקופות ובתנאים כמפורט בתנאי ההתקשרות. ניתנה הודעה על סיום ההתקשרות בטרם חלפו 12 חודשים מתחילת תוקפה של ההתקשרות, הרי שבמשך חודשיים ממועד סיום תקופת ההודעה המוקדמת, לא יעבוד היו"ר עבור בנק אחר בישראל, וזאת בתנאי שבתקופה זו ימשיך הבנק לשלם את מלוא התשלומים המגיעים לחברת הניהול על פי ההתקשרות בין הצדדים.

באור 22א - עסקאות תשלום מבוסס מניות

1. מנכ"ל

א. המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 70,518 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה, ועד ל- 423,106 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 282,071 יחידות לכל מנה.

ב. האופציות יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 5 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה במועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק והחמישית מבשילה 4 שנים לאחר מועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק. האופציות תהיינה ניתנות למימוש למשך תקופה של 72 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות ההסכם.

ג. תוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג A תהיה בטווח שבין 8.6 ש"ח למנה הראשונה ועד 10.8 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג B תהיה בטווח שבין 10.3 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.5 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.

ד. כל יחידת אופציה תקנה למנכ"ל את הזכות לקבל לידיו, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.

ה. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנכ"ל, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.

ו. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 נרשמו תקבולים בגין אופציות למנכ"ל הבנק בסך של כ- 0.4 מיליון ש"ח (-2012 0.7 מיליוני ש"ח). האומדן לשוויין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ- 4.2 מיליוני ש"ח. במועד הענקה ועד ליום 27 בפברואר, 2011 טרם החליט דירקטוריון הבנק על אופן הענקת האופציות למנכ"ל הבנק, בין אם במסגרת תכנית המסולקת במכשירים הוניים עם חלופת סילוק במזומן ובין אם במסגרת תכנית המסולקת במזומן. כתוצאה מכך, ובהיעדר יכולת של דירקטוריון הבנק לקבוע כי סילוק האופציות יעשה באמצעות מכשירים הוניים, טיפל הבנק בהענקה האמורה כהענקה המסולקת במזומן כהגדרתה בתקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2. כפועל יוצא, מדד הבנק בכל תקופת דיווח את השווי ההוגן של ההתחייבות כאשר השינויים נזקפו לדוח רווח והפסד וזאת בהתחשב בתקופת ההבשלה. ביום 27 בפברואר 2011, החליט דירקטוריון הבנק כי האופציות שהוענקו למנכ"ל הבנק יסולקו במכשירים הוניים. אי לכך, סיווגה החברה באותו מועד את ההתחייבות בגין האופציות למנכ"ל להון וזאת בהתאם לשוויה ההוגן לאותו מועד.

חישוב אומדן השווי הכלכלי למועד הנ"ל התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:

סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 27% ל- 30%.

שיעור ריבית חסרת סיכון: בין 4.5% ל - 5.1%.

מחיר מניה: 6.56 ש"ח.

2. מנהלים בכירים

א. המנהלים הבכירים בבנק שלהם אושרה ביום 29 בנובמבר, 2011 על ידי דירקטוריון הבנק הקצאת יחידות פאנטום (להלן "המנהלים") יהיו זכאים ליחידות פאנטום משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 58,765 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה, ועד ל- 352,589 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 176,294 יחידות לכל מנה.

ב. יחידות הפאנטום יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 4 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה בתאריך 29 לנובמבר 2012 והרביעית מבשילה 3 שנים לאחר מועד זה. יחידות הפאנטום יהיו ניתנות למימוש למשך תקופה של 48 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות תוכנית האופציות.

ג. תוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג A תהיה בטווח שבין 9.37 ש"ח למנה הראשונה ועד 11.16 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג B תהיה בטווח שבין 11.14 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.9 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.

ד. היחידות מוענקות ללא כל תמורה.

ה. היחידות אינן ניתנות להעברה, למעט במקרה של מוות או במקרה של אי כשירות משפטית.

ו. תוכנית האופציות מקנה הוראת הגנה לנהנה בתקופת המימוש, במקרה של חלוקת מניות הטבה, חלוקת ניירות ערך בדרך של זכויות, שינויים במבנה הארגוני של הבנק וכן בכל עת בה יוכרז דיבידנד.

ד. כל יחידת פאנטום תקנה למנהלים את הזכות לקבל לידיהם, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.

ה. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנהלים שלא מסיבת מוות, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 30 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.

ו. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 נרשמו הכנסות בגין אופציות למנהלים בסך של כ- 29 אלפי ש"ח (2012-108 הוצאות בסך אלפי ש"ח). האומדן לשוויין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ- 0.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

חישוב אומדן השווי הכלכלי התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:

סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 24% ל- 29%.

שיעור הריבית חסרת סיכון: בין 2.3% ל - 3.2%.

מחיר מניה: 4.96 ש"ח.

ביאור 23 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
הכנסות ריבית						
מאשראי לציבור	**509.4**	510.1	495.2	**509.4**	510.1	495.2
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	**16.8**	8.2	9.8	**16.8**	8.2	9.8
מפיקדונות בבנקים	**0.6**	0.7	5.2	**0.6**	0.7	5.6
מאגרות חוב	**16.4**	36.0	47.8	**19.6**	42.5	52.9
מנכסים אחרים	-	0.7	1.0	-	0.5	0.9
סך הכל הכנסות הריבית	**543.2**	555.7	559.0	**546.4**	562.0	564.4
הוצאות ריבית						
על פיקדונות הציבור	**204.4**	241.0	262.3	**266.7**	309.8	357.5
על פיקדונות מבנקים	**3.4**	3.8	5.0	**3.4**	3.8	5.0
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	**78.2**	80.0	116.9	**23.0**	24.2	35.6
על התחייבויות אחרות	-	-	-	-	-	-
סך הכל הוצאות הריבית	**286.0**	324.8	384.2	**293.1**	337.8	398.1
סך הכנסות ריבית, נטו	**257.2**	**230.9**	**174.8**	**253.3**	**224.2**	**166.3**
פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית						
הוצאות ריבית	-	(1.2)	-	-	(1.2)	-
פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב						
זמינות למכירה	**11.6**	29.9	43.1	**14.8**	36.6	48.2
למסחר	**4.8**	6.1	4.7	**4.8**	5.9	4.7
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	**16.4**	36.0	47.8	**19.6**	42.5	52.9

ביאור 24 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר						
1. מפעילות במכשירים נגזרים						
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM[1]	**(2.7)**	15.6	(15.2)	**(2.7)**	15.6	(15.2)
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)	**1.2**	(15.3)	17.4	**1.2**	(15.3)	17.4
3. מהשקעה באיגרות חוב						
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה[2]	**9.5**	20.5	4.5	**9.0**	19.7	4.5
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה[2]	**(1.3)**	(8.7)	(6.4)	**(1.3)**	(8.4)	(5.7)
סך הכל מהשקעה באג"ח	**8.2**	**11.8**	**(1.9)**	**7.7**	**11.3**	**(1.2)**
4. הפסדים מהשקעה במניות						
הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה[2]	**(0.3)**	(1.5)	-	**(0.3)**	(1.5)	0
סך הכל מהשקעה במניות	**(0.3)**	(1.5)	-	**(0.3)**	(1.5)	-
5. הכנסות מימון אחרות	-	1.0	3.9	-	1.0	3.9
סך הכל בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	**6.4**	11.6	4.2	**5.9**	11.1	4.9
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר						
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	**1.1**	(3.8)	(0.4)	**1.1**	(3.8)	(0.4)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו[3]	**6.7**	14.8	2.3	**6.7**	14.8	2.3
סך הכל מפעילויות למטרת מסחר	**7.8**	11.0	1.9	**7.8**	11.0	1.9
סך הכנסות מימון שאינן מריבית	**14.2**	22.6	6.1	**13.7**	22.1	6.8

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור. מזה בגין הפרשי שער נגזרים ALM לימים 31.12.2013 , 31.12.2012 ו- 31.12.2011 בבנק ובמאוחד, (2.2) מיליוני ש"ח , 15.6 מיליוני ש"ח ו- (20.3) מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר

(3) מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 31.12.2013 , 31.12.2012 , ו- 31.12.2011 בסך של 1.1 מיליוני ש"ח , 8.8 מיליוני ש"ח , 1.8 מיליוני ש"ח , בהתאמה

ביאור 25 - עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
טיפול באשראי	**18.2**	20.5	19.5	**18.2**	20.5	19.5
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	**15.5**	17.0	18.4	**15.5**	17.0	18.4
עמלות ליווי פרוייקטים	**17.9**	13.4	9.8	**17.9**	13.4	9.8
עמלות מביטוח חיים	**9.8**	10.5	11.1	**5.6**	6.4	7.4
הפרשי המרה*	**9.6**	9.4	9.6 *	**9.6**	9.4	9.6 *
פעילות בניירות ערך	**9.8**	7.8	10.0	**8.0**	6.6	8.2
עמלות מעסקי מימון*	**3.4**	3.9	4.9 *	**3.4**	3.9	4.9 *
עמלות מביטוח נכס	**3.1**	3.5	4.5	-	-	-
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים*	**2.0**	1.5	1.4 *	**2.0**	1.5	1.4 *
כרטיסי אשראי	**0.8**	0.7	0.9	**0.8**	0.7	0.9
ניהול חשבון	**0.3**	0.3	0.3	**0.3**	0.3	0.3
פעילות סחר חוץ	**0.1**	0.1	0.1	**0.1**	0.1	0.1
עמלות אחרות*	**0.9**	1.6	1.4 *	**0.9**	1.5	1.4 *
סך הכל עמלות	**91.4**	90.2	91.9	**82.3**	81.3	81.9

* סווג מחדש

ביאור 26 - הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
רווח הון ממכירת בניינים וציוד[1]	-	-	25.4	-	-	-
אחרות	**0.9**	0.6	0.1	-	0.1	0.1
סך כל ההכנסות האחרות	**0.9**	0.6	25.5	-	0.1	0.1

(1) לפרטים- ראה ביאור 8.

ביאור 27 - משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
משכורות	**103.1**	95.1	92.1	**91.6**	83.6	83.8
ביטוח לאומי ומס שכר	**23.4**	21.5	19.4	**22.5**	20.7	18.6
פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות וחופשה	**18.3**	19.7	21.0	**16.1**	17.5	18.8
הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות*	**0.4**	0.8	0.8	**0.4**	0.8	0.8
הוצאות נלוות אחרות	**0.9**	0.7	0.8	**0.4**	0.6	0.6
סך הכל משכורות והוצאות נלוות	**146.1**	137.8	134.1	**131.0**	123.2	122.6

* מזה: 0.4 מיליוני ש"ח בשנת 2013 (2012 - 0.7 מיליוני ש"ח, 2011 - 0.8 מיליוני ש"ח) הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.

ביאור 28 - הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
מחשב	**27.6**	21.8	16.1	**66.4**	52.8	34.8
שירותים מקצועיים	**9.7**	10.1	8.2	**8.7**	9.4	7.2
שיווק ופרסום	**14.0**	12.2	5.9	**14.0**	12.2	5.8
אחזקת רכב	**4.4**	4.6	4.5	**4.3**	4.0	3.9
מוקד טלפוני	**8.2**	3.4	-	**8.2**	3.4	-
הדרכה והשתלמויות	**2.7**	3.2	3.0	**2.6**	3.2	3.0
תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכד')	**3.0**	3.0	3.1	**3.0**	2.8	3.0
עמלות	**2.2**	2.2	1.8	**1.8**	2.0	1.6
שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בבנק	**1.9**	1.9	1.7	**1.8**	1.8	1.6
משרדיות	**2.8**	1.8	1.6	**2.9**	1.7	1.6
ביטוח	**1.4**	1.4	1.5	**1.3**	1.4	1.4
אחרות	**4.2**	4.2	4.0	**4.1**	4.1	3.9
סך הכל הוצאות אחרות	**82.1**	69.8	51.4	**119.1**	98.8	67.8

ביאור 29 - הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההפרשה למסים על הרווח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
מיסים שוטפים -						
בגין שנת החשבון	**18.7**	35.8	12.2	**15.6**	32.5	4.7
בגין שנים קודמות	**(1.1)**	(0.1)	-	**(1.1)**	-	-
סך הכל מיסים שוטפים	**17.6**	35.7	12.2	**14.5**	32.5	4.7
מיסים נדחים - (ניכוי) / תוספת						
בגין שנת החשבון	**(12.2)**	(11.7)	2.4	**(11.6)**	(11.2)	3.3
בגין שנים קודמות	**-**	(6.3)	-	**-**	(6.3)	-
סך הכל מיסים נדחים	**(12.2)**	(18.0)	2.4	**(11.6)**	(17.5)	3.3
הפרשה למיסים על ההכנסה	**5.4**	17.7	14.6	**2.9**	15.0	8.0

ב - התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למיסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
רווח לפני מס	**22.7**	53.8	60.1	**8.7**	36.1	22.2
שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל	**36.22%**	35.53%	34.48%	**36.22%**	35.53%	34.48%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	**8.2**	19.1	20.7	**3.2**	12.8	7.7
מס (חסכון במס) בגין:						
הפרשה כללית ונוספת להפסדי אשראי	**-**	-	(0.5)	**-**	-	(0.4)
הוצאות אחרות לא מוכרות	**1.1**	0.9	0.7	**1.1**	0.9	0.7
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	**(0.7)**	(1.1)	(4.6)	**-**	-	-
מיסים בגין שנים קודמות	**1.1**	(0.1)	-	**1.1**	-	-
שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס	**(2.1)**	(0.5)	(1.5)	**(2.1)**	(0.5)	(1.6)
הכנסות חברות בת בישראל	**(1.4)**	(1.8)	(1.1)	**-**	-	-
הפרשים אחרים	**(0.8)**	1.2	0.9	**(0.4)**	1.8	1.6
הפרשה למיסים על ההכנסה	**5.4**	17.7	14.6	**2.9**	15.0	8.0

ג - שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס עד וכולל 2009 נחשבות כסופיות.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.

ביאור 29 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים

ד - יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים

	מאוחד				הבנק			
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע		במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע	
מיסים נדחים לקבל:								
בגין הפרשי עיתוי:								
הפרשה לחופשה ומענק יובלות	**2.8**	3.1	36.9%	35.2%	**2.6**	2.8	37.7%	35.9%
עודף עתודה לפיצויים על היעודה	**0.5**	0.6	38.4%	36.1%	**0.5**	0.4	37.7%	35.9%
ניירות ערך	-	-	-	-	**2.3**	2.2	37.7%	35.9%
תעודות התחייבות וכתבי התחייבויות נדחים	**0.9**	0.6	37.7%	35.9%	-	-	-	-
מהפרשה להפסדי אשראי	**40.2**	25.4	37.7%	35.9%	**40.2**	25.4	37.7%	35.9%
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה	**0.6**	0.8	37.7%	35.9%	**0.6**	0.8	37.7%	35.9%
בגין התאמת נכסים לא כספיים ואחרים	**1.3**	4.5	37.6%	30.4%	**1.4**	4.7	37.7%	35.9%
סך הכל מיסים נדחים לקבל	**46.3**	35.0	32.0%	35.0%	**47.6**	36.3	37.7%	35.9%

הערה: מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים.

ה - שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

א. בחודש יוני, 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

ב. ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2014-2013 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%, החל מיום 1 בינואר, 2014.

ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
2012	25%	*16.33%	35.53%
2013	25%	*17.58%	**36.22%
2014 ואילך	26%	18.00%	37.71%

* שיעור משוקלל

** לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

ד. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל. השינויים האמורים בשיעורי המס כאמור לעיל, הביאו לגידול ברווח הנקי בסך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח בשנת 2013. ולקיטון ברווח כולל אחר בסך של 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד)

א - כללי

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

מגזר משקי בית

לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.

מגזר בנקאות פרטית

לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).

מגזר עסקי

לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

כולל השקעה בקרנות נאמנות ורווח הון ממכירת רכוש קבוע, אם היו. כמו כן, המגזר כולל הפרשה לירידת ערך רכוש קבוע, אם הייתה. בשנת 2011 נרשם רווח הון ממכירת המבנה בסך 20.8 מיליוני ש"ח.

ב - הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכל מגזר. חישוב התשואה בכל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	198.2	20.0	39.9	(0.9)	-	257.2
בין מיגזרי	(6.4)	(1.0)	(2.2)	9.6	-	-
הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים	53.9	11.0	27.4	14.2	-	106.5
סה"כ הכנסות	**245.7**	**30.0**	**65.1**	**22.9**	**-**	**363.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(53.0)	(0.5)	(1.2)	-	-	(54.7)
הוצאות תפעוליות ואחרות למעט פחת והפחתות	(198.7)	(27.7)	(26.6)	(6.4)	-	(259.4)
פחת והפחתות	(20.6)	(3.2)	(2.9)	(0.3)	-	(27.0)
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(26.6)**	**(1.4)**	**34.4**	**16.2**	**-**	**22.6**
הפרשה למיסים על הרווח	12.6	0.6	(12.7)	(5.9)	-	(5.4)
רווח נקי (הפסד)	**(14.0)**	**(0.8)**	**21.7**	**10.3**	**-**	**17.2**
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	**(3.1%)**	**(1.4%)**	**15.6%**	**25.2%**	**-**	**2.5%**
יתרה ממוצעת של נכסים	7,273.2	1,160.3	1,397.2	2,745.8	-	12,576.5
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,269.8	1,016.6	3,485.9	109.5	-	11,881.8
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,675.4	654.0	1,454.5	412.3	-	7,196.2
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	2,369.4	271.8	251.5	-	-	2,892.7
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	1,855.8	-	-	-	-	1,855.8
מרווח מפעילות מתן אשראי	160.2	15.2	32.0	(4.6)	-	202.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	16.1	3.8	5.7	-	-	25.6
אחר	15.5	-	-	13.3	-	28.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**191.8**	**19.0**	**37.7**	**8.7**	**-**	**257.2**

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012*					
	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	185.8	21.2	36.9	(13.0)	-	230.9
בין מיגזרי	(12.4)	(2.1)	(4.3)	18.8	-	-
הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים	56.6	11.6	22.6	22.6	-	113.4
סה"כ הכנסות	**230.0**	**30.7**	**55.2**	**28.4**	**-**	**344.3**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(33.4)	(0.6)	(2.0)	-	-	(36.0)
הוצאות תפעוליות ואחרות למעט פחת והפחתות	(178.1)	(24.1)	(28.8)	(5.6)	-	(236.6)
פחת והפחתות	(13.5)	(2.1)	(2.1)	(0.2)	-	(17.9)
רווח לפני מיסים	**5.0**	**3.9**	**22.3**	**22.6**	**-**	**53.8**
הפרשה למיסים על הרווח	(1.5)	(1.3)	(7.3)	(7.6)	-	(17.7)
רווח נקי	**3.5**	**2.6**	**15.0**	**15.0**	**-**	**36.1**
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	**0.7%**	**4.1%**	**9.9%**	**31.8%**	**-**	**5.4%**
יתרה ממוצעת של נכסים	7,028.7	1,192.6	1,311.9	2,132.6	-	11,665.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות	6,292.4	1,119.7	3,405.1	176.5	-	10,993.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,380.2	653.1	1,527.4	509.2	-	7,069.9
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	1,476.0	263.7	247.8	-	-	1,987.5
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	2,310.0	-	72.7	-	-	2,382.7
מרווח מפעילות מתן אשראי	136.6	13.1	28.2	(13.6)	-	164.3
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	17.0	6.0	5.3	-	-	28.3
אחר	19.8	-	(0.9)	19.4		38.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**173.4**	**19.1**	**32.6**	**5.8**	**-**	**230.9**

* סווג מחדש.

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*					
	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	161.6	17.7	39.6	(44.1)	-	174.8
בין מיגזרי	(20.7)	(3.0)	(8.3)	32.0	-	-
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים	61.8	10.0	20.1	6.2	25.4	123.5
סה"כ הכנסות	**202.7**	**24.7**	**51.4**	**(5.9)**	**25.4**	**298.3**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(20.4)	2.7	2.6	-	-	(15.1)
הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים, למעט פחת והפחתות	(152.6)	(20.6)	(32.5)	(4.4)	-	(210.1)
פחת והפחתות	(9.7)	(1.3)	(1.9)	(0.1)	-	(13.0)
רווח לפני מיסים	**20.0**	**5.5**	**19.6**	**(10.4)**	**25.4**	**60.1**
הפרשה למיסים על הרווח	(5.8)	(1.6)	(5.6)	3.0	(4.6)	(14.6)
רווח נקי (הפסד)	**14.2**	**3.9**	**14.0**	**(7.4)**	**20.8**	**45.5**
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	**4.3%**	**7.4%**	**7.4%**	**(19.8%)**	**-**	**7.3%**
יתרה ממוצעת של נכסים	6,608.9	982.7	1,165.8	2,015.4	-	10,772.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות	5,505.7	835.0	3,728.2	81.2	-	10,150.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	3,552.4	556.0	1,969.2	389.2	-	6,466.8
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	1,539.0	227.9	318.9	-	-	2,085.8
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	2,601.6	-	125.9	-	-	2,727.5
מרווח מפעילות מתן אשראי	101.3	9.3	24.2	(33.1)	-	101.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	17.7	5.4	7.1	-	-	30.2
אחר	21.9	-	-	21.0	-	42.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**140.9**	**14.7**	**31.3**	**(12.1)**	**-**	**174.8**

* סווג מחדש.

ביאור 31 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סה"כ
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2013, 2012 ו-2011 (מבוקר)		
יתרה ליום 1 ביוני 2011	(8.9)	(8.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	(2.7)	(2.7)
יתרה ליום 1 בינואר 2012	(11.6)	(11.6)
שינוי נטו במהלך התקופה	12.7	12.7
יתרה ליום 1 ביוני 2013	1.1	-
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.8)	(0.8)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	0.3	(0.8)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
	2013			2012			2011	
	מבוקר							
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן									
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	6.7	(2.4)	4.3	29.6	(10.1)	19.5	(6.2)	2.1	(4.1)
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד[1]	(7.9)	2.8	(5.1)	(10.3)	3.5	(6.8)	1.9	(0.5)	1.4
סה"כ השינוי נטו במהלך השנה	**(1.2)**	**0.4**	**(0.8)**	**19.3**	**(6.6)**	**12.7**	**(4.3)**	**1.6**	**(2.7)**

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור 24 הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 32 - מידע על בסיס נתונים נומינליים של הבנק

	31 בדצמבר	
	2013	2012
סך הכל נכסים	**13,653.3**	12,752.9
סך הכל התחייבויות	**12,957.2**	11,880.0
הון עצמי	**696.1**	692.9

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	ביום 31 בדצמבר	
	2013	2012
רווח נקי	**17.4**	36.3

ביאור 33 - אירועים בשנת הדוח (המשך)

1. ביום 7 בינואר, 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה (להלן חברת הבת) בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, אשר נוהלה על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.

2. ביום 21 במרץ 2013, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. לפרטים ראה ביאור 2 מדיניות חשבונאית סעיף כח2.

3. ביום 4 ביוני 2013 נתקבלה בבנק הודעה בדבר הגשת בקשה לועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס- 2000 , בגין הפרות לכאורה של החוק האמור. הבקשה, שאיננה נוקבת בסכום העיצום המבוקש, מתייחסת להפרות לכאורה הנזכרות בדו"ח הביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010. הבנק השיב על הבקשה והציג בתשובתו את עמדתו לפיה פעל בהתאם להוראות הדין, וזאת בהמשך לתשובותיו של הבנק לדו"ח הביקורת עצמו, ולמתווה הטיפול המפורט שהציג במסגרתן, המשקף, למיטב הבנתו, תרבות ציות ראויה, והקפדה של כל דרגיו על קיום הוראות הדין.

   בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מהודעה זו ואם כן, באיזה סכום.

4. ביום 14 ביולי, 2013 הודיע הבנק כי על רקע שינויים בדרישות ההון ודרישות רגולציה נוספות והשפעתן על הבנק, הוחלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק.

5. ביום 6 באוגוסט 2013 התקשר הבנק עם כלל פיננסים בע"מ ("כלל פיננסים") ועם חבר הבורסה של כלל פיננסים בע"מ - כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה") בהסכם לרכישת מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה ("ההסכם"). בהתאם להסכם רכש הבנק במועד השלמת העיסקה, ביום 15 בדצמבר 2013, את מלוא החזקותיה של כלל פיננסים בכלל בטוחה כנגד תמורה ששולמה ואינה מותנית בסכום השווה להון העצמי המותאם של כלל בטוחה במועד זה בסך 257 מיליוני ש"ח. ביום 10 באוקטובר 2013 החליט דירקטוריון הבנק על מיזוג הבנק עם כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ וכלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ, כמפורט בדוחות מיידיים מיום 16 באוקטובר 2013 ומיום 21 באוקטובר 2013. כלל פיננסים התחייבה לשיפוי הבנק בשל שורת אירועים המפורטים בהסכם בקשר לנזק או חבות בגין התקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, לרבות בגין הפרת מצגים, בגין חבות בשל פעילות כלל בתקופה הקודמת למועד השלמת ההסכם, בגין חבויות מס, חבויות הנובעות מיחסי עבודה ואירועים נוספים שנקבעו בהסכם, בתנאי שהבנק הודיע לכלל אודות קרות אירוע משפה לא יאוחר מ- 84 חודשים ממועד ההשלמה, או לא יאוחר מ- 36 חודשים ממועד ההשלמה (ביחס לחבות בשל פעילות עבר והפרת מצגים). סכום השיפוי המקסימלי (למעט ביחס לפעילות עבר, שלגביה השיפוי איננו מוגבל בסכום) לא יעלה על 190 מיליוני ש"ח, ועל 250 מיליוני ש"ח ביחס לאירועים הנוספים. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ בעלת השליטה בכלל פיננסים, התחייבה ביחד ולחוד עם כלל פיננסים בכל התחייבויותיה של כלל פיננסים לשיפוי. ביום 25 בפברואר 2013, קיבל הבנק הערכת שווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני. הערכת השווי של הנכסים הבלתי מוחשיים המהותיים של כלל בטוחה בוצעה בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בין לאומי מספר 3, צירופי עסקים (IFRS 3), ובהתאם להוראות תקן חשבונאות אמריקאי (FAS 157) ASC 820-10. העתק הערכת השווי מצורף לדוח זה. לפרטים אודות הנכסים וההתחייבויות שנוצרו במסגרת הערכת השווי ראה ביאור 7ה.

   הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק טרם קיבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג. נכון למועד אישור הדוחות

הכספיים טרם התקבלה הערכת שווי סופית על ידי מעריך שווי חיצוני ביחס לשווי ההוגן של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר על סמך המדידה הארעית.

6. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראה המטילה מגבלות על מתן להלוואות לדיור על ידי הבנקים. לפרטים ראה ביאור 2 מדיניות חשבונאית סעיף כח3.

7. ביום 9 בדצמבר, 2013 התקבל בכנסת החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 ("החוק"), המבוסס על המלצות הוועדה להגברת התחרותיות במשק. הרציונאל העומד בבסיסו של החוק הינו כי המבנה הריכוזי העל ענפי של המשק בישראל מעורר חשש לפגיעה באיתנות המערכת הפיננסית ולפגיעה בתחרות, ולפיכך יש לקדם שוק תחרותי ויעיל באמצעות פישוט המבנה של הקבוצות העסקיות הפועלות במשק הישראלי וביזור השליטה בו.

החוק כולל שלושה פרקים מהותיים:

(א) החובה לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ושיקולי תחרותיות ענפית בעת הקצאת זכויות בתחום "תשתית חיונית" על ידי המדינה לגוף שמסווג כ"גורם ריכוזי".

(ב) הגבלת השליטה בקבוצות עסקיות רב-שכבתיות (מבנה פירמידלי בלשון החוק), כלומר מבנה הכולל מספר "חברות שכבה".

העיקרון המרכזי שקובע חוק הריכוזיות הוא איסור על קיומו של מבנה פירמידלי של חברות שבו יותר משתי שכבות של תאגידים מדווחים. החוק נכנס לתוקף מייד עם פרסומו אולם הוא כולל הוראות מעבר ביחס למבנים פרימידליים שנוצרו עוד קודם לכניסתו של החוק לתוקף. שליטה בחברה בניגוד להוראות החוק תגרור מינוי נאמן חברה אשר לו יוקנו אמצעי השליטה בחברה לשם מכירתם. למיטב ידיעת הבנק, איגוד הבנקים פנה למשרד המשפטים בבקשה להחריג את חברות ההנפקה של התאגידים הבנקאיים ("חברות הצינור") מהוראות החוק לעניין מבנים פירמידליים וזאת בדומה לפטור שניתן לחברות הצינור בתקנות החברות (הקלות לסוגים מסוימים של חברות איגרות חוב), התשע"ב-2012, מהוראות מסוימות שנקבעו בחוק החברות. במסגרת פרק זה מחיל החוק תיקונים של הוראות ממשל תאגידי שונות בחוק החברות אשר הינם בתוקף החל מיום 10 בינואר 2014 וחלים על כלל החברות הציבוריות וחברות אגרות החוב בין שהן חברות שכבה ובין לאו, וביניהן: (1) הטלת חובה על ועדת הביקורת לקיים "הליך תחרותי או הליכים אחרים" לפני כל התקשרות עם בעל השליטה או עסקה שלבעל השליטה יש בה עניין אישי. בנוסף נדרשת ועדת הביקורת לסווג לקבוע את אופן אישורן של עסקאות עם בעלי שליטה כאמור אשר אינן זניחות. (2) הארכת כהונה של דח"צ מכהן לתקופה נוספת תוך נטרול כוח ההצבעה של בעל השליטה נוסף תנאי לפיו הדח"צ אינו יכול להיות בעל מניה קשור או מתחרה או קרוב או בעל זיקה אליהם במועד המינוי או בשנתיים שקדמו לכך. (3) תוקן נוסח סעיף 270 לחוק החברות באופן המחייב כי לא די שעסקאות בעלי עניין ונושאי משרה אינן פוגעות בטובת החברה אלא נדרש כי הן תהיינה לטובת החברה (תנאי חיובי). בנוסף קובע החוק כי שר האוצר ונגיד בנק ישראל יקבעו תוך מקסימום שנתיים, הוראות לעניין מגבלות על אשראי שיינתן לתאגיד או לקבוצה עסקית בידי גופים פיננסיים, במצטבר, בהתחשב בין השאר בחבות של כל תאגיד או בסך החבות של הקבוצה העסקית, לפי העניין.

(ג) הפרדה בבעלות ובניהול בין גופים פיננסיים משמעותיים וגופים ריאליים משמעותיים. הועדה צפויה לפרסם רשימה של הגופים הריאליים והפיננסיים המשמעותיים. עיקרי ההגבלות אשר מטיל החוק על תאגידים כאמור הינן: (1) תאגיד ריאלי משמעותי או השולט בו לא ישלוט או יחזיק בשיעור העולה על 10% מסוג מסויים של אמצעי שליטה בתאגיד פיננסי משמעותי (או שיעור של 5% במקרה בו בתאגיד הפיננסי אין גרעין שליטה); (2) המחזיק יותר מ- 5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי לא ישלוט בגוף פיננסי משמעותי;

(3) מבטח וחברה מנהלת של קופת גמל לא יחזיקו שיעור הגבוה מ- 10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי וחברה מנהלת של קרן נאמנות לא תחזיק יותר מ- 10% מהשווי הרשום למסחר של נייר ערך (שאינו אג"ח) שהוציא תאגיד ריאלי משמעותי; (4) תאגיד בנקאי לא יחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי (בחריגים מסויימים); (5)השולט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי לא ישלוט במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. יישום המגבלות האמורות לפי פרק זה יהיה עד לתום 6 שנים מיום פרסום החוק בכפוף לחריגים. בנוסף קובע החוק מגבלות על כהונה צולבת של נושאי משרה (כולל בעלי שליטה ו/או קרוביהם) על פי הוראות מעבר שנקבעו בחוק.

דוח תקופתי

דוח אחריות תאגידית

שאלון ממשל תאגידי

דין וחשבון לשנת 2013

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

שם החברה: בנק ירושלים בע"מ

מס' חברה ברשם החברות: 520025636

כתובת: הרברט סמואל 2, ירושלים 91022.

טלפון: 076-8096601; פקסימיליה: 076-8096019; דואר אלקטרוני: carmelf@bankjerusalem.co.il

דו"ח תקופתי לשנת 2013

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013.

תאריך הדו"חות הכספיים - 31.12.2013

תאריך הדו"ח - 27.02.2014

תקנה 9 - דוחות כספיים

לדוח תקופתי זה מצורפים כחלק בלתי נפרד מימנו הדוחות הכספיים של הבנק וחוות דעת רואי החשבון של הבנק מיום 27.2.2014.

תקנה מספר 10 ג - שימוש בתמורה מהנפקת ני"ע

בתקופת הדו"ח לא הייתה הנפקה של ניירות ערך של הבנק על פי תשקיף.

תקנה 11,12,13 - השקעות בחברות בנות[5] ובחברות קשורות ליום 31 בדצמבר 2013, שינויים בהשקעות בחברות מוחזקות בתקופת הדוח, הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ [1]	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ [2]	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ [3]	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
מספר המניות	970,000	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100
סוג מניה וע.נ.	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח
סך ע"נ בש"ח	970	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100
עלותם המותאמת (אלפי ש"ח)	45,562	12	19,592	-	1,382	3,640	-
ערכם במאזן (אלפי ש"ח)	159,937	155,488	35,032	536	1,576	6,533	20,771
השקעה בכתבי התחייבות (אלפי ש"ח) [4]	-	-	-	-	-	-	206,162
שינויים בהשקעה בכתבי התחייבות בשנת הדיווח (אלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	(16,738)
יתרת הלוואות (באלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהלוואות בשנת בדיווח (באלפי ש"ח)	(2,070)	-	-	-	-	-	-

המניות בחברות הבנות אינן נסחרות בבורסה. הבנק מחזיק בחברות הבנות ב-100% מההון, מזכויות ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים, למעט 27 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.נ. של תומר ירושלים בע"מ המוחזקות ע"י זלמן שובל (דירקטור בבנק וקרוב של בעל השליטה). במהלך 2013 לא היה שינויים בהשקעה במניות.

הערות:

(1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.

(2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.

(3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.

(4) תנאי כתבי ההתחייבות המוחזקים על ידי הבנק נכון לתאריך הדוחות הכספיים:

	מספר נייר	ריבית	ריבית קבועה/ משתנה	שער בבורסה	הצמדה	המדד היסודי	שנות הפדיון
סדרה א'	1093186	4.1%	קבועה	128.65	מדד	אפריל 2005	2006 עד 2015
סדרה ז'	1115039	1.8%	משתנה	100.57	שקלי לא צמוד	-	2013 עד 2016
סדרה ח'	1121201	2.1%	משתנה	101.00	שקלי לא צמוד	-	2015 עד 2019

(5) הבנק או חברות הבת שלו; לפי העניין, מחזיקות (100%) בחברות הנמצאות בהליכי פירוק מרצון, כדלקמן: יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ.

תקנה 13 - הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן בשנת 2013:

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	חברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (*)	כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה	3,191	9,472	496	8	13	67	279	630
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	2,524	7,498	317	6	13	61	192	-
רווח נקי	**2,524**	**7,498**	**317**	**9**	**13**	**61**	**192**	630
נתונים נוספים:								
דמי ניהול שקיבל הבנק עבור שנת 2013	-	39	20	-	-	5	75	-
ריבית שקיבל/זכאי לקבל הבנק עבור שנת 2013	104	-	-	-	-	-	108(*)	-

(*) ריבית בגין כתבי התחייבות שולמה במועדים הבאים: 31 במאי 2013 ו- 30 בנובמבר 2013. יצויין כי עבור סדרות ו', ז' ו-ח' שהבנק החזיק במהלך השנה הבנק לא זכאי לקבל ריבית על פי תנאי התשקיף.
הריבית שהבנק זכאי לה עבור התקופה שלאחר תאריך הדוחות הכספיים ועד לתאריך הדוח הינה בסך של כ-12 אלפי ש"ח.

תקנה מספר 14 - רשימת הלוואות

הרכב יתרת הלוואות - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

רשימת הלוואות באחריות הבנק - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

תקנה מספר 20 - מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדו"ח לא נרשמו ני"ע של הבנק למסחר ולא חלה הפסקת מסחר בבורסה בניירות הערך של הבנק, למעט במועד פרסום דוחות כספיים.

תקנה מספר 21 - תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

א. לפרטים בדבר תגמולים לבעלי ענין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2013, ראה נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.

ב. תשלומים ששולמו לכל חברי הדירקטוריון של הבנק (למעט יו"ר דירקטוריון הבנק) ואשר אינם חורגים מהמקובל הסתכמו בשנת 2013 בסך של 1,858 אלפי ש"ח. לשכר יו"ר הדירקטוריון ראה נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.

תקנה מספר 21 א - השליטה בתאגיד

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.30% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). ייצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטיות שהומצאו לבנק, ה"ה מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), ומר גדעון שובל (בנה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), נחשבים כבעלי שליטה בבנק מכח הוראות חוק הבנקאות רישוי.

מר זלמן שובל נחשב כבעל שליטה אף לפי הוראות חוק ניירות ערך.

תקנה מספר 22 - עסקאות עם בעל שליטה

לפירוט על תשלומים ועסקאות עם "בעלי עניין וצדדים קשורים" ראה בביאור 22 לדוחות הכספיים.

לפירוט על עיסקאות עם בעלי שליטה ראו פרק "עיסקאות עם בעלי שליטה" בדוח הדירקטוריון.

תקנה מספר 24 - החזקות בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

ראה **נספח א'** מצ"ב.

תקנה 24 א - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

הון רשום: ההון הרשום של הבנק הנו 100,250,000 ש"ח ע.נ.

הון מונפק: ההון המונפק של הבנק הנו 70,517,741 ש"ח ע.נ.

מניות: כל מניות הבנק הן מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת.

ניירות ערך המירים (לא סחירים): עד 3,525,885 יחידות אופציה מסוג A ו- B הניתנות למימוש לעד 3,525,885 למניות בנות 1 ₪ ע.נ. של הבנק שהוקצו ביום 3.5.2011 לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק) על פי תוכנית אופציות שאושרה ע"י דירקטוריון הבנק ביום 27.2.2011.

תקנה 24 ב - מרשם בעלי המניות

ראה **נספח ב'** המצ"ב

תקנה מספר 25 א - מען רשום

כתובת המען הרשום, כתובת הדואר האלקטרוני, טלפון ופקסימיליה, כמפורט בעמוד הראשון לדוח תקופתי זה לעיל.

תקנה מספר 26 - רשימת הדירקטורים לתאריך הדו"ח

ראה **נספח ג'** המצ"ב.

תקנה מספר 26 א - רשימת נושאי משרה בכירה לתאריך הדו"ח

ראה **נספח ד'** המצ"ב.

תקנה מס' 26 ב - מו"חים עצמאיים

-אין-

תקנה מספר 27 - רואה החשבון המבקר של הבנק

קוסט פורר גבאי את קסירר.

מענו: רח' עמינדב 3, ת"א.

תקנה מספר 28 - שינויים בתזכיר ובתקנות

ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק תיקון לתקנון הבנק שנועד בעיקר לשתי מטרות: (א) תיקון תקנון, בין היתר, בעקבות פרסומו של חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב- 2012 ביום 19 למרץ 2012 ותיקונים שבוצעו במסגרתו בפקודת הבנקאות, 1941 הכוללים, בין היתר, הוראות הנוגעות למינוי, כהונה והפסקת כהונה של דירקטורים בתאגיד בנקאי שהוא חברה ציבורית וכן במטרה לקבוע מסגרת לאישור עסקאות עם נושאי משרה או עסקאות עם אדם אחר שלנושאי משרה יש בה עניין אישי אשר איננה עסקה חריגה בהתאמה להוראות ניהול בנקאי תקין ובכפוף להוראות הדין. (ב) תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות הנוגעות לביטוח ושיפוי המאפשר לבנק להרחיב את הביטוח לאירועים בהם גם אין מניעה לבטח אחריות של נושאי משרה; הוספה הניה לחוקים נוספים המאפשרים הרחבת החבויות ו/או ההוצאות בגינן ניתן ליתן לנושאי משרה שיפוי ו/או להתקשר בחוזה לביטוח אחריות של נושא משרה וזאת על מנת לאפשר לבנק לתת שיפוי ו/או להתקשר בחוזה לביטוח אחריות של נושא משרה, במקרים המותרים או שיותרו על פי חוק, גם מכוח חוקים נוספים. ראה דוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס' 2013-01-136176]

תקנה מספר 29 - המלצות הדירקטוריון והחלטות אסיפה כללית

(א) המלצות דירקטוריון בפני האסיפה הכללית והחלטות שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית:

- דיבידנד:

(1) ביום 29 באוגוסט, 2013 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד בכל שנה של עד 30% מהרווח הנקי לשנה של הבנק, וזאת בכפוף לעמידה ביעדי ההון של הבנק, כפי שיקבעו על ידי הדירקטוריון. השיקולים לחלוקת דיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין.

(2) בישיבתו במועד הנ"ל מיום 29 באוגוסט, 2013, החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים בסך של 11,000,000 ₪ ששולם ביום 23 בספטמבר, 2013, לבעלי המניות של הבנק שהחזיקו במניות הבנק ביום 10 לספטמבר 2013 בגין רווחי הבנק.

האסיפה הכללית אישרה ביום 25 בדצמבר, 2013 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי.

(3) ביום 28 בנובמבר, 2013 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 2,700,000 ₪ ששולם ביום 17 בדצמבר, 2013, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 5 בדצמבר, 2013 בגין רווחי הבנק.

- שינוי תקנון הבנק:

ביום 29 באוגוסט, 2013 החליט דירקטוריון הבנק לזמן אסיפה כללית מיוחדת שעל סדר יומה, בין היתר, עדכון תקנון הבנק כמפורט בתקנה 28 לעיל ובסעיף (ג) להלן בהתייחס להחלטת האסיפה הכללית של הבנק מיום 9 באוקטובר, 2013 לאשר תיקונים לתקנון הבנק.

(ב) -אין-

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

- **בשתי אסיפות כלליות נפרדות שהתקיימו ביום 18 בפברואר, 2013 התקבלו החלטות, כדלקמן:**

(1) למנות את אירה סובל כדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות וכדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לתקופה של שלוש שנים שתחילתה ביום 18 לפברואר 2013, בכפוף לאישור בנק ישראל (ראה דוח מיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בפברואר, 2013 [אסמכתא: 2013-01-027459]).

(2) על בסיס המידע שהובא בפני האסיפה והחלטת ועדת הביקורת מיום 20 בדצמבר 2012, לאשרר את מינוי של מר אדיב ברוך כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות, לתקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד האישור המקורי למינויו כדירקטור חיצוני על ידי האסיפה הכללית, דהיינו 13 בספטמבר 2012 ועד ליום 12 לספטמבר 2015. (ראה דוח מיידי על זימון אסיפה כללית מיום 10 בינואר, 2013 [אסמכתא: 2013-01-010482]).

- **באסיפה כללית מיוחדת מיום 9 באוקטובר, 2013 התקבלו ההחלטות, כדלקמן:** (ראה דוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס' 2013-01-136176]; (להלן: "הדוח המיידי").

(1) בכפוף לאישור בנק ישראל, למנות את גב' אסתר פרידמן כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות לתקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד אישור מינויה כדירקטורית ע"י האסיפה הכללית או אישור בנק ישראל, לפי המאוחר. בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, מינוי זה יהיה בכפוף לסיום כהונתה של גב' פרידמן כדירקטורית קבוצת אחים נאוי בע"מ, עם מינויה כדירקטורית בבנק.

(2) לתקן את תקנון הבנק, בהתאם לנוסח שצורף לדוח המיידי כנספח ב', ולאשר את התיקונים המוצעים בו ואת התקנון בנוסחו המתוקן, כדלקמן:

(א) לערוך תיקונים בתקנות הבאות בתקנון הבנק: תקנה 1, תקנה 2 (למעט התיקונים לתקנה זו, שפורטו בדוח המיידי), תקנה 3 עד 4, תקנות 11 עד 12, תקנות 14 עד 15, תקנה 17, תקנה 24, תקנות 26 עד 26ג, תקנות 28 עד 29, תקנה 30א, תקנה 41, תקנות 43 עד 45, תקנה 50, תקנה 52, תקנות 57 עד 58, תקנה 60, תקנה 62, תקנה 62א, תקנות 67 עד 70, תקנה 74, תקנה 74א, תקנות 76 עד 78, תקנה 82, תקנות 84 עד 84א, תקנה 85, תקנה 88, תקנה 90, תקנה 102, תקנה 105, תקנה 107, תקנות 111 עד 112, תקנה 118, תקנות 122 עד 124, תקנות 127 עד 128, זאת, בהתאם לנוסח המתוקן והמסומן של התקנות האמורות, כמפורט בתקנון הבנק, בנוסחו המתוקן והמסומן שצורף לדוח המיידי.

(ב) לאשר את התיקונים בתקנות: תקנה 2 (הוספת הגדרות של שמות חוקים, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 ("חוק הפיקוח על קופות גמל"), חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1998 ("חוק ההגבלים") תקנה 84ב, תקנה 84ג, תקנה 84ד, תקנה 84ח. לתקנון הבנק, בהתאם לנוסח המתוקן והמסומן שצורף לדוח המיידי.

(3) לאשר עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה. העדכונים יכנסו לתוקף החל מהמועד המכריע כהגדרתו בנוסח כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה שצורף לדוח המיידי וזאת לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושאי משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי בעדכון כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת.

(4) לאשר עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה. העדכונים יכנסו לתוקף החל מהמועד המכריע, כהגדרתו בנוסח כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה שצורף לדוח המיידי, לנושאי משרה בבנק שבעלי השליטה, עשויים להיחשב בעלי עניין אישי בעדכון כתבי התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת.

- **באסיפה כללית מיוחדת מיום 23 באוקטובר, 2013 התקבלו ההחלטות, כדלקמן:** (ראה דוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 12 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס' 2013-01-144360];

לאשר הרחבת גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק מסך של 22 מיליוני דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה לסך של 25 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-50 מיליון דולר ארה"ב לתקופה. וזאת לתקופה של 18 חודש, החל מיום 1.10.13 ועד ליום 31.3.15.

הפרמיה השנתית שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת ביטוח נושאי המשרה לא תעלה על סך כולל של 102,000 דולר ארה"ב ל-18 חודשים וסכום ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 25,000 דולר ארה"ב לבנק.

הפוליסה לביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק תהיה ניתנת לחידוש או החלפה מעת לעת (היינו, בין על ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח הקיימת ובין על ידי התקשרות בפוליסה אחרת, לרבות עם מבטח אחר). באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים: א. גבולות האחריות בביטוח לא יעלו על הסכום האמור; ב. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק יקבעו כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק; ג. החידוש האחרון מכוח החלטה זו ייעשה לתקופת ביטוח שתסתיים לא יאוחר מאשר בחלוף 6 שנים ממועד החלטת האסיפה הכללית.

תקנה מספר 29 א - פירוט החלטות החברה

להלן, החלטות הבנק בנושאים המפורטים בתקנה זו, כדלקמן:

- התחייבות לשיפוי:

ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מיידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המיידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי ענין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 [אסמכתא מס': 2012-01-020319].

ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס': 2013-01-136176]

- ביטוח:

באסיפה כללית מיוחדת מיום 23 באוקטובר, 2013 התקבלו ההחלטות, כדלקמן: (ראה דוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 12 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס' 2013-01-144360];

לאשר הרחבת גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק מסך של 22 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה לסך של 25 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו- 50 מיליון דולר ארה"ב לתקופה. וזאת לתקופה של 18 חודש, החל מיום 1.10.13 ועד ליום 31.3.15.

הפרמיה השנתית שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת ביטוח נושאי המשרה לא תעלה על סך כולל של 102,000 דולר ארה"ב ל-18 חודשים וסכום ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 25,000 דולר ארה"ב לבנק.

הפוליסה לביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק תהיה ניתנת לחידוש או החלפה מעת לעת (היינו, בין על ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח הקיימת ובין על ידי התקשרות בפוליסה אחרת, לרבות עם מבטח אחר). באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים: א. גבולות האחריות בביטוח לא יעלו על הסכום האמור; ב. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק יקבעו כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק; ג. החידוש האחרון מכוח החלטה זו ייעשה לתקופת ביטוח שתסתיים לא יאוחר מאשר בחלוף 6 שנים ממועד החלטת האסיפה הכללית.

נספח א' לדוח התקופתי לשנת 2013

מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

למיטב ידיעת הבנק, ובהתאם לדיווחים שהתקבלו אצלו, להלן פירוט ניירות הערך שבעלי ענין ונושאי משרה בכירה מחזיקים בבנק ובחברה מוחזקת שפעילותה מהותית לבנק, בתאריך הסמוך לתאריך דוח תקופתי זה:

שם	מספר זיהוי	סוג נייר ערך	מספר הנייר בורסה	מספר מניות	שיעור אחזקה	מס' מניות בהנחה של מימוש אופציות	שיעור אחזקה בדילול מלא [1]
יצוא חברה להשקעות בע"מ[2]	52002515	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	60,804,120	86.2253	60,804,120	82.1193
כ. שובל, באמצעות כ.שובל אחזקות בע"מ ואי.סי.סי הון לישראל חברה בע"מ	8187841	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	79,551	0.1128	79,551	0.1074
שובל זלמן	31077605	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	0.0000	1	0.0000
חברה לנאמנות פיננסית בע"מ [3]	510192785	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	155,481	0.2205	155,481	0.2100
נאמנות חוץ בע"מ[3]	510141989	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	0.0000	1	0.0000
גדעון שובל	058239864	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1,667	0.0024	1,667	0.0023
באואר משה	00756091	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	5,000	0.0071	5,000	0.0068
בן עוזר עובד	04937091	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	0.0000	1	0.0000
יצחק סלע באמצעות א.י.ל. סלע בע"מ	511549164	מניה רג' בת 1 ש"ח ע.נ.	726018	3,529,887	5.0057	3,529,887	4.7673
בייזר חיים	3629599	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	0.0000	1	0.0000
אוריאל פז (באמצעות אוריאל פז ייעוץ בע"מ)[1]	024496952	יחידות אופציה (לא סחירות) מסוג A ו- B	-	עד 3,525,885	0.0000	עד 3,525,885	4.7619

1 בהתאם לתוכנית אופציות על פיה הוקצו ביום 3.5.2011 יחידות אופציה מסוג A ו-B לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז מנכ"ל הבנק) ("המחזיק"), יוקנו למחזיק בעת המימוש מניות רק בגין מרכיב ההטבה. כמו כן, על פי שיקול דעת הדירקטוריון, ובכפוף לנימוק החלטתו, יכול הבנק להחליט כי חלף התמורה במניות המימוש כל יחידת אופציה תקנה למחזיק את הזכות לקבל לידיו תמורה במזומן. לכן, כמות מניות המימוש המירבית האפשרית בגין יחידות האופציה הנ"ל הנה תיאורטית בלבד, והחזקות המחזיק, אם וככל שתמומשנה יחידות האופציה על ידו, עשויות להיות נמוכות מהשיעור המפורט לעיל.

2 חברה ציבורית. לתיאור השליטה בחברה זו ראה בתקנה 21א לעיל.

3 חברה בשליטת כנה שובל

נספח ב' לדוח התקופתי לשנת 2013

מרשם בעלי המניות של הבנק

להלן, מרשם בעלי מניות רגילות של הבנק (מניות בנות 1 ₪ ע.נ. כ"א):

	שם	מספר זיהוי	מען	סך מניות רגילות (בנות 1 ₪ ע.נ. כ"א)
.1	יצוא חברה להשקעות בע"מ	6-002515-52	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	32,486,430
.2	חברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ	4-009806-51	רחוב אחד העם 9, קומה 12, הצד המערבי, מגדל שלום, ת"א	38,031,295
.3	חב' לנאמנות פיננסית בע"מ	5-019287-51	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
.4	נאמנות חוץ בע"מ	9-014198-51	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
.5	זלמן שובל	31077605	שרת 78, תל-אביב	1
.6	חיים בייזר	3629599	צופר 2, רמת אפעל, 52960	1
.7	עובד בן-עוזר	049370919	גלוסקין 1, תל-אביב	1
.8	יהודה בר-לב	064837123	טולקובסקי 3א', תל-אביב	10
.9	משה קרמר	059761759	רח' דמשק אליעזר 5, בני-ברק	1
			סה"כ מניות רגילות (בנות 1 ₪ ע.נ. כ"א)	**70,517,741**

נספח ג' לדוח התקופתי לשנת 2013

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	זאב גוטמן - יו"ר	ד"ר זלמן שובל
מס' זיהוי:	050467513	031077605
תאריך לידה:	1951	1930
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	דינוביץ 37, פתח תקווה	רח' משה שרת 78, תל - אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	יו"ר הועדה לניהול סיכונים, חבר בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	אינו חבר בועדות הדירקטוריון
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא	לא
השכלה:	לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר); מוסמך במינהל עסקים, הריוט-ואט אדניבורו.	תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	18.10.11; מונה כיו"ר הדירקטוריון ביום 27.10.11	23.3.64
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק. תפקידי ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, כדלקמן: מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחודש אוקטובר 2010 ועד ליום 18.8.2011); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחודש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007). כיהן בדירקטוריונים מקבוצת הבנק הבינלאומי. (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר.
דירקטור בתאגידים הבאים:	חבר בעמותות הבאות: מכהן כחבר באגודת הידידים-המועדון העסקי; אוניברסיטת תל-אביב; כמו כן, מכהן בוועד המנהל ומשמש כיו"ר וועדת השקעות של אגודת ידידים - מרכז רבין בלינסון, השרון. כיהן בדירקטוריונים מקבוצת הבנק הבינלאומי (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	יו"ר הדירקטוריונים הבאים: יצוא חברה להשקעות בע"מ, סי. אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, אי.סי.סי. - הון לישראל חברה בע"מ. יו"ר דירקטוריון משותף בשובל גרופמן נדל"ן בע"מ ובשובל גרופמן נדל"ן אחזקות בע"מ 2007; חבר בדירקטוריונים הבאים: טרה פירמה בע"מ, כנה שובל אחזקות בע"מ, המרכז הבינתחומי הרצליה ובמועצת קרן וולף. חבר בחבר הנאמנים: אוניברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בן גוריון, המרכז האוניברסיטאי אריאל, כנס הרצליה. כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק מ-12/89 עד 9/90 וכן מ-3/93 עד 6/98. בתקופה שמיום 10/90 ועד 03/93, ובין 06/98 ועד 01/00, בעת שירותו כשגריר ישראל בוושינגטון, הייתה הפסקה בחברותו בדירקטוריון.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	בן זוגה של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק (ראה פירוט בתקנה 21א לעיל); אביו של מר גדעון שובל, דירקטור בבנק.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	שמואל אשל	משה באואר	אדיב ברוך
מס' זיהוי:	52352424	007560915	057671398
תאריך לידה:	1954	1933	14.06.1962
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	אבשלום חביב 3, תל-אביב	רח' שלום עליכם 33, תל-אביב	שאול אביגור 9, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	יו"ר ועדת ביקורת, חבר בועדת אשראי דירקטוריונית , ועדה לניהול סיכונים (מיום 1.8.13), ובועדת תגמול.	יו"ר ועדת אשראי דירקטוריונית.	יו"ר ועדת תגמול , חבר בועדת ביקורת
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופינסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	דירקטור חיצוני בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.	תיכונית	תואר ראשון בהנדסת תעשיה וניהול, טכניון חיפה.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	4.12.09 (ביום 3.12.12 אישרה האסיפה הכללית את מינויו לתקופת כהונה שנייה);	1.10.72	13.09.2012
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	ייעוץ וליווי עסקי; סמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות עד לשנת 2009. עד ליוני 2009 כיהן כדירקטור בליבלוב סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ.	מנכ"ל ודירקטור סי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ.	שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזרחית; יו"ר דירקטוריון פילת גרופ בע"מ; נשיא ומנכ"ל של פינט פוינט&ואנס קורפ כיהן כ- Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'יינה (עד 2011); כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS (עד 2006); שימש כסמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטר"ס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ (עד 2003).
דירקטור בתאגידים הבאים:	פרופיט תעשיות בניה בע"מ; שמואל אשל יעוץ וליווי עסקי בע"מ.	סגן יו"ר הדירקטוריון של יצוא חברה להשקעות בע"מ. חבר בדירקטוריונים הבאים: סי.אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, טרה פירמה בע"מ, אי.סי.סי הון לישראל בע"מ, נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ואיתנים ביטוח בע"מ [חברה לא פעילה].	מכהן כדירקטור בתאגידים הבאים: תפוז אנשים בע"מ; פינט פוינט&ואנס קורפ; מנגו סיגנום בע"מ; וויז גלובל DSP; מרקטס; וויז גלובל מרקטס אינק ANXIN -CHINA (ישראל) לימיטד HOLDIPG LIMITED מכהן כחבר ועדת ביקורת שאינו דירקטור במכון היצוא הישראלי כיהן בעבר כדירקטור בתאגידים הבאים: מעיין ונצ'ורס בע"מ (עד 2009); מכון היצוא הישראלי (עד 2010); רבינטקס תעשיות בע"מ (עד 2011); קאו קפיטל בע"מ (עד 2011).
האם למיטב ידיעת התאגיד כן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן	כן

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	עובד בן עוזר	רם הרמלך	פנחס וולובלסקי
מס' זיהוי:	049370919	55734107	004262481
תאריך לידה:	1929	17.03.1959	1935
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	רח' גלוסקין 1, תל-אביב	טווס 14, הוד השרון	רח' גלעד 5, רמת-גן
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	חבר בועדת אשראי דירקטוריונית ובועדת תגמול.	חבר בוועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים ובועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	חבר ועדת אשראי דירקטוריונית
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפדינגטון סקול אוף פוליטיקל סיינס.	תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב	בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	1972	13.09.2012	31.10.90
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנהל חברות.	בעל שליטה במנוף מרנג בע"מ (ממאי 2012) וחבר בדירקטוריונים. משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכוני האשראי בבנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 1998-5/2012)	עורך דין.
דירקטור בתאגידים הבאים:	דירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ, נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ומגדל שלום מאיר בע"מ. מכהן כחבר בחבר הנאמנים של הסוכנות היהודית וכחבר בועדות כספים ונכסים והתחייבויות של הסוכנות היהודית. חבר בחבר הנאמנים של קרן ציגלה בפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב; כיהן עד לשנת 2010 כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ.	חבר בדירקטוריונים הבאים: שניב תעשיות נייר בע"מ (דח"צ); ח.י. טכנולוגיות קוריאניות בע"מ; דירקטור ובעל שליטה בחב' מנוף מרנג בע"מ. כיהן כדירקטור מטעם בנק מרכנתיל דיסקונט בא.י אמריקה ישראל להשקעות בע"מ (עד מאי 2012) ובנפא ניהול פיננסי אישי בע"מ (עד יוני 2009).	חבר בדירקטוריונים הבאים: סי.אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, יצוא חברה להשקעות בע"מ, אי.סי.סי. הון לישראל בע"מ, עפר דור חב' לנאמנות בע"מ, אוח' חב' לנאמנות בע"מ, Comprehensive Holding Corporation SA, וב- CHC Finance. דירקטור ובעל שליטה בחברת פנחס וולובלסקי בע"מ
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן	כן

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	אירה סובל	אסתר פרידמן
מס' זיהוי:	027811546	058143058
תאריך לידה:	15.07.1970	1963
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	בת יפתח 6, תל-אביב	אליהו ברלין 13, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	חברה בוועדת ביקורת (מיום 18.2.2013); ועדת תגמול (מיום 24.10.13) ובועדת אשראי דירקטוריונית (מיום 24.10.13)	חברה בועדת ביקורת ובועדת תגמול (מיום 9.10.13); חברה בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (מיום 24.10.13).
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלויה. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	דירקטורית חיצונית. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'ווסטרן, שיקגו, ארה"ב; במהלך התואר השני במגדר/סוציולוגיה, אוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני (M.B.A.) במינהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	18.02.2013	9.10.13
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטורית בחברות ציבוריות	ייעוץ וליווי פיננסי; כיהנה כמנכ"ל חברת כלל אשראי ומימון בע"מ; יו"ר כלל ביטוח אשראי בע"מ; יו"ר כלל פקטורינג ומימון בע"מ; יו"ר כלל מימון אשראי עסקי בע"מ; יו"ר כלל מימון אשראי צרכני בע"מ; יו"ר כלל מימון סוכנות לביטוח בע"מ (2005-2013)
דירקטור בתאגידים הבאים:	מכהנת כדירקטורית בתאגידים הבאים: לודז'יה רוטקס השקעות; מדיפאואר (אוברסיז) פאבליק קו לימיטד; כיהנה באילקס מדיקל בע"מ (עד 2012); בניסקו פרויקטים ואלקטרוניקה (1999) בע"מ (עד 2012).	קרדיט פלייס בע"מ
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	ד"ר נורית קראוס	גדעון שובל
מס' זיהוי:	023691751	058239864
תאריך לידה:	1968	1963
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	זריצקי 8/8 תל-אביב	הרימון 10, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	חברה בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים .	יו"ר הועדה לתכנון הון ואסטרטגיה;
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלויה.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון B.Sc, הנדסת אוירונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה.	השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	29.1.12	26.10.00
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ; ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבל"ל [2006-2011]	מנכ"ל ומ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ
דירקטור בתאגידים הבאים:	-	מ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ;
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	בנם של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק, ומר זלמן שובל, דירקטור בבנק והעשוי להיחשב גם הוא כבעל שליטה בבנק (ראה פירוט בתקנה 21א לעיל).
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן

נספח ד' לדוח התקופתי לשנת 2013

נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31.12.2013 הינם ה"ה [4]:

	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	אוריאל פז	ישראל בוקר-בוקשטיין (מיום 12.3.13)	מיכאל טייר
מס' זיהוי:	024496952	058084708	051705234
תאריך לידה:	29.07.1969	23.04.1963	10.01.1953
תאריך תחילת כהונה:	13.04.2010	12.03.2013	15.09.2011
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים.	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הקמעונאית דירקטור בחברה הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ.	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת משאבים (משמש בפועל כמנהל טכנולוגיות המידע). מנכ"ל תומר ירושלים בע"מ (חברה בת)
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב	תואר ראשון בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים	תואר ראשון במדעי המחשב.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	תפקידים שונים בבנק הפועלים בע"מ: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל וממונה על החטיבה לבנקאות קמעונאית (2007-2009); מנהל אזור השרון (2005-2007);	מנהל איזור חיפה בבנק הפועלים (2007-2012)	מנכ"ל אלעד מערכות בע"מ (2008-2011); VP בחטיבת Financial services באמדוקס (2005-2008)

(4) חדלו לכהן בתקופת הדוח: מר דני נחום בתפקידו כמנהל טכנולוגיות המידע בבנק ביום 15.2.13; גב' דינה פרומוביץ' בתפקידה כמנהלת אגף סינוף ביום 1.10.13; מר ניסן לוי בתפקידו כמנהל החטיבה הפיננסית ביום 30.11.13; מר ארנון זית בתפקידו כמנהל אגף הכספים ביום 15.1.14.

	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	ניסן לוי (חדל לכהן ביום 30.11.13)	ארנון זית (חדל לכהן ביום 15.1.14)	מיכאל בן-ישי
מס' זיהוי:	059857946	028420768	067374793
תאריך לידה:	05.05.1967	03.02.1971	13.09.1950
תאריך תחילת כהונה:	1.7.2011 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.04.2009, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	25.11.2010 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.07.08, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	1.8.2011 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.03.07, כמפורט בניסיון העסקי מטה]
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית יו"ר או דירקטור בחברות הבת: תומר ירושלים בע"מ; עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	משנה למנכ"ל (מיום 10.10.13), חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ(בפירוק).	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים (CRO);
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני במנהל עסקים ומימון, האוניברסיטה העברית.	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים ומנהל סיכונים ראשי CRO, בנק ירושלים בע"מ (עד 1/7/11); מנהל אגף בקרת ניהול סיכונים ומנהל סיכונים ראשי CRO, בנק ירושלים בע"מ (04/09-11/10); מנהל המחלקה הכלכלית וניהול סיכונים, בנק ירושלים בע"מ (2000-2009).	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי (10/13-1/14); סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי (11/10-9/13); חבר הנהלה, חשבונאי ראשי, בנק ירושלים בע"מ (2008-11/10);	סמנכ"ל,חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים (CRO) מ-1/8/11]; סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-7/11); חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-03/07).

	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	משה עומר (מיום 15.12.13)	אלכסנדר זלצמן (מיום 16.01.14)	שרית וייסטוך
מס' זיהוי:	027312719	310062120	023069115
תאריך לידה:	03.05.1974	18.04.1973	14.10.1967
תאריך תחילת כהונה:	15.12.2013	16.01.2014	25.11.2010 (מכהנת כנושאת משרה בכירה בבנק מיום 01.07.05, כמפורט בניסיון העסקי מטה)
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית יו"ר או דירקטור בחברות הבת: ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ (בפירוק).	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ(בפירוק).	סמנכ"ל, חברת הנהלה; היועצת המשפטית
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני במימון וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.	תואר במשפטים (LLB), אוניברסיטת בר-אילן
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	תפקידים שונים בבנק הבינלאומי הראשון: מנהל היחידה לניהול פיננסי (2012-2013); מנהל יחידת נוסטרו למסחר (2010-2012).	מנהל מחלקת מידע ניהולי ותקציב (2010-2013); מנהל יחידת דוחות כספיים (2005-2010)	סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית (מ-11/10 עד היום); היועצת המשפטית (07/05 - 11/10);

	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	אריק זוילי (חדל לכהן ביום 30.6.13)	דניאל נחום (חדל לכהן ביום 15.2.13)	דינה פרומוביץ (חדלה לכהן ביום 1.10.13)
מס' זיהוי:	321254583	053356028	022294045
תאריך לידה:	07.06.1962	17.10.1955	22.02.1966
תאריך תחילת כהונה:	03.07.2012 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 25.11.2010, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	17.7.2011	25.11.2010 [מכהנת כנושאת משרה בכירה בבנק מיום 01.01.03, כמפורט בניסיון העסקי מטה]
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי	מנהל טכנולוגיית המידע (כפוף במישרין למנכ"ל); מנהל אגף מערכות מידע	סמנכ"ל, חברת הנהלה, מנהלת אגף סינוף דירקטורית בחברה הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת פאריס דופין; תואר שני במנהל עסקים ומימון, אוניברסיטת פאריס דופין	תואר ראשון במדעי המחשב ופילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן.	תואר ראשון, הנדסה תעשיה וניהול, שנקר; תואר שני, ניהול ציבורי, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני מנהל עסקים, המכללה למנהל.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהל אגף שיתופי פעולה (מיום 25.11.2010 ועד ליום 03.07.2012); מנהל פיתוח מוצר ומנהל מחלקת אשראי צרכני, ויזה-כאל כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (2000-2010)	מנהל טכנולוגיית המידע, מנהל אגף מערכות מידע (מ-02/11 - כיום); מנהל יחידת תשתיות, מתודולוגיות, חברות בנות ואבטחת איכות, בנק דיסקונט לישראל בע"מ (2009-2011); מנהל פיתוח פרוייקט אופק, בנק דיסקונט לישראל בע"מ-חברת נס (2004-2009).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: חברת הנהלה, מנהלת אגף בנקאות קמעונאית ודוברת הבנק (07/09-11/10); דוברת הבנק (החל מ-01/05); מנהלת מערך השיווק (החל מ-01/04), מנהלת משאבי אנוש (החל מ-08/00)

	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	כרמל פלורנץ	אילת רוסק	רון שגיא
מס' זיהוי:	013230628	027808757	052189859
תאריך לידה:	25.12.1965	04.07.1970	30.10.1953
תאריך תחילת כהונה:	15.07.2010	30.05.2012	20.03.2012 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק משנת 2003, כמפורט בניסיון העסקי מטה]
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	מזכיר הבנק וחברות הבת	מנהלת סקטור נדל"ן	סמנכ"ל, מבקר פנימי
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון במשפטים (LLB) אוניברסיטת תל-אביב	תואר ראשון, כלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן. תואר שני, מינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן.	תואר ראשון, כלכלה, האוניברסיטה העברית
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת מחלקת רגולציה; (12/09-07/10); עו"ד, במחלקה המשפטית (05/03-11/09).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת סקטור נדל"ן (2008-2012); מנהלת שלוחת ירושלים של סקטור נדל"ן (2007-2008).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: סגן ומ"מ מבקר פנימי (05.12.2010); סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות בבנק ירושלים (2003-2010)

דוח אחריות תאגידית

רקע:

בנק ירושלים בע"מ (להלן: "**הבנק**") פועל בתחומי אחריות תאגידית מזה שנים רבות ומשלבם כחלק אינטגרלי מפעילותו העסקית. כך למשל, ניתן למנות את פעילות הבנק בתחומי יישום עקרונות ממשל תאגידי תקין, אתיקה, רווחת עובדים וסביבת עבודה, קהילה (לרבות, תרומות ונטילת חלק בפעילויות התנדבויות) ואיכות סביבה.

תפיסה זו של אחריות תאגידית אשר לפיה הצלחה עסקית כרוכה גם בשיקולים חברתיים-סביבתיים קיימת ומלווה את פעילות הבנק מזה שנים והיא מהווה כאמור חלק בלתי נפרד מהתנהלותו העסקית. יחד עם זאת, בשנים האחרונות הלכה והתחדדה תפיסה זו ואף שולבה בחזון ובאסטרטגיה הכוללת של הבנק והתנהלותו כבנק ישר והוגן ללקוחותיו.

כך, החל הבנק, ברבעון הרביעי של שנת 2012, להציע לציבור הרחב וללקוחותיו הקיימים לפתוח חשבונות עו"ש ללקוחות פרטיים ללא גביית עמלות. ייחוד הבנק בהצעה זו הנו בפטור הכולל לכלל עמלות העו"ש, ללא תנאים וללא הגבלת זמן.

עוד פיתח הבנק בשנים האחרונות מוצרי פיקדונות קצרים (עד שנה) הכוללים הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוחות מזו הקיימת במערכת הבנקאית ומתוך התפיסה כוללת של התנהלות הוגנת ללקוחות הבנק. את הפקדת הפיקדונות בבנק ניתן לבצע, הן באמצעות סניפי הבנק והן באמצעות מערכת אינטרנטית המאפשרת את פתיחת הפיקדון, ללא הגעה לסניף. בדרך זו גם הורחבה נגישות שירותי הבנק לכלל הציבור.

ניהול תחום אחריות תאגידית:

בשנת 2013 אישרה הנהלת הבנק הקמת פורום ניהול אחריות תאגידית. חברי הפורום הנם מנהלים בבנק האחראים לתחומים שונים הכלולים בתחומי אחריות תאגידית.

הפורום קיים שלוש ישיבות בשנת 2013 שבהם נדונו והוצגו פעילויות הבנק בתחום אחריות התאגידית ונדונו תחומים חדשים בהם ניתן להתפתח ולהתמקד בשנים הקרובות. בעקבות דיונים אלה הגיש הפורום את המלצותיו להנהלת הבנק וזו אישרה את התחומים בהם יתמקד הבנק בשנים הקרובות בתחום האחריות התאגידית, כפי שיפורט להלן בדוח זה.

עד עתה, טרם מונה בבנק גורם שירכז את נושא האחריות התאגידית, בנוסף לפורום אחריות תאגידית שמונה כאמור בשנת 2013 ושעל חבריו נמנים מנהלים האחראים על תחומי האחריות התאגידית. בשנת 2014, יבחן הבנק מינוי גורם מרכז לתחום זה שתפקידיו, בין היתר, העמקת הטמעת הנושא בבנק, התווית דרכי מדידה של פעילות הבנק בתחומים השונים והצעות לכיוונים ונושאים לפעילות הבנק בתחומים אלה בעתיד.

כמו כן, עד עתה, טרם קיים הבנק התייעצות ודיאלוג סדורים עם "מחזיק עניין" בתחומי הפעילות השונים של אחריות תאגידית. בכוונת הבנק, בשנת 2014, לפעול לקיום דיאלוג כאמור לפחות עם חלק ממחזיקי העניין.

פעילות הבנק בתחומי האחריות התאגידית:

(א) ממשל תאגידי:

- בשנת 2013 אימץ דירקטוריון הבנק מדיניות ממשל תאגידי בו ניתן ביטוי לחזונו ולהשקפתו, ונקבע בו כחלק מהצהרת העל הכלולה בו, כי הדירקטוריון והנהלת הבנק מאמינים, שכללי ממשל תאגידי נאותים ומתקדמים תורמים לניהול אפקטיבי של הבנק ולהשגת יעדיו האסטרטגיים, התפעוליים ובתחום ניהול הסיכונים, והכל ועל פי תכלית החברה כפי שמופיע בחוק החברות.

במסמך המדיניות מפורטים עקרונות הממשל התאגידי בבנק, לרבות אלה: (א) תפקידי ויחסי הגומלין בין הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה, פונקציות ניהול הסיכונים, הבקרה והביקורת; (ב) ערכי הבנק, אתיקה ומניעת ניגודי עניינים; (ג) מערכת התגמול בבנק הפיקוח והניטור אחריה על ידי הדירקטוריון והתאמתה לסיכונים השונים; (ד) עקרונות גילוי ושקיפות נאותה.

- בשנים 2011-2013 אושרו לראשונה או עודכנו למעלה מ- 20 מסמכי מדיניות שונים על ידי דירקטוריון הבנק, על פי המלצת הנהלת הבנק, בתחומי פעילותו העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים השונים של הבנק;

בין יתר מסמכי המדיניות, אושר לראשונה "מסמך על" לניהול הסיכונים בבנק. במסמך זה הוגדרו העקרונות המנחים את תפיסת ניהול הסיכונים בבנק; הוסדרו ופורטו סמכויות והתפקידים של משתתפי מערך ניהול הסיכונים הכולל בבנק. המדיניות מובנית במסגרת תפיסת ניהול סיכונים כלל תאגידית, המאגדת את תפקידי פונקציות הפיקוח, הניהול, הבקרה והביקורת בתהליכי ניהול הסיכונים (בהתאם לתפיסת שלושת קווי ההגנה). המדיניות ערוכה בהתאם לעקרונות המותווים בנוהל בנקאי תקין 339 ובמסמכי באזל הרלוונטיים.

- עוד עודכנו והותאמו בשנים אלה נהלי עבודת דירקטוריון הבנק וועדותיו להוראות נוהל בנקאי תקין 301 ו- 307 ובהתאם לעקרונות ממשל תאגידי על פי המלצות ועדת באזל II, ומתוך מטרה לקיים ממשל תאגידי נאות ומערך ניהול סיכונים ובקרות אפקטיבי בבנק.

- בשנים 2012-2013 אימץ הדירקטוריון כללי ממשל תאגידי על פי מתווה רשות ני"ע ודיווח על כך נמסר במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2012 ולשנת 2013; האסיפה הכללית של הבנק אישרה אף היא בשנים הללו עדכונים לתקנון הבנק המשקפים אימוץ עקרונות ממשל תאגידי על פי מתווה רשות ני"ע הנ"ל ובעקבות פרסומו של חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב- 2012 ביום 19 למרץ 2012 ותיקונים שבוצעו במסגרתו בפקודת הבנקאות, 1941.

- בשנים 2012-2013 פעלה הנהלת הבנק אף היא להעמקת והטמעת עקרונות ודרכי ממשל תאגידי תקינים בעבודתה ובכל רחבי הארגון. כך, אישרה הנהלת הבנק את נוהל עבודתה וכן קבעה תהליכים ויישמה פרקטיקות עבודה של פורמים וועדות פנימיות של ההנהלה; כללי ממשל תאגידי יושמו גם בעבודת חטיבות ואגפי הבנק השונים.

(ב) אתיקה:

קוד אתי לדירקטוריון הבנק

- בשנת 2011 גובש ואושר קוד אתי ייעודי לחברי דירקטוריון הבנק;

הקוד האתי של דירקטוריון הבנק מבטא את עקרונות תפיסתו של דירקטוריון הבנק המאמין ודוגל בתרבות אתית וערכית של עובדי הבנק, מנהליו וחברי הדירקטוריון שלו. לכן, ובמטרה לתת לעקרונות אלה משנה תוקף, הדירקטוריון החליט לאמץ עבור עצמו קוד אתי המבטא מטרות אלה בארבעה מעגלים: פעולת הדירקטור כיחיד; הדירקטוריון כאורגן; הדירקטוריון ביחסיו עם מנהלי ועובדי הבנק; הדירקטוריון ביחסיו עם גורמים חיצוניים;

- דירקטור חדש המצטרף לדירקטוריון הבנק מקבל לעיונו עותק מהקוד האתי של דירקטוריון הבנק.

מדיניות מניעת ניגודי עניינים:

- בשנת 2012 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות בתחום ניגודי עניינים. במסמך זה ניתן ביטוי לתפיסת דירקטוריון הבנק בנושא מניעת ניגודי עניינים, בין היתר, בתחומים הבאים: (א) ניגודי עניינים הקשורים לפעילותם של דירקטורים ונושאי משרה ובעלי תפקידים אחרים בבנק (בעת מינויים ובמשך תקופת כהונתם), לרבות עקב עניינם האישי, אל מול ענייני הבנק או לקוחותיו. (ב) ניגוד עניינים הנובע מפעולות הבנק בשוק ההון, וכן הנובע מפעילות הבנק כנותן אשראי אל מול עסקאות בני"ע של אותן חברות (לוות) שהבנק עשוי לבצע בנוסטרו שלו. (ג) ניגוד עניינים הנובע מפעולת הבנק מול לקוחותיו. (ד) ניגוד עניינים הנובע מעסקאות שעושה הבנק, או מי מחברות הבת שלו, עם אנשים קשורים.

- בשנת 2013 נערכה והוצגה בפני הדירקטוריון סקירה של מסמכי הבנק הכוללים את התשתית והמיפוי של מצבי ניגודי עניינים (בפועל ופוטנציאליים), בין נושאי משרה בבנק לבין הבנק, וכן הכללים והנחיות כיצד לטפל במצבים הללו.

קוד אתי לעובדי הבנק ומנהליו:

- בשנת 2009 אושר קוד אתי לעובדי הבנק. כל עובד חדש מקבל עם תחילת עבודתו בבנק עותק מהקוד האתי ומאשר בחתימתו כי קרא וקיבל אותו.
- מטרת הקוד אתי לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדי הבנק ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים העובדים לפעול. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהלי הבנק על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו ובבסיסו עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.
- בשנים 2012 ו- 2013 נערך ריענון מקיף של הקוד האתי בקרב עובדי הבנק גם באמצעות קבוצות דיון בהם נטלו חלק עובדי הבנק ובהן הועלו דילמות שונות גם מתוך "מקרי אמת" שהתרחשו בבנק ונדונו דרכי התמודדות עמן. יצוין, כי הריענון נעשה על פי עולמות התוכן הרלבנטיים לעובדים השונים, תוך אבחנה בין עובדי הסניפים ועובדי מטה הבנק.

  לתהליך הריענון קדמה הכשרת מנהלים שהנחו את קבוצות הדיון של עובדי הבנק. כל עובדי הבנק נדרשו להשתתף בריענון ונערך מעקב אחר השתתפותם בפועל.

  כמו כן, קורסים לעובדים חדשים וכן קורסים מקצועיים והדרכות אחרות בבנק כוללים גם התייחסות לנושא הקוד האתי;
- בכוונת הבנק בשנת 2014 להטמיע במסגרת "לומדה מרחוק" גם תכנים מתחומי האתיקה. העובדים יידרשו באופן אישי ועצמאי לקרוא ולהשיב לשאלות ולדילמות בתחום זה.
- בבנק קיים "קו חם" למבקר הפנימי של הבנק. במסגרת זו, יכולים עובדי הבנק באופן דיסקרטי לעדכן את המבקר הפנימי על התנהגות בלתי הולמת של עובדים אחרים. הנחיות כיצד לפנות מתפרסמות באופן שוטף לעובדים. פניות מסוג זה גם נעשות למנהלת משאבי אנוש ולמנהלת יחידת סיכונים תפעוליים.

(ג) עובדים וסביבת עבודה:

רווחת העובדים:

הבנק פועל לרווחת עובדי הבנק וסביבת עבודתם באופן שוטף. את סל הרווחה המקיף הניתן לעובדי הבנק ניתן לחלק למספר תחומים עיקריים:

- בריאות הנפש והגוף - הבנק מספק לעובדיו ולבני משפחותיהם ביטוח רפואי, ביטוח שיניים ושירות תמיכה פסיכולוגי. במסגרת תפיסת רפואה מונעת זכאים עובדיו לבדיקות תקופתיות, למימון פעילות ספורט ולסבסוד השתתפות בקבוצת שומרי משקל במקום העבודה.
- עידוד ערבות הדדית - הבנק מפעיל בשיתוף עם ועד העובדים קרן ערבות הדדית לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.
- טיפוח איכות שעות הפנאי - עובדי הבנק נהנים מסבסוד נופש משפחות, מכרטיסים מסובסדים להצגות ילדים ומהנחות קבוצתיות למופעי תרבות.
- ציון מועדים מיוחדים - הבנק מציין במהלך כל השנה מועדים מיוחדים, הן של כלל העובדים והן מועדים אישיים של כל עובד. העובדים מקבלים מגוון מתנות לאורך השנה לציון חגים ומועדים וביניהם ניתן למנות את ראש השנה, פסח, טו בשבט, שבוע הספר ויום המשפחה. המתנות נרכשות, ככל הניתן ועל פי העניין, מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות.
- כמו כן, מקבלים עובדי הבנק מתנות לימי הולדת ושמחות אישיות וכן מתנות אישיות לילדי עובדים העולים לכיתה א' ולחיילים לפני גיוסם לצבא

פיתוח המשאב האנושי:

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

- מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמאיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקה לתחומי הבנקאות.
- הבנק פועל להכשרת עובדיו לתפקידי ניהול בבנק הן על ידי אימונים אישיים והן בקורסי הכשרה ייעודיים. אחת לשנתיים - שלוש, מקיים הבנק קורס הכשרה לניהול לעובדי הבנק. קורס הכשרה לניהול התקיים לראשונה בבנק בשנת 2010, ובמהלך שנת 2012, ולאחר תהליך איתור ומיון קפדני, קיים הבנק קורס הכשרה שני לניהול ושולבו בו סדנאות לפיתוח מיומנויות אישיות, הדרכות מקצועיות ואימון אישי בידי מנחה חיצוני. לאורך שנת 2013 עברו אחראי ומנהלי צוותים בסניפים הכשרת צוות מוביל במהלכה שולבו סדנאות לפיתוח מיומנויות ניהול.
- כיום, קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2012 בבנק 68% עובדים אקדמאים, מהם 28% בעלי תואר שני ו- 5% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים המחזיקים בהשכלה על תיכונית עומד על 80% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 3%.

מצוינות אישית וקבוצתית:

הבנק חותר למצוינות אישית של עובדיו תוך העמקת תחושת השייכות והגיבוש הקבוצתי למטרות של כלל הארגון.

- פעילויות גיבוש - הבנק מקיים מספר פעמים בשנה אירועים לכלל עובדי הבנק הכוללים פעילויות משותפות בסביבה לא פורמלית למטרות היכרות, העמקת הקשר בין העובדים ויצירת זיקה למטרות ויעדי הבנק באמצעות התנסות וחוויות משותפות. בנוסף, יחידות הבנק השונות מקיימות אף הן פעילות גיבוש לעובדיהן.
- הבנק פועל ומעודד מצוינות אישית והשקעה מיוחדת של עובדים בתחומי עבודתם בבנק הבא לידי ביטוי במספר דרכים: "קרן מנכ"ל" המוענק לתרומה מיוחדת של עובד על פי המלצת המנהל האישי ובאישור וועדה ייעודית; פרסי הצטיינות לעובדי הסניפים על הישגים ועמידה ביעדים, ומענקי הצטיינות שנתיים.

גיוון תעסוקתי:

- עובדי הבנק הנם ממגוון מגזרי החברה הישראלית. מגוון העובדים מאפשר לבנק לתת מענה לפעילותו הענפה באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית וכן באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי. (מתוך 22 סניפי הבנק למועד הדו"ח, 4 סניפים נמצאים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שברובה חרדית ו- 3 באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי).
- בבנק עובדות 249 נשים המהוות 51.5% מסך העובדים בבנק. בדירקטוריון הבנק מכהנות שלוש דירקטוריות מתוך שנים עשר דירקטורים (שתי דירקטוריות הצטרפו לדירקטוריון הבנק בשנת 2013). מקרב נושאי המשרה, למעט דירקטורים, מכהנות שלוש נושאות משרה מתוך עשרה נושאי המשרה בבנק.

(ד) לקוחות:

התנהלות הוגנת:

כחלק מהאסטרטגיה העסקית של הבנק אימץ הבנק חזון ותפיסה כוללת של התנהלות בנק ירושלים כבנק ישר והוגן ללקוחותיו. במסגרת זו, פועל הבנק, בין היתר, באופן הבא:

- הבנק מציע לציבור הרחב וללקוחותיו הקיימים לפתוח חשבונות עו"ש ללקוחות פרטיים ללא גביית עמלות. ייחוד הבנק בהצעה זו הנו בפטור הכולל לכלל עמלות העו"ש, ללא תנאים וללא הגבלת זמן.
- עוד פיתח הבנק בשנים האחרונות מוצרי פיקדונות קצרים (עד שנה) הכוללים הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוחות מזו הקיימת במערכת הבנקאית ומתוך התפיסה כוללת של התנהלות הוגנת ללקוחות הבנק.

במסגרת זו, נותן הבנק ללקוחותיו לפחות 80% מריבית בנק ישראל ולכל סכום פיקדון, בעוד מחירי הטבלה של הבנקים האחרים הם כ- 20% מריבית בנק ישראל.

- הבנק מאפשר ללקוחות כל הבנקים להפקיד פיקדונות בריביות מיטביות הנ"ל הן באמצעות סניפי הבנק והן באמצעות מערכת אינטרנטית ("מערכת סגורה"), ללא צורך בהגעת הלקוחות לסניף. בדרך זו הרחיב הבנק את נגישות שירותיו לכלל הציבור.
- הבנק מאפשר ללקוחות בנק הדואר להפקיד פיקדונות בבנק בהתאם לשיתוף פעולה בין הבנק לבנק הדואר.

בכוונת הבנק להמשיך וליישם חזון ואסטרטגיה זו כחלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית.

תלונות ציבור:

בבנק פועלת יחידת לטיפול בתלונות ציבור באחריות המבקר הפנימי. תפקידה לבדוק תלונות ציבור המגיעות לבנק ולתת מענה הוגן ללקוחות אלה.

(ה) קהילה:

תרומות ופעילות התנדבותית:

- הבנק תורם מזה שנים רבות סכום קבוע מתוך הכנסותיו השנתיות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות וועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הוועדה.
- בשנת 2012 תרם הבנק 537 אלפי ש"ח ובשנת 2013 תרם הבנק 446 אלפי ₪ לעמותות שונות ולמוסדות ציבוריים.
- תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בהם הם נמצאים.
- טרם קבלת החלטה לביצוע התרומה, בוחנת וועדת התרומות קיומם של מספר תנאים נוספים, לרבות קיומו של אישור מלכ"ר. עוד בודקת הוועדה נושאים נוספים, כגון: קיומו של "תו מידות" ומידע נוסף רלבנטי על העמותה; בתרומה בסכום של 25 אלפי ₪ ומעלה, ובכדי להתרשם מפעילות העמותה, מקיימת פגישה עם מנהלי העמותה במשרדי הבנק או באתרים אחרים בהם מתנהלת פעילות העמותה.
- בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.
- בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

העמקת פעילות הבנק למען הקהילה -

- בכוונת הבנק להמשיך בתרומה לאוכלוסיות נזקקות כאשר הדגש והייחוד לשנים הבאות יהיה שילוב של תרומה כספית עם פעילות התנדבותית של עובדי הבנק למען עמותות שייקבעו מראש;

התנדבות עובדים תשולב גם בפעילויות אחרות המתוכננות לעובדי הבנק ותאפשר רתימתם של העובדים והעצמתם.

המטרה הקהילתית שתקבע תביא לידי ביטוי גם את חזון הבנק והתפיסה כוללת של התנהלותו כבנק ישר והוגן ללקוחותיו ובמסגרת זו יוצגו ויידונו גם עקרונות ותפיסת הבנק בתחום התרומה הקהילה.

- בכוונת הבנק לבחון בשנים הקרובות את העמקת הקשר עם שותפים אסטרטגיים בקהילה מתוך מטרה ליצור שיתופי פעולה עם עמותות ולסייע בפעילות התנדבותית של עובדי הבנק בנוסף לתרומה הכספית.

(ו) סביבה:

פעילויות בתחום הסביבה:

כחלק בלתי נפרד מהתנהלותו העסקית של הבנק הכוללת ערכים של חיסכון בהוצאות ושיפור מתמיד ביעילות תפעולית, פועל הבנק כל העת ליישום ערכים אלה. במסגרת זו מיישם הבנק צעדי חיסכון שונים ובתחומים שונים כאשר בחלק מפעולות אלה טמונה גם תרומה לסביבה.

פעולות שעושה הבנק בתחום הסביבה הנם אלה:

- מחזור וטיפול בפסולת -
  - ✓ הבנק ממחזר באופן סדיר את כל פסולת הנייר ובקבוקים;
  - ✓ נאספים באופן סדיר סוללות.
- זיהום אוויר ואנרגיה חילופית -

בשנים 2012-203 בוצעו על ידי הבנק הפעולות הבאות:

- ✓ הבנק הקים לשכת סריקה דיגיטלית בשנת 2012, ומאז נסרקים באופן שוטף כל תיקי הלקוחות החדשים, ובתהליך הדרגתי החלו להיסרק מסמכים נוספים ורבים של הבנק. הקמת לשכה הסריקה חוללה מהפכה בעבודת הבנק בהיבטים רבים ומגוונים, כאשר בהיבט הסביבה ניתן למנות את החיסכון הניכר בשינוע התיקים מהסניפים למטה וחוזר חלילה ואת החיסכון בהדפסת נייר של מידע הקיים על צג המחשב.
- ✓ הבנק הציע לעובדיו הסדר ליסינג למכוניות "ירוקות" ומספר עובדים גדול מימש אפשרות זו;
- ✓ הותקנו גופי תאורה חסכוניים בסניפי הבנק ובמשרדי המטה;
- ✓ הותקן מפסק אוטומטי לכיבוי מערכת החשמל בכל סניפי הבנק הפועל בסוף כל יום; במשרדי המטה נקבע נוהל בדיקה וכיבוי תאורה ומזגנים במשרדים.
- ✓ הדפסות נעשות, ככל הניתן, בשני צדדים.

הבנק טרם החל במדידה סדורה של ההתייעלות האנרגטית בתחומים הללו. בשנת 2014 בכוונת הבנק להעמיק פעילותו בתחום זה ולבחון תחומים ופעולות נוספות שניתן לנקוט בהן ושיאפשרו שילוב של חסכון כספי והתייעלות מחד ושמירה על הסביבה מאידך. כך למשל, ובעקבות הטמעה מוצלחת של מערכת לסריקה דיגיטלית בבנק, יבחן הבנק שיפורים נוספים שניתן ליישם במטרה להפחית הדפסת דפים, צמצום השינוע של תיקים ותועלות נוספות.

מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים:

בסוף שנת 2011 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים. כחלק ממחויבות הבנק כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי, יפעל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק יפעל לצורך כך על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

בהתאם למסמך המדיניות עוגנו כללים לזיהוי סיכונים סביבתיים טרם העמדת האשראי ובמהלך ניהולו בנהלי בנק ותהליכי העבודה השוטפים. עוד הוגדרו תפקידי גורמי הבקרה אחר יישום מדיניות זו בבנק.

שאלון ממשל תאגידי

במסגרת שאלון זה תשומת לב כי -

(1) השאלון ערוך במתכונת שבה תשובה "נכון" לגבי כל אחת מן השאלות מהווה אינדיקציה חיובית לקיומו של ממשל תאגידי תקין, ולהיפך. תשובה "נכון" תסומן במשבצת הרלוונטית באמצעות -√ ותשובה "לא נכון" תסומן באמצעות - X; למען הסר ספק יובהר כי השאלון אינו בא למצות את כל היבטי הממשל התאגידי הרלוונטיים לתאגיד, אלא עוסק במספר היבטים בלבד; לצורך קבלת מידע נוסף (ולפי העניין), יש לעיין בדיווחים השוטפים של התאגיד.

(2) "שנת הדיווח" משמעה מיום 1.1.13 ועד ליום 31.12.13. שקדמו למועד פרסום הדוח התקופתי; אלא אם נאמר במפורש אחרת;

(3) לצד כל שאלה מצוינת המסגרת הנורמטיבית. במקרה שהשאלה מתייחסת להוראת חובה מצוין הדבר במפורש;

(4) במקרה שתאגיד מבקש להוסיף מידע העשוי להיות חשוב למשקיע סביר בקשר עם תשובותיו בשאלון, יוכל לעשות כן במסגרת הערות סיום לשאלון, תוך הפניה מן השאלה הרלוונטית.

עצמאות הדירקטוריון				
		נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
1.	בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר. *בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצונים השונים):* דירקטור א': _____. דירקטור ב': _____. מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 3 דירקטורים חיצוניים על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות").	√		**הוראת חובה** סעיף 239 לחוק החברות

1 למעט "דירקטור חיצוני" כהגדרתו בחוק החברות.

2 בשאלון זה **"שיעור"** - מספר מסוים מתוך כל הדירקטורים. כך, לדוגמה, בתאגיד בו נקבע שיעור של שליש דירקטורים בלתי תלויים יצוין 1/3.

עצמאות הדירקטוריון				
			נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
2. 1. 2.	א.	מספר הדירקטורים הבלתי תלויים[1] המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 2 דירקטורים בלתי תלויים המכהנים גם כדירקטורים חיצוניים על הוראת ניהול בנקאי תקין 301 הנ"ל.	√		חוק החברות - סעיף 1 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות), ותקנה 10(ב) (9א) ו-48(ג)(9א) לתקנות הדוחות
	ב.	נכון למועד פרסום שאלון זה- - בתאגיד שיש בו בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה - **בעל שליטה**) - שליש מבין חברי הדירקטוריון, לפחות, בלתי תלויים. - בתאגיד שאין בו בעל שליטה - רוב חברי הדירקטוריון בלתי תלויים.	√		
	ג.	התאגיד קבע בתקנון כי יכהן בו שיעור[2] /מספר מינימאלי של דירקטורים בלתי תלויים. אם תשובתכם הינה "נכון" יצוין- שיעור/מספר הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון: שליש מכלל הדירקטורים (כולל דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999) התאגיד עמד בפועל בהוראת התקנון בשנת הדיווח (לענין כהונת דירקטורים בלתי תלויים): X כן ☐ לא *(יש לסמן x במשבצת המתאימה).*	√		
3.		בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי). אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין הגורם שערך את הבדיקה האמורה: הדירקטורים החיצוניים והבלתי תלויים מסרו לבנק הצהרות על היעדר זיקה בסמוך לפרסום דוח זה.	√		סעיפים 240(ב), 241, 245א. ו- 246 לחוק החברות
4.		כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים[3] למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין מספר הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.	√		חוק החברות - סעיף 3 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
5.		כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא, השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות): אם תשובתכם הינה "לא נכון" - 1. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278 (א) סיפה: ☐ כן ☐ לא 2. יצוין שיעור הישיבות בהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א.: _____.	√		**הוראת חובה** סעיף 278 לחוק החברות

3 לעניין שאלה זו - עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא ייחשב כ"כפיפות" מאידך, כהונת דירקטור בתאגיד המכהן כנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק שבשליטת התאגיד ייחשב "ככפיפות" לעניין שאלה זו.

עצמאות הדירקטוריון			
	נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
6. 3. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח מישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח מישיבות הדירקטוריון כאמור) - יצוינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף מישיבות הדירקטוריון כאמור: זהות: _____. תפקיד בתפקיד (ככל וקיים): _____. פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא *(יש לסמן* x *במשבצת המתאימה)* שיעור נוכחותו[4] מישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____ נוכחות אחרת: _____	√		סעיף 106 לחוק החברות

כשירות וכישורי הדירקטורים			
	נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
7. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים *(לעניין זה - קביעה ברוב רגיל* אינה *נחשבת מגבלה)*. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצוין -	√		סעיפים 85 ו-222 לחוק החברות, סעיף 246ב. לחוק ניירות ערך
א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: _____.			
ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: _____.			
ג. מנין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: _____.			
ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: _____.			
8. כל הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח הצהירו עובר למועד זימון האסיפה הכללית שעל סדר יומה היה מינוים (לרבות מינויים מחדש), כי יש להם הכישורים הדרושים (תוך פירוטם) והיכולת להקדיש את הזמן הראוי לשם ביצוע תפקידם וכי לא מתקיימות לגביהם ההגבלות האמורות בסעיפים 226 ו- 227 לחוק החברות, ולעניין דירקטור בלתי תלוי מתקיים בהם גם האמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "דירקטור בלתי תלוי" שבסעיף 1 לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוינו שמות הדירקטורים שלא התקיים האמור לגביהם: _____.	√		**הוראת חובה** סעיפים 224א.ו- 224ב. לחוק החברות

4 תוך הפרדה בין בעל השליטה לקרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכישורי הדירקטורים					
			נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
9.		לתאגיד יש תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד. אם תשובתכם הינה "נכון"- יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: X כן ☐ לא *(יש לסמן x במשבצת המתאימה)*	√		חוק החברות - סעיף 4 (א) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
10.		יו"ר הדירקטוריון (או אדם אחר שמינה הדירקטוריון) אחראי על הטמעת הוראות הממשל התאגידי החלות על התאגיד, ופעל לעדכון הדירקטורים בנושאים הקשורים בממשל תאגידי במהלך שנת הדיווח. אם הדירקטוריון מינה אדם אחר לתפקיד האחראי (חלף יו"ר הדירקטוריון), נא ציינו את שמו ותפקידו: _____.		√	חוק החברות - סעיף 4 (ב) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
11.	א.	בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: "לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בסעיף 240 לחוק החברות ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית".	√		**הוראת חובה** סעיף 92(א)(12) לחוק החברות
	ב.	בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית ופיננסית, דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון. *בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים כאמור:* _____.	√		**הוראת חובה** סעיף 219(ד) לחוק החברות
	ג.	מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח: בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית: כל הדירקטורים המכהנים/כיהנו בדירקטוריון הנם בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית. בעלי כשירות מקצועית: הדירקטורים החיצוניים כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 (הכולל גם דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות) הנם בעלי כשירות מקצועית. *במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח.*	√		סעיפים 92(א)(12), 219(ד), 240(א1) לחוק החברות, תקנה 10(ב)(9)(א) ו-48(ג)(9) לתקנות הדוחות
12.	1. א.	במועד מינוי דירקטור חיצוני בשנת הדיווח, קוימה הוראת סעיף 239(ד) לחוק החברות לענין גיוון הרכב הדירקטוריון משני המינים.	√		**הוראת חובה** סעיף 239(ד) לחוק החברות
	2.	☐ *לא רלוונטי (לא מונה דירקטור חיצוני בשנת הדיווח)*			
	ב.	בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____. *בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים:* _____.	√		חוק החברות - סעיף 2 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
	ג.	מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 9 נשים: 3	√		

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)				
		נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
13.	א. מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח: רבעון ראשון (שנת 2013): 5. רבעון שני: 6. רבעון שלישי: 4. רבעון רביעי: 7.	√		סעיפים 97, 98 ו-224א. לחוק החברות

ב. לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור השתתפותו מישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו): *(יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).*

שם הדירקטור	שיעור השתתפותו מישיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפותו מישיבות ועדת ביקורת (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו); **וועדת ביקורת משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.**	שיעור השתתפותו מישיבות הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו)	שיעור השתתפותו מישיבות ועדות דירקטוריון נוספות בהן הוא חבר (תוך ציון שם הועדה)
זאב גוטמן (יו"ר)	100%	אינו חבר	אינו חבר	100% מישיבות וועדה לניהול סיכונים (יו"ר הוועדה). 100% מישיבות ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
זלמן שובל	54%	אינו חבר	אינו חבר	
שמואל אשל	100%	100% (יו"ר הוועדה).	100% (יו"ר הוועדה).	100% מישיבות וועדת תגמול. 100% מישיבות וועדת אשראי דירקטוריונית; 100% מישיבת הועדה לניהול סיכונים (החל לכהן ביום 01.08.13)
משה באואר	82%	אינו חבר	אינו חבר	100% מישיבות וועדת אשראי דירקטוריונית (יו"ר הוועדה);
עובד בן עוזר	100%	אינו חבר	אינו חבר	100% מישיבות וועדת תגמול; 100% מישיבות וועדת אשראי דירקטוריונית;
אדיב ברוך	86%	95%	95%	100% מישיבות וועדת תגמול (יו"ר הועדה)

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)							
					נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
	שלום יוסף-הוכמן (חדל לכהן ביום 26.7.13)	100%	100%	100%	66% מישיבות וועדה לניהול סיכונים; 57% מישיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה. 100% מישיבות וועדת תגמול 100% מישיבות וועדת אשראי דירקטוריונית; (סיים כהונתו ביום 25.07.13)		
	רם הרמלך	95%	95%	95%	100% מישיבות וועדה לניהול סיכונים 85% מישיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה		
	פנחס וולובלסקי	100%	אינו חבר	אינו חבר	לא השתתף בישיבות וועדת אשראי דירקטוריונית שהתקיימו בשנת 2013 (2 ישיבות)		
	אירה סובל (החלה לכהן ביום 18.2.13)	100%	100%	100%	100% מישיבות ועדת תגמול; 100% ועדת אשראי דירקטוריונית;		
	אסתר פרידמן (החלה לכהן ביום 09.10.13)	100%	100%	100%	100% מישיבות ועדת תגמול; (מכהנת כחברה בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה; לא התקיימו ישיבות של הוועדה ממועד תחילת כהונתה ועד לתום השנה)		
	נורית קראוס	100%	אינה חברה	אינה חברה	100% מישיבות וועדה לניהול סיכונים 100% מישיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.		
	גדעון שובל	100%	אינו חבר	אינו חבר	100% מישיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (יו"ר הוועדה).		
14.	1. בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.				√		חוק החברות - סעיף 5 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
15.	2. בשנת הדיווח כונסה אסיפה שנתית (ולא יאוחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה).				√		**הוראת חובה** סעיף 60 לחוק החברות

	הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון			
		נכון	**לא נכון**	**מסגרת נורמטיבית**
16.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. *בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א.(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור:* _____.	√		**הוראת חובה** סעיף 94(א) לחוק החברות
17.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. *בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א.(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור:* _____.	√		**הוראת חובה** סעיף 119 לחוק החברות
18.	בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "נכון" - נא הפנו לדיווח המיידי אודות האסיפה הכללית אשר אישרה את כפל הכהונה ו/או הפעלת הסמכויות כאמור: _____. X לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).	_____	_____	**הוראת חובה** סעיפים 95 ו- 121 לחוק החברות
19. 1.	המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) -	√		סעיפים 95 ו- 121 לחוק החברות
2.	א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____.	_____	_____	
	ב. הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות: ☐ כן ☐ לא *(יש לסמן x במשבצת המתאימה)*	_____	_____	
20.	בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	√		סעיף 106 לחוק החברות

ועדת הביקורת				
		נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
21.	כל הדירקטורים החיצוניים היו חברים בועדת הביקורת במהלך שנת הדיווח.	√		**הוראת חובה** סעיף 115 לחוק החברות
22.	יו"ר ועדת הביקורת הוא דירקטור חיצוני.	√		**הוראת חובה** סעיף 115 לחוק החברות
23.	1. בועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -	_____	_____	**הוראת חובה** סעיף 115 לחוק החברות
	א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	√		
2.	ב. יו"ר הדירקטוריון.	√		
3.	ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	√		
4.	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	√		
	ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	√		
24.	מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח מישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.	√		**הוראת חובה** סעיף 115 (ה) לחוק החברות
25.	מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.	√		**הוראת חובה** סעיף 116א. לחוק החברות
26.	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.	√		סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
27.	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הועדה, היה זה באישור יו"ר הועדה ו/או לבקשת הועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).	√		**הוראת חובה** סעיף 115 (ה) לחוק החברות

תפקידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים				
		נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
28.	א. יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות לקראת ישיבת הדירקטוריון בה יאושרו הדוחות התקופתיים או הרבעוניים: 3 ימים לדוח שנתי ו- 2 ימים לדוח רבעוני.	√	_____	**הוראת חובה** תקנה 2 (3) לתקנות אישור הדוחות הכספיים
	ב. מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2013): 7 ימים דוח רבעון שני: 21 ימים דוח רבעון שלישי: 7 ימים דוח שנתי: 8 ימים	_____	_____	
	ג. מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2013): 12 ימים דוח רבעון שני: 24 ימים דוח רבעון שלישי: 13 ימים דוח שנתי: 14 ימים			
29.	רואה החשבון המבקר של התאגיד הוזמן לכל ישיבות הועדה והדירקטוריון, והמבקר הפנימי קיבל הודעות על קיום הישיבות כאמור, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.	√		**הוראת חובה** סעיף 168 לחוק החברות, תקנה 2(2) לתקנות אישור הדוחות הכספיים.
30.	בועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:			**הוראת חובה** תקנה 3 לתקנות אישור הדוחות הכספיים.
	א. מספר חבריה לא פחת משלושה (במועד הדיון בועדה ואישור הדוחות כאמור).	√		
	ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).	√		
	ג. יו"ר הועדה הוא דירקטור חיצוני.	√		
	ד. כל חבריה דירקטורים ורוב חבריה דירקטורים בלתי תלויים.	√		
	ה. לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	√		
	ו. חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.	√		
	ז. המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.	√		
	אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור: _____			

רואה חשבון מבקר			
	נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
31. ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, בסמוך לפני אישור הדוח התקופתי, כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים לדוחות הכספיים בשנת הדיווח.	√		סעיף 117(5) לחוק החברות
32. טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, העבירה ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) את המלצותיה לאורגן הרלוונטי בתאגיד, בקשר עם היקף עבודתו ותנאי העסקתו של רואה החשבון המבקר. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר). אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין האם האורגן הרלוונטי בתאגיד פעל על פי המלצות ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים): ☐ כן ☐ לא (במקרה שהתשובה היא "לא", נא פרטו בהערות סיום לשאלון זה כיצד האורגן הרלוונטי (תוך ציון זהותו) הניח דעתו בקשר עם היקף עבודתו ושכרו של רואה החשבון המבקר). (יש לסמן x במשבצת המתאימה).	√		סעיף 117(5) לחוק החברות
33. ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) בחנה בשנת הדיווח כי לא היתה מגבלה על עבודת רואה החשבון המבקר.	√		חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדין")
34. ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) דנה בשנת הדיווח עם רואה החשבון המבקר בממצאי הביקורת והשלכותיהם.	√		תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים, חוק החברות - סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
35. ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, בדבר התאמת כשירותו לביצוע ביקורת בתאגיד וזאת לאור אופי פעילות התאגיד ומורכבותו. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר).	√		חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדין")
36. נא פרטו את מספר השנים בהם מכהן השותף המטפל במשרד רואה החשבון המבקר בתפקידו (כרואה חשבון מבקר בתאגיד): מחודש ספטמבר 2011	_____	_____	חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדין")
37. רואה החשבון המבקר השתתף בשנת הדיווח בכל ישיבות הועדה לבחינת הדוחות הכספיים אליהן הוזמן.	√		סעיף 168 (ב) לחוק החברות, תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים

עסקאות עם בעלי עניין			
	נכון	לא נכון	מסגרת נורמטיבית
38. התאגיד אימץ נוהל, שאושר בידי ועדת ביקורת, שעניינו עסקאות בעלי עניין על מנת להבטיח כי עסקאות כאמור יאושרו כדין.	√		סעיפים 117, 253, 255, 270-278 לחוק החברות
39. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יצוין - - מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): _____. - האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין: ☐ כן ☐ לא *(יש לסמן x במשבצת המתאימה)* ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). _____.	√		סעיף 270(4) לחוק החברות
40. למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). אם תשובתכם הינה " לא נכון" - יצוין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו: ☐ כן ☐ לא *(יש לסמן x במשבצת המתאימה)* ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	√		סעיף 254 לחוק החברות, סעיף 36 לחוק ניירות ערך (פרט חשוב למשקיע הסביר)

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

שמואל אשל
יו"ר ועדת הביקורת
ויו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים

27 בפברואר 2014

תאריך החתימה

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית
רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי
רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית
רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים
רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה
רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב
רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע
רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה
רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק
רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון
רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד
רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון
רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קיריון

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף בת ים

קניון בת ים, רח' יוספטל 92 בת ים

סניף אלעד

רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

בנק ירושלים

כתובתינו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il